

Isaac Asimov
Fantasztikus utazás
I

Cédrus Kiadó

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Isaac Asimov: Fantastic Voyage,
Bantam Books, Inc., New York, 1966

Fordította
BENEDEK MIHÁLY

Copyright © 1966 by Bantam Books, Inc.
This book is based on a screenplay by Harry Kleiner
Copyright © 1966 by 20th Century-Fox Film Corporation
© Benedek Mihály, 1992. Hungarian translation

ISBN 963 7429 35 2

Cédrus Kiadó Kft
Felelős kiadó: Sebestyén Ilona ügyvezető igazgató
Felelős szerkesztő: Tamás Zsuzsa
Tördelés: Fabriczy Ildikó
A fedélterv Szabó Árpád munkája

Marcnak és Marciának, akik kicsavarták a karomat

A Fantasztikus utazásról

Ennek a történetnek számos írója van, akik a legkülönbözőbb formában járultak hozzá a mű jelenlegi formájához. Mindannyiunk számára hosszú és sok vesződéssel járó munka és nagy kihívás volt, de egyben elégtételt, és mondhatom, nagy örömet is jelentett. Amikor Bixbyvel nekiláttunk az eredeti történetnek, nem sokkal több volt a fejünkben, mint maga az ötlet és valami elképesztően nagy adag kíváncsiság. Fogalmunk se volt róla, hogy hova vezet bennünket, és mi lehet belőle nagy képzelőerejű és remek ábrázolókésszeggel megáldott emberek kezében. Saul Davidról, a film produceréről, Richard Fleischerről, a rendezőről és a fantázia kifogyhatatlan varázslójáról, Harry Kleinerről, a forgatókönyv írójáról, Dale Hennesyről, a művészeti igazgatóról és öntörvényű művésztől kell itt megemlékeznünk, valamint azokról az orvosokról és tudósokról, akik önzetlenül áldoztak ránk idejükből és elképzeléseikből. És végül szólnunk kell Isaac Asimovról, aki tollat és hatalmas tehetségét kölcsönözte, hogy a tények és a képzelet e furcsa fantazmagóriáját formába öntse és írói valósággá tegye.

Otto Klement

Első fejezet

Repülőgép

A négymotoros plazmameghajtású öreg tragacsot már rég kiszuperálták az aktív szolgálatból; mostani útvonala se túl gazdaságosnak, se különösebben biztonságosnak nem volt mondható. A felhőpamacsokon át vezető út tizenkét óráig tartott, amit egy rakétamotoros szuperszonikus gép öt óra alatt megtett volna.

Ráadásul még jó egyórás repülés volt előttük.

A fedélzeten tartózkodó ügynök tudta, hogy a megbízatása akkor fejeződik be, amikor a gép földet ér, és hogy általában az utolsó óra tűnik a leghosszabbnak.

Odasandított a hatalmas utastér egyetlen utasára, aki pillanatnyilag állat a mellkasára ejtve szunyókált.

Az utas nem látszott se különösebben meghökkentőnek, se túl vonzónak, pedig ezekben a percekben ő volt a világ legfontosabb embere.

Alan Carter tábornok barátságtalanul pillantott fel, amikor az ezredes belépett. Carter szeme alatt táskás volt a bőr, és a szája sarka is megereszkedett. Görcsös erőlködéssel próbált visszahajlítani eredeti formájára egy iratkapcsot, de az kiugrott a kezéből.

– Majdnem eltalált – mondta hűvösen Donald Reid ezredes. Vörösesszőke haja szorosan le volt simítva, de rövid, szürkés bajusza szúrósan meredt előre, ő is éppoly leírhatatlanul természetellenesen viselte az egyenruháját, mint a társa. Mindketten szakemberek voltak, akiket csak egy szupertitkos munkára hívtak be, rangot is csak a rend kedvéért kaptak és – tekintettel a harci feladatokra – voltak kénytelenek viselni.

Mindkettőjüknek EMESZ, azaz egészségügyi szakszolgálatos jelvénye volt. Mind az öt betű egy-egy kis hatszögben kapott helyet, kettő fölül, három alul. A három alsó közül a középsőn volt az a jelzés, amely további eligazítást nyújtott. Reid esetében ez Merkúr kígyós botja volt, amely azt jelezte, hogy viselője orvos.

– Találja ki, mit csinálok – mondta a tábornok.

– Iratkapcsokkal lövöldöz.

– Igaz. És közben számolom az órákat. Mint egy örült! – A hangja alig érezhetően egyre följebb emelkedett. – Itt ülök, a tenyerem merő izzadság, égnek áll a hajam, a szívem majd kiugrik a helyéből, és számolom az órákat. Vagyis most már a perceket. Hetvenkét perc, Don. Hetvenkét perc, és földet érnek.

– Jól van. De akkor minek idegeskedik? Baj van?

– Nem. Nincs semmi baj. Simán kimentették. Értesülesem szerint úgy szedték ki a karmaik közül, hogy a haja szála se görbült meg. Simán feljutott a gépre, bár elég öreg masina...

– Igen. Tudom.

Carter a fejét csóválta. Esze ágában sem volt újabb híreket mondani a másoknak; mindössze beszélni akart.

– Úgy tippeltük: ezek arra számítanak, hogy számunkra legfontosabb az idő, ezért behajítjuk egy X-52-esbe és a sztratoszférán keresztül röptjük ide. De mivel tudtuk, hogy erre készülnek, és készenlétbe helyezik a rakétaelhárító rendszert...

– Paranoia – mondta Reid –, ezt az én szakmámban így hívják. Már mint arra mondanám, aki azt feltételezi, hogy megteszik. Mert ez háborút jelentene, és a saját pusztulásukat.

– Pedig megkockáztatnák, hogy elejét vegyék annak, ami most történik. Ha fordítva állna a helyzet, úgy érzem, nekünk is meg kellene tennünk. De mi épp azért indítottunk egy öreg

négymotoros, plazmameghajtású kereskedelmi gépet. Olyan öreg, hogy abban sem voltam biztos, föl tud-e szállni.

– És sikerült?

– Mi? – A tábornok egy pillanatra sötét gondolatokba merült.

– A felszállás.

– Igen, igen. Szépen közeledik. Granttól rendszeresen jelentést kapok.

– Ki az a Grant?

– A terv végrehajtásával megbízott ügynök. Jól ismerem. Ha ő a megbízott, olyan biztosnak érzem magam, amennyire csak lehet, ami persze nem túl sok. Grant hajtotta végre az egészet; úgy pöckölte ki a kezükből Benest, mint egy magot a görögdinnyéből.

– Hát akkor?

– Én még mindig aggódom. Mondhatom magának, Reid, ebben a rohadt szélhámosságban mindössze egyetlen módja van a dolgok kezelésének. Abból kell kiindulni, hogy ezek éppolyan ravaszak, mint mi; hogy minden trükkünkre ők egy ellentrükköt eszeinek ki, hogy ahány embert sikerül becsempészni a soraik közé, annyi ügynököt küldenek a mi oldalunkra. Mindez több mint fél évszázada zajlik; vagyis biztos, hogy *egyenlő* feltételekkel küzdünk, máskülönben már rég vége volna az egésznek.

– Nyugodjon meg, Al.

– Hogyan? Ez, amit most Benes magával hoz, ez az új tudás mindörökre véget vethet a patthelyzetnek. És a küzdelem a mi győzelmünkkel zárulhat.

– Remélem, a másik oldalon nem ugyanígy gondolják – mondta Reid. – Mert ha igen... Tudja, Al, idáig mindenki tiszteletben tartott bizonyos játékszabályokat. Egyik fél sem tett olyasmit, amivel annyira sarokba szorította volna a másikat, hogy az kénytelen legyen megnyomni a rakétakilövő gombját. Mindig hagyni kell egy pallót, amin még vissza lehet táncolni. Szorongattuk egymást, de sohasem halálosan. Ha egyszer Benes ideér, az ellenség talán úgy érzi, hogy többé nincs visszaút.

– Nekünk viszont nincs más választásunk, mint hogy megpróbáljunk minden tőlünk telhetőt.

– Aztán, ahogy jobban belegondolt, még hozzátette: – Mármint ha Benes ideér.

– Ide kell érnie.

Carter fölállt, mint aki mindjárt cél nélkül rohangálni kezd. Ránézett a társára, majd hirtelen leült.

– Jól van, minek idegeskedni? Ott fénylik az a nyugtató sugár a szemében, dokikám. Nincs szükségem boldogságpírulákra. De tegyük fel, hogy hetvenkét... hatvanhat perc múlva ideér. Tegyük fel, hogy leszáll a repülőtéren. Akkor még mindig ide kell hozni, itt biztonságban kell tartani... Megint egy sor probléma, amin elcsúszhatunk...

– Már megint sopánkodunk – vágta rá Reid. – Figyeljen ide, tábornok, térjünk észre, és vegyük számba a következményeket. Mármint hogy mi történik, miután Benes ideért.

– Ugyan már, Don, várjuk meg, hogy ideérjen.

– Ugyan már, Al – utánozta az ezredes, de egy kis méltatlankodás csendült a hangjában. – Semmi értelme megvárni, míg ideér. Akkor már késő lesz. Maga túlságosan elfoglalt lesz, és a központ összes kis hangyája úgy fog nyüzsögni, mint aki megbolondult, így aztán semmit nem tudunk elintézni abból, amit szerintem el kellett volna intézni.

– Megígérem... – A tábornok bizonytalanul intett, hogy szeretne magára maradni.

Reid nem vett tudomást a mozdulatról.

– Nem. Képtelen lesz bármilyen ígéretet betartani, amit a jövővel kapcsolatban tesz. Hívja a főnököt! De most, azonnal. Magának kapcsolják. E pillanatban maga az egyetlen, aki kapcsolatba tud lépni vele. Próbálja megértetni, hogy az EMESZ egészségügyi szakszolgálat, vagyis nem kizárólag a védelem szolgálóleánya. Ha nem sikerül szót érteni vele, akkor lépjen érintkezésbe Furnald főbiztossal. Ő a mi oldalunkon van. Mondja meg neki, hogy néhány

morzsát én is felajánlok a biotudományoknak. Győzze meg, hogy ez is fontos ügy. Nézze, Al, minél hangosabban kiáltunk, annál biztosabb, hogy meghallják. Küzdenünk kell az igazunkért. Ha egyszer Benes megérkezik, úgy megrohanják az igazi tábornokok, hogy többé a közelébe sem juthatunk.

– Nem tudom megtenni, Don. És nem is akarom. Ha akarja, egyenesen a szemébe is mondom, hogy addig egy lépést se teszek, míg Benes ide nem ér. És azt is meg kell mondanom, nem szeretem, hogy pont most akaszódik a nyakamba.

Reid ajka elfehéredett.

– Mit tegyek, tábornok?

– Várjon, mint én. Számolja a perceket.

Reid megfordult, és indulni készült. Minden erejével próbálta türtőztetni magát.

– Ha a maga helyében lennék, tábornok, elgondolkoznék, hogy nem tenne-e jót valami nyugtató.

Carter szó nélkül figyelte, amint Reid átmegy a helyiségen. Ránézett az órájára.

– Hatvanegy perc! – dörögte magában, aztán kinyúlt egy iratkapocsért.

Reid szinte megkönnyebbült, amikor belépett dr. Michaels, az egészségügyi szakszolgálat civil főnökének irodájába. Michaels soha nem ragadtatta magát szélsőséges érzelmekre, széles arca nem árult el többet, mint csöndes vidámságot, legföljebb egy száraz kuncogást engedett meg magának, és soha kevesebbet, mint sugárzó ünnepélyességet, amit persze nem kellett túlságosan komolyan venni.

A kezében ott volt az elmaradhatatlan térkép; vagy legalábbis egy a sok közül. Reid ezredes mindet egy-egy reménytelen útvesztőnek érezte, összességében pedig egy szétszalazhatatlan gombolyagnak.

Michaels időnként próbálta elmagyarázni ezeket a térképeket Reidnek vagy bárki másnak, aki nem tudott időben elmenekülni – a doktor ugyanis nem ismert kíméletet, ha egyszer rákezdte. Ha Reid jól értette, arról volt szó, hogy valami elenyésző mennyiségű sugárzó anyaggal követték a véráramot, amitől a szervezet (akár ember, akár egér) a lézer elvén alapuló technikával térhatású fényképeket készített magáról. „Izé, ne törődjön vele”, szokta mondani ennél a pontnál Michaels. „Szóval kapunk egy háromdimenziós képet az egész keringési rendszerről, amelyről aztán annyi kétdimenziós részletképet és nagyítást tudunk csinálni, amennyi a munkánkhoz szükséges. Ha muszáj, és ha kellően fölnagyítjuk a képet, akár a legkisebb kapillárisokig is eljuthatunk.”

„Ilyenkor úgy érzem magam, mint egy geográfus”, szokta hozzátenni Michaels. „Az emberi test geográfusa, aki feltérképezi a test folyóit és öbleit, a beszögelléseit és a bűvópatakjait; mondhatom, sokkal bonyolultabb, mint bármi más a Földön.”

Reid Michaels válla fölött rápillantott a térképre, és azt kérdezte:

– Ez kié, Max?

– Nem érdekes. – Michaels félre is lökte. – Csak várok, ennyi az egész. Ha az ember várakozik, általában elkezd olvasni. A többiek könyvet vesznek a kezükbe; én egy vérkeringési térképet.

– Maga is vár? Ő is. – Reid hátrafelé bökött a fejével, Carter irodájának irányába. – És ugyanarra várnak?

– Arra, hogy Benes megérkezzen. Természetesen. De tudja, még mindig képtelen vagyok teljes egészében elhinni.

– Mit?

– Nem vagyok biztos benne, hogy ebben a pasasban tényleg annyi van, mint amennyit állít magáról. Tisztázzuk, én fiziológiával foglalkozom, nem fizikával – vont vállat mentegetőzve Michaels –, de szeretek hinni a szakembereknek. Azt mondják, nincs más választásunk. Úgy hallom, azt állítják, hogy a határozatlansági elv miatt egy adott ponton túl lehetetlen tovább halasztani. És a határozatlansági elvvel, ugyebár, nem lehet vitába szállni.

– Én se vagyok szakember, Max, de ugyanezek a szakemberek azt is mondják, hogy ezen a területen Benes a legnagyobb szaktekintély. A Másik Oldal foglyul ejtette, és csak azért, kizárólag azért tudtak minket sarokba szorítani, mert Benes a kezükben volt. Nekik nincs más első osztályú szakemberük, míg nekünk itt van Zaletsky, Kramer, Richtheim, Lindsay meg a többiek. Nálunk viszont a legnagyobbak is azt mondják, hogy Benes tudhat valamit, ha azt állítja magáról.

– Tényleg így vélik? Vagy csak azt gondolják, hogy nem engedhetjük meg magunknak, hogy ne próbáljuk meg. Végül is, ha a végén netán kudarcot vallana, mi még az átpártolásából is profitálhatunk. A Másik Oldal többé nem számíthat a szolgálataira.

– De miért hazudna?

– Miért ne? – kérdezte Michaels. – Ezzel kikerülhet a karmaik közül. Ide kerül hozzánk, ahova mindig is tartozni akart. Ha kiderülne, hogy nem ért semmihez, akkor se küldjük vissza, nem igaz? Másrészt lehet, hogy nem is hazudik; lehet, hogy csak téved.

– Hm. – Reid hátralökte a székét, és ezredeshez igazán nem illő módon föltette a lábát az asztalra. – De van itt még valami. Ha becsap bennünket, azzal csak Carternek szolgálatot igazságot. Meg a többinek. Az idiótáknak.

– Carterből nem sikerült semmit kiszednie?

– Egy lépést nem tesz addig, míg Benes meg nem érkezik. Számolja a percekét, és most már én is. Még negyvenkét perc.

– Meddig?

– Míg leszáll a gép a repülőtérre. Aminek semmi köze a biotudományokhoz. Ha Benes csak meg akart szabadulni a Másik Oldaltól, akkor tehetetlenek vagyunk; ha szabályosan jött el, akkor se biztos, hogy a közelébe kerülhetünk. A védelem megkaparintja magának, lefoglal minden ételmaradékot, minden morzsát, minden szagmintát. Nem fogják engedni, hogy játsszunk vele; egy percre sem fogják magára hagyni.

– Butaság. Lehet, hogy eleinte a nyomában lesznek, de azért nekünk is megvannak az eszközeink. Rávesszük Duvalt, a szorgalmas, istenfélő Peter Duvalt, hogy koptassa le őket.

Reid arcára undor ült ki.

– Boldog lennék, ha a hadsereg kezére adhatnám. Egyelőre annyira haragszom rá, hogy szívesen adnám Carter kezére is. Ha Duvalt elmarasztalnák, Cartert pedig megdicsérenék, aztán összeereszthetném őket, örömmel figyelném, ahogy halálra marják egymást...

– Ne legyen olyan rosszmájú, Don. Túl komolyan veszi Duvalt. A sebész voltaképpen művész: a szövetek szobrása. Egy nagy sebész nagy művész is, és a vérmérséklete is a zseniéhez hasonló.

– Az az igazság, hogy én is szenvedélyes ember vagyok, de ezt nem arra használom, hogy másoknak fejfájást okozzak. Úgy tesz, mint akinek kizárólagos joga, hogy ilyen goromba és pimasz legyen.

– Ha kizárólagos joga lenne, én örülnék a legjobban, és boldogan hagynám, hogy csináljon, amit akar. Inkább az a baj, hogy a világ tele van goromba és pimasz alakokkal.

– Egyetértek. Egyetértek – morgott magában Reid, de nem csillapult a szenvedélye. – Harminchét perc.

Ha ezek után valaki elismétli a sebésznek Reid vázlatos leírását dr. Peter Lawrence Duvalról, Duval ugyanolyan rövid horkantást hallatott volna, mint ha például egy szerelmi vallomást hallana. Ez persze nem azt jelenti, hogy Duval éppoly érzéketlen a sértegetés, mint az imádat szavai iránt, hanem csak azt, hogy ilyesmire akkor reagált, ha volt ideje, márpedig szabadideje sajnos igen-igen kevés volt.

Nem mogorvaság volt az, ami általában az arcán tükröződött, inkább az izmok összerándulása, amely másfelé kalandozó gondolatoktól eredt. Feltehetőleg mindenki szeret elmenekülni a világból; Duval azzal tudott a legegyszerűbben elmenekülni, hogy erősen koncentrált a munkájára.

Ez az út nemzetközi hírnevet és alig-alig érzékelt agglegény-státust hozott a negyvenes éveinek közepén járó agysebész életébe.

Amikor az ajtó kinyílt, Duval az előtte fekvő térhatású röntgenképeken végzett nagy gonddal méréseket, de most sem nézett föl. Szokásos hangtalan lépteivel az asszisztense lépett be.

– Mi az, Miss Peterson? – kérdezte az agysebész, és ha lehet, még fájdalmasabb képpel meredt a fényképekre. A szeme elég könnyen hozzászokott a mélység érzékeléséhez, de a tényleges mélység méréséhez szükség volt a szögek pontos mérlegelésére és mindenekelőtt annak a tévedhetetlen ismeretére, hogy mit is rejt az a mélység.

Cora Peterson várta a pillanatot, mikor a professzor arcáról eltűnnek a koncentrált figyelem barázdái. Cora huszonöt éves volt, épp hússzal fiatalabb, mint Duval, és alig egy éve tette le lángoló arccal frissen megszerzett diplomáját az agysebész lábai elé.

A szüleinek írt levelekben szinte minden alkalommal elmagyarázta, hogy Duval mellett minden nap egy féléves egyetemi kurzusnak felel meg, és az, hogy kitanulhatja a mester módszereit, a diagnosztizáló technikáját, a mesterségéhez szükséges műszerek kezelését, ez egyszerűen minden képzeletet felülmúl. De legalább ilyen lelkes szavakkal írt a professzor elhivatottságáról a munkája és a gyógyítás iránt.

Ámbár nem volt ilyen intellektuális élmény, de Cora pontosan, szinte egy profi fiziológus pontosságával érezte saját pulzusszámának gyorsulását, ahogy megpillantotta a munkája fölé hajló Duval arcán a ráncokat, a gyűrődéseket meg ujjainak gyors, biztos és célratörő mozgását.

Cora arca mindazonáltal közömbös maradt, ugyanis mélységesen elítélte saját szívizmainak csöppet sem értelmes viselkedését.

A tükre rendszerint arról árulkodott, hogy tulajdonosa nem egyszerű eset. Épp ellenkezőleg. Ritkaságszámba menő, szélesen ülő nagy, barna szeme volt, az ajka, ha engedte, könnyen mosolyra húzódott – ez persze csak ritkán fordult elő –; a teste pedig határozottan zavarta, mert olyan nyilvánvalóan akadályozta a szakmai hozzáértés kinyilvánításában. A férfiak elismerő füttyöngetését a képességeivel akarta kivívni, és nem rugalmas testével, amelyről nem tehetett.

Duval azonban nagyra tartotta asszisztense felkészültségét, és úgy látszik, nem hatotta meg Cora megnyerő külseje, amiért a lány, ha lehet, még jobban csodálta a professzort.

Végre megszólalt:

– Doktor úr, Benes harminc percen belül földet ér.

– Hmm. – Duval fölnézett. – Maga miért van itt? Rég lejárt a munkaideje.

Cora visszavághatott volna, hogy a professzoré is, de tudta, hogy Duval munkaideje csak akkor ér véget, amikor végzett a munkájával. Elég gyakran bent maradtak tizenhat órán át, bár Cora tudta, hogy ha megkérdeznék, Duval (egyébként őszintén) kitartana amellet, hogy szigorúan nyolc órában foglalkoztatja az asszisztensét.

– Várok, mert szeretném látni – mondta Cora.

– Kit?

– Benest. A doktor urat nem izgatja?
 – Nem. Miért kéne?
 – Benes nagy tudós, és azt mondják, nagyon fontos információi vannak, amelyek forradalmasíthatják mindazt, amit csinálunk.
 – Hát akkor bizonyára tényleg így van. – Duval fölvette a halom tetején lévő fényképet, félrerakta, aztán a következő után nyúlt. – De miben segíthet magának a lézeres munkában?
 – Könnyebb lesz eltalálni a célpontot.
 – Már a mostani technikával is könnyebb. Amit Benes tud, annak csak a háborúcsinálók veszik hasznát. Benes csak fokozza a világ elpusztíthatóságának esélyeit.
 – De Duval doktor, épp ön mondta, hogy a technika kibővítése nagyon fontos a neurofiziológia számára.
 – Igazán? Hát ha ezt mondtam, akkor így is van. De akárhogya is, szerintem mégiscsak az lenne a legjobb, Miss Peterson, ha kipihenné magát. – Megint fölnevezett (lehet, hogy egy picit ellágyult a hangja?), és azt mondta: – Fáradtnak látszik.
 Cora keze megindult a haja irányába, mert női nyelven a „fáradt” azt jelenti, hogy „kócos”.
 – Mihelyt Benes megérkezik, megyek aludni. Megígérem. Egyébként...
 – Igen?
 – Holnap akarja használni a lézert?
 – E pillanatban épp ezt szeretném eldönteni. Ha megengedi, Miss Peterson.
 – A 6951-es modell használhatatlan.
 Duval letette a fényképet, és hátradőlt.
 – Miért?
 – Nem elég megbízható. Nem lehet elég pontosan fókuszálni. Gyanítom, hogy rossz az egyik dióda, de még nem sikerült rájönnöm, hogy melyik.
 – Rendben van. Kérem, hogy mielőtt elmegy, készítsen elő egyet, amelyik megbízható, ha netán szükségünk lenne rá. Aztán holnap...
 – Holnap majd kiderítem, mi a baj a 6951-essel. Rendben van.
 Cora megfordult, hogy elinduljon kifelé, gyorsan rápillantott az órájára, és azt mondta:
 – Még huszonegy perc... azt mondják, a gép pontosan érkezik.
 Duval bizonytalan hangot hallatott, ebből Cora tudta, hogy a professzor nem hallotta, mit mondott. Kiment, lassan, csöndben becsukta maga mögött az ajtót.

*

William Owens kapitány hátradőlt a limuzin puha ülésén. Fáradtan dörzsölte hegyes orrát és széles állkapcsát. Érezte, amint az autó a légpárnás hajtóművek beindulásától megemelkedik, aztán tökéletes kiegyensúlyozottsággal megindul előre. Bár ötszáz lóerő dolgozott alatta, nem érezte a turbómotorok füttyülését.

A golyóálló ablakokon keresztül látta a jobb és bal felől mellette száguldó motoros kísérőket. A többi kocsit előtte és mögötte haladt, tompított fénnel világítva be az élettelen éjszakát.

Ettől a félkatonai kísérettől úgy tűnt, mintha a kapitány fontos ember lenne, de Owens persze tudta, hogy mindez nem miatta van. Még csak nem is a miatt, akinek a fogadására mennek; vagyis hogy nem személy szerint Benesnek szólt ez a dízkíséret. Sokkal inkább egy nagy szellem információinak.

A titkosszolgálat vezetője Owens bal oldalán foglalt helyet. Az is a titkosszolgálat arctalanságának lehetett a jele, hogy Owens nem volt biztos ennek a leírhatatlan alaknak a nevében, akit a keret nélküli szemüvege és ókonzervatív cipője alapján egyetemi professzornak éppúgy lehetett nézni, mint rőfössegédnek.

– Gander ezredes – szólalt meg puhatolózó hangon Owens, amikor kezet fogtak.

– Gonder – hangzott a halk válasz. – Jó estét, Owens kapitány.

Mostanra már a repülőtér környékén jártak. Valahol fönt, előttük, nyilvánvalóan alig néhány mérföldnyire a gép most kezdhették nekikészülni a landolásnak.

– Nagy nap, igaz? – mondta halkan Gonder. Ebből az egész emberből mintha áradt volna a suttogás, még diszkrét szabású civil öltönye is suttogott.

– Igen – felelte Owens, és próbált minden feszültséget kioltani ebből a két szótagból. Nem mintha különösebben feszült lett volna; pusztán csak a hangszíne tűnt folyton feszültnek. Talán mert ez illett a legjobban keskeny, hegyes orrához, vágott szeméhez és kiugró járomcsontjához.

Owens időnként úgy érezte, hogy ez a látszólagos feszültség zavarja a többieket. Arra számítottak, hogy neurotikus, pedig nem is volt az. Vagyis nem jobban, mint a többiek. Másrészt gyakran, anélkül hogy csak a kisujját mozdította volna, az emberek épp emiatt kitértek az útjából. Ilyenformán a dolgok kiegyenlítődték.

– Szép kis hadicsel, amivel Benest sikerült megszöktetni – mondta Gonder. – Nem is ártana, ha ezért gratulálnának a titkosszolgálatnak. A legnagyobb dicséret az ügynökünket illeti. A legjobb emberünk. Szerintem az a titka, hogy úgy néz ki, mint egy ügynök romantikus sztereotípiája.

– Hogyan?

– Magas. Az egyetemen futballozott. Jóképű. Iszonyú egyenes. Elég egy pillantást vetni rá, és bármilyen ellenség azt mondaná: Ez az. Pontosan így kell kinéznie a titkos ügynöküknek, vagyis nyilvánvaló, hogy ez az ember nem lehet az. Erre leszállnak róla, és csak későn jönnek rá, hogy mégiscsak ő lehetett az.

Owens összevonta a szemöldökét. Komolyan beszél ez az ember? Vagy viccel, mert azt gondolta, hogy ezzel oldja a feszültséget?

– Azt ugye tudja – folytatta Gonder –, hogy magának nagyon komoly feladat jutott? Ugye föl fogja ismerni Benest?

– Megismerem – felelte Owens a szokott rövid, ideges nevetéssel. – Számtalan konferencián találkoztam vele, amit a Másik Oldalon rendeztek. Egyik éjszaka együtt rúgtunk be; pontosabban nem rúgtunk be, csak ittunk, és jókedvűek voltunk.

– Mondott valamit?

– Nem azért itattam le, hogy beszéljen. Egyébként nem mondott semmit. Volt vele valaki. Odaát a tudósok mindenhová kettesével járnak.

– És maga mondott valamit? – A kérdés világos és könnyed volt; a mögötte húzódó szándék annál kevésbé.

Owens megint fölnevetett.

– Higgye el, ezredes, nem tudok semmi olyasmit, amit ő ne tudna. Baj nélkül beszélhetnék neki egész álló nap.

– Bárcsak én tudnék erről valamit. Csodálom magát, kapitány. Itt van egy technikai csoda, amely megváltoztathatja a világot, és mindössze egy maroknyi ember érti a lényegét. Napról napra messzebb kerül egyik ember gondolatvilága a másiktól.

– Ami nem is olyan nagy baj – felelte Owens. – Meglehetősen sokan vagyunk. Benes persze csak egy van, én viszont mérföldekre vagyok az ő osztályától. Igazság szerint épp csak annyit tudok, hogy a hajó tervezésében alkalmaztam ezt a technikát. Ennyi az egész.

– De Benest felismeri? – A titkosszolgálat vezetőjének, úgy látszik, újabb és újabb biztosítékokra volt szüksége.

– Ha lenne egy ikertestvére – egyébként biztos vagyok benne, hogy nincs –, akkor is megismerném.

– Ez most nem kukacoskodás akart lenni, kapitány. Mint mondtam, Grant, az ügynökünk nagyon jó, de én még így is egy kissé meg vagyok lepve, hogy sikerült megoldania a feladatot.

Folyton azt kérdezem magamtól: nincs ebben valami átverés? Nem lehet, hogy ezek számítottak rá, hogy megpróbáljuk ellopni Benest, és inkább bedobtak egy ál-Benest?

– Meg tudom állapítani, hogy az igazi vagy hasonmás-e – mondta őszintén Owens.

– Maga el se tudja képzelni, hogy manapság mi mindent el lehet érni plasztikai sebészettel vagy narkohipnózissal.

– Nem érdekes. Lehet, hogy az arc csalóka, de a beszédje nem az. Vagy ismeri a Technikát (Owens hirtelen suttogóra fogott hangja világosan tiszteletet parancsolt a szónak), jobban, mint én, vagy nem Benes az illető, bárhogyan nézzen is ki. Benes alakját talán tudják utánozni, de az agyát nem.

Megérkeztek a repülőtérré. Gonder ezredes az órájára nézett.

– Hallom a hangját. Perceken belül földet ér – és pont időben.

Fegyveresek és páncélozott járművek szóródtak szét minden irányban, ettől a repülőtér olyan lett, mintha elfoglalták volna, ahová az engedéllyel rendelkező illetékeseken kívül senki másnak nem volt bejárása.

A város utolsó fényei is elhalványultak, s már nem is látszott belőlük más, mint valami fénypihe balra a horizonton.

Owens sóhajtása végtelenül megkönnyebbülten hangzott. Még egy perc, és végre itt lesz Benes.

Minden jó, ha jó a vége?

Egész mehökkent, hogy gondolatban kérdőjelet tett a mondat végére.

Minden jó, ha jó a vége! – gondolta komoran, de hiába erőlködött, a mondat vége megint csak kicsúszott az uralma alól, és „jó a vége?” lett belőle.

Második fejezet

Autó

Grant heves megkönnyebbüléssel nézte a város közeledő fényeit, ahogy a gép nekikezdett a hosszadalmas leszállásnak. Igazából senki nem bocsátkozott részletekbe dr. Benes fontosságát illetően – azt a nyilvánvaló tényt kivéve, hogy Benes egy elpártolt tudós, akinek mindenféle létfontosságú információk vannak a birtokában. Azt mondták, hogy ő a világ legfontosabb embere – de azt nem voltak hajlandók megmondani, hogy miért.

Ne erőltesse, mondták neki. Ne öntsön olajat a tűzre azzal, hogy fokozza a feszültséget. Mert az egész létfontosságú. Hihetetlenül fontos.

Nyugi, nyugi, mondták, de azért minden ettől függ; az ország, a világ, az emberiség sorsa.

Így hát megtette. Igaz, soha nem tette volna meg, ha Azok nem féltek volna megölni Benest. Mire odáig jutottak, hogy rájöttek: Benes megölése az egyetlen útja, hogy legalább egy döntetlent elérjenek, már késő volt; Benes már nem volt sehol.

Grant mindössze a bordáit súroló golyó nyomával fizetett érte, aminek most egy hosszú sebkötöző pólya viselte gondját.

Fáradt volt, holtfáradt. Persze elsősorban fizikai fáradság volt ez, de elege lett ebből az egész idióta marhaságból is. Az egyetemen, tíz évvel ezelőtt Gránit Grantnak hívták, és ő megpróbált a futballpályán is megfelelni a várakozásoknak: olyan volt, mint egy buta hústorony. Egy kartörés lett az eredménye, de annyiban legalább szerencséje volt, hogy a fogai és az orra épek maradtak, s így megtarthatta érdes, faragatlan jóképűségét. (Az ajka rendszerint csöndes, illanó mosolyra rándult össze.)

És ugyancsak azóta leszokott arról, hogy a keresztnévét használja. Csak a rövid, rőfögésszerű Grantot. Nagyon férfiasan. Nagyon erősen.

Csak akkor használta, ha hencegni akart vele. De most valami más kerítette a hatalmába: talán a fáradságtól, talán attól, hogy rájött, milyen rövid ez az élet. Épp elmúlt harminc, és hirtelen úgy érezte, hogy ideje visszatérni a keresztnévéhez. Charles Grant. Vagy inkább Charlie Grant. A jó öreg Charlie Grant!

Megrándult az arca, aztán elkomorodott. Meg kell lennie. Jó öreg Charlie. Ez az. A jámbor, jó öreg Charlie, aki a karosszékekben szeret ücsörögni és hintázni. Napot, Charlie, szép időnk van. Hé, Charlie, úgy látszik, esőt kapunk.

Szerez magadnak valami nyugis állást, Charlie, aztán szundikálhatsz a nyugdíjig.

Grant oldalt sandított Jan Benesre. Valahonnan ismerősnek találta ezt a kócos, őszülő haját, a rendetlen, durva szálú és ugyancsak összevissza álló bajusz fölött az erős, húsos orrot, az arcot. Egy grafikusnak elég lett volna az orra és a bajusza, de itt volt még a finom ráncokba fészkelte szempár meg azok a vízszintes vonalak, amelyek soha nem tűntek el a homlokáról. Benes mértéktartóan elszabott ruhában volt, de sietősebben távoztak annál, hogysen a jobb szabók a kezükbe kaparinthatták volna. Grant tudta, hogy Benes közel jár az ötvenhez, de most öregebbnek látszott.

Benes előrehajolt, és a város közeledő fényeit figyelte.

– Járt már valaha az országnak ebben a részében, professzor úr? – kérdezte Grant.

– Én az önök országának még soha semmilyen részében nem jártam – felelte Benes –, vagy ezt csak amolyan becsapós kérdésnek szánta? – Alig érzékelhető, de határozott akcentussal beszélt.

– Nem. Csak beszélgetni szerettem volna. Ez itt előttünk az ország második legnagyobb városa. Egyébként tőlem azt csinál vele, amit akar. Én az ország másik részéből származom.

– Nekem teljesen mindegy. Egyik vége. Másik vége. Mindaddig, míg itt vagyok. Úgyis... – nem fejezte be a mondatot, de szomorúság volt a szemében.

Nehéz elszakadni, gondolta Grant, még akkor is, ha tudja az ember, hogy muszáj.
– Majd gondoskodni fogunk róla, professzor úr, hogy ne legyen ideje szomorkodni – mondta Grant. – Bőven ellátjuk munkával.
Benes próbált úrrá lenni a szomorúságán.
– Ebben biztos vagyok. Számítok is rá. Ez a fizetség az szöktetésemért, nem igaz?
– Azt hiszem, igen. Tudja, nem kevés erőfeszítésünkbe került az akció.
Benes Grant mandzsettájára tette a kezét.
– Ön az életét is kockára tette. Nagyon méltányolom. Meg is ölhetnék volna.
– Megszoktam, hogy mindig fönnáll a veszélye, hogy megölhetnek. A kockázat a foglalkozással jár. Fizetnek is érte. Bár nem olyan jól, mintha gitározni vagy baseballjátékos lennék; annyit kapok, amennyit szerintük az életem ér.
– Túl sötétben látja a helyzetet.
– Kénytelen vagyok. Ilyen a kenyéradó gazdám. Mihelyt megérkezünk, kapok néhány vállonveregetést meg egy zavartan elhadart dicséretet, hogy „Jó munkát végzett!” Tudja, férfias visszafogottsággal. Aztán: „És most lássuk a következő feladatot, de az oldalán fityegő sebkötöző pólya árát le kell vonnunk. Vigyáznunk kell a kiadásokra.”
– Ne akarjon átverni a cinizmusával, fiatalember.
– Magamat szeretném átverni vele, professzor úr, máskülönben itthagynám a szolgálatot. – Grant szinte maga is meglepődött a hangjából váratlanul feltörő keserűségen. – Szíjazza be magát, professzor. Ez a repülő ócskavas meglehetősen nehézkesen szokott földet érni.

*

A gép, Grant jóslata ellenére, simán földet ért, befordult, aztán megállt.
A titkosszolgálat emberei körülzárták a területet. A csapatszállító teherautókból katonák léptek ki, hogy kordont vonjanak a gép köré, csak egy folyosót hagytak, hogy a motoros feljáró megközelíthesse az ajtót.
Három limuzin gördült egészen közel a feljáró lábához.
– Túlzásba viszi a biztosítást, ezredes – mondta Owens.
– Inkább legyen több emberem, mint hogy esetleg ne legyen elég. – Szinte némán mozgott az ajka, és ahogy Owens jobban odanézett, meglepődve vette észre, hogy Gonder elmormolt egy gyors imát.
– Örülök, hogy itt van – mondta Owens.
– Annyira biztosan nem örül, mint én. Maga is tudja, hogy mostanában több gép is felrobbant menet közben.
Kinyílt a gép ajtaja, s a nyílásban hirtelen megjelent Grant. Körülnézett, aztán intett.
– Ő legalább egyben van – mondta Gonder ezredes. – De hol van Benes?
Mintha válaszolni akarna a kérdésre, Grant oldalt húzódott, és hagyta, hogy Benes kipréselődjön az ajtón. Benes egy pillanatra mosolyogva megállt. Kopott bőrönddel a kezében óvatosan letotyogott a lépcsőn. Grant megindult utána. Mögöttük a pilóta és a másodpilóta jött le.
Gonder ezredes a lépcső aljában várta.
– Benes professzor. Örülök, hogy megérkezett! A nevem Gonder; mostantól én felelek az ön biztonságáért. Ő William Owens. Azt hiszem, ismeri.
Benes szeme megélné, a keze magasba lendült, ahogy eldobta a bőröndjét. (Gonder ezredes feltűnésmentesen fölkapta a földről.)
– Owens! Igen, persze. Egyik éjszaka alaposan berúgtunk. Jól emlékszem. Délután hosszú és rettenetesen unalmas ülés volt, ahol mindazt, ami érdekes lett volna, nem lehetett kimondani, úgyhogy rám zuhant a kétségbeesés, mint egy szürke pokróc. Vacsoránál találkoztam

Owensszel. Ott volt még körülötte vagy öt kollégája, de a többiekre nem nagyon emlékszem. De Owens és én később elmentünk egy kis klubba, ahol tánc volt és dzsessz, snapszot ittunk, és Owens nagyon jóba lett az egyik lánnyal. Emlékszik Jaroslavica, Owens?

– Aki magával jött? – kérdezte óvatosan Owens.

– Pontosan. Imádta a snapszot, olyan elgyöngülve ragaszkodott hozzá, hogy az minden képzeletet felülmúlt, de nem volt szabad innia. Józannak kellett maradnia. Szigorú parancsot kapott.

– Hogy magát figyelhesse?

Benes, fejének egyetlen hosszú, függőleges bólintásával és alsó ajkát mereven előrebökve jelezte, hogy igen.

– Folyton itallal kínáltam. Mondtam neki, hé, Milan, férfiembernek nem jó, ha kiszárad a torka, ő meg egyre csak visszautasított, de a szeme majd kiugrott a helyéből. Gonosz tréfa volt tőlem.

Owens mosolygott és bólintott.

– De szálljunk be a limuzinba, és menjünk a központba. Először körbe kell mutogatnunk magát, hogy mindenki lássa, hogy megérkezett. Aztán, ígérem, ha akar, alhat akár huszonnégy órát, mielőtt egyetlen kérdést föltennénk.

– Tizenhat is elég lesz. De először is... – Idegesen pillantott körbe. – Hol van Grant? Á, ott van. – Előrefurakodott az ifjú ügynökhöz. – Grant! – Kezet nyújtott. – Vizontlátásra.

Köszönöm. Nagyon köszönöm. Ugye még találkozunk?

– Lehet – felelte Grant. – Velem könnyű összefutni. Ha van valahol egy rohadt meló, én biztos ott vagyok a közepén.

– Köszönöm, hogy *ezt* a rohadt melót elvállalta.

Grant elvörösödött.

– Ennek a rohadt melónak volt egy fontos vonása, professzor úr. Örültem, hogy segíthettem. Komolyan mondom.

– Tudom. Viszlát! Viszlát! – Benes integetve lépett vissza a limuzinhoz.

Grant az ezredeshez fordult:

– Megszegem a biztonsági előírásokat, ha most lelépek, főnök?

– Menjen... De egyébként, Grant... Igen, uram?

– Jó munkát végzett!

– A helyes kifejezés inkább ez: „Jó móka volt.” Semmi másra nem vagyok hajlandó válaszolni. – Gúnyosan a homlokához érintette a mutatóujját és komótosan megindult.

Grant távozik, gondolta magában, aztán: Jó Öreg Charlie belép? Az ezredes Owenshez fordult.

– Üljön Benes mellé, és beszélgessen vele. Én maguk előtt megyek. Mire a központba érünk, szeretném, ha biztosan eldöntené, hogy ez az ember azonos-e Benessel vagy nem. Mást egyelőre nem is akarok tudni.

– Emlékezett arra az ivászatra – mondta Owens.

– Pontosan – felelte kedvetlenül az ezredes –, ha lehet, kicsit túl gyorsan és túl jól is emlékezett rá. *Beszélgessen* vele.

Végre mindannyian beszálltak, megindult a menetoszlop, aztán egyre gyorsabban haladtak. Grant távolról figyelte, vaktában integetett feléjük, aztán indult tovább.

Mostantól szabad, és tudta, hogy az éjszakai alvás után hogyan akarja eltölteni a szabadidejét. Olyan jókedvű várakozással nézett elé, hogy elmosolyodott tőle.

A gépkocsisor óvatosan haladt. A városban részenként és óráról órára változott, hogy éppen hol volt nyüzsgés, és hol volt nyugalom, de ezt a menetrendet előre lehetett tudni.

Az autók elhanyagolt környéken, sötét raktárak között, üres utcákon robogtak végig. A motorosok a kocsisor előtt zötyögtek, s az ezredes az első kocsiban még egyszer megpróbálta végiggondolni, hogy azok vajon hogyan reagálnak a sikeres szöktetésre.

A központban soha nem lehetett kizárni a szabotázs lehetőségét. Elképzelni sem tudta, milyen óvintézkedéseket lehetett volna még tenni, de ebben a szakmában axióma, hogy nincs olyan óvintézkedés, ami elég biztos.

Fény lobbant?

Egy pillanatra úgy tűnt, hogy valami fény gyulladt föl, aztán ki is aludt az egyik nagy hajótestben, amely felé közeledtek. Az ezredes a rádiótelefonhoz kapott, hogy figyelmeztesse a motoros kíséretet.

Gyorsan és vadul beszélt. Hátulról egy motoros rohant előre.

De míg ezt tette, elöl és kissé oldalt egy autó motorja bögött fel (bár a hangját letompította, szinte el is fojtotta a közeledő gépkocsisor csörömpölése), és a következő pillanatban az autó kivágott az egyik sikátorból.

A fényszórója nem volt bekapcsolva, s a hirtelen felbukkanása okozta meghökkenéstől senki se jelzett a másoknak. Ezek után senki sem tudta volna pontosan felidézni a bekövetkező eseményeket.

Az autó lökhárítója, amely egyenesen a Benest szállító középső limuzin felé tartott, szinte felöklelte a limuzint előző motorkerékpárt. Az ütközéstől a motor szétroncsolódott, a motoros jó néhány métert röpült, aztán összetörve, holtan terült el. Az autó lökhárítója is megsérült, és valósággal nekicsapódott a limuzin hátsó részének.

Sorozatos ütközések követték egymást. A limuzin, amely fölött a sofőr elvesztette az uralmat, nekirohant egy telefonpóznának, s ott nagy zöttyenéssel megállt. A kamikaze kocsis kormányozhatatlanná válhatott, mert nekicsapódott egy téglafalnak, és lángra lobbant.

Az ezredes limuzinja hirtelen leblokkolt. A motorok visítva kifaroltak.

Gonder kipattant az limuzinból, odarohant az összeroncsolódott kocsihoz, és feltépte az ajtaját.

Owens összetörve, állán egy pirosuló karcolással azt kérdezte:

– Mi történt?

– Ne törődjön vele. Hogy van Benes?

– Megsérült.

– Életben van?

– Igen. Segítsen!

Ketten félig emelték, félig húzták Benest a limuzinból. Benes szeme nyitva volt, de üvegesen fénylett és a professzor összefüggéstelen hangokat hallatott.

– Hogy van, professzor úr?

– A feje nagyon nekiütődött az ajtó kapaszkodójának – mondta gyorsan és halkán Owens. – Valószínűleg agyrázkódást kapott. De mindenesetre *ő az*, Benes. Ez biztos.

– Erre már magunktól is rájöttünk, maga... – kiáltotta Gonder. Csak nehezen tudta lenyelni az utolsó szavakat.

Kinyílt az első limuzin ajtaja. Ketten épp beemelték Benest, amikor valahonnan föntről tüzet nyitottak rájuk. Gonder beugrott az autóba, és rávetette magát Benesre.

– Elég az ingyencirkuszból, tűnjünk innen! – kiáltotta.

A kocsis és a motoros kíséret fele megindult. A többiek maradtak. Rendőrök rontottak be az épületbe, ahonnan a sortüzet leadták. A kamikaze autó elhaló fényei pokoli ragyogást kölcsönöztek a jelenetnek.

Távolról zsongás hallatszott, ahogy a tömeg kezdett összeverődni.

Gonder az ölébe fektette Benes fejét. A tudós mostanra teljesen elvesztette az eszméletét, lassan lélegzett, gyöngye volt a pulzusa.

Gonder kétségbeesetten nézett a férfira, aki, könnyen lehet, meghal, mire a jármű eléri végcélját, és kétségbeesetten mormolta maga elé:

– Pedig szinte már ott voltunk. Szinte megérkeztünk!

Harmadik fejezet

Központ

Grant csak kábán érzékelte, hogy valaki hangosan veri az ajtaját. Nagy nehezen fölegyenesedett, kikecmergett a hálósobából, és nagyokat ásítva, mezítláb végiggyalogolt a hideg padlón.

– Jövök... – Úgy érezte, mintha elkábították volna, de *akarta is* ezt a bódultságot. A munkája során megtanulta, hogy bármilyen külső zajra felébredjen. Állandó éberség. Akármilyen mélyen aludt, ha csak megkopogtatták az ajtaját, rögtön felugrott és készenlétbe vágta magát.

De most szabadságon volt, és a pokolba kívánta a betolakodót.

– Mit akar?

– Az ezredes küldött, uram – hangzott az ajtó túloldaláról. – Azonnal nyissa ki!

Grant önkéntelenül föleszmélt. Oldalt lépett az ajtótól, és a fal mellé simult. Aztán, amennyire a lánc engedte, kinyitotta az ajtót, és azt mondta:

– Dobja be az azonosító kártyáját.

Egy kártya hullott a lába elé, amit Grant bevitt a hálósobájába. Benyúlt a mellényzsebébe, és kihálászta a kártyaazonosítót. Becsúszta a kártyát, és a világító képernyőn leolvasta az eredményt.

Visszaadta, és lekasztotta a láncot; akarata ellenére készen állt rá, hogy a következő pillanatban felbukkanjon egy pisztoly vagy a rossz szándék bármi más jele.

Ám a belépő fiatalember tökéletesen ártalmatlannak látszott.

– Uram, velem kell jönnie a központba.

– Hány óra?

– Körülbelül 6:45, uram.

– Hajnali?

– Igen, uram.

– Mi szükségük van rám ilyen korán?

– Nem mondhatom meg, uram. Parancsot kaptam. Meg kell kérnem, hogy tartson velem. Sajnálom – Kedélyeskedni próbált. – Én magam se szívesen keltem fel, mégis itt vagyok.

– Van annyi idő, hogy borotválkozzak és lezuhanyozzak?

– Ami azt illeti...

– Rendben van, de annyi időnk csak van, hogy felöltözzek?

– Igen, uram. De gyorsan!

Grant a hüvelykujjával megvakarta az állán lévő sebhelyet, és örült, hogy előző este lezuhanyozott.

– Adjon öt percet, míg felöltözöm, és összeszedem a legszükségesebb holmimat.

A fürdőszobából még kikiáltott:

– Mi ez az egész?

– Nem tudom, uram.

– Milyen központba megyünk?

– Nem hiszem, hogy...

– Bár úgymint mindegy. – A zubogó víz hangja egy percre lehetetlenné tett minden további beszédet.

Amikor Grant újra megjelent, már alig érezte magát gyanútlan civilnek.

– De egy központba megyünk. Ugye azt mondta?

– Igen, uram.

– Jól van, fiam – felelte kedélyesen Grant –, de ha rájövök, hogy át akar verni, akkor szétaprítom a fejét.

– Igenis, uram.

*

Amikor az autó megállt, Grantnak elkomorodott tekintete. Szürke és nyirkos volt a hajnal. Érződött a levegőben, hogy hamarosan esni fog; lerobbant, vegyes raktárvárosba kerültek; egy mérfölddel előbb egy kordonnal körülvett területen hajtottak keresztül.

– Mi történt itt? – kérdezte Grant, de a társa, ha tudott is valamit, szokása szerint megtartotta magának.

Aztán megálltak, és Grant finoman ráhelyezte kezét a pisztolytáska csatjára.

– Megmondhatná, hogy most mi következik.

– Itt vagyunk. Ez egy titkos kormánylétesítmény. Nem úgy néz ki, de az.

A fiatalember és a sofőr kiszállt.

– Kérem, maradjon a kocsiban, Mr. Grant.

Ezek ketten körülbelül ötven méterre távolodtak el az autótól, miközben Grant egykedvűen bámult körül. Hirtelen egy rántást érzett, és egy pillanat tört részére elveszítette az egyensúlyát. Miután visszanyerte, próbálta kicsapni a kocsi ajtaját, aztán meglepődve elbizonytalanodott, mert sima falak kezdtek emelkedni körülötte.

Beletelt egy villanásnyi időbe, míg rájött, hogy a kocsival együtt süllyed lefelé; hogy az autó egy emelőszerkezet rácsán ül. Mire mindezt felfogta, már elkészt, hogy megpróbáljon kiszabadulni.

Odafönt egy takarólemez billent a helyére, és Grant egy pillanatig tökéletes sötétségben volt. Felkattintotta a kocsi fényszóróját, de a fény semmitmondóan verődött vissza a körben emelkedő falak ívéről.

Nem volt mit tenni, mint végtelennek tűnő három percig várni, amíg a kocsi megállt.

Két hatalmas ajtó nyílt ki, és Grant feszült izmai minden eshetőségre készen álltak. De a következő pillanatban engedett a feszültsége. Egy kétülékes motorkerékpár várt rá; elől egy katonai rendőr (szabályos katonai egyenruhája alapján csakis az lehetett). A sisakján ott virított az EMESZ jelzés. A motoron ugyanazok a betűk.

Grant ösztönösen szavakat illesztett a rövidítéshez. „Eltanácsolt Magasugrók Erőszak Szervezete” – morogta magában –, „Egyesített Mélytengeri Ellenőrző Szolgálat”.

– Tessék? – kérdezte hangosan. Nem hallotta a katonai rendőr megjegyzését.

– Szálljon fel, uram – ismételte a katona merev kimértséggel, és a mögötte lévő ülésre mutatott.

– Hát persze. Egész kis birodalmuk van itt.

– Igen, uram.

– Milyen nagy?

Nagy, üres bemélyedések előtt haladtak el, a fal mentén teherautók és furgonok sorakoztak, mindegyiken ott volt az EMESZ-jelvény.

– Elég nagy – felelte a katonai rendőr.

– Ez az, amit olyan nagyon szeretek az itteniekben – mondta Grant. – Nem győzik felbecsülhetetlen értékű adatmorzsákkal ellátni az embert.

A motor egy feljárón simán felgördült egy magasabb szintre, amely zsúfolásig tele volt emberekkel. Egyenruhás férfiak és nők nyüzsögtek mindenfelé, és meghatározhatatlan, de jól kivehető feszültség érződött a levegőben.

Granték akaratlanul is egy lány sietős léptei nyomába eredtek (a lányon nővérköpenyre emlékeztető egyenruha volt, a melle domborulatán ott feszült a csinosan rányomtatott EMESZ felirat), és Grantnak eszébe jutott, miféle terveket kezdett szövögetni magában előző este.

Ha ez egy újabb megbízatás lesz...

A motor éles kanyart tett, és megállt egy íróasztal előtt.

A katonai rendőr leugrott a motorkerékpárról.

– Charles Grant, uram.

Az íróasztal mögött ülő tisztet, úgy látszik, nem hatolta meg az információ.

– Neve? – kérdezte.

– Charles Grant – felelte Grant –, miként ez a jóember az imént mondá.

– Kérem az azonosító kártyáját.

Grant átnyújtotta. Csak egy kidomborodó szám volt rajta, amire a tiszt egy gyors oldalpillantást vetett. Betette az asztalán lévő azonosító gépbe, mialatt Grant unott pofával bámult körbe. A gép ugyanolyan volt, mint a mellényzsebében lévő, csak kissé túlméretezett, betegesen felnagyított. A szürke, élettelen képernyő kivilágosodott, és megjelent rajta saját arcképe előlről és profilból, amely – Grant különvéleménye szerint – egy kissé mindig sötét és fenyegető genszterre emlékeztetett.

Hol az a nyitott, őszinte tekintet? Az elbűvölő mosoly? Hol maradtak azok a gödröcskék az arcán, amiktől megvadulnak, megörülnek a lányok? Csak a sötét, ereszkedő szemöldök maradt, ami dühös arckifejezést kölcsönzött az arcának. Csoda, hogy bárki is ráismert.

A tisztnek, úgy látszik, különösebb nehézség nélkül sikerült: egy pillantás a fotóra, egy Grantra. A gép kilökte a kártyát, a tiszt visszaadta, és intett Grantnak, hogy mehetnek.

A motorkerékpár jobbra fordult, áthaladt egy boltív alatt, aztán végig egy hosszú folyosón, amelyen mindkét irányban két-két sávon haladtak a járművek. Nagy forgalom volt, és csak Grant nem volt egyenruhában.

Szinte mániákusan ismétlődő szünetekkel ajtók követték egymást mindkét oldalon, közvetlenül a fal mellett járdák húzódtak. Ezekben nem volt olyan nagy a zsúfoltság.

A motor egy újabb boltívhez közeledett, amelyre az volt felírva: „Egészségügyi Szakszolgálat”.

A boltív fölött ülő ügyeletes katonai rendőr megnyomott egy gombot a bódéjában, amely olyan volt, mint a régi forgalomirányító rendőrök fülkéje. Hatalmas acélajtók nyíltak ki, a motor átgördült rajtuk, aztán megállt.

Grant eltűnődött, hogy most vajon a városnak melyik része alatt lehetnek.

A tábornoki egyenruhában lévő férfi, aki sietve közeledett feléjük, valahonnan ismerősnek tűnt. Grantnak épp azelőtt sikerült azonosítania, mielőtt kezét fogtak volna egymással.

– Carter, igaz? Néhány éve a Transzkontinentálison találkoztunk. Ugye akkoriban nem volt egyenruhában?

– Jó napot, Grant. Ó, ugyan, hagyja az egyenruhát! Most is csak az itteni szabályok miatt van rajtam. Ez az egyetlen módja, hogy végrehajtsunk egy parancsot. Gránit Grant, ugye így hívták?

– Ó, igen.

Elhaladtak egy ajtó mellett, amely nyilvánvalóan a műtőbe vezetett. Grant a megfigyelőablakon keresztül a szokásos képet látta: szinte láthatóvá tett fertőtlenítés, fehérben nyüzsgő férfiak és nők, körülöttük éles és hidegen ragyogó fémeszközök, de mindez eltörpült és jelentéktelenné vált az elektromos műszerek burjánzásától, amelyek valami különös gépészeti hadműveletté tették az orvostudományt.

Egy műtőasztalt gurítottak be, és Grant összes hajtincseket pillantott meg a fehér párnán.

Csak ebben a pillanatban hasított belé a felismerés.

– Benes? – suttogta.

- Benes – felelte komoran Carter tábornok.
- Mi történt vele?
- Végül is sikerült elkapniuk. A mi hibánkból. Elektronikus korban élünk, Grant. Bármit teszünk, a mindig kéznél lévő tranzisztoros szolgákon keresztül csináljuk. Az ellenségeinket elektronáramlással háritjuk el. Minden lehetséges módon biztosítottuk az útvonalat, de csak elektronikus ellenségre készültünk fel. Arra nem, hogy előbukkan egy autó, benne egy ember, csőre töltött pisztollyal.
- Gondolom, senki se maradt életben.
- Senki. A kocsiban ülő férfi a helyszínen meghalt. A többieket a mieink terítették le. A mi embereink közül is meghaltak néhányan.
- Grant megint lenézett. Benes arca üres és kifejezéstelen volt, mintha erős nyugtatókkal tömték volna tele.
- Úgy látom, életben maradt, tehát van remény.
- Él. De nincs sok remény.
- Volt valakinek alkalma beszélni vele? – kérdezte Grant.
- Egy bizonyos Owens kapitánynak... William Owens... ismeri?
- Grant megrázta a fejét.
- Csak pillanatra láttam valakit a repülőtéren, akire Gonder ezen a néven utalt.
- Owens beszélt Benessel – mondta Carter –, de semmilyen lényeges információt nem tudott kiszedni belőle. Gonder is váltott vele néhány szót. De végül is maga beszélt vele a legtöbbet. Mondott valamit?
- Nem, uram. De ha mondott volna is, egy szavát sem érteném. Nekem az volt a feladatom, hogy behozzam az országba, semmi több.
- Hát persze. De maga beszélgetett vele, és Benes talán többet kotyogott el, mint amennyit akart.
- Ha mondott is, az elszállt a fülem mellett. De nem hiszem, hogy ilyesmit tett volna. Aki a Másik Oldalon él, nagy gyakorlatot szerez abban, hogy befogja a száját.
- Nem kell folyton fölényeskedni, Grant – intette le Carter. – Ezen az oldalon is szerezhet ugyanilyen tapasztalatokat. Ha ezt sem tudja... Sajnálom, nem kellett volna.
- Sebaj, tábornok – vont vállat Grant.
- Nos, a helyzet az, hogy Benes nem beszélt senkivel. Előbb tették ártalmatlanná, mint hogy kiszedhették volna belőle, amit tudni akartunk. Akár el sem kellett volna hagynia a Másik Oldalt.
- Idejövet eljöttünk egy kordonnal elkerített terület mellett... – mondta Grant.
- Ott történt. Még öt ház, és biztonságban lettünk volna.
- És most mi van vele?
- Agysérülés. Meg kell operálnunk – és ezért van szükségünk magára.
- Rám? – mondta szenvedélyesen Grant. – Figyeljen ide, tábornok, kisfiú vagyok én az agysebészethez. Az államvizsgán elbuktam nyúltagyból.
- Carter nem reagált rá, de Grant fülének a saját szavai is üresen csengtek.
- Jöjjön velem – mondta Carter.
- Grant követte az ajtón, a rövid folyosón át egy másik szobába.
- A központi ügyelet – mondta röviden Carter. A falak tele voltak tévéképernyővel. A középpontban elhelyezett karosszék előtt félkörben egy meredeken emelkedő kapcsolópult.
- Carter leült, Grant viszont állva maradt.
- Hadd mondjam el a lényegét – szólalt meg Carter. – Meg kell értenie, hogy jelenleg patthelyzet van köztük és közöttünk.
- Tudomásom szerint jó ideje így van.

– A patthelyzet végső soron nem is olyan rossz. Versenyben állunk; egész idő alatt úgy félünk egymástól, mint a tüztől, de közben egy csomó mindent sikerül megoldanunk. Mindkét oldalnak. De ha a patthelyzetből ki akarunk mozdulni, akkor nagyon fontos, hogy mi győzzünk. Gondolom, érte, hogy miért.

– Azt hiszem, igen, tábornok – mondta szárazon Grant.

– Benes egy ilyenfajta győzelem lehetőségét jelenti a számunkra. Ha el tudná mondani, amit tud...

– Kérdezhetek valamit, uram?

– kérdezzen.

– *Mit tud* Benes? Miféle információkat?

– Még ne. Még ne. Várjon egy-két percet. Az információ pontos természete e pillanatban nem lényeges. Hadd folytassam... Ha el tudná mondani, amire rájött, akkor a döntetlen a mi oldalunkra dőlne el. Ha meghal, vagy ha felépül, de az agysérülése miatt képtelen lenne átadni az információkat, akkor folytatódik az állóháború.

– Eltekintve attól, hogy nagyon sajnálnánk egy nagy koponya elvesztését, azt kell mondanunk, hogy ennek az állóháborúnak a fenntartása nem is olyan rossz – mondta Grant.

– Igen, ha a helyzet tényleg az, amilyenek leírtam, de lehet, hogy nem jól látom.

– Hogyan jutott erre az eredményre?

– Vegyük Benest. Úgy tudtuk róla, hogy józan és mértéktartó, de semmi nyoma nem volt annak, hogy bármi baja lett volna a kormányával. Negyed századon keresztül minden jel arra vallott, hogy lojális, és ezért jól is bánnak vele. És most egyszer csak megszökik...

– Azért, hogy a mi oldalunkra döntse el a patthelyzetet.

– Valóban? Nem lehet, hogy mielőtt rájött volna a munkája igazi jelentőségére, és átadta volna a Másik Oldalnak a fejlődés kulcsát, megijedt, hogy túl sokat fecsegett el az eredményeiből? Esetleg rádöbbsent, hogy akarata ellenére átjátszotta a világ fölötti uralmat a saját oldalának, de nem találta annyira meggyőzőnek az ottaniak erényeit, hogy megnyugodhatott volna. Így hát átjön hozzánk, no, nem azért, hogy átjátssza a győzelmet, hanem hogy egyikünk se tudjon győzni. Azért jön ide, hogy fennmaradjon a patthelyzet.

– Van erre valami bizonyítéka, uram?

– Az égvilágon semmi – felelte Carter. – De ha ezt csak egy lehetőségnek tekintjük, hamar rájövünk, hogy az ellenkezőjére sincs bizonyítékunk.

– Folytassa.

– Ha Benes élete vagy halála azt jelenti számunkra, hogy választhatunk a teljes győzelem vagy a folytatódó patthelyzet között – nos, akkor cselekednünk kell. Pokoli szégyen lenne, ha elveszíténénk az esélyt a totális győzelemre, de lehet, hogy holnap újabb esély nyílik előttünk. Ugyanakkor lehet, hogy a patthelyzet és a totális vereség közti választás lehetőségével kell szembenéznünk, akkor viszont az egyik alternatíva teljességgel elviselhetetlen. Egyetért velem?

– Persze.

– De akkor azt is látnia kell, hogy ha csak egy parányi esélye van is annak, hogy Benes halála esetleg totális vereséget jelent a számunkra, akkor a halál bekövetkeztét bármi áron, bármilyen erőfeszítéssel, bármilyen kockázatot vállalva, meg kell akadályoznunk.

– Ha jól értem, tábornok, ez a kijelentés már nekem szól, mert most mindjárt kérni akar tőlem valamit. Történetesen én már kockára tettem az életemet, hogy kiküszöböljek olyan eshetőségeket, amelyek közel jártak a totális vereséghez. Soha egy percig nem élveztem, ha a véleményemre kíváncsi, de megtettem. Ám mit tehetnék egy műtőben? Amikor tegnap bekötöztem az oldalamat, Benesnek kellett föltennie a pólyát. Pedig ha az elsősegélynyújtás egyéb fogásaihoz viszonyítjuk, mondhatom, sebkötözésben nem is vagyok rossz.

Carter erre sem reagált.

– Gonder ajánlotta magát erre a feladatra. Általában első helyen szokta emlegetni magát. Rendkívül jó képességű embernek tartja. Én is.

– Tábornok, nincs szükségem a hízelgésre. Idegesítőnek találom.

– Menjen a pokolba. Nem hízelegni akarok magának. Próbálok megmagyarázni valamit. Gonder általában tehetségesnek tartja magát, de azt is meg kelt mondanom, hogy szerinte maga végül is nem fejezte be a küldetését. Magának az lett volna a feladata, hogy épségben adja át nekünk Benest, és ez nem történt meg.

– Amikor személyesen Gonder elengedett, Benes teljesen ép volt.

– De most mégsem az.

– A szakmai hiúságomra apellál, tábornok?

– Ha így jobban tetszik.

– Rendszerben van. Akkor majd tartom a szikét. Letörlöm az izzadságot a sebész homlokáról; ha kell, még a nővérekre is szívesen kacsingatok. Azt hiszem, minden képességemet felsoroltam, aminek hasznát vehetik a mütőben.

– Nem lesz egyedül. Egy csapat tagja lesz.

– El is várom – mondta Grant. – Mindenkinek jobb lesz, ha nem nekem kell céloznom és döfnöm a szikével. Én legfeljebb a szikés tál fogását tudom vállalni.

Carter egy-két biztos mozdulattal megnyomott néhány kapcsolót. Egypár sötét szemüveges alak jelent meg az egyik képernyőn. Feszült figyelemmel egy lézersugár fölé hajoltak, a vörös fény fonal vékonyságúra keskenyedett el. A fény kialudt, és a levették a szemüvegüket.

– Ez Peter Duval – mondta Carter. – Hallott már róla?

– Sajnálom, de nem.

– Ő az ország legjobb agysebésze.

– És a lány?

– Duval segítsége.

– Hah!

– Ne legyen olyan rosszmájú. Rendkívül tehetséges asszisztens.

Grant egy kissé elbátortalanodott.

– Ebben egészen biztos vagyok, uram.

– Azt mondja, Owensszel találkozott a repülőtéren?

– Nagyon rövid időre, uram.

– Ő is magukkal lesz. Valamint az Egészségügyi Szakszolgálat vezetője. Ő tartja az eligazítást.

Néhány újabb gyors mozdulat, és ezúttal a tévékészülék mély, zúgó hangot hallatott, ami azt jelezte, hogy bekapcsolódott a kétirányú hangösszeköttetés.

Egy szeretnivalóan kopasz fejet lehetett látni a képernyőn egészen közelről, s a fej tulajdonosa egy keringési rendszer bonyolult falitérképét próbálta éppen értékelni.

– Max! – szólalt meg Carter.

Michaels fölnézett. A szeme összeszűkülte. Meglehetősen kimerültnek látszott.

– Igen, Al.

– Grant készen áll. Siessenek. Nem sok időnk van.

– Valóban nem túl sok. Fölmegyek érte. – Michaels egy pillanatra elkapta Grant tekintetét. – Remélem, Mr. Grant – mondta lassan Michaels –, el van rá készülve, hogy most élete legrendhagyóbb kalandja következik. Azaz nem is csak a magáé: mindannyiunké.

Negyedik fejezet

Eligazítás

Michaels irodájában Grantnak tátva maradt a szája a keringési rendszer térképétől.

– Istentől elrugaszkodott zűrzavarnak látszik – mondta Michaels –, pedig csak a célterület térképe. Minden jelzővonal egy út; minden csomópont egy keresztül csatlakozási pontja. Ez a térkép olyan tekervényes, mint az Államok autótérképe. Sőt, ha lehet, még kuszább, mert háromdimenziós.

– Szentséges ég!

– Százezer mérföldnyi véredényrendszer. Most csak nagyon keveset látni belőle; a nagyobb része mikroszkopikus méretű, és csak jelentős nagyítással lehetne láthatóvá tenni, de ha az összes eret egymás mögé helyeznénk, négyszer körbeérné a Földet, vagy ha jobban tetszik, közel a felét tenné ki a Föld és a Hold távolságának. Mellesleg tudott egy kicsit aludni, Grant?

– Úgy hat órát. De a gépen is aludtam egy keveset. Egész frissnek érzem magam.

– Jól van, majd még lesz alkalma enni, borotválkozni és az egyéb szükséges teendőket elvégezni. Bárcsak én is aludtam volna! – Beszéd közben fölemelte a karját. – Nem mintha fáradtnak érezném magam. Nem panaszképpen mondom. Árulja el, szedett már morfogéneket?

– Nem is hallottam róla. Ez valami kábítószer?

– Igen. Viszonylag új. Tudja, az embernek nem az alvásra van igazán szüksége. Álmunkban nem pihenünk többet, mint ha nyitott szemmel kényelmesen elnyúlunk. Ha lehet, még kevesebbet is pihenünk alvás közben. Ilyenkor az álmokra van szükségünk. Ha nincs időnk álmodni, akkor lerobban az agyi koordináció, hallucinációink támadnak, és végül bele is pusztulhatunk.

– A morfogénektől tudunk álmodni? Jól értem?

– Pontosan. Fél órára kiüti az embert, ezalatt masszívan álmodik, és utána frissen kezdheti a napot. De azért fogadja meg a tanácsomat, tartózkodjék tőle, hacsak nincs más megoldás.

– Miért? Fáradt marad tőle az ember?

– Nem. Nem kifejezetten fáradt. Épp az a baj, hogy az álmok nem rosszak. A morfogén kiszívja az ember agyát; kipucolja az egész nap felhalmozódott mentális szemetet, és ez nem akármilyen élmény. Ne próbálja meg. Nekem, sajnos, nem volt más választásom. Ennek a térképnek el kellett készülnie, és ezzel töltöttem az egész éjszakát.

– A térképpel?

– Ez Benes érrendszere az utolsó kapillárisokig, és minden apró részletét át kellett tanulmányoznom. Itt fönt, szinte a koponya közepén, mindjárt a hipofízis közelében, itt van a vérrög.

– Ez okozza a bajt?

– Nyilvánvalóan. Minden más probléma kezelhető. A zúzódások, a kék-zöld foltok, a sokk, az agyrázkódás. A vérrög nem, legalábbis sebészi beavatkozás nélkül. Ráadásul gyorsan kell cselekednünk.

– Mikor keletkezhetett, dr. Michaels?

– Nem tudjuk. Reméljük, nem végzetes, legalábbis egy darabig még nem az, de az agyi károsodás jóval előbb beáll, mint a halál. És a szervezetnek az agykárosodás éppolyan rossz, mint a halál. Itt az emberek csodát vártak Benestől, és most úgy érzik, hogy csúnyán átverték őket. Különösen Carter tájtézik, és ragaszkodik magához.

– Úgy érti, hogy Carter szerint a Másik Oldal újra fog próbálkozni? – kérdezte Grant.

– Nem mondja, de gyanítom, hogy ettől tart, és ezért akarja, hogy maga is benne legyen a csapatban.

Grant körülnézett.

– Van bármi okunk is feltételezni, hogy ez a hely is ki van téve a veszélynek? Ide is beépítettek ügynököket?

– Tudomásom szerint nem, de Carter gyanakvó ember. Szerintem arra gondol, hogy nem lehet kizárni a szándékos orvosi műhiba lehetőségét.

– Duvalra gondol?

Michaels vállat vont.

– Duval népszerűtlen figura, és a műszereivel halált is lehet okozni, ha csak egy hajszálnyit mellécsúszik.

– Hogyan lehet leállítani a professzort? – Nem lehet.

– Akkor hozzanak valaki mást, akiben megbíznak.

– Nincs más, aki ennyire érti a dolgát. És Duval pont kéznél van. Ráadásul nincs rá semmi bizonyítékunk, hogy ne lenne abszolút lojális.

– De ha engem tesznek Duval közelébe asszisztensnek, és megbíznak, hogy tartsam rajta a szemem, azzal még nem megyünk semmire. Fogalmam sincs, mit fog művelni; hogy tisztességesen és korrektül csinálja-e a dolgát. Sőt, meg kell mondanom, hogy mihelyt felnyitja a koponyát, én valószínűleg hanyatt vágódom.

– Nem fogja felnyitni – mondta Michaels. – A vérrögöt nem tehet kívülről megközelíteni. Ezt Duval határozottan kijelentette.

– Akkor...

– Belülről közelítjük meg.

Grant összeráncolta a homlokát. Lassan csóválni kezdte a fejét.

– Izé. Fogalmam sincs, miről beszél.

– Grant – mondta csöndesen Michaels –, mindenki, akit bevontunk a tervbe, tudja, mi a dörgés, és pontosan tudja, mit kell tennie. Maga az egyetlen kívülálló, és meg kell mondanom, nem lesz könnyű megértenie a terv lényegét. De ha egyszer rám osztották ki ezt a nemes feladatot, akkor nincs mit tenni. Kénytelen leszek bevezetni azokba az elméleti kutatásokba, amelyeket ebben az intézetben végzünk.

Grant ajka elkeskenyedett.

– Sajnálom, dokikám, de maga sérteget. Én az egyetemen fociból doktoráltam, és a téziseim a lányokról szóltak. Ne vesztegessük az időt elméleti kérdésekkel.

– Ide figyeljen, Mr. Grant, láttam a személyi lapját, és nem egészen azt olvastam ki belőle, amit maga állít. Talán nem veszi sértésnek, ha még így négy szemközt se vonom kétségbe férfiúi erényeit, de a papírok szerint ön meglehetősen értelmes és jól képzett fiatal ember. Megígérem, hogy nem fogom elméleti mesékkal fárasztani, inkább elmondom a legszükségesebb tudnivalókat. Gondolom, látta már a jelzésünket, az EMESZ-t.

– Persze.

– Van valami elképzelése, hogy mit jelent?

– Támadt egy-két ötletem. Például: Egyesített Marsbeli Elmebetegek Szövetsége. Van egy jobb is, de az nem tűr nyomdafestéket.

– Történetesen az Egyesített Miniatur Elhárító Szakszolgálat rövidítése.

– Ennek még kevesebb értelme van, mint az én javaslatomnak – jelentette ki Grant.

– Mindjárt megmagyarázom. Hallott már valaha a miniatürizálási polémiáról?

Grant egy pillanatig elgondolkozott.

– Akkoriban még egyetemre jártam. Fizikából néhány szemináriumon foglalkoztunk vele.

– Két focimeccs között?

– Igen. Voltaképpen uborkaszegzonban. Ha jól emlékszem, fizikusok egy csoportja azt állította, hogy bármekkorára le tudja kicsinyíteni a tárgyak méretét, de aztán kiderült, hogy csalásról van szó. Jó, lehet, hogy nem csalás, csak tévedés volt. Emlékszem, számos érvet

sorakoztattunk fel annak bizonyítására, hogy miért lehetetlen egy ember lekicsinyítése, mondjuk, egy egér méretére úgy, hogy még mindig ember maradjon.

– Gondolom, annak idején az ország összes egyetemén erről vitakoztak. Fel tud idézni egy-két érvet?

– Azt hiszem, igen. Ha csökkenteni akarjuk valaminek a méretét, akkor kétféleképpen járhatunk el. Összébb nyomhatjuk a tárgy egyes atomjait; vagy pedig félretesszük az összes atom bizonyos hányadát. Ahhoz, hogy az atomok közti taszítóerőt leküzdve összenyomhassuk az atomokat, rendkívüli nyomásra van szükség. A Jupiter közepén mért nyomás se lenne elegendő ahhoz, hogy egy embert egér méretűre össze tudjunk préselni. Idáig igazam van?

– Ön olyan világos, mint a nap.

– De még ha sikerülne is, a nyomás megölné bármilyen élőlényt. Ettől eltekintve egy tárgy, amelynek az atomok összenyomásával lecsökkentjük a méretét, az eredeti tömegét azért megtartaná, viszont meglehetősen nehéz lenne kezelni egy egér méretű, de emberi tömegű tárgyat.

– Elképesztő, Mr. Grant. Bizonyára hosszú órákon keresztül elszórakoztatta hölgyismerőseit effajta romantikus mesével. És a másik módszer?

– A másik módszer az, hogy megfelelő arányban elvonjuk az atomokat, de úgy, hogy miközben csökken a tárgy tömege és mérete, a részek viszonya állandó marad. Csakhogy ha egy embert egér méretűre csökkentünk, ez azt jelentené, hogy nagyjából minden hetvenezer atomból összesen egyet tarthatnánk meg. Ha az aggyal is így járnánk el, ami marad, az alig lenne összetettebb, mint egy egér agya. A miniatürizáló fizikusok ugyan azt állították, hogy ezt a testet később megint ki lehet nyújtani, de kérdem én, hogyan? Honnan szerezzük atomokat, és hogyan tegyük őket a megfelelő helyre?

– Nagyon igaz, Mr. Grant. De akkor hogyan juthatott néhány tekintélyes fizikus arra a megállapításra, hogy a miniatürizálás hasznos dolog?

– Nem tudom, doktor úr, de erről mostanában nemigen lehet hallani.

– Részben azért, mert az egyetemek észbe kaptak, és – felsőbb parancsra – attól kezdve óvatosabban dolgoztak tovább. Itt is, a Másik Oldalon is a föld alá bújtak. Szó szerint. Ide. A föld alá. – Michaels szinte szenvedélyesen kopogtatta meg az íróasztalt maga előtt. – Továbbra is szervezünk szaktanfolyamokat azoknak a fizikushallgatóknak, akik csak itt – illetve a Másik Oldalon – tudják elsajátítani ezt a technikát. A miniatürizálás igenis lehetséges, de nem azokkal a módszerekkel, amelyeket maga említett. Látott már felnagyított fényképet, Mr. Grant? Vagy ugyanezt mikrofilmre lekicsinyítve?

– Persze.

– Nos, anélkül, hogy elmélettel untatnám, mondhatom, hogy ugyanezt meg lehet tenni háromdimenziójú testekkel, sőt emberrel is. Miniatürizálnak bennünket, nem úgy, mint egy valóságos tárgyat, hanem mint egy képet; mint egy háromdimenziós képet, amelyet a tér-idő univerzumon kívülről irányítanak.

Grant elmosolyodott.

– Ej, tanár úr, ezek csak szavak.

– Igen, de azt mondta, hogy nem érdekli az elmélet, igaz? A fizikusok ugyanis tíz évvel ezelőtt rájöttek, hogyan hasznosíthatnák a hiperteret: azt a teret, amely több, mint a három rendes térbeli dimenzió. Az elméletet egyszerű szavakkal lehetetlen leírni, mint ahogy az elméleti matematikát se tudja felfogni közönséges halandó; de az benne a vicc, hogy ennek ellenére működik. A tárgyakat le lehet kicsinyíteni. Nem kell sem megszabadulnunk az atomoktól, sem összeszorítani nem kell őket. Csökkentjük az atomok méretét is; mindent lecsökkentünk, és a tömeg vele együtt automatikusan csökken. Aztán amikor akarjuk, visszaállíthatjuk az eredeti méretét.

– Komolynak hangzik, amit mond – tűnődött Grant. – Azt akarja elhíttetni velem, hogy valóban egér méretűre is lekicsinyíthetünk egy embert?

– Elméletileg egy baktérium, egy vírus vagy egy atom méretére is lekicsinyíthetjük. A miniatürizálásnak elvileg nincs határa. Egy hadsereget az összes emberrel és felszereléssel együtt annyira összezsugoríthatunk, hogy belefér egy gyufaskatulyába. Ezek után oda visszük ezt a gyufásdobozt, ahol szükség van rá, és miután felnagyítottuk eredeti méretére, bevethetjük őket. Érti a jelentőségét?

– De gondolom, a Másik Oldal ezt ugyanúgy meg tudja tenni – mondta Grant.

– Bizonyosak vagyunk benne, hogy meg. De iszonyatosan felgyorsultak az események, és félek, hogy kifutunk az időből. Jöjjön velem.

*

„Jöjjön velem” itt is, „Jöjjön velem” ott is. Mióta Grant hajnalban felriadt, sehol sem maradhatott tovább tizenöt percnél. Ez kissé bosszantotta, de semmit sem tudott tenni ellene. Vajon szándékosan próbálták megakadályozni, hogy maradjon ideje gondolkodni? Mi a tervük vele?

Michaels és Grant újra robogón folytatta a száguldást, és Michaels úgy vezette a járművet, mint egy profi.

– Ha ők is, mi is ismerjük a technikát, akkor éppen semlegesítjük egymást – mondta útközben Grant.

– Igen, de tudnia kell – felelte Michaels –, hogy egyikünk se húzott sok hasznot belőle. Van benne egy kis turpisság.

– Ó!

– Tíz éve dolgozunk azon, hogy növeljük a méretarányokat; hogy nagyobb mértékben tudjunk miniatürizálni és felnagyítani, amikor is megfordítjuk a hipermezőt. Sajnos elértük az elmélet végső határát.

És mi az?

– Nem túl kedvező. Közbelép a határozatlansági elv. A miniatürizálás nagysága, szorozva a miniatürizálás időtartamával (természetesen megfelelő egységeket használva) egyenlő annak kifejezésével, ami Planck állandóját is magában foglalja. Ha egy embert a felére kicsinyítünk, akkor évszázadokig is így tarthatjuk. Ha egér méretűre kicsinyítjük, akkor napokig tarthatjuk. Ha baktérium méretűre csökkentjük, akkor csak órákig marad ilyen kicsi. Utána megint nőni kezd.

– De akkor megint le lehet kicsinyíteni.

– Csak egy bizonyos mérhető időeltolódással. Akarja tudni a dolog matematikai hátterét?

– Nem. Inkább elhiszem minden szavát.

Egy mozgólépcső lábánál álltak meg. Michaels egy apró, fáradt horkanással szállt le a robogóról. Grant is leugrott róla.

Míg a lépcső fenségesen emelkedett fölfelé, Grant a korlátnak dőlt.

– És mit tud Benes? – kérdezte Michaelstől.

– Azt mondják, azt állítja magáról, hogy le tudja győzni a határozatlansági elvet. Feltehetőleg tudja, hogyan lehet a végtelenségig folytatni a kicsinyítést.

– Ha jól értem, ezt ön sem nagyon hiszi.

Michaels vállat vont.

– Szkeptikus vagyok. Ha kiterjeszti a miniatürizálás tér- és időbeli határait, akkor ez csak valami másnak a rovására történhet, de míg élek, nem tudnék rájönni, mi lehet ez a más. De lehet, hogy ez csak azt jelenti, hogy nem vagyok Benes. Mindenesetre azt mondja, meg tudja

csinálni, és nem engedhetjük meg magunknak, hogy ne higgyünk neki. A Másik Oldal sem, ezért próbálták megölni.

Közben már felértek a mozgólépcső tetejére, de Michaels még egy pillanatra félrehúzódott, hogy befejezze a mondatot. Aztán visszalépett, hogy egy második mozgólépcsőn fölmenjenek a következő emeletre.

– Nos, Grant, most már nyilván érti, mi a teendő: meg kell menteni Benest. Miért? Azért, hogy megszerezzük a birtokában lévő információkat. És hogyan? Miniaturizálással.

– De miért így?

– Mert az agyban lévő vérrögöt kívülről nem lehet elérni. Ezt már mondtam. Ezért lekicsinyítünk egy tengeralattjárót, befecskendezzük egy artériába, és Owens kapitány irányításával én fogom elvezetni a hajót a vérrögig. Ott pedig Duval és az asszisztense, Miss Peterson eltávolítja az alvadékot.

Grant szeme tágra nyílt.

– És én?

– Ön a legénység tagjaként jön velünk. Általános felügyelőként.

– Én ugyan nem – felelte dühösen Grant. – Önként semmi ilyesmiben nem vagyok hajlandó részt venni. Egy percig sem.

Megfordult, és elindult a fölfelé tartó mozgólépcsőn, de nem jutott nagyon messzire. Michaels utánament, és némi kajánsággal azt mondta:

– De hiszen maga szeret kockáztatni, igaz?

– Ha én választhatok. Ha megszoktam. Ha fel tudok készülni. Adjanak annyi időt, amennyit önök kaptak, hogy végiggondolhassam a lekicsinyítés veszélyeit, s akkor vállalom a kockázatot.

– Kedves Grant. Nem azt kérték magától, hogy önként jelentkezzen. Ha jól értem a dolgot, egyszerűen kijelölték erre a feladatra. Én csak elmagyaráztam a feladat jelentőségét. Én is megyek, pedig nem vagyok olyan fiatal, mint maga, és nem is játszottam futballcsapatban. Mi több, meg kell mondanom, kizárólag az tartotta bennem a lelket, hogy maga is jön, hiszen a bátorság a maga erőssége.

– Akkor most nagyon gyenge vagyok – dörmögte Grant. Ide nem illő módon, szinte megsértődve még azt mondta: – Kérek egy kávét.

Megállt, és hagyta, hogy a mozgólépcső újra fölvigye. A lépcső tetején egy ajtó fölött ez állt: „Konferenciaterem”. Beléptek.

*

Grant fokozatosan fogta fel a helyiség érdekességeit. Elsőnek a terem közepét elfoglaló hosszú asztalt, az asztal egyik végében a kávécsészéket, mellettük a szendvicsestálat.

Rögtön megindult felé, és miután már félig kihörpintette a csésze forró és fekete tartalmát, aztán egy Grant-méretű harapást ejtett a szendvicseken, csak akkor lett figyelmes a terem másik érdekességére.

Ez pedig Duval asszisztense volt (Miss Peterson, vagy nem így hívják?), aki elhűlve nézte Grant száját, de nagyon szép volt, és borzalmasan közel állt Duvalhoz. Grantnak hirtelen valami azt súgta, hogy nagyon nehéz lesz igazán megkedvelnie a sebészt. Csak ezek után kezdte feldolgozni magában a terem többi látnivalóját.

Az asztal egyik sarkánál egy bosszús kinézetű ezredes ült. Egyik kezével lassan forgatott egy hamutartót, miközben a másik kezében tartott cigaretta hamuja a padlóra hullott.

– Egyszer már elég világosan kifejtettem az álláspontomat – mondta kellő nyomatékkal Duvalnak.

Grant az elnök portréja alatt Owens kapitányt ismerte fel. A repülőtéren sávár mosoly már eltűnt az arcáról, s az állán egy forradás foglalta el a helyét. A kapitány idegesnek és rosszkedvűnek látszott, amit Grant nagyon helyénvalónak talált.

– Az ezredes kicsoda? – kérdezte halkán Michaelstől.

– Donald Reid, aki a kerítés túloldalán, katonaként ugyanazt csinálja, mint én.

– Ha nem tévedek, dühös Duvalra.

– Egyfolytában. De ezzel nincs egyedül. Duvalt nagyon kevesen szeretik.

Grant szívesen rávágta volna, hogy „az asszisztens, úgy látszik, kivétel”, de a szavak alantásán csengtek volna, ezért letett róla. Úristen, milyen finom falat! Mit találhat abban a nyársat nyelt brigantiban?

– És ettől eltekintve, professzor úr – folytatta Reid halkán, óvatosan türtőztetve magát –, mit keres itt a hölgy?

– Miss Cora Peterson – közölte jeges hangon Duval – az asszisztensem. Ahova hivatalosan megyek, oda ő is hivatalosan elkísér.

– De ez veszélyes vállalkozás...

– Miss Peterson pedig önként jelentkezett, tökéletesen átérzve a küldetéssel járó veszélyeket.

– Számos emberem ugyancsak önként jelentkezett, és nekik is van szakképesítésük az asszisztensi feladatok ellátására. Egy csomó könnyebbséggel járna, ha közülük választana magának segítséget. Egyet szívesen kijelölök.

– Maga nekem ne jelöljön ki senkit, ezredes, mert ha így lesz, akkor nem megyek, és nincs olyan hatalom, amely rá tudna kényszeríteni. Miss Peterson a harmadik és a negyedik kezem. Épp eléggé ismeri az elvárásaimat, hogy utasítások nélkül is tudja a dolgát, hogy hívás nélkül is ott legyen, ahol kell, és kéretlenül is azt adja, amire szükségem van. Nem vagyok hajlandó valami ismeretlent magammal vinni, akinek folyton üvöltözni kell, hogy mit akarok. Nem felelek a sikerért, ha csak egy pillanatot is veszítek azzal, hogy nem egy nyelvet beszélünk a technikusommal, és nem fogadok el olyan szereposztást, amelyben nem kapok szabad kezet, hogy a győzelem reményében úgy rendezem a dolgokat, ahogy nekem tetszik.

Grant szeme újra Cora Petersonra tévedt. Az asszisztens erősen bosszúnak látszott, mégis olyan arckifejezéssel nézett Duvalra, amelyet Grant egyszer egy vadásztacskó szemében látott, amikor kis gazdája hazaért az iskolából. Grant meglehetősen bősztőnek találta akkor is, most is.

Reid épp dühösen talpra ugrott, amikor Michaels hangja vágta ketté a vitát:

– Azt javasolnám, Don, hogy mivel az egész műtét kulcsfontosságú lépése dr. Duval kezén és szemén áll vagy bukik, és mivel úgyszemint diktálhatunk neki, ez egyszer járjunk a kedvében, és számolva azzal, hogy ezért utólag megütöm a bokámat, hajlandó vagyok felelősséget vállalni érte.

Milyen gálánsan ajánlja fel Reidnek, hogy emelt fővel vonuljon vissza, gondolta Grant, Reid pedig hiába fűjtat olyan dühösen, kénytelen elfogadni.

Reid tenyérrel az asztalra csapott.

– Rendszerben van. De a jegyzőkönyvben legyen benne, hogy én elleneztem. – Leült, és remegett a szája széle.

Duval is leült, de nem látszott rajta semmi. Grant előrelépett, hogy kihúzzon egy széket Corának, de Cora nem szorult segítségre, és leült, mielőtt Grant odaért volna.

– Dr. Duval – szólalt meg Michaels –, ez a fiatalember Grant, aki elkísér bennünket az útra.

– Én leszek az izompacsirtájuk – mondta Grant. – Egyedül erre van képesítségem.

Duval futólag fölnézett. A bejelentést mindössze azzal nyugtázta, hogy kurtán biccentett Grant irányába.

– Ez pedig Miss Peterson.

Grant széles mosollyal elvigyorodott. Miss Peterson annál kevésbé, ő csak ennyit mondott:

– Jó napot.

– Jó napot – felelte Grant, aztán lenézett arra a pici darabra, ami a második szendvicséből maradt; rájött, hogy a többiek közül senki sem eszik, ezért ő is letette.

Ennél a pontnál Carter jelent meg: sebesen araszolt előre, közben jobbra-balra bólintott. Leült és azt mondta:

– Owens kapitány, Mr. Grant, kérem, foglaljanak helyet.

Owens vonakodva odament az asztalhoz, és leült Duvalval szemben. Grant jó néhány széket hátrahúzva keresett magának helyet, hogy Carterrel szembekerülve, profilból tanulmányozhassa Cora arcát.

Lehet egy munka teljességgel rossz, ha ez a lány is részt vesz benne?

Michaels, aki közvetlenül Grant mellé ült, előrehajolt, és azt súgta a fülébe:

– Egyébként nem is rossz ötlet, hogy egy nő is velünk jön. A férfiak valószínűleg kitesznek magukért. Tetszik nekem.

– Ezért tett ilyen gáláns ajánlatot?

– Á, dehog. Duval komolyan beszélt. Egyszerűen nem hajlandó nélküle elindulni.

– Ennyire függ tőle?

– Talán nem. Csak ennyire ragaszkodik ahhoz, hogy úgy legyen, ahogy ő akarja. Különösen Reid ellenében. Ki nem állhatja.

– A tárgyra – mondta Carter. – Egyenek, igyanak, amennyit akarnak, amíg tart a megbeszélés. Van valakinek valami fontos mondanivalója?

– Én nem szívesen mennék, tábornok – szólalt meg hirtelen Grant. – Nem vállalom a feladatot, és javaslom, keressenek mást helyettem.

– Nem szívességről van szó, Grant, a visszautasítását nem fogadom el. Uraim – és természetesen Miss Peterson –, rendkívül sok oka van, amiért Mr. Grantot választottuk, hogy kísérjen el bennünket az expedícióra. Egyrészt ő hozta Benest az országba, és elképesztően ügyesen teljesítette a feladatot.

Minden szempár Grant felé fordult, és neki megvonaglott az arca, mert arra számított, hogy mindjárt udvarias tapsikolásban törnek ki. Tévedett, de ettől megnyugodott.

Carter folytatta.

– Grant hírközlési szaktekintély és tapasztalt békaember. Az adatlapja szerint leleményes, alkalmazkodó, és profi szinten képes gyors döntéseket hozni. Ezért mihelyt megkezdődik az út, a biztonsági döntések meghozatalát rá fogom bízni. Megértettük egymást?

Láthatóan meg; de Grant, dühösen méregetve az ujja hegyét, hirtelen megszólalt:

– Ha jól értem, a többiek azt csinálnak, amit akarnak, én viszont felelek minden vészhelyzetért. Sajnálom, de szeretném, ha jegyzőkönyvben is nyoma maradna, vagyis kijelentem, hogy nem tartom elég képzettnek magam a feladatra.

– A kijelentést jegyzőkönyveztük – mondta Carter fesztelenül –, most pedig mehetünk tovább. Owens kapitány tervezett egy kísérleti tengeralattjárót oceanográfiai kutatásokra. Nem kifejezetten alkalmas erre a feladatra, de pillanatnyilag nincs olyan járművünk, amely a célnak jobban megfelelné. Természetesen maga Owens fogja irányítani a saját hajóját, a *Próteuszt*.

– Dr. Michaels vezeti a hajót – folytatta Carter. – Alaposan felkészült, és áttanulmányozta Benes keringési rendszerének térképét, amelyet hamarosan mi is meg fogunk vitatni. Dr. Duval és az asszisztense felel a tényleges műtétért, a vérrög eltávolításáért. Önök mindannyian tisztában vannak a küldetés jelentőségével. Reménykedünk a műtét sikerességében és a szerencsés visszatérésben. Fennáll a veszélye, hogy Benes esetleg meghal műtét közben, de a halál egészen biztosan beáll, ha nem vállaljuk a küldetést. Az is elképzelhető, hogy a hajó elvész, ám a jelen körülményeket figyelembe véve azt kell mondanom, hogy ha muszáj,

vesszen a hajó és a legénység. Esetleg nagy árat kell fizetnünk, de ha győzünk, azzal – nem is csak az EMESZ-re gondolok, hanem az emberiségre – nagyon sokat nyerhetünk.

– Hip, hip, hurrá – dörmögte Grant az orra alatt.

Cora Peterson meghallotta, és sötét szempillája mögül fenyegető nyilakat küldött felé. Grant elvörösödött.

– Mutassa a térképet, Michaels – mondta Carter.

Michaels megnyomott egy gombot az előtte lévő berendezésen, mire a falon megjelent Benes keringési rendszerének háromdimenziós térképe, amelyet Grant már látott Michaels irodájában. Ahogy Michaels csavargatni kezdett egy másik gombot, úgy tetszett, mintha a térkép nőni kezdene, és egyre jobban rohanna feléjük. Végül már csak a fej és a nyak tisztán kivehető körvonala maradt az érrendszerből.

Az erek szinte fluoreszkáló fénnel ragyogtak, aztán egy rácsszerkezet jelent meg a képen. Végül egy vékony, sötét nyílhegy tűnt elő, amelyet Michaels a kezében lévő vezérlőgombbal irányított. Föl sem kelt a helyéről, hanem egyik kezét a karfán nyugtatva, a széken ülve maradt.

– A vérrög – mondta – ott van. – Grant szeme nem tudta fölfedezni, legalábbis amíg Michaels rá nem mutatott, de most, hogy a fekete nyíl pontosan megrajzolta a körvonalait, már Grant is látta: egy apró, tömör csomó, amely eldugaszolta az egyik kis ütőeret.

– Nem jelent közvetlen életveszélyt, de az agynak ez a része – (a nyíl megint körül táncolt valamit) – idegi kompresszióknak van kitéve, és lehet, hogy máris súlyos károkat szenvedett. Dr. Duval szerint tizenkét órán belül vagy még hamarabb visszafordíthatatlanok lehetnek a hatások. Ha a szokásos módon kísérjük meg a műtétet, akkor itt, itt vagy itt át kell vágnunk a koponyát. Mindhárom esetben elkerülhetetlen, hogy nagyméretű károsodást ne okozzunk, és az eredmény még így is kétséges.

– Másrészt – folytatta Michaels – megkísérelhetjük, hogy a rögöt a véredényrendszeren keresztül közelítsük meg. Ha itt, a nyaknál be tudunk lépni a nyaki verőérbe, akkor viszonylag közvetlenül eljuthatunk a célpontig. – Ahogy a nyíl végighaladt a vörös artérián, áttört a visszerek kétségén, roppant egyszerűnek látszott az egész.

– Mármost – mondta tovább Michaels –, ha lekicsinyítjük és beinjektáljuk a *Próteuszt* és a legénységét...

– Várjunk csak – szólalt meg hirtelen Owens. Fémesen érdes, reszelős volt a hangja. – Mekkora kell lekicsinyíteni?

– Olyan kicsire, hogy elkerülhessük a test biológiai védelmének aktivizálódását. A hajó teljes hossza három mikron lesz.

– Mennyi ez milliméterben?

– Huszonöt ezred milliméter. A hajó körülbelül egy nagy baktérium méretével lesz egyenlő.

– Nos tehát – mondta Owens. – Ha belépünk a verőérbe, attól kezdve ki leszünk téve az artériás áramlás erejének.

– Ami nem egészen 1,6 kilométer per óras sebességet jelent.

– Ne törődjön a kilométer per órákkal. Minden másodpercben a hajónk hosszának körülbelül a százezerszeresét fogjuk megtenni. Ez normális körülmények között azt jelenti, hogy másodpercenként nagyjából háromszázhusz kilométeres sebességgel fogunk közlekedni. A miniatürizált méreteink szerint tehát tíz-tizenkétszer gyorsabban mozgunk, mint bármelyik asztronauta valaha is. Ha nem gyorsabban.

– Kétségtelen – mondta Carter –, de mi következik ebből? A véráramban minden vörösvértestecske ugyanilyen gyorsan mozog, és ráadásul a hajó sokkal robusztusabb építésű, mint a vértestescskék.

– Nem, ez nem így van – felelte szenvedélyesen Owens. – Egy vörösvértest sok millió atomból áll, de a *Próteuszon* sok-sok milliárd atom van összezsúfolva egy és ugyanazon

helyre; ráadásul miniaturizált atomok. Lényesen nagyobb számú egységből fogunk állni, mint a vörösvértestek, és ugyanez okból sokkal lagymatagabbak leszünk. Mi több, a vörösvértest atomi környezetének mérete megegyezik az alkotóelemek méretével; mi viszont olyan környezetben leszünk, amely hozzánk képest óriási atomokból áll.

– Erre mit tud válaszolni, Max? – kérdezte Carter.

– Nem akarnám azzal áltatni önöket, hogy olyan komoly szaktekintélye vagyok a miniaturizálásnak, mint Owens kapitány – felelte álságosan Michaels. – Gyanítom, hogy a James és Schwartz által közölt jelentésre gondol, amely szerint a törékenység a miniaturizálás növelésével fokozódik.

– Pontosan – felelte Owens.

– De bizonyára arra is emlékszik, hogy szerintük ez a törékennyé válás csak fokozatosan következik be, másrészt az analízisük során bizonyos egyszerűsítő összegzéseket kellett tenniük, amelyekről könnyen kiderülhet, hogy egyáltalán nem érvényesek. Hiszen amikor például felnagyítunk egy-egy tárgyat, nem lesz kevésbé törékeny.

– Ugyan, kérem, még soha nem nagyítottunk egyetlen tárgyat sem a százszorosánál nagyobbra – csattant fel megvetően Owens –, és itt most arról van szó, hogy lineáris dimenziókban körülbelül egymilliomod részére akarunk lekicsinyíteni egy hajót. Ilyen messzire még soha senki nem jutott, de még a közelébe sem, akár kicsinyítésről, akár nagyításról beszélünk. Tény, hogy nincs senki a világon, aki meg tudná jósolni, mennyire leszünk törékenyek, mennyire leszünk képesek elviselni a véráram lüktetését, vagy hogy miképpen reagálunk akár egyetlen fehérvérsejt támadására. Nem így van, Michaels?

– Hát... igen – ismerte be Michaels.

– Ezek szerint – mondta Carter láthatóan egyre növvő türelmetlenséggel – még nem fejeződtek be azok a kísérletek, amelyek ilyen drasztikus kicsinyítés utóhatásait vizsgálnák. Jelenleg azonban nem vagyunk abban a helyzetben, hogy végighajtsunk egy ilyen kísérleti programot, vagyis nincs más hátra, mint hogy magunkon próbáljuk ki. Ha a hajó nem éli túl a változást, akkor legalább tudni fogjuk.

– Mondhatom, ettől piszkosul feldobódtam – jegyezte meg Grant.

Cora Peterson odahajolt hozzá, és kimérten azt súgta neki:

– Kérem, Mr. Grant, nem a foci pályán van.

– Á, maga is olvasta a személyi lapomat, hölgyem?

– Csst!

– Megteszünk minden tőlünk telhető óvintézkedést – mondta Carter. – Benes a saját biztonsága kedvéért is erősen lehűtött állapotban lesz. A lehűtéssel csökken az agy oxigénigénye. Ez egyben azt is jelenti, hogy drasztikusan csökken a pulzusszám és a véráramlás sebessége.

– De még akkor is kétlem – mondta Owens –, hogy túléljük-e a turbulenciát...

– Kapitány – jegyezte meg Michaels –, ha távol tartja magát az artéria falától, akkor lamináris, vagyis örvénymentes áramlási területre kerül, ahol nem kell tartania a turbulenciától. Csak néhány percig leszünk az artériában, és mihelyt bejutunk a kisebb véredényekbe, ott már nem lesz probléma. Az egyetlen hely, ahol nem lennénk képesek kivédeni a turbulencia gyilkos hatását, az maga a szív, viszont a közelébe sem megyünk. De megengedik, hogy folytassam?

– Parancsoljon – mondta Carter. Mihelyt elérjük a vérrögöt, egy lézersugárral fogjuk elpusztítani. A lézer és a sugár, mivel azt is arányosan lekicsinyítjük, megfelelően használva – és erre Duval keze a biztosíték – nem tehet kárt sem az agyban, sem magában az érrendszerben. Arra sem lesz szükség, hogy a vérrögöt teljes egészében elpusztítsuk. Elég, ha feldaraboljuk. A többiről majd gondoskodnak a fehérvérsejtek.

– Ezek után rögtön elhagyjuk a célterületet – folytatta Michaels –, és a vénákon keresztül megindulunk visszafelé, míg el nem érjük a nyakszirtet, ahonnan a nyaki ütőérből kiemelnek bennünket.

– Honnan fogják tudni – kérdezte Grant –, hogy mikor hol vagyunk?

– Michaels fog vezetni – mondta Carter –, és mindent el fog követni, hogy a megfelelő időben a megfelelő helyen legyenek. Egyébként pedig rádión tartjuk a kapcsolatot...

– Bár azt sem tudjuk, hogy fog-e működni – kotyogta el Owens. – Vannak bizonyos problémák a kicsinyített rádióhullámok alkalmazásával kapcsolatban, és az az igazság, hogy ilyen nagyfokú miniatürizálást még soha senki nem alkalmazott.

– Igaz, de ennek ellenére meg fogjuk próbálni. Hozzá kell még tennem, hogy a *Próteusz* nukleáris meghajtású, és nyomon követhetjük a radioaktív sugarakat is. Bár minderre összesen hatvan percük lesz, uraim.

– Úgy érti, hogy hatvan perc alatt be kell fejeznünk a munkát, és ki is kell jutnunk? – kérdezte Grant.

– Pontosan hatvan perc alatt. Mert ha Benes testében kezdünk el nőni, akkor előbb-utóbb akkorák leszünk, hogy fölkeltjük a test védelmi erőinek a figyelmét, és nem sokkal ezután magunk öljük meg Benest. Nagyon kell vigyáznunk rá, hogy ez ne történhessen meg.

Carter ezek után körülnézett.

– További észrevételek? Ha nincs más, akkor kezdjék meg az előkészületeket. Szeretnénk behatolni Benesbe, amilyen gyorsan csak lehet.

Ötödik fejezet

Tengeralattjáró

A műtőben az aktivitás szintje elérte egy kiáltás vizuális analógiáját. Mindenki sietősen járkált, szinte félig futott. Csak a műtőasztalon fekvő alak volt nyugodt. Súlyos hőtakaró volt ráterítve, számos huzal kígyózott át rajta, mindegyik keringő hűtőfolyadékkal volt feltöltve. Alatta a meztelen test, amelyet addig a pontig hűtöttek le, ahol az élet már csak egy lomha sóhaj.

Benes fejét időközben leborotválták, és számozott hosszúsági meg szélességi vonalakkal bejelölték, mint egy tengerészeti térképet. Mély álomba merült arcára ráfagyott valami szomorúság.

Mögötte a falon még egy reprodukció látszott a keringési rendszeréről, amelyet akkorára nagyítottak, hogy a mellkas, a nyak és a fej betöltötte a falat egyik végétől a másikig, a mennyezettől a padlóig. Egy erdőre emlékeztetett, amelyben a hatalmas vénák karvastagságúak voltak, s a finom kapillárisok bolyhosan kitöltötték minden köztes helyet.

A műtő fölé hajló kontroll toronyban Carter és Reid szemlélődött. Nézték az asztal magasságában elhelyezett monitorpultot, ahol a készülékek előtt egy-egy technikus ült, mindegyik EMESZ-egyenruhában: akár egy szimfónia zippzárban és fehérben.

Carter az ablakhoz ment, Reid halkán a mikrofonba szólt:

– Hozzák be a *Próteuszt* a Miniaturizáló Helyiségbe.

Úgy látszik, a protokollhoz hozzátartozott, hogy efféle parancsokat csak halkán lehet kimondani, különben is csönd volt az egész szinten, ha csöndön a hangok hiányát értjük. Az utolsó igazításokat végezték a hőtakarón. Minden technikus a saját monitorját tanulmányozta, mintha a menyasszonyát látná rajta, akit végre sikerült elszakítania a szüleitől. A nővérek mint hatalmas, merev szárnyú lepkék köröztek Benes körül.

Mihelyt megkezdődtek az előkészületek a *Próteusz* lekicsinyítésére, az operációs szint minden férfi és női tagja tudta, hogy a visszaszámlálás utolsó fázisához értek.

Reid megnyomott egy gombot.

– Szív!

Közvetlenül Reid előtt a kiemelkedő tévé képernyőjén a szív szektor részletes képe jelent meg. A szektorban többnyire EKG-diagramok domináltak, és a szívverés lassú, szomorú, tompa dupla puffanásként hangzott.

– Henry, hogy fest a dolog?

– Tökéletes. Biztosan tartjuk a percenkénti harminckettőt. Az akusztikus és elektromos berendezések semmi rendellenességet nem észlelnek. Bárcsak ennyire jól állna a többi rész is!

– Jól van. – Reid továbbkapcsolt. Végül is egy szíves embernek mi lehetne rossz, ha maga a szív jó?

Átkapcsolt a tüdő szektorba. A képernyőn megjelenő világ hirtelen légzési értékekkel telt meg.

– Minden rendben, Jack?

– Minden, dr. Reid. A légzésszámot levettem percenként hatra. Ennél lejjebb nem tudok menni.

– Nem is kell. Csinálja tovább.

Következett a hipotermia. Ez a szektor nagyobb volt, mint a többi. Itt az egész test hőmérsékletével kellett foglalkozni, tehát a hőmérőké volt a főszerep. Hőmérséklet-számlálók a végtagokon, a test különböző helyein, a fontosabb érintkezési pontokon és meghatározott mélységekben a bőr alatt. Folyamatosan kúszó szalagok, minden mutatón egy-egy címke: „Keringés”, „Vese”, „Belek” és így tovább.

- Semmi probléma, Sawyer? – kérdezte Reid.
- Semmi, uram. Az átlag húsznyolc Celsius-fok – nyolcvankét Fahrenheit.
- Köszönöm, nem szükséges átszámolnia.
- Igenis, uram.

Olyan volt, mintha Reid érezte volna, amint a hideg a saját húsába harap. Több mint hat fokkal a normális alatt; hat döntő fokkal, amely a normális egyharmadára lassítja az anyagcserét, egyharmadával csökkenti az oxigénszükségletet, lassítja a pulzusszámot, a vérkeringés sebességét, az élet léptékét és a megterhelést a vérrögtől elzárt agyi területen. És közben kedvezőbbé teszi a környezetet a hajó számára, amely hamarosan belép egy ember belső dzsungelébe.

Carter visszaindult Reid felé:

- Minden el van rendezve, Don?
- Amennyire lehetséges, tekintettel arra, hogy mindent egy éjszaka alatt kellett improvizálni.
- Ezt erősen kétlem.

Reid elvörösödött.

– Mit akar ezzel mondani, tábornok?

– Nem kellett improvizálniuk. Előttem nem titok, hogy a miniatürizálás biológiai kísérleteihez már rég lerakták az alapokat. Kifejezetten az emberi keringési rendszer tanulmányozását tervezték?

– Nem kifejezetten. De a csapatom természetesen már foglalkozott ezekkel a problémákkal. Ez a munkájuk.

– Don... – Carter tétovázott, aztán egyenesen belevágott. – Ha ezzel kudarcot vallunk, Don, valakinek a fejét ki fogják akasztani a kormány trófeagyűjteményébe, és szerintem az enyém lesz a legkelendőbb. Ha viszont sikerül, maga és az emberei úgy fognak illatozni, mint a májusi gyöngyvirág. Ha ez megtörténne, ne nagyon tolakodjon.

– Úgyis a hadsereg aratja le a babérokat. Vagy azt akarja mondani, hogy nem avatkoznak bele?

– Jobban tennék, ha nem kavarnának bele. Más. Mi baja van a lánnyal, Cora Petersonnal?

– Semmi. Miért?

– Kicsit hangosabban beszélt a kelleténél. Hallottam, mit mondott róla, épp mielőtt beléptem volna a tanácsterembe. Föl tud hozni akár egyetlen ellenérvet, hogy miért ne mehetne?

– Mert nő. Vészhelyzetben esetleg nem elég megbízható. Egyébként...

– Igen?

– Ha tudni akarja az igazságot, Duval bedobta a szokásos „én vagyok a törvény és az Isten”-modort, mire én automatikusan elkezdtem ellentmondani. Miért, maga mennyire bízik meg Duvalban?

– Hogy érti azt, hogy megbízom?

– Valójában mi a célja azzal, hogy Grantot is elküldi az útra? Kit kellene szemmel tartania?

– Nem mondtam neki, hogy bárkit is szemmel tartson – felelte halk, fátyolos hangon. – De szerintem a legénység mostanra megérkezhetett a sterilizáló folyosóra.

*

Grant beleszippantott a kissé gyógyszerzagú levegőbe, és hálás volt, hogy alkalmat adtak egy gyors borotválkozásra. Nem engedheti meg magának, hogy ne a legjobb formáját mutassa, ha egy lány van a fedélzeten. Az EMESZ-egyenruha egyébként nem is volt olyan rossz; egybeszabott, öves; a tudományos meg a szívtipró viselet furcsa keveréke. Az, amit neki találtak, hónaljban kicsit szűk volt, de ha igaz, csak egy óráig kell viselnie.

Grant és a legénység többi tagja egyes sorban végigment egy folyosón, amelynek halvány világítása gazdag volt ultrabolya sugárzásban. Sötét szemüveget tettek föl, hogy kivédjék a sugárveszélyt.

Cora Peterson közvetlenül Grant előtt haladt, ezért Grant némán átkozta a sötét üvegeket, amelyek elhomályosították a lány érdekes lépéstechnikáját.

Grant mindenáron beszélgetni akart vele, ezért azt mondta:

– Mondja, Miss Peterson, ez az átjáró tényleg elég, hogy sterilizáljon bennünket?

Cora kicsit félrefordította a fejét, és azt felelte:

– Azt hiszem, nem szükséges túlértékelnie a férfias hengegés előnyeit.

Grant arca elfintorodott. Kellott ez neki? Azt felelte:

– Maga alábecsüli a naivitásomat, Miss Peterson, és tisztességtelenül döfköd a hamis érvelésével.

– Nem akartam megbántam.

A folyosó végén lévő ajtó automatikusan kinyílt, és Grant – ugyanilyen automatikusan – lezárta a kettőjük közt tátongó szakadékot: karját nyújtotta Cora felé. Miss Peterson elhárította, és közvetlenül Grant nyomában átlépett a küszöbön.

– Nem is sikerült – mondta Grant. – Csak azt akartam mondani, hogy ettől még nem lettünk igazán sterilek. Mármint bakteriológiai értelemben, A legjobb esetben is csak a testünk felszíne lett steril. Belül csak úgy nyüzsöghetnek bennünk a kórokozók.

– Ami azt illeti – felelte Cora –, Benes sem steril. Bakteriológiai szempontból. De minden megölt baktériummal csökken az esély, hogy újakat viszünk be. A mi kórokozóinkat persze velünk együtt lekicsinyítik, de nem tudjuk, hogy egy ilyen parányi baktérium hogyan befolyásolja az emberi testet, ha a véráramban elszabadul. Másrészt minden lekicsinyített kórokozó egy óra elteltével visszánő normális méretére, és ez a növekedés könnyen veszélyes lehet; pillanatnyilag csak ennyit tudunk. Minél kevesebb ismeretlen faktornak tesszük ki Benest, annál jobb.

– Annyi mindent nem tudunk – tette hozzá Cora a fejét csóválva. – Tényleg nem így kéne kísérletezni.

– De hát nincs más választásunk, nem igaz, Miss Peterson? Egyébként megengedi, hogy az úton Corának hívjam?

– Nem zavar.

Egy hatalmas, kerek helyiségbe léptek, amely körben be volt üvegezve. Az egész padló körülbelül egy méter széles, hatszögletű csempékkel volt kirakva, amelyeket sűrűn rakott félkör alakú buborékokkal érdesítettek, s az egész valami tejfehér, üvegszerű anyagból készült. A szoba közepén volt egy csempe, amely alakra ugyanolyan volt, mint a többi, de sötétvörös színű.

A terem nagyobb részét egy körülbelül tizenöt méter hosszú, patkó alakú, fehér hajó foglalta el, fölül egy buborék volt rajta, az eleje üvegből készült, ennek a tetején egy kisebb buborék, amely teljesen átlátszó volt. Az egész egy hidraulikus emelőn állt, és éppen a terem közepébe kormányozták.

Grant után Michaels lépett be a helyiségbe.

– A *Próteusz* – mondta. – A következő órákban ez lesz az otthonunk.

– Jó nagy terem – nézett körül Grant.

– A miniatürizáló helyiségünk. Tűzérési eszközök és kisebb atombombák kicsinyítésére használták. De miniatürizált rovarok tárolására is jó – tudja, időnként mozdony nagyságúra fölnagyítunk egy-egy hangyát, hogy jobban tanulmányozhassuk őket. Ezeket a biokísérleteket hivatalosan még nem engedélyezték, bár tettünk már egy-két csendes lépést ebben az irányban. Most ráteszik a *Próteuszt* a Zéró Modulra; arra a vörös hatszögre. Aztán, gondolom, beszállunk. Ideges, Mr. Grant?

– Még szép! És maga?

Michaels gyászos egyetértéssel bólintott.

– Még szép.

Mostanra föltették a *Próteuszt* az állványra, és a hidraulikus emelőt, amely a helyére kormányozta, elhúzták a hajó alól. Az egyik oldalához létrát illesztettek.

A hajó steril fehérén ragyogott az alaktalan, tompa orrtól a dupla hajtóműig és a hátul fölmeredő farokuszonyig.

– Én szállok be elsőnek – mondta Owens. – Ha jelt adok, jöhetnek a többiek. – Föllépett a létrára.

– Az ő hajója – dörmögte Grant. – Miért is ne? – Aztán azt mondta Michaelsnek: – Ő még idegeesebbnek látszik, mint mi.

– Mindig ilyen idegesnek *látszik*. És ha tényleg az, akkor megvan rá az oka. Van egy felesége meg két lánya. Duval és az asszisztense egyedülállók.

– Én is – jegyezte meg Grant. – És maga?

– Elváltam. Gyerek nincs. Ennyi.

Owens most már tisztán látszott a felső buborékban. Úgy tűnt, feszülten matat az előtte lévő tárgyakon. Aztán intett, hogy lehet beszállni. Michaels visszaintett, és fölment a létrán. Duval utána, Grant maga elé engedte Corát.

Már mindenki elfoglalta a helyét, amikor Grant keresztülfurakodott az egy személyre méretezett, parányi zsilipkamrán. Fönt, a vezérlőpult előtti felső egyes ülésen Owens foglalt helyet. Lent négy ülés volt. Kettő hátul, közvetlenül az oldalfalnál; ezt Cora és Duval kapta; Cora a jobb oldalt, a buborékhoz vezető létra közelében, Duval a bal oldalt.

A hajó orrában, szorosan egymás mellett volt a másik két ülés. Michaels már elfoglalta a bal oldalt. Grant leült mellé.

Mindkét oldalon munkapadok voltak, és egy csomó készülék, amelyek segédvezérlőberendezéseknek látszottak. A padok alatt fiókok. Hátul két kicsi helyiség, az egyik dolgozószoba, a másik raktár.

Belül egyelőre még sötét volt.

– Mindjárt kezdheti a munkát, Grant – mondta Michaels. – Rendes körülmények között egy híradós szokott a maga helyén ülni – úgy értem, a mi emberünk. De mivel magának van híradós tapasztalata, maga fogja kezelni a rádiót. Remélem, nincs semmi probléma.

– E pillanatban nem egészen értem...

– Mondja, Owens – kiáltott fölfelé Michaels –, mi van az árammal?

– Azonnal. Csak még egy-két dolgot ellenőriznem kell.

– Szerintem nincs benne semmi rendkívüli – mondta Michaels. – Ez az egyetlen dolog a hajón, ami nem nukleáris energiával működik.

– Szerintem sem lesz probléma.

– Akkor jó. Szóval nyugi! Még várni kell egy-két percet, míg elkezdenek miniatürizálni. A többiek nem érnek rá, ezért ha nem haragszik, magával fogok beszélgetni.

– Parancsoljon.

Michaels kényelmesen elhelyezkedett az ülésen.

– Mindannyian egyedi módon reagálunk az idegességre. Egyesek rágyújtanak – egyébként a hajón tilos a dohányzás...

– Nem dohányzom.

– Mások isznak egy kortyot, megint mások a körmüket rágják. Én fecsegni kezdek, hacsak nem hallgatok el teljesen. Most éppen a határán vagyok: vagy beszélgetek, vagy elnémulok. Owensről kérdezett az imént. Idegesíti?

– Idegesnek kéne lennem tőle?

– Biztos vagyok benne, hogy Carter erre számít. Ez a Carter nagyon gyanakvó alak. Paranoiás hajlamok. Gyanítom, hogy órákig eltépelődött azon, hogy a baleset idején pont Owens ült Benes mellett az autóban.

– Nekem is megfordult a fejemben – mondta Grant. – De mit jelent ez? Ha arra gondol, hogy esetleg Owens rendezte meg a zűrzavart, ahhoz az autó belseje nem a legmegfelelőbb hely.

– Eszembe sem jutna ilyesmi – felelte Michaels, és hevesen rázta a fejét. – Csak próbálok behatolni Carter érvelésébe. Tegyük fel, hogy Owens az ellenség titkos ügynöke, akit egyik utazásán, egy tengerentúli tudományos konferencián szerveztek be...

– Milyen drámaian hangzik – mondta szárazon Grant. – Miért, a hajón tartózkodók közül más nem jár konferenciákra?

Michaels egy pillanatig eltűnődött.

– Ami azt illeti, mindannyian járunk. Még a lány is részt vett tavaly egy rövid tanácskozáson, amelyen Duval olvasott fel egy dolgot. De most tegyük fel, hogy Owens pártolt el tőlünk. Mondjuk, azzal bízták meg, hogy készítse elő Benes meggyilkolását. Ám ehhez a saját életét is kockára kellett tennie. A nekik ütköző autó sofőrje tudhatta, hogy meg fog halni; az őt fegyveres ugyancsak tudta, hogy a biztos halál vár rájuk. Mintha az emberek nem is bánnák, hogy meg kell halniuk.

– És lehet, hogy Owens most is arra készül, hogy inkább meghal, mintsem hogy mi győzzünk? Ezért ideges?

– Ó, nem. Amit maga állít, az egészen hihetetlen. A vita kedvéért el tudom képzelni, hogy Owens szívesen adná az életét valami ideálért, de azt nem, hogy hajlandó legyen feláldozni a hajó presztízsét azzal, hogy az első nagyobb feladat során kudarcot valljon.

– Ezek szerint úgy gondolhatja, hogy Owenst kipipálhatjuk, és nem kell arra számítanunk, hogy az első keresztútnál valami huncutságot eszel ki?

Michaels nyájas holdvilágképe széles vigyorgásra húzódott.

– Hát persze. De fogadok, hogy Carter valamennyiünket gyanúsnak talált. Szerintem még magát is.

– Duvalt például? – kérdezte Grant.

– Miért ne? Bármelyikünkről feltételezhető, hogy a Másik Oldalnak dolgozik. Talán nem is fizetségért; abban biztos vagyok, hogy közülünk senkit nem lehet megvenni; de félreértett idealizmusból. A miniatürizálás például e pillanatban elsősorban háborús fegyver, és az itteniek közül sokan épp emiatt határozottan ellenzik. Néhány hónapja többen aláírtak és elküldték egy nyilatkozatot az elnöknek, amelyben tiltakoznak a módszer ilyesfajta felhasználása ellen; követelték, hogy hagyjuk abba a versenyt, más nemzetek bevonásával induljon közös program a miniatürizálás békés felhasználásáért, elsősorban a biológiai és az orvosi kutatásokban.

– Kik voltak ebben a mozgalomban?

– Nagyon sokan. Duval volt az egyik lehangosabb és -szókimondóbb vezetőjük. És ami azt illeti, én is aláírtam a nyilatkozatot. Biztosíthatom, hogy az aláírók őszinték voltak. Én is az voltam, és az vagyok most is. Sajnos könnyen lehet, hogy ha Benes találmánya valóban működik, vagyis hogy a miniatürizálás időtartama korlátlan ideig fenntartható, az nagyban fokozza a háború és a teljes pusztulás veszélyét. És ha ez tényleg így van, akkor gyanítom, akár Duval, akár én szívesen látnánk, hogy Benes meghaljon, még mielőtt beszélni tud. Ami engem illet, én le tudom tagadni, hogy ennyire ellene vagyok. Szóval hogy valóban a halálát kívánám. Duval esetében az az igazi gond, hogy elviselhetetlen a természete. Sokan könnyen meggyanúsítanak akármivel.

Michaels megfordult a székével és azt mondta:

– Rádásul itt van az a lány.

– Ő is aláírt?

– Nem, a nyilatkozatot csak vezető tisztségviselők írták alá. De mért van itt ez a Peterson?

– Mert Duval ragaszkodott hozzá. Mind ott voltunk, amikor ez történt.

– Igen, de miért kell alávetnie magát az öreg kívánságainak? Fiatal és egész csinos. Duval húsz évvel idősebb, és nem érdekli a lány – egyáltalán: senki emberfia nem érdekli. Vajon Cora tényleg csak Duval miatt jön vagy más, inkább politikai okból?

– Maga féltékeny, dr. Michaels?

Michaels meglepődött. Lassan elmosolyodott.

– Tudja, erre igazából soha nem gondoltam. De lehet, hogy igaza van. Nem vagyok idősebb Duvalnál, és ha ezt a lányt tényleg az öregebb férfiak érdeklik, nyilván sokkal kellemesebb lenne, ha inkább engem választana. De még ha megengedjük is, hogy előítéleteim vannak vele szemben, akkor is bőven eltűnődhetünk azon, hogy vajon mi motiválta a lány elhatározását.

Michaels mosolya elhalványult, és megint egyszer sötéten elkomorodott az arca.

– Aztán végtére is a hajó biztonsága nemcsak rajtunk múlik, hanem a kintieken is, akik bizonyos fokig irányítanak bennünket. Reid ezredes legalább annyira támogatta a petíciót, mint bármelyikünk, bár mint a hadsereg tisztje, nem folytathat politikai tevékenységet. A neve ugyan nem szerepelt a beadványon, a véleményét azonban nem hallgatta el. Carterrel sokat veszekedtek miatta. Azelőtt jó barátok voltak.

– Ez nagy baj – ismerte el Grant.

– És itt van maga Carter. Nagyon paranoid lélek. Az itteni munkából fakadó stressz a legjózanabbakból is instabilitást válthatott ki. Nem is tudom, hogy az ember száz százalékgig biztos lehet-e abban, hogy Carter nem csavarodott be...

– Gondolja?

Michaels szétdobta a kezét.

– Nem, persze hogy nem. Mondtam, hogy ez csak amolyan feszültségoldó fecsegés. Vagy jobban szeretné, ha csak ülnék, szakadna rólam az izzadság és halkán nyüszítenék?

– Nem, Isten őrizz! – kiáltott Grant. – Sőt, kérem, hogy folytassa. Mindaddig, míg magára figyelek, nem marad időm, hogy pánikba essek. Egyébként azt hiszem, mindenkiről mondott már valami biztatót.

– Ó, távolról sem. Szándékosan hagytam a végére a leggyanúsabb alakot. Általános szabályként azt is mondhatnánk, hogy a látszólag legkevésbé gyanús figura lehet csak igazán bűnös. Maga nem így gondolja?

– Nyilvánvaló – felelte Grant. – De ki ez a minden gyanú fölött álló személy? Vagy ez az a pont, ahol lövés dörren, maga elvágódik a padlón, még mielőtt néven nevezte volna a gonoszt?

– Rám, úgy látszik, senki sem gondol – felelte Michaels. – Azt hiszem, nekem még van időm. A legkevésbé gyanús személy nyilvánvalóan maga, kedves Grant. Ki lehet kevésbé gyanús, mint egy megbízható ügynök, aki azt a feladatot kapja, hogy ügyeljen a hajó biztonságára? De valóban megbízhatunk magában, Grant?

– Nem biztos. Végül is csak a szavamat adtam, és mit ér az?

– Hát ez az. Maga átjár a Másik Oldalra, gyakrabban és zűrösebb körülmények között, mint akármelyikünk itt a hajón. Tegyük fel, hogy magát így vagy úgy, de lefizették.

– Tegyük fel, mert elképzelhető – mondta közömbös hangon Grant –, bár teljes biztonságban leszállítottam Benest.

– Ez igaz; de talán csak azért, mert tudta, hogy a következő színhelyen majd úgyis végeznek vele, maga tiszta marad, és alkalmas lesz újabb szolgálatokra, mint például ez a mostani.

– Azt hiszem, maga ezt tényleg komolyan gondolja – mondta Grant.

De Michaels megrázta a fejét.

– Nem, dehogy. És ne haragudjon, azt hiszem, kezdek pimaszkodni. – Megvakarta az orrát, és azt mondta: – Bárcsak elkezdenék már a kicsinyítést! Utána úgysem marad időm ilyesmin tépelődni.

Grant zavarban volt. Ahogy Michaels arcáról leolvadt az évődés máza, meztelen rettegés maradt a helyén. Fölkiáltott a buborékba:

– Mi a helyzet, kapitány?

– Minden rendben. Minden rendben – hallatszott Owens fémes-érdes hangja.

Felgyulladtak a lámpák. Duval azon nyomban kihúzott a maga oldalán egy csomó fiókot, és a térképeket kezdte tanulmányozni. Cora nagy figyelemmel a lézert ellenőrizte.

– Owens – kiáltott Grant –, fölmehetek?

– A fejét bedughatja, ha akarja – felelte Owens. – Arra nincs hely, hogy fel is jöjjön.

– Nyugodjék meg, dr. Michaels – mondta fojtott hangon Grant. – Néhány percig távol leszek, azalatt nyugodtan cidrizhet, ha tetszik, nem lesz szemtanú.

Michaels hangja száraz volt, és úgy tetszett, mintha nehezen formálná a szavakat.

– Maga nagyon figyelmes, Grant. Ha tudtam volna rendesen aludni...

Grant fölemelkedett, hátralépett, és rávigyorodott Corára, aki hűvösen félrehúzódott az útjából. Ezek után gyorsan fölmászott a létrán, fölnézett, körülcsodált mindent, és azt mondta:

– Honnan tudja, hogy merre kell menni?

– Itt van Michaels térképe – felelte Owens. Felkattintott egy kapcsolót, és szinte ugyanabban a másodpercben az előtte lévő képernyőn megjelent a keringési rendszer tükörképe, amelyet Grant korábban már számtalanszor látott.

Owens megérintett egy másik kapcsolót, mire a térkép egy része sárgás-narancssárgás színekkel kezdett villogni.

– Íme, a tervezett útvonalunk – mondta. – Michaels majd irányít, ha kell, és mivel nukleáris hajtóművünk van, Carter és a többiek pontosan követhetnek bennünket. Segítenek a navigációban, ha maga közvetíti a rádióüzeneteket.

– Elég komplikált berendezései vannak.

– Hát, nagyon ügyes műszerek – mondta látható büszkeséggel Owens. – Hogy úgy mondjam, ahol lehetett, mindent egy gombra tettem fel, és minden gomb olyan összetett, amennyi csak belefért. Tudja, ezt eredetileg mélytengeri munkára készítettem.

Grant lehintázott a létrán, és Cora megint félrehúzódott az útjából. Láthatóan mélyen elmerült a munkájában, és órásszámokkal a lézer fölé hajolt.

– Bonyolultnak látszik – mondta Grant.

– Rubinlézer, ha tudja, mi az – mondta kurtán Cora.

– Úgy tudom, hogy egy koherens monokrómas fényforrás tömör sugárnyalábot bocsát ki magából, de halvány fogalmam sincs, hogyan működik.

– Akkor javasolnám, hogy menjen a helyére, és hagyjon dolgozni.

– Igenis, hölgyem. De ha volna egy focilabdája, amit fel kell fújni, értesítsen. Tudja, a magunkfajta izompacsirták nagyon jók ilyen fizikai munkára.

Cora letette a parányi csavarhúzó, megdörzsölte gumikesztyűs kezét, és azt mondta:

– Mr. Grant!

– Igenis, hölgyem?

– Maga az egész vállalkozást tónkre akarja tenni a tréfás megjegyzéseivel?

– Nem, Isten őrizz, de... Miért, hogy beszéljek

– Mint a legénység egy tagjával.

– De maga egy fiatal nő is egyben.

– Tudom, Mr. Grant, de ez miért foglalkoztatja ennyire? Igazán nem kéne minden megjegyzésével és mozdulatával biztosítania arról, hogy tudatában van a női mivoltomnak. Fárasztó és szükségtelen. Ha ennek az egésznek vége, és még mindig szeretné előadni a

rítusait, amelyeket maga szerint egy nőnek feltétlenül látnia kell, akkor szívesen foglalkozom magával, mindent hajlandó vagyok megnézni és meghallgatni, de most...

– Rendben. Ha jól értem, ez randevú a kirándulás utánra.

– Ja, és még valamit, Mr. Grant.

– Igen?

– Nem kell folyton megsértődnie, hogy valaha játszott valami futballcsapatban. Tényleg nem érdekel.

Grant nyelt egyet, és azt mondta:

– Valami azt súgja, hogy mégsem hiába adtam elő a rítusaimat, de...

Miss Peterson már nem figyelt rá, mert visszatért a lézéréhez. Grant a munkapadra támaszkodott, s a szeme önkéntelenül is Cora ujjainak apró mozdulatait követte, amint a lány biztos kézzel szerelte tovább a készüléket.

– Ó, bárcsak léhaskodna egy kicsit – suttozta Grant, de Cora szerencsére nem hallotta, vagy legalábbis úgy tett, mint aki nem hallott semmit.

A következő pillanatban minden figyelmeztetés nélkül Grant karjára tette a kezét, és a férfi érezte, hogy kissé megindul Cora meleg ujjainak érintésétől.

– Elnézést! – mondta Cora, és arrébb tette Grant kezét, aztán elengedte. Szinte ugyanabban a pillanatban lenyomott egy gombot a lézeren, mire kilőtt egy hajszál vékonyságú fénysugár, és nekiütődött annak a fémlemeznek, amelyen az előbb még Grant keze pihent. Egy parányi lyuk jelent meg rajta, és égett fém szaga csapott föl belőle. Ha Grant keze ottmarad, a lyuk most az ő hüvelykujján tátong.

– Figyelmeztethetett volna – jegyezte meg Grant.

– Semmi értelme, hogy itt ácsorogjon, nem igaz? – kérdezte Cora.

Fölemelte a lézert, megint nem vett tudomást Grant segítőkészségéről, és megindult a raktár felé.

– Hölgyem, igaza van – mondta alázatosan Grant. – Mostantól ügyelni fogok, hogy hova teszem a kezem, ha az ön közelébe kerülnek.

Cora úgy nézett vissza, mint aki meglepődött vagy egy kissé elbizonytalanodott. Aztán, de csak egy pillanatra, elmosolyodott.

– Vigyázzon – mondta Grant. – Le ne görbüljön a szája.

Abban a pillanatban eltűnt Cora arcáról a mosoly.

– Valamit megígért – mondta fagyosan, és bevonult a dolgozószobába.

Owens hangja hallatszott fönről:

– Grant! Ellenőrizze a rádiót!

– Rendben van – kiáltott vissza Grant. – Még látjuk egymást, Cora. Majd utána!

Visszacsúszott a székébe, és most először közelebről is szemügyre vette a rádiót.

– Ez morzekészüléknek látszik.

Michaels fölnézett. A szürkesség egy része eltűnt az arcáról.

– Igen, mert technikailag nehéz hangot továbbítani a miniatürizáló résen. Gondolom, ismeri a morzejeleket.

– Természetesen. – Lekopogott egy rövid üzenetet. Kis szünet után a miniatürizáló terem nyilvános hangszóró-berendezése olyan hangon bűgött fel, amelyet jól lehetett hallani a *Próteuszban* is:

– Üzenetet vettem. Megismétlem. Az üzenet: MISS PETERSON ELMOSOLYODOTT.

Cora épp visszatért az üléséhez, és dühösen azt mondta:

– Jóságos ég!

Grant a készülék fölé hajolt, és lekopogta: RENDBEN!

A válasz ezúttal kódolva volt. Grant figyelt, aztán felkiáltott:

– Üzenet kintről: FELKÉSZÜLNI A MINIATÜRIZÁLÁSRA.

Hatodik fejezet

Kicsinyítés

Grant, mivel nem tudta, hogyan kell felkészülni, leült, ott, ahol volt. Michaels görcsös mozdulattal felugrott, és úgy nézett körül, mint aki még egyszer és utoljára ellenőrizni akar minden berendezést.

Duval félretette a térképeit, és a hevedert kezdte igazgatni.

– Professzor úr, segíthetek? – kérdezte Cora. Duval felnézett.

– Mi? Ó, nem kell. Csak ezt a szorítókapcsot szeretném kiegyenesíteni. Na, már sikerült is.

– Professzor úr...

– Igen? – Megint fölneézett, és a szeme hirtelen megtelt szánalommal, mert észrevette, hogy Cora képtelen kimondani, ami a szívét nyomja. – Valami baj van a lézerrel, Miss Peterson?

– Ó, nem. Csak azt akarom mondani, hogy nagyon sajnálom, hogy miattam össze kellett szólalkoznia dr. Reiddel.

– Semmiség. Ne is gondoljon rá.

– És köszönöm, hogy megszervezte, hogy jöhessenek.

– Nekem igenis nagyon fontos, hogy maga itt legyen velem – mondta komolyan Duval. – Senki másban nem tudnék annyira megbízni, mint magában.

Cora odalépett Granthoz, aki egy darabig Duvalt figyelte, aztán maga is elkezdte igazgatni a saját hevederét.

– Tudja, hogyan kell bekapcsolni? – kérdezte Cora.

– Bonyolultabbnak látszik, mint a közönséges, repülőn használt biztonsági öv.

– Tényleg bonyolultabb. Nézze, ezt itt szabálytalanul kapcsolta be. Engedje nekem. – Cora áthajolt Granthoz, aki megdöbbenve vette tudomásul, hogy egészen közlelől bámulja a lány gömbölyű állát, és nagyokat szippant valami leírhatatlanul könnyű illatból. Próbált uralkodni magán.

– Sajnálom, ha kicsit keményen bántam magával – mondta halkán Cora –, de elég zűrös a helyzetem.

– Pillanatnyilag roppant kellemesnek találom... Nem, bocsásson meg. Kicsúszott a számon.

– Az EMESZ-nél betöltött pozícióm teljesen analóg egy csomó férfival, és mégis minden lépésnél úgy érzem, hogy egy teljesen rajtam kívülálló tény – a nemem – miatt folyton akadályokba ütközöm. Vagy túl sok elismerést kapok, vagy túl sok vállon veregetést, pedig egyikből sem kérek. Legalábbis a munkámmal kapcsolatban nem. Egy csomó szorongásom támad tőle.

Grant tudta, hogy erre mit kéne felelni, de nem mondta ki. Ugyancsak komoly erőfeszítésébe fog kerülni, ha folyton meg kell tartóztatnia magát a nyilvánvaló dolgoktól; ez több, mint amit esetleg el tud viselni.

– Akármilyen nemű is – és most vigyázni fogok, hogy ne szóljam el magam –, maga a legnyugodtabb ember, talán egyedül Duvalt kivéve, aki szerintem azt se tudja, hogy hol van.

– Ne becsülje le, Mr. Grant. A professzor úr tudja, hogy itt van, efelől biztosíthatom. Ha nyugodt, az azért van, mert rájött, hogy a küldetés jelentősége nagyobb, mint az ő egyedi élete.

– Benes titka miatt?

– Nem. Hanem mert ez az első alkalom, hogy ilyen mérvű kicsinyítést hajtanak végre, s hogy ezt egy étet megmentésére használják fel.

– Elég biztonságos az a lézer? – kérdezte Grant. – Azok után, amit majdnem csinált az ujjammal.

– Ói. Duval kezében a lézersugár szétroncsolja a vérrögöt, anélkül hogy akár egyetlen molekulát is megtámadna a környező szövetekben.

– Maga nagyon nagyra tartja a professzor képességeit.
– Nem én, hanem a világ. De ebben én is osztozom. Vele vagyok, mióta megkaptam a diplomámat.
– Gondolom, a professzor nem veregeti a vállát, és agyon sem dicséri, pusztán azért, mert nő.
– Tényleg nem.
Cora visszasüppedt a saját ülésébe, és egyetlen könnyed mozdulattal becsatolta a biztonsági övét.
– Dr. Michaels – kiáltotta Owens –, magára várunk.
Michaels, aki az előbb fölkelte az üléséről, és lassan körbejárt a kabinban, e pillanatban úgy nézett ki, mint aki teljesen szórakozott és bizonytalan. Aztán, ahogy végignézett beszíjazott társain, hirtelen megszólalt:
– Ó, persze – mondta, leült, és bekötötte magát.
Owens leugrott a buborékjából, gyorsan megvizsgálta minden biztonsági övet, aztán visszamászott, és a sajátját is bekapcsolta.
– Rendben van, Mr. Grant. Közölje velük, hogy készen vagyunk.
Grant így is tett, és szinte ugyanabban a pillanatban megszólalt a hangszóró:
– FIGYELEM, *PRÓTEUSZ*. FIGYELEM, *PRÓTEUSZ*. EZ AZ UTOLSÓ HANGOS ÜZENET, AMIT A KÜLDETÉS VÉGÉIG KAPNAK. HATVAN PERC OBJEKTÍV IDEJÜK VAN. MIHELYT A KICSINYÍTÉS BEFEJEZŐDIK, MŰKÖDÉSBE LÉP A HAJÓ SAJÁT HATVAN EGYSÉGNYI IDŐJELZŐJE. EGY PILLANATRA SE FELEDKEZZENEK MEG ERRŐL A BELSŐ IDŐRŐL, AMELY PERCENKÉNT EGY EGYSÉGGEL CSÖKKEN. NE BÍZZANAK – ISMÉTELEM: – NE BÍZZANAK A SAJÁT ÉRZÉKEIKBEN AZ IDŐ MÚLÁSÁT ILLETŐEN. MÉG MIELŐTT A SZÁMLÁLÓ ELÉRI A NULLÁT, KI KELL JÖNNIÜK BENES TESTÉBŐL. HA EZ NEM TÖRTÉNIK MEG, MEGÖLIK BENEST, FÜGGETLENÜL ATTÓL, HOGY SIKERÜLT-E A MŰTÉT VAGY SEM. SOK SZERENCSET!

A hangszóró elnémult, és Grantnak semmi eredeti ötlet nem jutott eszébe, amivel felvidíthatná lankadó kedélyét, hát csak ennyit mondott:
– Kösz!
Legnagyobb meglepetésére észrevette, hogy ezt hangosan mondta.
– Kösz! – szólalt meg mellette Michaels is, és halvány mosoly futott át az arcán.

*

Carter a figyelőtoronyban még várt. Most döbönt rá, hogy szívesebben lenne bent a *Próteuszban*, mint kívül. Nehéz óra lesz, és könnyebb lenne olyan helyen, ahol végigélhet minden egyes pillanatot, a pillanat összes eseményével együtt.

Megremegett, mert hirtelen éles hangon kopogni kezdett a távíró. A vevőkészüléknél a kezelő halkán megszólalt:

– *Próteusz* jelenti, hogy minden rendben.

– Miniatürizáló! – kiáltott Carter.

A megfelelő technikus megfelelő ujjal a megfelelő táblán megérintette a megfelelő – MIN feliratú – kapcsolót. Olyan, mint egy balett, gondolta Carter, amelyben mindenki a helyén van, minden mozdulat előre meg van tervezve; mint egy tánc, amelynek a végét senki sem látja.

A gomb benyomását a terem egyik végében lévő fal elhalványodása, majd egy hatalmas, lépes szerkezetű tányér fokozatos megjelenése követte, amely a mennyezetről lelógó sínen futott előre. Lassan közeledett a *Próteusz* felé, majd elhaladt fölötte, szinte hangtalanul és súrlódás nélkül mozgott, mert a levegőfúvókák alig egy milliméterrel a korlát fölött tartották a függőkart.

*

A *Próteusz*on belüliek tisztán látták, amint a geometrikus formákból álló szita mint egy himlőhelyes szörny közeledik feléjük.

Michaels homloka és csupasz feje búbjá kellemetlenül csillogott az izzadságtól.

– Ez – mondta tompa hangon – a miniatürizáló.

Grant kinyitotta a száját, de Michaels sietve hozzátette:

– Ne kérdezze, hogyan működik. Owens tudja; én nem.

Grant önkéntelenül föl- és hátranézett Owensre, tűnt, kissé feszülten és egyre merevebben ül a székén. Egyik keze tisztán látszott, amint valami kart markolt meg, amely Grant gyanúja szerint a hajó egyik fő irányító egysége lehetett, és Owens láthatóan azért kapaszkodott ilyen görcsösen belé, mert végre valami kézzel fogható akadt a kezébe, ami erőt és nyugalmat sugárzott. De az is lehet, hogy csak vigasztalást keresett a hajó egy darabjában, amit ő tervezett. Végére is mostantól mindenki másnál jobban tudhatja, mi a buborék erőssége – vagy éppen gyengesége –, amely távoltartja (vagy beengedi) a körülöttük lévő normális, mikroszkopikus világot.

Grant elfordult, de a szeme megakadt Duvalon, akinek keskeny ajkán valami halvány mosoly játszott.

– Ha jól látom, szorong, Mr. Grant. Nem az a szakmája, hogy szorongatott helyzetben ne szorongjon?

A betyár életbe! Vajon hány évtizedig etették a publikumot efféle tündérmesékkel a rettenthetetlen titkos ügynökről?

– Nem, doktor – felelte közönyös hangon Grant. – Ha az én szakmámban valaki nem szorong egy nehéz pillanatban, az könnyen az életével fizethet a könnyelműségéért. Mindössze azt várják el, hogy az érzéseinktől függetlenül, mindig megfontoltan cselekedjünk. De ha jól látom, maga tényleg nem szorong.

– Nem. Engem érdekel a dolog. Tudja, a – hogy is magyarázzam? – csodálat érzése tölt el. Elviselhetetlenül kíváncsi és izgatott vagyok.

– Mondja, véleménye szerint mekkora esélyünk van arra, hogy esetleg elpatkolunk?

– Nem sok, legalábbis remélem. De akárhogy is, engem megvigasztal a hitem. Meggyóntam, és számomra a halál csak egy átjáró.

Grant erre nem tudott értelmesen felelni, de nem is erőltette a dolgot. Az ő agyában a halál egy üres fal, amelynek egy oldala van, de el kellett ismernie, hogy bármennyire logikus magyarázat, pillanatnyilag nem sok vigaszt nyújt a szorongás férgé ellen, amely (és ezt Duval helyesen vette észre) valóban ott rág az agyában.

Szomorúan állapította meg, hogy a homloka verejtékben úszik, talán éppannyira, mint Michaelsé, ráadásul látta, hogy Cora őt nézi – és Grant szégyenében mindjárt megvetést olvasott ki a lány szeméből.

– Maga is meggyónta a bűneit, Miss Peterson? – kérdezte Grant a pillanat hatása alatt.

– Milyen bűnökre gondol, Mr. Grant? – kérdezte hűvösen a lány.

Grant erre sem tudott válaszolni, inkább belesüppedt az ülésbe, és fölneézett a miniatürizálóra, amely most pontosan följük ért.

– Mit érez az ember, amikor lekicsinyítik, dr. Michaels?

– Azt hiszem, semmit. Ez valami különös mozgásforma, olyan, mintha befelé zsugorodnék, és ha folyamatosan és kellő fokozatossággal történik, akkor csak az az ember érzése, mintha mozgólépcsőn haladna lefelé.

– Ez, szerintem, az elmélet – mondta Grant, miközben le nem vette a szemét a miniatürizálóról. – De ténylegesen mit érez az ember?

– Nem tudom. Soha nem volt benne részem. De meg kell mondanom, hogy az állatok kicsinyítés közben semmi rendellenességet nem mutatnak. Megszakítás nélkül folytatják normális tevékenységüket, ezt személyesen is tapasztaltam.

– Állatok? – Grant kissé megütődve fordult Michaels felé. – *Állatok?* Embert még soha nem kicsinyítettek?

– Azt hiszem – felelte Michaels –, nekünk jutott a dicsőség, hogy elsők lehetünk.

– Megható. De hadd kérdezzek még valamit. Mi az a minimum, amekkorára egy élőlényt – bármilyen élőlényt – sikerült már lekicsinyíteni?

– Ötvenedrészére – mondta kurtán Michaels.

– Tessék?

– Ez azt jelenti, hogy a kicsinyítés mértéke akkora, hogy a lineáris dimenziók a normális dimenziók egy ötvened részére csökkennek.

– Vagyis mintha engem körülbelül három és fél centiméterre kicsinyítenének le.

– Igen.

– Csakhogy mi most sokkal kisebbek leszünk.

– Igen. Azt hiszem, a normális méreteknél közel egymilliószor kisebbek. Owens meg tudja mondani a pontos számokat.

– A pontos számok nem érdekelnek. A lényeg az, hogy sokszorta nagyobb mértékben miniatürizálnak, mint amit valaha is próbáltak.

– Így igaz.

– Gondolja, hogy ezek után el tudjuk viselni azt a nagy dicsőséget, amellyel úttörő jellegű mutatóanyagunkat jutalmazták?

– Mr. Grant – felelte Michaels, és valahonnan sikerült annyi humorra szert tennie, amitől kajánság csengett a hangjában –: azt hiszem, kénytelenek leszünk. Nézze, most is, ebben a pillanatban is kicsinyítenek, és láthatólag nem érez semmit.

– Szentséges Isten! – motyogta Grant, és valami fagyott és merev figyelemmel megint fölneézett.

A miniatürizáló feneke szintelen, de nem vakító fénnel ragyogott és tündökölt. Mintha szemmel nem is lehetett volna érzékelni, hanem általában az idegeken keresztül, s így, amikor Grant becsukta a szemét, a valóságos tárgyak eltűntek, de a fény még mindig látszott, mint egy alakatlan, mindent elborító ragyogás.

Michaels, úgy látszik, észrevette, hogy Grant hiába próbálja becsukni a szemét, mert azt mondta:

– Ez nem fény. Nem is valamiféle elektromágneses sugárzás. Egy olyan energiaforma, ami nem része a megszokott világegyetemnek. Hatással van az idegvégződéseinkre, és az agyunk fénynek fordítja le, mert másfajta értelmezést nem ismer.

– Veszélyes?

– Jelenlegi tudásunk szerint nem, de be kell ismerni, hogy ilyen mérvű sugárzásnak még soha semmit nem tettünk ki.

– Ezek szerint ebben is úttörők vagyunk – dörmögte Grant.

– Tündöklük! – kiáltotta Duval. – Mint a teremtés fénye!

A hajó alatti hatszögletű padlólapok ragyogtak a rájuk hulló sugaraktól, és maga a *Próteusz* kívül-belül szinte lángolt a ragyogástól. Grant széke is mintha lánggra lobbant volna, de közben hűvös és szilárd maradt. Még a levegő is szinte felgyulladt körülötte, de Grant mégis hideg fényt szívott be.

A keze – akárcsak a társaié – ugyancsak hideg fénnel izzott.

Duval ragyogó keze egy tündöklő mozdulattal a kereszt jelét írta le, és lángoló ajka is megmozdult.

– Hirtelen félni kezdett, dr. Duval? – kérdezte Grant.

– Az ember nemcsak félelemből imádkozik – mondta halkán Duval –, hanem hálája jeléül is azért a kiváltságért, hogy láthatja Isten nagy csodatételeit.

Grant magában kénytelen volt elismerni, hogy ebben a szópárbajban is veszített. Valahogy nem mennek a dolgok.

– Nézzék a falakat – kiáltott fel Owens.

Most éppen jól érzékelhető sebességgel távolodik mindentől, a mennyezet pedig felfelé mozdult. A hatalmas terem minden szöglete zsugorodott a vastos, egyre növvő homályban, s a hajó körül ragyogó levegőtől a szoba távolabbi pontjai egyre homályosabbak lettek. A miniatürizáló mostanra iszonyatosan megnőtt, a széleit és a körvonalait már nem is lehetett tisztán látni. A lépes szerkezet minden bemélyedésében valami földöntúli fénytörések vibrált; olyan volt, mint ezernyi ragyogó csillag a koromfekete égen.

Grant rájött, hogy az izgalomtól elmúlt az idegessége. Egy kicsit fészkelődött, hogy gyorsan végigpillanthasson a többiekén. Mindannyian fölfelé néztek, mindenkit hipnotizált a fény, az irdatlan nagy távolságok, amelyek szinte a semmiből lettek, a terem, amely egy egész világegyetemmé szélesedett, és ez az univerzum, amely túlnőtt a szemhatáron.

A fény váratlanul fakóvörössé halványodott, és a morze szaggatott, éles és visszhangos csengéssel jelzett. Grant odafordult a készülékhez.

– Belinski a Rockefeller Intézetben egyszer azt mondta, hogy kicsinyítéskor valószínűleg meg fog változni a szubjektív érzékelés. Akkoriban mindenki lehurrogta, de ez a morzejelzés tényleg másképp hangzik – mondta Michaels.

– A maga hangja nem változott – mondta Grant.

– Azért, mert magát is, engem is egyformán kicsinyítenek. Most azokról az érzetokről beszélek, amelyeknek át kell hatolniuk a miniatürizálási úron; vagyis az azon túlról jövő érzetokről.

Grant lefordította és felolvasta a frissen érkezett üzenetet: MINIATÜRIZÁLÁS ÁTMENETILEG LEÁLLÍTVA. MINDENKI JÓL VAN? AZONNALI VÁLASZT KÉRÜNK!

– Mindenki jól van? – kiáltott kaján vigyorral Grant. Senki nem felelt, ezért azt mondta: – A hallgatás beleegyezést jelent – és gyorsan lekopogta –: MINDEN JÓ.

*

Carter megnyalta a szája szélét, de az száraz maradt. Fájdalmas erőfeszítéssel figyelte, amint a miniatürizáló ragyogni kezd, és tudta, hogy a teremben mindenki, a legjelentéktelenebb technikus is ugyanazt figyeli.

Élő embert még soha nem kicsinyítettek. Olyan hatalmas tárgyat sem, mint a *Próteusz*. Semmit, sem embert, sem állatot, sem élő, sem holtat, sem kicsit, sem nagyot nem miniatürizáltak még ilyen drasztikusan.

A felelősség az ő vállán nyugszik. Az övé minden felelősség ebben a szünni nem akaró rémálomban.

– Nézzék, hogy zsugorodik! – szólalt meg szinte diadalittas suttogással az egyik technikus a miniatürizáló gomb mellett. Miközben Carter a zsugorodó *Próteuszt* figyelte, a technikus sóhajtását a rádión keresztül hallotta meg.

Eleinte olyan lassan kezdett összemenni, hogy a külső szemlélő csak a padló hatszögletű lapjaihoz képest tudta megállapítani a változást. Azok a lapok, amelyeket idáig a hajó részei takartak, lassan tornásztak a teste alól, s amelyeket korábban a hajó teljesen eltakart, most láthatóvá váltak.

Egyre több hatszög bújt ki a *Próteusz* alól, és ahogy felgyorsult a miniatürizálás sebessége, a hajó úgy zsugorodott, mint egy jégfolt a forró felszínen.

Carter már vagy százszor látott kicsinyítést, de olyan hatást, amelyet most gyakorolt rá, még soha nem tapasztalt magán. Olyan volt, mintha a hajó egy hosszú, végtelenül hosszú lyukon örvénylett volna alá; tökéletes csöndben zuhant, és egyre csak zsugorodott, ahogy a távolság kilométerekre, tíz meg száz kilométerre nőtt...

Mostanra már csak egy fehér bogár lett belőle, amely a középső hatszögön nyugodott, közvetlenül a miniatürizáló alatt; az egyetlen vörös hatszögön a fehér lapok között: a Zéró Modulon.

A *Próteusz* még mindig zuhant, még mindig zsugorodott, és Carter nem kis erőfeszítéssel fölemelte a kezét. A miniatürizáló fénye fakóvörössé tompult, és a gép megállt.

– Derítsék ki, hogy vannak, mielőtt folytatjuk.

Könnyen lehet, hogy meghaltak, vagy ami éppolyan rossz, annyira legyöngültek, hogy emiatt képtelenek végrehajtani a feladatot. Ha így van, akkor vesztettek, és ezt nem árt minél előbb megtudni.

A rádiós szólalt meg:

– A válasz megérkezett, és így szól: MINDEN JÓ.

Ha nem tudnak dolgozni, gondolta Carter, akkor esetleg arra is képtelenek rájönni, hogy nem tudnak dolgozni.

De ezt úgyse lehet ellenőrizni. Kénytelen úgy tenni, mintha minden rendben lenne, mintha a *Próteusz* legénysége azt üzenté volna, hogy mindenki jól van.

– Emeljék föl a hajót – mondta Carter.

Hetedik fejezet

Lemerülés

A Zéró Modul sima, hatszögletű oszlop volt, a teteje vörös, az oldalai fehérek, és lassan emelkedni kezdett a padlóról, tetején a két és fél centiméter széles *Próteusszal*. Amikor a modul pereme másfél méterre volt a padlótól, megállt.

– Kettes fázishoz felkészültünk, uram – hallatszott az egyik technikus hangja.

Carter kurtán Reidre nézett, aki bólintott.

– Kettes fázis – szólalt meg Carter.

A burkolat egy darabon szétnyílt, és hangtalan légfúvókákon egy távirányítású markolószerkezet gördült be; a gigantikus műszert Samunak becézték; Carter szerint egy 1940-es sci-fi történet szereplőjéről kapta a nevét az akkori nukleáris technikusoktól. Samu négy méter magas, háromlábú állvány volt, amelyen számos görgő egy vízszintes feszítőelemen himbálózó függőleges kart mozgatott. Maga a kar több részből állt, az egyes részek lefelé rövidültek. A legalsó tag három hajlított, ötmilliméteres eleme kanálként illeszkedett egymáshoz.

Az állvány tetején ott volt az EMESZ-jelvény, alatta pedig egy felirat: MIN PRECÍZIÓS MARKOLÓ.

Samuval együtt három technikus is belépett, mögöttük pedig egy egyenruhás nővér várakozott láthatóan türelmetlenül. Barna haját a fityula alatt nagyon kapkodva rendezhette el, mint akinek aznap jóval fontosabb tennivalók jártak az eszében.

Két technikus közvetlenül az összezsugorodott *Próteusz* fölé illesztette Samu karjait. A finom, végső illesztéshez három hajszálvékony fénysugár gyulladt ki a karok végén, amelyek a Zéró Modul felszínén találkoztak. A fénysugarak távolsága a modul centrumától fényerősséggé alakult át egy kis kerek képernyőn, amely a középpontból elindulva három cikkelyre oszlott.

A három fényerősség eleinte láthatóan más és más volt, de a harmadik technikus egy gomb segítségével megpróbálta finoman kiegyenlíteni őket. Ebben nagy gyakorlata lehetett, mert a kiegyenlítés másodpercek alatt sikerült; olyannyira, hogy a cikkelyeket elválasztó vonalak teljesen eltűntek. A technikus újabb gombot nyomott meg, amellyel ebben a pozitúrában rögzítette Samut. A központosító fények kialudtak, és most egy tükör segítségével a fényszóró szélesebb fénypázmája vetült a *Próteuszra*.

Egy újabb kar meghúzásával a markolókanál leereszkedett a *Próteuszhoz*. Lassan és óvatosan közelítette meg, a technikus a lélegzetét is visszatartotta. Valószínűleg többször kicsinyített már, mint bárki más az országban, talán nem volt nála jobb szakember az egész világon (bár azt persze senki nem tudta pontosan, hogy mit művelnek a Másik Oldalon), de a mostani művelet bizonyosan egyedülálló volt a maga nemében.

Arra készült, hogy fölemeljen valamit egy nálánál sokszorta nagyobb tömegű szerkezettel, s amit föl kellett emelnie, abban öt élőlény tartózkodik; ilyen feladatot még soha nem kapott. A legkisebb, szemmel alig látható rezdülés is elég, hogy megölje őket.

A kanál három eleme szétnyílt, és lassan csúszni kezdett a *Próteusz* alá. A technikus megállt, hogy lehetőleg saját szemével is meggyőződjék, hogy amit a műszerek mondanak, igaz. A három karom pontosan ki volt centírozva. Lassan, fokról fokra közeledtek egymáshoz, míg csak össze nem értek a hajó alatt, hogy egy szorosan záródó, tökéletesen kiegyensúlyozott bölcsőt alkossanak.

Ezek után a Zéró Modul lesüllyedt, s a *Próteusz* ott maradt ég és föld között a bölcsőszerű karmok szorításában.

A Zéró Modul nem állt meg a padlószintnél, hanem lejjebb süllyedt. A hajó alatt néhány másodpercig nem volt más, mint egy lyuk.

Aztán a modul eltűnésével keletkező üregből áttetsző üvegfalak kezdtek fölemelkedni. Amikor az üveghenger körülbelül félméternyire kiemelkedett, valami tiszta folyadék felszíne csillant meg benne. Mire a Zéró Modul újra padlószintig emelkedett, egy harminc centi széles, százhusz centi magas üveghenger állt rajta, amely kétharmadáig folyadékkal volt tele. A henger egy körben forgó parafa aljazaton nyugodott, amelyen egy feliratot lehetett kiolvasni: SÓS OLDAT.

Samu, amely a lenti változás alatt nem mozdult, most az oldat fölött lógott tovább. A hajó a henger felső harmadába került, mintegy harminc centire a folyadék szintjétől.

A markoló most lassan, egyre lassabban süllyedni kezdett. Amikor a *Próteusz* szinte elérte a folyadékszintet, a markoló megállt, és innentől kezdve a korábbi sebesség tizedes részével haladt tovább. Az emelőszerkezet fogaskerekei továbbra is gyorsan, forogtak, miközben a hajó szemmel nem is észlelhető tempóban közeledett a folyadékhoz.

Végre elérte! Süllyedt tovább, tovább, míg csak félig alá nem merült. A technikus itt egy másodpercre megállt, aztán ugyanolyan lassan, mint az előbb, elkezdte kioldani a markolót, és vigyázva, nehogy a karmok kábeljei beakadjanak a hajó testébe, kiemelte a folyadékból az egész szerkezetet.

– Hű! – kiáltotta félhangosan a technikus, aztán fölfuttatta a markolót a felső holtpontra, és kioldotta az állvány rögzítőit. – Oké, vigyék innen a fenébe – vetette oda az állvány két oldalán álló technikusként, aztán eszébe jutott, hogy elváltoztatott, hivatalos hangon belevakkantotta a mikrofonba: – Hajó az ampullában, uram!

– Jól van – válaszolt Carter. – Ellenőrizték a légénységet!

*

A modultól az ampulláig tartó út a normális világ szemszögéből nézve leheletfinom mozgásnak látszott, a *Próteusz* utasai azonban a kínok kínját élték át.

Grant, miután lekopogta a MINDEN JÓ jelét, próbálta leküzdeni magában az első pillanatok émelygését, és a hirtelen rántásra, amikor a Zéró Modul elkezdett emelkedni, azt kérdezte:

– Ez meg mi? Újabb kicsinyítés? Ki tudja?

– A következő kicsinyítés előtt le kell merülnünk – közölte Owens.

– Hova kell lemerülnünk? – kérdezte Grant, de erre nem kapott feleletet. Megint kinézett a miniatürizáló terem homályos univerzumába, és most először pillantotta meg az óriásokat.

Az óriások férfiak voltak, akik feléjük közeledtek – a sápadt külső fényben embertornyoknak látszottak, fölfelé is, lefelé is egyre rövidültek, mintha egy hatalmas, torz tükörben látszottak volna. Épp egy négyzetes fém övcsat közeledett feléje, minden irányban volt vagy harminc centi. Messze lent egy cipő olyan volt, mint egy vasúti kocsi. Valahol fönt egy hegynyi orrcimpa vette körül az orrlyukak iker alagútját. És mindez valami különös lassúsággal közeledett.

– Időérzékelés – dünnyögte Michaels. Fölfelé pislogott, aztán az órájára nézett.

– Tessék? – kérdezte Grant.

– Ez is Belinski feltevése; hogy a miniatürizálással megváltozik az ember időérzékelése. Mintha megnőne a közönséges idő, olyannyira elhúzódik, hogy jelen pillanatban például megítélésem szerint öt pete tíznek tűnik. A miniatürizálás növelésével nő relatív időérzékelés is, de hogy pontosan mennyivel, azt nem tudnám megmondani. Most végre meg tudjuk mondani Belinskinék a hiányzó adatokat. Lássuk csak. – Maga elé tette a karóráját.

Grant megnézte, aztán a sajátját vette szemügyre. A lendületes járású másodpercmutató mintha meg sem mozdult volna. Grant a füléhez tette az órát. Egészen halkan kattantak a fogaskerekek, és az óra hangja mintha mélyebb lett volna.

– Ez jó mondta Michaels. – Egy óránk van, de valószínűleg többnek fogjuk érezni. Lehet, hogy jó néhány órával többnek.

– Úgy érti, hogy gyorsabban fogunk mozogni?

– A saját szemszögünkből nézve normálisan mozgunk, de gyanítom, hogy egy külső szemlélő számára felgyorsul a mozgásunk: egy adott időegységbe jóval több tevékenység fog beleférni. Ami persze jó, ha azt vesszük, hogy elég rövid idő áll a rendelkezésünkre.

– De...

Michaels megrázta a fejét.

– Kérem! Ennél jobban nem tudom megmagyarázni. Belinski biofizikáját, azt hiszem, értem, de a matematikája távol esik tőlem. Owens talán el tudná mondani.

– Később majd megkérdezem tőle – mondta Grant. – Vagyis ha lesz később.

A hajó megint fénybe borult; közönséges fehér fénybe. Mozgás ötlött Grant szemébe, mire fölnézett. Valami ereszkedett lefelé: hatalmas markolókanalak süllyedtek le a hajó mindkét oldalán.

– Mindenki ellenőrizze a biztonsági övét! – kiáltotta Owens.

Grant ügyet se vetett rá. Hirtelen ütést érzett hátulról, mire automatikusan hátrafordult, már amennyire az öve engedte.

– Csak ellenőrizni akartam, hogy elég szorosan tartja-e – mondta Cora.

– Csak ez a lószerszám tartott meg – felelte Grant –, de kösz.

– Nem tesz semmit – mondta Cora, aztán jobbra fordult, és aggályos hangon azt mondta:

– Dr. Duval. A biztonsági öve.

– Rendben van. Meggyőzött.

Cora meglazította a magáét, hogy elérje Grant ülését. Most valóban megszorította az övet, és épp időben. A markoló karmai elhaladtak mellettük, és most úgy közeledtek, mint egy óriás tépőfogai. Grant ösztönösen megmerevedett. A karmok megálltak, újra megindultak, aztán összeértek.

A *Próteusz* megrándult, majd félrebillent, és a fedélzeten tartózkodók előbb vadul jobbra dőltek, aztán kevésbé vadul balra. Éles, visszhangos csattanás rázta meg a hajót.

Utána csönd lett, de tisztán lehetett érezni, hogy a hajó valami üresség fölött lebeg. A *Próteusz* finoman hintázott, és még finomabban remegett. Grant lenézett, és látta, hogy egy hatalmas vörös felület süllyed alattuk, egyre elmosódottabb és sötétebb lesz – végül el is tűnik.

Fogalma se volt, mekkora lehet a hajó és a padló közötti távolság a jelenlegi viszonyok szerint, de az volt az érzése, hogy ha kihajolna az ablakon, úgy érezné magát, mintha egy húszemeletes felhőkarcoló tetejéről nézne le.

Ha egy akkora tárgy, mint most a hajó, ilyen magasról leesne, elvileg nem tenne komoly kárt benne a zuhanás. A légellenállás lelassítaná az esését biztonságosabb sebességre. Legalábbis ha a kicsiségük valóban akkora, amekkorának látszik.

Ám Grantban még élénken élt Owens egyik megjegyzése az eligazításon. Az ember összehasonlítva is annyi atomból áll, mint rendes körülmények között, és nem olyan kevésből, mint amennyiből egy ugyanekkora méretű tárgy. Ebből következőleg az ember is, a hajó is sokkal törekenyebb lesz. A zuhanás ilyen magasságból valószínűleg összetörné a hajót, és megölné a legénységet.

Kinézett a hajót tartó bölcsőre. Vagyis arra, amit egy normális, méretű ember bölcsőnek nevezne. Három méter átmérőjű, hajlított acéloszlopok voltak, amelyek pontosan

összeilleszkedve egy fémbölcsőt alkottak. Grant tehát e pillanatban biztonságban érezhette magát.

– Itt jön! – kiáltott fel Owens, és a hangjában izgatottság csengett.

Grant gyorsan körülnézett, mielőtt rájött volna, hogy mi „jön”.

A fény egy hengeres üveg sima, átlátszó falán tört meg, s az üveg akkora volt, hogy egy ház is elfért volna benne. Simán és gyorsan emelkedett feléjük; és messze lent – közvetlenül alattuk – a fönti lámpák fénye a szivárvány színeiben játszó, csillogó víz felszínéről tükröződött vissza.

A *Próteusz* egy tó fölött lebegett. A henger üvegfala egyre emelkedett a hajó körül, s a tó felszíne alig lehetett mélyebben tizenöt méternél.

Grant hátradőlt a székében. Nem volt nehéz kitalálni, mi következik. Most tehát nem érte váratlanul, és nem érzett émelygést, amikor mintha kipottyant volna alóla az ülés. Az érzés nagyon hasonlított ahhoz, amit akkor tapasztalt, amikor az óceán fölött zuhanórepülést kellett gyakorolnia. Annak idején az utolsó pillanatban sikerült kihoznia a gépet a zuhanásból, de a *Próteusz*, amely végül is tengeralattjáró, láthatólag nem akart visszafordulni.

Grant megfeszítette az izmait, aztán próbálta ellazítani, hogy inkább a hevederek és ne a csontjai fogják fel az ütést.

Hirtelen becsapódtak, és a rázkódástól a fogai majd kiugrottak a helyükből.

Grant arra számított, hogy nagy csobbanást és magasra felszökő falat fog látni az ablakon keresztül. Ehelyett azonban egy vaskos, hatalmas vízfodrot látott maguk körül, amely sima, olajos körökben futott szerteszét. Aztán ahogy süllyedtek tovább, újabb és újabb körök keletkeztek.

A fémbölcső karmai kikapcsolódtak, a hajó vadul zötyögni kezdett, aztán lebegve megállt, és lassan megfordult.

Grant hosszan kifújta a levegőt. Egy tó felszínén voltak, rendben van, de ilyen felszínt még életében nem látott.

– Ugye hullámokra számított, Mr. Grant? – kérdezte Michaels.

– Igen, arra.

– Be kell vallanom, hogy én is. Tudja, Grant, furcsa dolog az emberi agy. Mindig arra számít, amit a múltban egyszer már látott. Bennünket most lekicsinyítettek, és betettek egy kis vizesedénybe. Tónak érzékeljük, tehát hullámokra számítunk, habokra, megtörő tajtékokra, a fene tudja, még mi mindenre. De bárminek látjuk is ezt a vízfelületet, az nem más, mint egy vízzel telt edény belseje, amelyben csak koncentrikus köröket vet a beleesett tárgy, nem hullámokat. És ezek a körök legyenek bármilyen nagyok, sose lesznek hullámok.

– De azért érdekes – közölte Grant. A vaskosan tovagördülő folyadékkörök, amelyek normális méretek között apró fodroknak látszottak volna, egyre szélesebb ívben rohantak kifelé. A messzi falnak nekiütődve, elindultak visszafelé, aztán a kifelé haladó körökkel találkoztak, s az interferencia szétdarabolta őket különálló dombokká, miközben a *Próteusz* szinte elviselhetetlen ritmusban hánykolódott fel s alá.

– Érdekes? – kérdezte ingerülten Cora. – Csak ennyit tud róla mondani? Szerintem egyszerűen csodálatos.

– Az ő keze munkája – tette hozzá Duval – fenséges a világmindenség valamennyi szegletében.

– Rendben van – mondta Grant. – Erre vevő vagyok. Csodálatos és fenséges. Megjegyeztem. Csak tudják, egy kicsit émelyítő is.

– Ó, Mr. Grant – mondta Cora. – Maga aztán érti a módját, hogyan kell mindent tönkretenni.

– Elnézést – felelte Grant. – A távíró kopogni kezdett, mire Grant megint visszaüzent a MINDEN JÓ jelet. Sikerült megállnia, hogy ne azt kopogja le: „Mindenki tengeribeteg”.

De Cora is kezdett elsápadni. Talán nem kellett volna bogarat tennie a fülébe.

– Kézi vezérléssel kell lemerülnünk – közölte Owens. – Grant, bújjon ki a hevederéből, és nyissa ki az egyes és kettes szelepet.

Grant bizonytalanul állt lábra, de elbűvölte az érzés, hogy – még ha korlátozott mértékben is, de – szabadon mászkálhat, és odalépett az EGYES feliratú pillangószelephez.

– Én majd nyitom a másikat – mondta Duval. Egy pillanatra találkozott a tekintetük, és Duval éppen kissé zavarba jött egy másik ember jelenlétének váratlan intimitásától, de tétován elmosolyodott. Grant visszamosolygott, és közben azt gondolta: Hogy a fenébe tud ez a lány szentimentális lenni egy ilyen rakás közönyösség mellett?

Miután kinyíltak a szelepek, a körülöttük lévő folyadék befolyt a hajó megfelelő kamráiba, és körben a víz megint emelkedni kezdett. Grant föllépett a felső buborékba, és azt kérdezte:

– Innen hogy fest, Owens kapitány?

Owens a fejét csóválta.

– Nehéz megmondani. A műszereken megjelenő értékeknek nincs jelentősége. Valóságos óceánra vannak tervezve. A fenébe is, nem *ide* terveztem a *Próteusz*t.

– Engem se ide tervezett az édesanyám, ha már itt tartunk – jegyezte meg Grant. Mostanra teljesen elmerültek a folyadékban. Duval lezárta mindkét szelepet, és Grant visszaült a helyére.

Megint becsatolta az övet, de most szinte jól érezte magát. Miután a felszín alá kerültek, a felkavarodott víz nem dobálta többé a hajót, és áldott mozdulatlanúságba merevedtek.

*

Carter megpróbálta kiegyenesíteni görcsbe rándult ujjait. Idáig minden jól ment. A MINDEN JÓ a hajóról jött, amely mostanra már nem volt több, mint egy parányi kapszula a sós oldatban.

– Hármás fázis – mondta Carter.

A miniatűrízáló, amely az egész második fázis alatt csak halvány fénnel égett, most újra ragyogni kezdett, de ezúttal csak a lépes szerkezet legbelső része gyulladt fel.

Carter feszülten figyelt. Eleinte nehéz lett volna megállapítani, hogy amit lát, az csak elgyötört agyának fantáziaképe-e vagy maga a valóság. Nem, a hajó tovább zsugorodott.

A két és fél centis bogár mérete tovább csökkent, és vele együtt valószínűleg zsugorodott a közvetlen közelében lévő víz is. A kicsinyítő sugár egészen összeszűkült, és pontosan oda ért, ahova szánták; Carter végre kiereszthette visszatartott lélegzetét.

Minden fázisnak megvolt a maga sajátos veszélyforrása.

Carter egy pillanatra eltűnődött, hogy mi történt volna; ha a sugár nem pontosan oda esik, ahova kell; ha mondjuk a *Próteusz* fele gyorsan összezsugorodik, a másik fele viszont, amelyet csak félig ér el a sugárnyaláb, lassabban vagy egyáltalán nem kezd zsugorodni. De végül is nem ez történt, és inkább gyorsan kiverte az egészszet a fejéből.

A *Próteusz* most már csak egy pont volt, egyre kisebb és kisebb pont, amelyet szabad szemmel már alig lehetett látni. Ekkor újra kivilágosodott az egész miniatűrízáló. Képtelenség lett volna olyasmire irányítani a fókuszát, ami már majdnem teljesen eltűnt.

Jól van, jól van, gondolta Carter. De most már csináljuk végig.

Most az egész folyadékhenger kezdett zsugorodni, egyre gyorsabban ment össze, míg végül csak egy öt centi magas, egy centi széles ampulla lett belőle, amelyben a miniatűrízált folyadékban ott lebegett az inframiniatűrízált *Próteusz*, amely nem volt nagyobb, mint egy jól megtermelt baktérium. A miniatűrízáló újra elhalványodott.

– Kapcsolja őket – mondta remegve Carter. – Szedjen ki belőlük valami üzenetet.

Összeszűkült torokkal vette a levegőt, míg a MINDEN JÓ megint egyszer meg nem érkezett. Négy férfi és egy nő, akik alig néhány perce még teljes életnagyságban ott álltak előtte, most egy bacilus méretű hajó szinte anyagtalanul parányi utasai voltak – de élnek.

Lefelé fordított tenyérrel kinyújtotta a kezét, és azt mondta:

– Gyorsan vigyék ki a miniatürizálót.

Ahogy sebesen megindult a készülék, az utolsó halvány fény is kihunyt belőle.

Carter feje fölött egy kör alakú számlap villant föl a falon, rajta a 60-as szám.

Carter intett Reidnek:

– Vegye át, Don. Ettől a pillanattól kezdve hatvan percünk van.

Nyolcadik fejezet

Belépés

A lemerülés után újra felgyulladt a miniatürizáló fénye, és körben a folyadék áttetszően csillogó tejfehér lett, de ezek után semmi nem történt, amit a *Próteuszon* belül látni lehetett volna. Ha ez az opálos fény tovább terjed, és a hajó tovább zsugorodik, ki tudja, mi lesz.

Sem Grant, sem a többiek nem szólaltak meg ezalatt. Míg a miniatürizáló működött, ez az idő örökkévalóságnak tetszett. De hirtelen kialudt a fénye, és Owens lekiáltott:

– Mindenki jól van?

– Én igen – felelte Duval. Cora bólintott. Grant a kezével intett, hogy ő is. Michaels kissé megvonta a vállát, és azt mondta:

– Én jól vagyok.

– Rendben van! Azt hiszem, most már nem zsugorítanak tovább – közölte Owens.

Megnyomott egy kapcsolót, amelyhez idáig hozzá sem ért. Egy idegesítő pillanatig várt, hogy megjelenjen a számlap. A lapon egy fekete, éles 60-as tűnt elő. A hajó belsejében, a többi négy számára jól látható helyen ugyancsak megjelent egy stopperóra, ami ugyanezt mutatta.

Éles hangon kopogni kezdett a távíró, mire Grant visszaüzent, hogy minden rendben. Egy pillanatig úgy tűnt, hogy elértek valami csúcspontot.

– Kintről azt üzenik – mondta Grant –, hogy a miniatürizálásnak vége. Jól sejtette, Owens kapitány.

– Akkor jó – mondta Owens, és nagyot sóhajtott.

A miniatürizálásnak vége, gondolta Grant, de a küldetésnek annál kevésbé. Az csak most kezdődik. Hatvan. Hatvan perc.

Hangosan viszont azt kérdezte:

– Owens kapitány. Miért remeg a hajó? Valami meghibásodott?

– Én is érzem – tette hozzá Michaels. – Ráadásul egyetlen a remegés.

– Én is – közölte Cora.

Owens lejött a buborékból, miközben egy hatalmas zsebkendővel törölgette a homlokát.

– Ezen sajnos nem tudunk segíteni. Ez a Brown-féle mozgás.

– Ó, Istenem – mondta Michaels, és fölemelte a kezét, mint aki most értette meg, és tudja, hogy nincs mit tenni.

– Kinek a mozgása? – kérdezte Grant.

– Browné, ha tudni akarja. Robert Brown, egy tizennyolcadik századi skót botanikus, aki először figyelte meg. Tudja, pillanatnyilag minden oldalról vízmolekulák bombáznak bennünket. Ha valóságos méretűek lennének, a molekulák olyan parányiak lennének hozzánk képest, hogy nem éreznénk az ütközést. Az, hogy ilyen iszonyatosan le vagyunk kicsinyítve, ugyanolyan eredménnyel jár, mintha mi nem változnánk, viszont a környezetünkben minden felnagyítódna.

– Mint a körülöttünk lévő víz.

– Pontosan. De azért nem állunk olyan rosszul. A körülöttünk lévő víz egy részét velünk együtt ugyancsak lekicsinyítették. Amikor beérünk a véráramba, minden egyes vízmolekula – a jelenlegi állás szerint – körülbelül egy milligramm súlyú lesz. Még mindig elég kicsik ahhoz, hogy egyenként ne befolyásolhassanak bennünket, de egyidejűleg több ezer molekula fog minden irányból nekünk ütödni, és ezek az ütések nem egyenletesen oszlanak el. Bármely adott pillanatban esetleg sok százal több molekula csapódik nekünk jobbról, mint balról, és ez a sok százal nagyobb erő egyesülve balra fogja hajót. A következő pillanatban esetleg

lefelé kényszerít egy újabb lökés. A remegés, amit most érzünk, a vaktában becsapódó molekulák lökdösésének eredménye. Később ez még rosszabb lesz.

– Kitűnő – nyögött fel Grant. – Émelygés, jövel.

– De legrosszabb esetben is csak egy óráig tart – mondta dühösen Cora. – Szeretném, ha megpróbálna felnőtt módjára viselkedni.

– De kibírja a hajó az ütések, Owens? – kérdezte Michaels látható aggodalommal.

– Azt hiszem, igen – felelte Owens. – Előre próbáltam elvégezni bizonyos számításokat ezzel kapcsolatban. Abból, amit most érzek, azt gondolom, hogy nem jártam nagyon messze az igazságtól. Ezt a hajó el tudja viselni.

– Még ha összetörik-zúzzák is a hajót a molekulák – jegyezte meg Cora –, egy darabig kénytelen lesz elviselni ezt a bombázást. Ha minden jól megy, eljutunk a vérröghöz, ahol tizenöt perc vagy még kevesebb idő alatt végzünk, s ami utána történik, az nem érdekes.

Michaels öklével a szék karfájára csapott.

– Miss Peterson, ön butaságokat beszél. Mit gondol, mi fog történni, ha sikerül elérnünk a vérröghöz, szétromboljuk, visszaadjuk az életnek Benest, és mindjárt ezek után hagyjuk, hogy a *Próteusz* darabokra törjön? Úgy értem, eltekintve attól, hogy mi is beledöglünk, de ezt a további okoskodás kedvéért hajlandó lennék elfelejteni. Csakhogy ez Benes halálát is jelentené.

– Ezt értjük – mondta kissé mereven Duval.

– Márpedig az asszisztense, úgy látszik, még sincs tisztában vele. Ha ez a hajó darabokra törik, Miss Peterson, amikor letelik a hatvan – nem is, csak ötvenkilenc – perc, minden egyes darab, legyen az bármilyen kicsi, elkezd visszanyerni eredeti méretére. Még ha atomjaira hullana is a hajó, hatvan perc múlva minden atom elkezdene dagadni, és Benes szép lassan megtelne velünk és a hajó maradványaival.

Michaels mély lélegzetet vett, olyan nagyot, hogy úgy hallatszott, mint egy horkantás. Aztán folytatta:

– Ha egyben vagyunk, könnyű kiszedni bennünket Benes testéből. Ha darabokban vagyunk, akkor nincs az a módszer, amellyel minden kis részt ki lehet emelni belőle. Bármit tesznek is velünk, úgymint marad benne annyi, ami a hatvan perc lejáráta után megölné Benest. Érti, amit mondok?

Cora mintha belül tovább zsugorodott volna.

– Erre nem is gondoltam.

– Hát gondoljon rá – mondta Michaels. – És maga is, Owens. És most még egyszer szeretném hallani: kibírja a *Próteusz* a Brown-féle mozgást vagy sem? És nem csak addig gondolom, míg elérjük a vérrögöt. Hanem amíg elérjük, megcsináljuk, amit kell, és *visszatérünk!* Gondolja meg, mit válaszol, Owens. Ha úgy véli, hogy a hajó nem éli túl, akkor nincs joga továbbmenni.

– Ejnye – kottyantotta közbe Grant –, fejezze már be ezt a tirádát, dr. Michaels, és hagyja Owens kapitányt is szóhoz jutni.

– Addig nem akartam végső véleményt formálni – mondta makacsul Owens –, amíg magam is meg nem tapasztaltam a Brown-féle mozgást. Jelen pillanatban az az érzésem, hogy hatvan percig mindenképpen kibírja a legerősebb lökések is a hajó.

– A kérdés viszont az, vajon vállalhatjuk-e a kockázatot Owens kapitány pusztá érzései alapján? – kérdezte Michaels.

– Semmiképpen sem – jegyezte meg Grant. – Ugyanis nem ez a kérdés, hanem az, hogy elfogadom-e Owens kapitány helyzetértékelését vagy sem. Kérem, ne feledjék, hogy Carter ezredes engem bízott meg az elvi kérdések eldöntésével. Kénytelen leszek elfogadni Owens megállapítását, minthogy jelenleg nincs nála nagyobb szaktekintély, illetve nincs olyan, akivel értelmesebben meg tudnám beszélni a hajó teherbírását.

- Akkor tehát hogy döntött? – kérdezte Michaels.
- Elfogadom Owens vélekedését. Induljunk, hogy teljesíthessük a feladatot.
- Egyetértek magával – közölte Duval.

Michaels kissé elpirult, bólintott, és azt mondta:

- Rendben van, Grant. Csak azért szóltam, hogy lássunk tisztán. – Azzal leült a helyére.
- Nagyon jól tette, hogy szóba hozta – mondta Grant –, örülök neki. – Nem ült le, hanem továbbra is ott állt az ablaknál.

Cora egy pillanattal később odament hozzá, és csöndesen azt mondta:

- A hangjából úgy vettem ki, hogy magát nem könnyű megijeszteni.

Grant örömtelen arccal elmosolyodott.

– Á, ez csak azért van, mert jó színész vagyok, Cora. Ha bárki más vállalta volna a felelősséget a döntésért, mindjárt iszonyatos tirádát vágtam volna ki a gyors távozás érdekében. Tudja, az az igazság, hogy tele vagyok gyáva érzésekkel, de a döntés pillanatában megpróbálom legyűrni a gyávaságomat.

Cora egy darabig szótlánul nézte Grantot, aztán azt mondta:

– Az a sanda gyanúm, Mr. Grant, hogy magának időnként ugyancsak meg kell dolgoznia érte, hogy rosszabbnak fesse magát, mint amilyen valójában.

- Ó, nem is tudom. Talán tehetség...

Ennél a pontnál a *Próteusz* görcsösen rángatózni kezdett, előbb jobbra dőlt, aztán balra.

Úristen, gondolta Grant, most aztán ellátják a bajunkat.

Elkapta Cora könyökét, és az ülése felé kezdte taszigálni, majd maga is nagy nehezen elfoglalta a sajátját, miközben Owens tántorogva és dülöngélve próbált följutni a létrán, és azt üvöltötte:

- A fenébe, igazán figyelmeztethettek volna!

Grant odaszíjazta magát az üléshez, és közben látta, hogy az időmérő átvált 59-re. Jó hosszú perc volt, gondolta. Michaels megmondta, hogy a kicsinyítés lelassítja az időérzékelést, és a jelek szerint igaza volt. Legalább több idő lesz gondolkodásra és cselekvésre.

Igaz, több idő lesz vitatkozásra és pánikra is.

A *Próteusz*, ha lehet, még vadabbul rázkódott. Lehet, hogy a hajó még azelőtt tönkremegy, mielőtt a küldetés akár csak el is kezdődött volna?

*

Reid átvette Carter helyét az ablaknál. Az ampulla a néhány milliliter részlegesen miniatürizált vízzel és a tökéletesen lekicsinyített és láthatatlan *Próteusszal* úgy ragyogott a Zéró Modulon, mint valami ritka ékkő egy bársonypárnán.

Nem is rossz metafora, gondolta Reid, de nem akarta, hogy a hirtelen támadt költői lelemény elvonja a figyelmét. Precíz számítások álltak a teljesítmény mögött, és ezek szerint a miniatürizálási technika olyan méreteket volt képes produkálni, amelyek tökéletesen igazolták a számítást. Igaz, az a bizonyos számítás néhány zűrös és feszültséggel teli órában született egy számítógépen, s az eredményt már nem volt idő ellenőrizni.

Az is igaz, hogy ha a méret végül mégsem egészen tökéletes, azt lehet korrigálni, de a korrekciónak is bele kell férnie a hatvan percbe – amiből ráadásul tizenöt másodperc múlva már csak ötvenkilenc marad.

- Négyes fázis – szólalt meg.

Samu időközben megérkezett az ampulla fölé, a karmok most inkább vízszintes, mint függőleges fogásra álltak át. Újra fókuszálták a szerkezetet, megint leereszkedett a kar, és a karmok megint tökéletes pontossággal találkoztak.

Samu úgy fogta az ampullát, mint egy anyatigris, amely magabiztos gyöngédséggel teszi mancsát rakoncátlan kölykére.

Végre a nővér következett. Szaporán előresietett, a zsebéből kivett egy apró dobozt és kinyitotta. Kiemelt egy kis üvegrudat, óvatosan megfogta a lapos fejénél, amely a kissé összeszűkülő nyakon ült. Függetlenül ráhelyezte az ampullára, és hagyta, hogy mintegy fél centire belecsússzon, míg a levegő nyomása meg nem állítja. Finoman fordított rajta egyet, és azt mondta:

– Dugattyú illeszkedik.

Reid a főnti figyelőtoronyban kicsit megkönnyebbülve elmosolyodott, és Carter is elismerően biccentett.)

A nővér megvárta, míg Samu lassan fölemeli a karját. Az ampulla és a dugattyú lassan, simán emelkedni kezdett. A Zéró Modul fölött hét centire megálltak.

A nővér, amilyen finoman csak lehetett, levette az ampulla aljáról a parafa aljzatot, mire az egyébként sima alsó felület közepén egy kis bűtyök bújott elő. A bűtyök közepén lévő parányi nyílást egy vékony műanyag lap takarta, amely a legkisebb nyomást se bírta volna el, de míg nem nyúltak hozzá, addig szivárgás nélkül megtartotta a folyadékot.

A nővér megint gyors mozdulatokkal kivette a dobozból a rozsdamentes acéltűt, és ráillesztette a bűtyökre.

– Tű illeszkedik – jelentette.

Ami idáig ampulla volt, az mostantól hipodermikus tű lett.

Ekkor újabb karmok jelentek meg az emelőszerkezet alján, s ezek a dugattyú fejére kulcsolódtak. Ezek után az egész készülék a hipodermikus tűvel együtt simán megindult a dupla ajtó felé, amely éppen kinyílt.

Samu olyan simán szállította az ampullát, hogy szabad szemmel a legkisebb mozgást sem lehetett észrevenni. Carter és Reid persze tudta, hogy a *Próteusz* legénysége a mikroszkopikus mozgást is egy viharos óceán hullámverésének érezné.

Amikor a készülék beért a műtőbe és megállt az asztalnál, Carter azzal nyugtázta a tényt, hogy parancsot adott:

– Lépjen kapcsolatba a *Próteusszal*!

A válasz hamarosan megérkezett: MINDEN JÓ, CSAK KICSIT ZÖTYÖG, mire Carter nagy nehezen elvigyorodott.

Benes a műtőasztalon feküdt. A hűtőtakaró a kulcsontjáiig takarta. A takarótól gumicsövek vezettek a műtőasztal alatt lévő központi hűtőegységhez.

Benes leborotvált, koordinátavonalakkal bejelölt feje körül nagyjából félkörben egy csomó érzékelő detektor volt elhelyezve, amelyeknek az volt a feladata, hogy közvetítsék a radioaktív sugárzást.

Egy csapat gézmaszkos sebész és asszisztens hajolt Benes fölé, a szemük ünnepélyesen a közeledő készülékre szögeződött. Az időjelző az egyik falon ekkor váltott át 59-ről 58-ra.

Samu megállt az asztal mellett.

Két érzékelő elmozdult a helyéről, olyanok voltak, mintha hirtelen életre keltek volna. Egy gyors mozdulatokkal dolgozó technikus távirányítóját követve, az érzékelők a hipodermikus tű mögött sorakoztak fel, az egyik közvetlenül az ampulla, a másik pedig a tű mellett.

A technikus kapcsolótábláján egy kis képernyő villant fel zöldes fénnel, ahogy egy radarkép rohant rajta át, elhalványult, újra fölerősödött, megint elhalványult és így tovább.

– *Próteusz* radioaktivitása érzékelhető.

Carter hangos csattanással tapsolt egyet, és elégedett vigyor ült ki az arcára. Egy újabb akadályt sikerült legyőzni, amellyel idáig nem is tudott szembenézni. Nem csupán radioaktivitást kellett volna felfogni, hanem olyan részecskéket, amelyek maguk is le voltak kicsinyítve, s amelyek iszonyatosan kicsi, infraatom méretűek lévén, könnyen átcsúszhattak

egy közönséges radarernyőn, anélkül hogy az érzékelt volna őket. A részecskéknek ezért először egy deminiaturizálón kellett áthaladniuk, ám a deminiaturizáló és az érzékelő elengedhetetlen összehangolását épp csak kutyafuttában tudták elvégezni a hajnali órák zűrzavarában.

A fecskendő és a hipodermikus tűt tartó készülék enyhén növelt nyomással megindult lefelé. Az ampulla és a tű közötti törékeny műanyag védőlemez átszakadt, és egy pillanattal később apró buborék jelent meg a tű végén. A csepp a készülék alatt elhelyezett kis tartályba hullott; ezután egy második, majd egy harmadik csöpp következett.

A fecskendő dugattyúja süllyedni kezdett, és vele együtt az ampullában lévő folyadék szintje is csökkent. Ekkor a technikus szeme előtti képernyőn hirtelen megváltozott a radarkép.

– *Próteusz* a túbén! – kiáltott fel.

A dugattyú megállt.

Carter Reidre nézett.

– Mehet? – kérdezte.

Reid bólintott.

– Indulhatunk! – adta ki a parancsot.

A hipodermikus tű éles szögben meghajolt fölfelé, és Samu újra megindult, ezúttal egy ponthoz Benes nyakán, amelyet a nővér időközben sietve letörölt alkohollal. Egy apró kör volt bejelölve a nyakon, a körön belül egy még kisebb kereszt, s a hipodermikus tű most a kereszt középpontja felé közeledett. Az érzékelők követték.

Ahogy a tű hegye megérintette a nyakat, egy pillanatra mintha elbizonytalanodott volna a gép. Aztán beszúrt, meghatározott mélységig behatolt a bőr alá, a dugattyú egy kicsit benyomódott, s a szenzortechnikus fölkiáltott:

– *Próteusz* injektálva!

Samu sietve hátrált. Szenzorok gördültek a helyére, és elhelyezkedtek Benes feje és nyaka körül.

– Nyomon vagyok – közölte a szenzortechnikus, és egy újabb kapcsolót nyomott meg.

Féltucat képernyő villant fel, mindegyiken egy-egy különböző helyzetet mutató radarkép. A képernyők információit valahol egy számítógépbe táplálták be, amely Benes keringési rendszerének hatalmas térképét ellenőrizte. A térképen egy fényes pont villant fel a nyaki verőérben. Ebbe az érbe injektálták a *Próteuszt*.

Carter azon tűnődött, hogy imádkozni kéne, csak azt nem tudta, hogyan. A térképen egészen kicsinek látszott a fényes pont és az agyban lévő vérrög közti távolság.

Figyelte, amint az időjelző átvált 57-re, aztán a fényes pont eltéveszthetetlen és meglehetősen gyors mozgását kezdte követni, amint megindult az artériában a vérrög irányába.

Egy pillanatra behunyta a szemét és azt gondolta: Könyörgök. Ha van odafent valaki, kérem, hogy segítsen.

*

Grant felkiáltott, mivel kicsit nehezen szedte a levegőt:

– Közeledünk Beneshez! Azt mondják, bevisznek bennünket a túbé, aztán a pasas nyakába. Én viszont közöltem velük, hogy kissé zötyögünk. Az istenit – nem is kicsit!

– Jól van – mondta Owens. A műszerekkel hadakozott, próbálta földeríteni a ringás okát és valamelyest ellensúlyozni a hatást. Nem nagyon sikerült.

– Figyeljen ide – harsogta Grant – miért... miért kell nekünk – az ördögbe – bejutnunk a túbé?

– Hogy még jobban összenyomoríthassanak. Mert akkor kevésbé zavar a tú mozgása. Másrészt azért, hogy – a mindent – lehetőleg minél kevesebb miniatürizált víz kerüljön Benes testébe.

– Ó, Istenem – nyögött fel Cora.

Szétesett a frizurája, és ahogy – nem nagy sikerrel – megpróbálta visszarendezni és kiszedni a szeméből, majdnem orra bukott. Grant próbálta elkapni, de Duval bizonyult ügyesebbnek, s erősen megszorította Cora felkarját.

A szabálytalan imbolygás, ahogy jött, egyszer csak ugyanolyan hirtelen meg is szűnt.

– Bent vagyunk a tóban – közölte megkönnyebbülve Owens. Felgyújtotta a hajó külső fényeit.

Grant előremeredt. Nem sok látnivaló volt. Előttük a sós oldat úgy szikrázott, mint egy csapat szentjánosbogár. Messze fönt és lent valami kanyart lehetett látni, amely még élesebben ragyogott. A tú fala?

Hirtelen aggódni kezdett. Odafordult Michaelshez.

– Doktor...

Michaelsnek csukva volt a szeme. Nehezen nyílt ki, és a feje vonakodva fordult a hang irányába.

– Igen, Mr. Grant.

– Mit lát?

Michaels előrenézett, kissé kinyújtotta a kezét, és azt mondta:

– Szikrázó fénypontokat.

– Ki tud venni tisztán bármit is? Vagy olyan, mintha minden táncolna a szeme előtt?

– Az utóbbi. Mintha minden táncolna.

– Vajon ez azt jelenti, hogy a látásunkat befolyásolja a kicsinyítés?

– Nem, nem, Mr. Grant – sóhajtott fáradtan Michaels. – Ha attól tart, hogy megvakultunk, azt verje ki a fejéből. Nézzen körül itt a *Próteusz*on belül. Nézzen rám. Lát valami rendelleneset?

– Nem.

– Nagyon jó. Idebent miniatürizált fényhullámokat lát a hasonlóképpen lekicsinyített retinájával, és ez így van jól. De amikor a lekicsinyített fényhullámok kilépnek a kevésbé vagy egyáltalán nem kicsinyített világba, akkor nem könnyen tükröződnek vissza. Igazság szerint elég mélyen behatolnak. Csak itt-ott látunk egy-két kósza fényvisszaverődést. Ezért van az, hogy odakint mintha minden vibrálna.

– Értem – mondta Grant. – Kösz, doki.

Michaels újra sóhajtott.

– Én viszont gyanítom, hogy hamarosan elgyöngülök. A vibráló fénytől és a Brown-féle mozgástól rögtön elkezdett fájni a fejem.

– Indulunk! – kiáltott fel váratlanul Owens.

Nem lehetett eltéveszteni, a hajó siklani kezdett előrefelé. A hipodermikus tú messze meghajló fala most mintha még szilárdabbnak látszott volna, ahogy a fényszóró pászmája rávilágított és visszaverődött róla. Olyan volt, mintha hullámvasúton ülnének, és egy végtelen emelkedőn haladnának fölfelé.

Odafönt egy parányi, szikrázó fénykörben mintha megszakadt volna a fal szilárdsága. A kör lassan, aztán egyre gyorsabban nőtt, mígnem valami hihetetlenül nagy úrré tágult – és körben minden csupa vibrálás.

– Bent vagyunk a nyaki verőérben – közölte Owens.

Az időjelző 56-ot mutatott.

Kilencedik fejezet

Artéria

Duval ujjongva nézett körül.

– Fel tudják ezt fogni? – kérdezte. – Bent vagyunk egy ember testében; az artériában.

Owens! Oltsa le a benti fényeket. Hadd lássuk Isten keze munkáját.

A benti világítás kialudt, de kintről valami lidérces fény világított befelé; a hajó miniatürizált fénye tükröződött vissza.

Owens addig ügyeskedett, míg a *Próteusz* az artériás véráram haladásához képest szinte mozdulatlaná vált, és innentől a szívizom löktetésére bízta a hajót.

– Azt hiszem, levehetik a hevedert – mondta a többieknek.

Duval egy mozdulattal kicsatolta magát, és Cora azon nyomban követte. Valami elragadtatott csodálkozással az ablakhoz rontottak. Michaels megfontoltabban bújt ki az övből, egy pillantást vetett a másik kellőre, aztán a térképét kezdte böngészni.

– Rendkívüli precizitás – jelentette ki.

– Azt gondolta, hogy netán elvétjük az artériát? – kérdezte Grant.

Michaels egy pillanatig üres tekintettel bámult Grant felé, aztán azt mondta:

– Hogyan? Á, dehogy. Ez elég valószínűtlennek látszott. De az könnyen előfordulhatott volna, hogy túlmegyünk egy fontos összefolyási ponton, és ha nem kerülünk bele az artériás keringésbe, rengeteg időt veszítettünk volna, míg egy lassúbb folyású útvonalon közelítjük meg az agyat. Most viszont pontosan ott vagyunk, ahol a hajónak lennie kell. – Kicsit megremegett a hangja.

– Idáig, azt hiszem, nagyon jól sikerült minden jegyezte meg Grant, hogy kissé lelket öntsön Michaelsbe.

– Igen. – Kis szünet, aztán: – Erről a helyről szerencsésen ötvözhetjük a bejutás könnyűségét a véráram gyorsaságával, és mivel a lehető legközvetlenebb útvonalon haladunk, abszolút minimális késlekedéssel közelíthetjük meg a célterületet.

– Akkor jó. – Grant bólintott és az ablakhoz fordult. Szinte abban a pillanatban elveszett a látvány csodájában.

A fal legalább fél mérföldnyi távolságban látszott, és a borostyán színeiben szikrázott és ragyogott, pedig a hajó közelében úszó színpompás fonalak szinte teljesen eltakarták.

Hatalmas, egzotikus akváriumnak tűnt az egész, amelyben nem halak, hanem sokkal különösebb tárgyak úsztak el az üveg mögött. A legtöbb test óriási autóguminak látszott, amelynek a közepe be volt nyomódva, de nem volt átlyukasztva. Mindegyik körülbelül kétszer akkora volt, mint a hajó átmérője, mindegyik narancs- és szalmasárga színű, kisebb-nagyobb megszakításokkal szikráztak és ragyogtak, mintha gyémántforgáccsal csiszolták volna őket.

– A színek nem teljesen valódiak – mondta Duval, – Ha lehetne deminiatürizálni a hajóból kilépő fényhullámokat, s aztán miniatürizálni a visszaérkezőket, sokkal közelebb kerülnénk a valósághoz. Lényeges, hogy a visszatükrözés pontos legyen.

– Nagyon igaz, doktor Duval – mondta Owens –, Johnson és Antonioni munkája azt bizonyítja, hogy ez elvileg lehetséges. Sajnos a megoldásukat még nem sikerült átültetniük a gyakorlatba, de még ha megtörtént volna is, nem valószínű, hogy egyetlen éjszaka alatt át tudtuk volna alakítani a tengeralattjáró berendezéseit.

– Én se tartom valószínűnek – ismerte el Duval.

– Lehet, hogy nem tökéletes a visszatükrözés – jegyezte meg Cora megilletődött hangon –, de így is elragadóan szép. Olyanok, mint egy csomó puha, összenyomott léggömb, amelyekbe sok millió csillag szorult.

– Igazából vörösvértetek – mondta Michaels Grantnak. – Nagy tömegben vörös színűek, de külön-külön szalmasárgák. Amiket lát, azok oxigénnel megrakodva épp most jönnek a szívből, és viszik a terhüket a fejbe, de különösen az agyba.

Grant továbbra se tudta levenni a szemét a csodáról. A vértetek mellett voltak kisebb tárgyak is; leggyakrabban lapított, tányér alakú testek bukkantak föl. (Vérlemezekék, gondolta Grant, mert a tárgyak alakja világosan emlékezetébe idézte az egyetemi fiziológiaórán tanultakat.)

Egy lemezke lágyan megérintette a hajót, és olyan közel úszott el mellette, hogy Grantnak az volt az érzése, csak ki kéne nyúlni, és megfoghatná. A lemezke lassan rásimult a hajóra, egy pillanatig rajta is maradt, aztán továbbúszott, de kis részecskék maradtak utána az ablakon, s a folt csak lassan mosódott le.

– Nem tört el – mondta Grant.

– Nem – felelte Michaels. – Ha eltört volna, akkor egy kis vérrög lett volna belőle. Bár, remélem, nem olyan nagy, hogy bajt okozhatott volna. De ha nagyobbak lennének, akkor valószínűleg több bajt okoznánk. Odanézzen!

Grant engedelmeskedett. Parányi pálcika alakú tárgyakat látott, alaktalan törmeléket és darabkákat, de mindenekelőtt vörösvérteteket, vérteteket, vérteteket. Csak ezután vette észre, amire Michaels mutatott.

Hatalmas, tejes és lüktető tárgy volt. Szemcsés szerkezetűnek látszott, opálos belsejében fekete pöttyök csillogtak, de olyan erős volt ez a csillogás, hogy szinte vakított.

A testen belül volt egy sötétebb terület, amely halványabb volt a környező fehérségben, de megőrizte állandó, nem változó alakját. Az egész test körvonalait nem lehetett pontosan kivenni, de egy része hirtelen kiöblösödött az artéria fala felé, és mintha ez a massa beléömlött volna. Aztán az egész elhalványodott, elmosta a közelebbi testek fénye, és elveszett az örvénylésben...

– Mi volt az? – kérdezte Grant.

– Egy fehérvérsejt, természetesen. Nincs sok belőlük; legalábbis a vörösvértetekhez viszonyítva. Minden fehérre körülbelül 650 vörös sejt jut. A fehérek jóval nagyobbak, és egymástól függetlenül tudnak mozogni. Egyesek még a véredényekből is ki tudnak jutni. Meglehetősen ijesztő alakzatok, legalábbis a mostani méretünkből szemlélve. Ennél közelebb nem is nagyon szeretnék kerülni hozzájuk.

– Ugye ők a test dögevői?

– Igen. Mi ugyan baktérium méretűek vagyunk, de fémes bőrünk van, és nem nyálkás poliszaharinos sejtfalunk. Remélem, a fehérvérsejtek felismerik a különbséget, és mindaddig, míg nem teszünk kárt a környező szövetekben, ránk sem hederítenek.

Grant megpróbálta elvonni a figyelmét az egyes tárgyakról, hogy inkább az egész panorámát tudja szemlélni. Kicsit visszalépett, és összeszűkült szemmel figyelt.

Mintha egy táncot látott volna. Minden test egy helyben reszketett. Minél kisebb volt, annál jobban remegett. Olyan volt az egész, mint egy kolosszális és szilaj balett, amelynek a koreográfusa megőrült, és a táncosok egy soha véget nem érő, tébolyodott tarantella szorításában vergődnek.

Grant becsukta a szemét.

– Érzi? Mármint a Brown-féle mozgást?

– Igen, érzem – felelte Owens. – Nem olyan rossz, mint amilyenre számítottam. A vér viszkozus, és sokkal sűrűbb, mint a sós oldat, amiben az előbb voltunk; a magas viszkozitás pedig csillapítja a mozgást.

Grant érezte, hogy a hajó megmozdul a lába alatt, előbb egyik irányba, aztán a másikba billent, igaz, csak alig észlelhetően, nem olyan vadul, mint amikor a hipodermikus tüben

voltak. A vér folyékony részének protein tartalma, a „plazmaprotein” (a kifejezés most úszott be a múltból Grant agyába) párnaként védte meg a hajót.

Nem is olyan rossz. Grantnak egész jó kedve kerekedett. Talán minden rendbe jön.

– Javaslom, hogy mindenki üljön vissza a helyére – szólalt meg Owens. – Hamarosan beérünk egy elágazásba, és át akarok menni a másik oldalra.

Mindenki leült, de továbbra is elmerülten bámultak kifelé.

– Szerintem szégyen, hogy erre csak néhány percünk marad – mondta Cora. – Dr. Duval, azok micsodák?

Nagyon apró, szorosan összeragadt szerkezetekből álló, spirál alakú cső haladt el mellettük. Ezt számos újabb alakzat követte, mindegyik kinyújtózott és összezsugorodott, ahogy elúszott előttük.

– Ó – szólalt meg Duval –, képtelen vagyok azonosítani.

– Talán egy vírus – kockáztatta meg Cora.

– Szerintem vírusnak kicsit nagy, de mindenesetre ilyet még sose láttam. Owens, fel vagyunk szerelve mintavételhez?

– Ha muszáj, ki tudunk szállni a hajóból – mondta Owens –, de azért nem állhatunk meg, hogy mintákat vegyünk.

– Ugyan már, soha többé nem lesz ilyen alkalmunk – állt fel mogorván Duval. – Hozzunk be egy darabot belőle. Miss Peterson, maga...

– Ennek a hajónak fontosabb feladata van, doktor – mondta Owens.

– Igazán nem számít, ha... – kezdte mondani Duval, de hirtelen abbahagyta, mert Grant erős markának szorítását érezte a vállán.

– Ha nem veszi zokon, doktor – szólalt meg Grant –, hagyjuk abba a vitát. El kell végeznünk egy feladatot, és nem fogunk megállni csak azért, hogy maga fölszedjen valamit, letérni sem, még csak lassítani sem fogunk, hogy a hóbortjának élhessen. Remélem, megértett, és ezt többé szóba sem hozza.

A kinti artériás világból visszatükröződő, bizonytalanul reszkető fényekben is látszott, hogy Duval nagyon elkomorodott.

– Ugyan már – mondta csöppet sem kedvesen –, úgymint eltűntek.

– Mihelyt befejezzük a munkát, dr. Duval – jegyezte meg Cora –, úgymint kiderül, hogyan lehet határozatlan időre meghosszabbítani a miniatürizálást. Akkor majd elmegyünk egy igazi felfedezőútra.

– Igen, azt hiszem, igaza van.

– Artériás fal jobbról – mondta Owens. A *Próteusz* hosszan és nagy ívben bekanyarodott, mire úgy tetszett, hogy a fal legalább harminc méterre eltávolodott. Az artéria belső falát borító behámos réteg kissé barázdált borostyánszíne innen minden részletében látható volt.

– Hah – kiáltott Duval –, milyen kitűnően lehet innen látni az elmeszesedett területeket! Akár meg is lehet számolni a foltokat.

– De ha akarja, akár le is hámozhatja, nem igaz? – kérdezte Grant.

– Hát persze. Gondoljon a jövőre! Egy hajót beküldünk a beszűkült artériás rendszerbe, azzal fellazítjuk és leválasztjuk az elmeszesedett területeket, ha kell, összetörjük, kifúrjuk őket vagy kitágítjuk az ereket. Igaz, elég drága kezelés lesz.

– Az sincs kizárva, hogy a végén automatizálni is lehet a műveletet – mondta Grant. – El tudom képzelni, hogy kis háztartási robotokat küldünk be, hogy pucolják ki a beszűkült ereket. De az is lehet, hogy a felnőtté válás kezdetén bárkit be lehet majd oltani valami állandó utánpótlást biztosító vértisztító szerrel. Nézzék, milyen hosszú!

Most még közelebb kerültek a verőér falához, de itt a turbulencia következtében viharosabb lett az utazás. Ahogy előrenéztek, látták, hogy a fal szinte mérföldeken át töretlenül folytatódik.

– A keringési rendszer – szólalt meg Michaels –, ha a legkisebb hajszáleret is számításba vesszük, mint már mondtam, százezer mérföld hosszú lenne, ha egymás után kiterítenénk az ereket.

– Nem rossz – mondta Grant.

– Százezer mérföld normális emberi mértékkel mérve. Jelen körülmények között több mint – kis szünetet tartott, hogy végiggondolja, aztán azt mondta: – több mint háromszor tíz a tizenkettediken mérföld hosszú – vagyis fél fényév. Ha ezzel a tengeralattjáróval végig akarnánk utazni Benes összes véredényét, az szinte egy csillagutazással lenne egyenlő.

Vadul körbenézett. Úgy látszik, sem az utazás eddigi biztonsága, sem a környezet szépsége nem vigasztalta meg túlságosan.

Grant próbált vidám képet vágni.

– De legalább a Brown-féle mozgás nem olyan elviselhetetlen.

– Nem – felelte Michaels. Kis szünet után még hozzátette: – Az előbb, amikor a Brown-féle mozgásról vitatkoztunk, nem nagyon jeleskedtem.

– Sebaj, Duval se, amikor a mintavételt ajánlotta. Szerintem egyikünk sincs valami nagy formában.

Michaels nyelt egyet.

– Egyébként ez tökéletesen jellemző Duval önzésére: képes lett volna megállítani a hajót, hogy mintákat vehessen.

Michaels még egy kicsit csóválta a fejét, aztán az egyik falnál lévő hajlított asztalra tett térképhez fordult. A térkép és a rajta mozgó fénypont tökéletes mása volt a megfigyelőtoronyban lévő, jóval nagyobb térképnek meg a jóval kisebb változatnak Owens buborékjában.

– Mekkora a sebességünk, Owens? – kérdezte Michaels.

– A mi méreteink szerint tizenöt csomó.

– Hát persze, a mi méreteink – mondta ingerülten Michaels. Egy bemélyedésből elővette a logarlécet, és gyorsan számolni kezdett. – Két perc múlva az elágazásnál leszünk. Amikor fordulunk, tartsa a faltól a mostani távolságot. Ez biztonságosan bevisz az elágazás közepébe, onnan pedig simán bejut a kapillárisokba, anélkül hogy újabb elágazást kéne keresztezni.

Világos?

– Világos!

Grant várt, és továbbra is az ablakon bámult kifelé. Egy pillanatra elkapta Cora profiljának árnyékát, ezt kezdte nézni, de az ablakból látható táj elvonta figyelmét az áll ívének tanulmányozásától.

Két perc? Mennyi lehet az? Két perc a miniatürizált időérzékük szerint? Vagy az objektív időjelző szerint? Elfordította a fejét, hogy megnézzze. 56-ot mutatott, de hirtelen eltűnt a szám, és előbb halványan, aztán egyre sötétebben 55 jelent meg rajta. Váratlanul újra nagyot rándult a hajó, Grant majd kiesett az ülésből.

– Owens! – kiáltotta. – Mi történt?

– Nekiütköztünk valaminek? – kérdezte Duval. Grant megcélozta a létrát, és ügyel-bajjal sikerült is fölmásznia.

– Mi baj? – kérdezte.

– Nem tudom. – Owens arca elgyötörtnek látszott. – Képtelen vagyok irányítani a hajót.

– Owens kapitány – csattant fel Michaels hangja –, korigálja az irányt! Közeledünk a falhoz.

– Tudom – nyögte Owens. – Valami sodrásba kerültünk.

– Próbálja meg! – mondta Grant. – Tegyen meg mindent.

Háttal a létrának, gyorsan lemászott, miközben próbált egyensúlyozni a hajó billegése ellenében.

– Hogy lehet itt ellenáramlat? – kérdezte. – Nem az artéria főszodrában haladunk?

– De igen – mondta ellentmondást nem tűrő hangon Michaels, de az arca viaszsárga volt –, itt nem lehet semmi, ami oldalirányba kényszeríthetne bennünket. – Kimutatott az artéria falára, amely mostanra sokkal közelebb került, és még mindig közeledtek feléje. – Valami baj lehet a műszerekkel. Ha nekiütközünk a falnak, és kárt teszünk benne, akkor egy vérrög keletkezhet körülöttünk, amely odaszögez bennünket, vagy a fehérvértetek lendülnek támadásba.

– De hát ez egy zárt rendszerben elképzelhetetlen. A hidrodinamika törvényei...

– Zárt rendszer? – Michaels szemöldöke fölszaladt. Kissé erőlködve a térképhez küzdötte magát, aztán felnyögött: – Nincs értelme, nagyításra lenne szükségem, és itt lehetetlen megcsinálni. Vigyázzon, Owens, kerülje el a falat!

– Azt próbálom! – kiáltott vissza Owens. – De van itt egy áramlat, amivel nem bírok.

– Ne közvetlenül szembe kerüljön vele! – ordította Grant. – Eressze rá a hajót, és próbáljon a fallal párhuzamosan haladni.

Most már elég közel kerültek, hogy a fal minden részletét jól lássák. Az összekötő rostok pászmái, amelyek a legfőbb támasztékként szolgáltak, olyanok voltak, mint egy vázszerkezet, szinte mint egy gótikus boltozat, és valami zsíros anyagnak látszó rétegtől sárgásan csillogtak.

Az összekötő rostok kinyújtóztak és széthajoltak; mintha az egész vázszerkezet kinyúlt volna, egy pillanatig lebegett, aztán újra összehúzódott, és ahogy becsukódott, a boltozat közti felületek összegyűrődtek. Grant kérdés nélkül is tudta, hogy a verőér falának a szív dobogását követő pulzálását látja.

A hajó himbálódzása egyre rosszabb lett. A fal még közelebb került, és most már durvának, egyenetlennek tűnt. Az összekötő rostok helyenként kilapultak, pedig jóval hosszabb ideje állták ezt a dühöngő áradatot, mint a *Próteusz* valaha, de most ezek is kezdtek eldeformálódni. Úgy himbálóztak, mint egy gigászi híd drótkötelei, feljöttek egészen a hajó ablakáig, aztán nedvesen siklottak tovább, levetve ragyogó sárgaságukat a *Próteusz* ugráló fényszórói előtt.

A következő lökéstől olyan közel kerültek, hogy Cora félelmében felsikított.

– Vigyázzon, Owens! – kiáltott Michaels.

– Magsérült az artéria – dörmögte Duval.

De az áradat körülfolyna az élő támpillért, és magával ragadta a hajót, egy iszonyatos rántással hajítva egyre beljebb, amitől mindenki a hal oldali falnak zuhant.

Grant a bal karjával kivédte a fájdalmas ütközést, a másikkal pedig Corát kapta el, és próbálta egyenesen tartani. Előrenézett, hátha sikerül kivenni valamit a ragyogó fényekből.

– Örvény! – kiáltotta. – Mindenki üljön a helyére! Szíjazzák be magukat!

A kisebb részecskéktől a vörösvértetekig egy pillanatra látszólag mozdulatlaná merevedett az ablakon túli világ, mivel ugyanannak az örvénylő sodrásnak voltak a foglyai, miközben a fal alaktalan sárgasággá olvadt.

Duval és Michaels az üléshez vonszolták magukat, és belekapaszkodtak a hevederbe.

– Valami nyílás van előttünk! – ordította Owens.

– Jöjjön már! – sürgette Grant Corát. – Húzza be magát a székbe.

– Azt próbálom – lihegte Cora.

Grant kétségbeesetten, bár nem túl eredményesen próbálta megvetni a lábát a vadul imbolygó hajón, aztán lenyomta Corát az ülésre, és a lány hevedere után nyúlt.

Elkésett. A *Próteusz* belesodródott az örvénybe, és úgy emelkedett, úgy forgott körbe, mint egy óriási ringlispil.

Grantnak sikerült elkapnia egy oszlopot, és kinyúlt Coráért. A lány elterült a padlón. Ujjai az ülés karfájára kulcsolódtak, és jobb híján azt szorították.

Grant tudta, hogy Cora nem bírja sokáig, ezért újra megpróbálta elkapni, de jó harminc centivel rövidebb volt a karja a kellesténél. Végre egy pillanatra elkapta, de a keze lecsúszott a karfáról.

Duval kétségbeesetten fészkelődött a helyén, de a centrifugális erő a székéhez szögezte.

– Tartson ki, Miss Peterson! Megpróbálok segíteni.

Duvalnak sikerült megfognia a saját hevederét, Michaels az arcára fagyott kétségbeeséssel szemlélte őket, Owens szóba sem jöhetett, mert őt a buborék tartotta fogva.

A centrifugális erő hatására Cora lába fölemelkedett a padlóról.

– Nem tudok...

Grant, mivel nem látott más megoldást, elengedte az oszlopot. Végigcsúszott a padlón, egy rúgással beakasztotta lábát az egyik ülés talpába, odahúzta a bal kezét, jobbával pedig derékon kapta a lányt, akinek épp mostanra ernyedtek el az ujjai.

A *Próteusz* most még gyorsabban kezdett forogni, és mintha lefelé fordult volna az orra. Grant képtelen volt tovább tartani magát, és a lába kicsúszott az ülés alól. Most a karjára hárult a fájdalmas feladat, hogy megtartsa a testét, pedig egy korábbi ütközés miatt már az is lehorzsolódott, és most úgy érezte, hogy rögtön el is törik. Cora elkapta Grant vállát, és egy kétségbeesett mozdulattal megragadta a férfi egyenruhájának szövetét.

– Van valakinek akár csak halvány fogalma is arról, hogy mi történik? – nyögte ki nagy nehezen Grant.

– Egy fisztulába kerültünk – mondta Duval, aki még mindig hasztalan küszködött a hevederével –, egy arterio-vénás sipolyba.

Grant erőlködve fölemelte a fejét, és még egyszer kinézett az ablakon. A sérült artériafal valahol elől véget ért. A sárgás ragyogásnak is vége lett, és egy megfeketedett, csipkés szélű nyílás tűnt elő. A hasadék betöltötte az egész ablakot; vörös vértestek és egyéb részecskék tűntek el benne. Még az időnként felbukkanó, ijesztő fehérvérsejtfoltok is gyorsan átrohantak a nyíláson.

– Csak néhány másodperc, Cora – zihálta Grant. – Csak néhány másodpercig tartson ki! – Ezt inkább magának mondta, lenyúzott, fájdalmasan lüktető karjának.

Egy utolsó rázkódással, amely Grant számára már szinte túl volt a fájdalom elviselhető határán, a hajó túljutott a nyíláson, és mostantól egyre lassult, ahogy nyugodtabb vizekre ért.

Grant elengedte az ülést, és nehezen zihálva elnyúlt a padlón. Lassan Cora is maga alá húzta a lábát, és fölállt.

Duval végre kiszabadult.

– Mr. Grant, hogy van? – kérdezte, és letérdelt Grant mellé.

Cora is letérdelt, gyengéden megérintette Grant karját, és masszírozni kezdte. Grant arca eltorzult a fájdalomtól.

– Ne nyúljon hozzá! – szisszent fel.

– Eltört? – kérdezte Duval.

– Nem tudom. – Lassan, óvatosan megpróbálta behajlítani, aztán a jobb tenyerébe fogta a bal bicepszét, és szorosan megmarkolta. – Lehet, hogy nem. De ha nem tört is el, hetekbe kerül, míg ezt a mutatványt még egyszer meg tudom csinálni.

Michaels is fölemelkedett. Az arca szinte a felismerhetetlenségig megváltozott a megkönnyebbüléstől,

– Sikerült. Sikerült! Egyben maradtunk. Hogy bírta a hajó, Owens?

– Azt hiszem, nagyon jól – felelte Owens. – Egyetlen piros lámpa se gyulladt föl a műszerfalon. A *Próteusz* sokkal nagyobb erőpróbának volt kitéve, mint amire tervezték, de kibírta. – A hangjából érződött, hogy iszonyú büszke magára is meg a hajóra is.

Cora még mindig összetörve búslakodott Grant miatt.

– Maga vérzik – mondta megrémülve.

– Igazán? Hol?

– Az oldala. Az egyenruháján átütött a vér.

– Ja, ez? Volt egy kis afférom a Másik Oldalon. Elcsúszott a kötés. Tényleg semmiség. Csak vér.

Cora idegesnek látszott, aztán lehúzta Grant ruháján a zippzárt.

– Üljön fel – mondta. – Kérem, próbáljon felülni. – A karját becsúsztatta a férfi hóna alá, fölültette, majd gyakorlott gyöngédséggel áthúzta a vállán az egyenruhát.

– Ha megengedi, ellátom a sérülését – mondta. – És köszönöm. Borzasztó egyenlőtlen viszonzatszolgálat, de köszönöm.

– Izé, egyszer majd maga is biztosan ugyanezt megteszi értem. De most segítsen leülni a helyemre.

Végre sikerült talpra állnia, Cora segített az egyik oldalon, Michaels a másikon. Duval egy pillantást vetett rájuk, aztán az ablakhoz ment.

– Végül is mi történt? – kérdezte Grant.

– Egy arterio-vénás... Nos, mondjuk inkább így: egy artéria és egy kis véna rendellenes összekapcsolódása. Ez néha előfordul, rendszerint testi sérülés eredményeként. Azt hiszem, akkor történhetett Benessel, amikor a baleset érte az autóban. Ez általában baj, mert csökken a szív hatékonysága, de ezúttal nem súlyos. Mikroszkopikus belső zúzódásról lehetett szó, amiből egy kis forgó keletkezett.

– Kis forgó! Ez?

– Miniaturizált állapotunkban természetesen gigászi örvénynek érezzük.

– De a keringési térképen nem látszott, Michaels? – kérdezte Grant.

– Lehet, hogy látszott. Nyilván a hajón lévő térképen is megtaláltam volna, ha sikerül felnagyítanom. Az a baj, hogy az első analízisre mindössze három óráam volt, és akkor nem vettem észre. Erre nincs mentés.

– Ugyan már, ez csak annyiból rossz, hogy egy kis idővesztéssel járt – mondta Grant. – Tervezzem meg egy másik útvonalat, és szóljon Owensnek, ha indulhatunk. Mennyi időnk van, Owens? – Ahogy kérdezte, automatikusan ő is az időjelzőre nézett. Ötvenkettőt látott rajta, és Owens is azt mondta:

– Ötvenkettő.

– Rengeteg időnk van – állapította meg Grant.

Michaels felvont szemöldökkel nézett Grantra.

– Nincs idő, Grant – mondta. – Nem érti, hogy mi történt? Vége. Kudarcot vallottunk. Nem érti, hogy nem tudunk a vérrögnek a közelébe se kerülni? Jeleznünk kell, hogy vegyenek ki a testből.

– De hát az több napba telik, míg a hajót újra le tudják kicsinyíteni – mondta rémülten Cora.

– Benes addig meghal.

– Nincs mit tenni. Most a nyaki verőér felé haladunk. Nem tudunk visszajutni a sipolyon, mivel akkor se tudtunk a sodrás ellen úszni, amikor a szív diasztolés állapotban volt, vagyis két dobbanás között. A másik útvonal, amelyen a vénás sodrással haladhatunk, a szíven keresztül vezet, az pedig kész öngyilkosság.

– Biztos ebben? – kérdezte Grant.

– Michaelsnek sajnos igaza van, Grant – szólalt meg tompa, rekedtes hangon Owens. – A küldetésünk kudarcot vallott.

Tizedik fejezet

Szív

Az ellenőrzőtoronyban kisebbfajta pokol szabadult el. A hajót jelző világító fénypont alig változtatott a helyzetén az egész falat betöltő térképen, de a koordináta-rendszer szerint kritikus módosulás történt.

A monitor jelére Carter és Reid egyszerre fordultak a hang irányába.

– Uram. – A képernyőn megjelenő arc izgatott volt. – A *Próteusz* letért az útvjáról. Jelenleg a B szint, 23-as kvadránsban vannak.

Reid a térképesszobára néző ablakhoz rohant. Ebből a távolságból persze nem volt mit látni, csak térképek fölé hajló, láthatóan feszülten koncentrááló fejeket.

Carter elvörösödött.

– Hagyja már ezeket a kvadráns marhaságokat! Hol vannak?

– A nyaki verőérben, uram, és a véna cava superior felé tartanak.

– *Vénában?* – Egy pillanatra Carter saját vénái is ijesztően kidagadtak. – Mi az ördögöt csinálnak egy vénában? *Reid!* – mennydörgött Carter.

Reid odasietett hozzá.

– Igen, hallottam.

– Hogy jutottak egy vénába?

– Utasítottam a térképészeket, hogy derítsenek föl egy arterio-vénás fisztulát. Ezek nagyon ritkán fordulnak elő, és nehéz megtalálni őket.

– És mi...

– Közvetlen összeköttetés jön létre egy kis artéria és egy kis véna között. A vér átszivárog az artériából a vénába, és...

– Nem tudták, hogy ott van?

– Ezek szerint nem. És, Carter...

– Igen?

– Az ő méreteik szerint ugyancsak heves affér lehetett. Nincs kizárva, hogy már nem is élnek.

Carter a tévéképernyők felé fordult. Megnyomott egy gombot.

– Van új üzenet a *Próteusz*ról?

– Nincs, uram – jött a gyors válasz.

– Nos, akkor lépjen érintkezésbe velem! Szedjen ki belőlük valamit! És azonnal közölje velem.

Idegtépő várakozás következett, mialatt Carter mellkasa három vagy négy rendes belégzés idejéig mozdulatlan maradt. Végre megszólalt egy hang.

– *Próteusz* jelentkezik, uram.

– Hála Istennek – morogta Carter. – Továbbítsa az üzenetet.

– Áthaladtak egy arterio-vénás fisztulán. Nem tudnak sem visszatérni, sem továbbmenni. Kérjük, hogy hozzuk ki őket, uram.

Carter mindkét öklével az asztalra csapott.

– Nem! Az életemre, nem!

– De ezredes – szólalt meg Reid –, igazuk van.

Carter fölnézett az időjelzőre. 51-et mutatott.

– Ötvenegy percük van – mondta remegő ajakkal –, és ötvenegy percig bent is maradnak. Amikor ez a szerkezet nullára vált, kiszedjük őket. Egy perccel sem előbb, hacsak nem végeznek a feladatukkal.

- De az ördögbe, ez reménytelen! Isten tudja, mennyire rongálódott meg a hajójuk. Megölünk öt embert.
- Lehet. Ennyit kockáztatnak ők is, mi is. Viszont szigorúan fel lesz jegyezve, hogy mindaddig nem adtuk fel, míg a legkisebb matematikai esély is megvolt arra, hogy győzhetünk.
- Reid szeme elkeskenyedett, a bajusza szinte
 - Tábornok, maga a *saját* érdemeire gondol. De ha ők meghalnak, én tanúsítani fogom, hogy ön jóval az ésszerű remény határain túl is bent hagyta őket.
 - Ezt a kockázatot is vállalom – mondta Carter.
 - De most inkább azt mondja el, mint az orvosi szakasz vezetője, hogy miért nem tudnak mozogni?
 - Sodrás ellen nem tudnak visszajutni a fisztulán. Ez fizikailag lehetetlen, függetlenül attól, hogy ön hány parancsot ad ki. A vérnyomás gradációja egyelőre nem a hadseregnek engedelmeskedik.
 - Miért nem találnak egy másik útvonalat?
 - Jelenlegi pozíciójukból a vérröghöz kivétel nélkül minden út a szíven keresztül vezet. A szíven belüli turbulencia egy pillanat alatt péppé zúzza őket, és ezt nem kockáztathatjuk.
 - Mi...
 - Mi nem, Carter! Nem az emberek élete miatt, bár ez is elég ok. De ha a hajó összetörik, akkor soha többet nem tudjuk kiszedni, és mihelyt deminiatürizálódnak a darabjai, ezek ölik meg Benest. Ha most kiszedjük őket, Benest megpróbálhatjuk kívülről megoperálni.
 - Reménytelen!
 - Nem annyira, mint a pillanatnyi helyzet. Carter egy villanásnyi ideig habozott. Aztán csöndesen azt mondta:
 - Mondja, Reid ezredes, anélkül, hogy megölnénk Benest, mennyi időre állíthatjuk meg a szívét?
 - Nem sokáig – bámult rá Reid.
 - Ezt tudom. Pontos számot kérek.
 - Nos, Benes jelenlegi kómas állapotában, hipotermikus hűtéssel, de számításba véve az agy bizonytalan kondícióját, azt mondanám, hogy nem több mint hatvan másodpercig. De ez a legvégső határ.
 - De ugye a *Próteusz*nak nem is kell hatvan másodperc, hogy átvágja magát a szíven? – kérdezte Carter.
 - Nem tudom...
 - Akkor meg kell próbálniuk. Ha kizártuk a lehetetlent, akkor bármi is marad, bármilyen kockázatos, bármilyen halvány is a remény, meg kell próbálnunk. Milyen problémák adódhatnak abból, ha megállítjuk a szívet?
 - Abból semmi. Ha szabad Hamletre hivatkozni, megállítani egy puszta törrel is lehet. A trükk ott kezdődik, amikor meg kell indítani.
 - De ez, kedves ezredes, már az ön gondja és felelőssége. – Carter ránézett az időmérőre, amely 50-et mutatott. – Fölöslegesen pazaroljuk az időt. Gyerünk, lássunk hozzá. Indítsa el a szívspecialistáit, én pedig elrendezem a *Próteusz* legénységét!

*

A *Próteusz*on minden lámpa fel volt kapcsolva. Michaels, Duval és Cora ziláltán Grant körül csoportosultak.

– Nézzenek oda – mondta Grant. – Mihelyt odaérünk Benes szívéhez, elektrosokkal megállítják, és ha kijutottunk, újraindítják.

– Újraindítják! – csattant fel Michaels. – Megőrültek ezek? Benes a mostani állapotában nem fogja kibírni.

– Gyanítom – mondta Grant –, hogy úgy vélik, ez az egyetlen esély arra, hogy a feladatot teljesíthessük.

– Ha ez az egyetlen esély, akkor eleve kudarcot vallottunk.

– Nekem van bizonyos tapasztalatom a nyitott szívműtétekben, Michaels – mondta Duval. – Lehet, hogy igazuk van a kintieknek. A szív sokkal szívósabb, mint gondolnánk. Mondja, Owens, mennyi időbe telik, míg áthaladunk rajta?

Owens lenézett a buborékból.

– Épp ezen gondolkoztam, Duval. Ha semmi sem áll az utunkba, ötvenöt-ötvenhét másodperc alatt megtehetjük.

– Akkor marad három szabad másodpercünk – vont vállat Duval.

– Szerintem lássunk hozzá – mondta Grant.

– Úgyis a szív felé haladunk ezzel a sodrással – közölte Owens. – Kicsit gyorsítom a tempót. Ki is akartam próbálni. Az előbb valami furcsa, doboló hangot hallottam.

Fojtott morgás hallatszott a motor felől, és a haladás érzete végre túlszárnyalta a Brown-féle mozgás tompa, ki-kihagyó remegését.

– Lekapcsolom a világítást – közölte Owens –, és jobban teszik, ha pihennek egyet, míg én a masinát babusgatom.

Mihelyt sötét lett, mindenki – ezúttal még Michaels is – az ablakhoz tódult.

A körülöttük lévő világ teljesen megváltozott. Még mindig vér volt. Még mindig tele volt apróbb-nagyobb darabkákkal, töredékekkel, molekulacsoportokkal, lemezekkel és vörösvértestekkel, de a különbség – a különbség...

Most a vena cava superiorban jártak, a fejből és a nyakból jövő fővénában, az ide érkező vérből már elhasználódott az oxigén. A vörösvértestekéből kiürült: most csak hemoglobint tartalmaztak, és nem oxi-hemoglobint, a hemoglobin és az oxigén ragyogó vörös együttesét.

A hemoglobin önmagában kékes-bíbor fényű volt, és a hajóról érkező miniatürizált fényhullámok szabálytalan visszatükröződésében mindegyik testecske bíborral átszótt zöldeskék fényvel lobbant föl. Minden más ezeknek az oxigénhiányos testecskeknek a színárnyalatát vette át.

A lemezek árnyékba burkolózva csusszantak el, és a hajó kétszer is – igaz, a lehető legkellemesebb távolságban – elhaladt egy-egy fehérvérsejt masszív tömege előtt, amelyek úgy festettek, mint valami zöldes árnyalatú krém.

Grant megint egyszer Cora profilját kezdte tanulmányozni, a lány, mintha imádkozna, kissé feltartotta az arcát, amely a kékes árnyaktól végtelenül rejtélyesnek látszott. Cora egy sarkvidéki ország jégkirálynője, akit kékeszöld hajnalpír világít meg, gondolta ábrándosan Grant, és hirtelen rájött, hogy nagyon kiürült, és nagyon vágyódik erre a lányra.

– Fenséges! – dörmögte Duval, de nem Corára nézett.

– Készen van, Owens? – kérdezte Michaels. – Én majd irányítom a szíven keresztül.

A térképeihez ment, és a fejére tett egy lámpát, egy csapásra elhomályosítva a sűrű kékséget, amely rejtélyekkel töltötte meg a *Próteuszt*.

– Owens! – kiáltotta. – Szívtérkép A-2. Jobb pitvar. Megvan?

– Igen, meg.

– Már ott vagyunk a szívnél? – kérdezte Grant.

– Hallgasson a fülére – mondta ingerülten Michaels. – Ne is nézzen semmit. Csak hallgasson!

A *Próteusz* legénysége lélegzet-visszafojtva figyelt.

Hallották: olyan volt, mint egy ágyú távoli buffogása. Nem volt több, mint a hajópadló ritmikus remegése; lassú és kimért, de egyre erősebben hallatszott. Tompa dobbanás, amelyet egy még tompább követett; szünet, aztán újra, de most még hangosabban.

– A szív! – mondta Cora. – Igen, ő az.

– Úgy van – közölte Michaels –, jócskán lelassult.

– És nem halljuk pontosan – mondta kissé elégedetlenkedve Duval. – A hanghullámok önmagukban is túl nagyok ahhoz, hogy befolyásolják a fülünket. Ráadásul másodlagos vibrációt keltenek a hajóban, de az már nem ugyanaz. Ha sikerülne megfelelően fölfedezni a testet...

– Majd legközelebb, doktor – mondta Michaels.

– Úgy hallatszik, mint egy ágyúlövés – jegyezte meg Grant.

– Igen, de egész szép zárótűz jönne össze belőle; kétmilliárd szívverés hetven év alatt – mondta Michaels. – Sőt több.

– És minden dobbanás – tette hozzá Duval – egy-egy vékony palló, amely átvezet bennünket az Örökkévalóságba, mindegyik közelebb visz, hogy békét köthessünk a...

– Benes szívverése – mondta Michaels – éppenhogy egyenesen az Örökkévalóságba küld bennünket, és semmire sem hagy időt. Kérem, hogy maradjanak csöndben. Készen van, Owens?

– Igen. Legalábbis itt vagyok a műszerfalnál, és előttem van a térkép. De hogy találom ki belőle hogy merre kell mennem?

– Még ha akarnánk, sem tudnánk eltévedni. Most a vena cava superiorban vagyunk, ott, ahol az inferiorral találkozik. Megtalálta?

– Igen.

– Rendben van. Másodperceken belül belépünk a jobb pitvarba, a szív első kamrájába – és azok ott kint jobban tennék, ha leállítanák a szívet. Grant, adja meg a pozíciókat.

Grant pillanatnyilag teljesen elveszett az előtte feltáruló látvány szemlélésében. A vena cava a test legnagyobb vénája, amely a célegyenesben, a tüdőt kivéve, a test összes vérét maga szállította. S ahogy beért a pitvarba, egy hatalmas, visszhangos kamra lett belőle, amelynek a falai eltűntek a szem elől, úgyhogy a *Próteusz* olyan volt, mintha egy sötét, mérhetetlenül nagy óceánba került volna. A szív egy lassú, ijesztő dobbanás volt, és a hajó mintha minden dobbanásra megemelkedett és megremegett volna.

Michaels második kiáltására Grant fölkapta a fejét, és a távíróhoz fordult.

– Előttünk a háromcsúcsú szívbillentyű – kiáltott fel Michaels.

A többiek előrenéztek. Egy hosszú-hosszú folyosó végén, nagy messzeségben megpillantották. Három csillogó vörös lemez vált szét és nyílt ki hömpölyögve, ahogy a hajó elhaladt mellettük. Egy rés tátongott, és nőtt egyre nagyobbra, miközben a billentyű belső csúcsai szétrebbentek. A billentyűn túl pedig ott volt a jobb kamra, a két fő kamra közül az egyik.

A véráram úgy zúdult az üregbe, mintha valami erős szívó hatás húzná. A *Próteusz* vele együtt mozgott, úgyhogy a rés iszonyatos tempóban közeledett és szélesedett. Eközben a sodrás egyenletes maradt, és a hajó szinte meg sem billent, ahogy a véráram hátán száguldani kezdett.

Aztán a ventrikuláknak, a szív fő izomkamráinak viharos dobbanása hallatszott, ahogy hirtelen összehúzódtak. A háromcsúcsú billentyű hártái felfúvódtak a hajó felé, lassan kezdtek becsukódni, aztán egy nyálas cuppanással összecsattantak, s ezzel lezárták az elől lévő falat egy hosszú, függőleges barázdával, amely fölül kettényílt.

A mostanra bezáródott billentyű túoldalán a jobb kamra következett. Ahogy a kamra összehúzódtott, a vér nem tudott visszaáramolni a pitvaron keresztül s ehelyett kénytelen volt bezúdulni a tüdőartériába.

Grant a visszhangos dobbanás fölött felkiáltott:

– Még egy dobbanás, és azt mondják, az lesz az utolsó.

– Jobb is – mondta Michaels –, különben nekünk is harangoztak. Mihelyt a billentyű kinyílik, Owens, teljes gőzzel előre!

Kemény elszántság sugárzott az arcáról, és Grant azt is megállapította, hogy nyoma sem volt rajta a félelemnek.

*

A radioaktív érzékelőket, amelyek idáig Benes feje és nyaka körül tornyosultak, most a mellkasa fölé tették, arra a területre, ahonnan visszahajtották a hőtakarót.

A falon lévő keringési rendszer térképeit meghosszabbították a szív régiója felé, de annak is csak egy részét, a jobb pitvart mutatták. A *Próteusz* helyzetét jelző villogó fény lassan mozgott lefelé a vena cavában, aztán beért az izmos pitvarba, amely, amikor beléptek, kinyújtózott, majd összehúzódott.

A hajót egyetlen lökés áttaszította a pitvar szinte teljes hosszán a háromcsúcsú billentyű felé, amely becsukódott, amikor a *Próteusz* a széléhez ért. Egy oszcilloszkóp képernyőjén a szív dobbanása átalakult remegő elektronikus sugárzássá, s az asszisztensek ezt figyelték megállás nélkül.

Az elektrosokk-készülék is a helyére került, s az elektródák Benes mellkasa fölött lebegtek.

Megkezdődött az utolsó szívdobbanás. Az oszcilloszkópon az elektronsugár elindult fölfelé. A bal oldali kamra nyugalmi állapotban várta, hogy beáramoljon a vér, de ehhez a háromcsúcsú billentyűnek ki kellett nyílnia.

– Most – kiáltott a szívindikátornál lévő technikus.

A két elektróda leereszkedett a mellkasra, a szívkonzol egyik mérőműszerén a mutató rögtön a vörös sávra ugrott, és egy sziréna sürgetően vijjogni kezdett. A technikus lekapcsolta a jelzőhangot. Az oszcilloszkóp fénypontja vízszintesen haladt tovább.

Az üzenet a maga végső egyszerűségében elindult a kontrolltorony felé:

– Szívműködés leállt.

Carter komoran elindította a kezében lévő stoppert, és a másodpercek kibírhatatlan sebességgel kezdtek fogyni.

*

Öt szempár meredt előre, a háromcsúcsú billentyű felé. Owens a gyorsítókarra tette a kezét. A kamra nyugalmi állapotban volt, és a tüdőartéria végén a félhold alakú billentyű valahol bent bizonyára épp becsukódott. Az artériából nem térhet vissza vér a kamrába; erről a billentyű gondoskodott. A becsukódás hangja elviselhetetlen vibrálással töltötte meg a levegőt.

De miközben a kamra továbbra sem mozdult, a másik irányból, a jobb pitvarból vérnek kellett beömlnie. Az itteni háromcsúcsú billentyű, mintha a hártáit rebegtetné, elkezdett kinyílni.

Az erősen redőzött nyílás egyre szélesedett, hogy utat, egyre szélesebb folyosót nyisson egy hatalmas üreg felé.

– Most – kiáltott Michaels. – Most! Most!

A hangja elveszett a szív dobbanásában és a felzúgó motorok zajában. A *Próteusz* kilőtt előre, a kamrába vezető nyílás irányába. Még néhány másodperc, és a kamra összehúzódik; az ezt követő heves örvénylésben a hajó összetörik, mint egy gyufaskatulya, és mind az öten meghalnak – háromnegyed órával később pedig meghal Benes is.

Grant visszatartotta a lélegzetét. A diasztolés dobbanás belemorajlott a csöndbe, aztán – aztán nem történt semmi!

Halálos csönd borult rájuk.

– Hadd nézzem! – kiáltott Duval.

Fölrohant a létrán, és a feje kibukkant a buborékban, a hajó egyetlen olyan pontján, ahonnan tisztán, akadálytalanul lehetett hátranézni.

– A szív megállt – ordította lefelé. – Jöjjenek, nézzék meg.

Előbb Cora lépett Duval helyére, aztán Grant.

A háromcsúcsú billentyű félig nyitva, ernyedten fityegett. Belső felületén látszottak azok az óriási összekötő rostok, amelyek a billentyűt a kamra belső falához kötötték; vagyis amelyek visszahúzták a billentyű hárttyáit, amikor a kamra nyugalmi helyzetbe került, s amelyek szilárdan tartották a helyén, amikor a szisztolé összeszorította őket, egyben megakadályozva, hogy ezek a hárttyák átforduljanak, és fordítva nyíljanak ki.

– Az architektúra csodálatos – jelentette ki Duval. – Nagyszerű lenne, ha ebből a szögből is láthatnánk, amikor a kamra becsukódik; nézni ezeket az élő dúcokat, amelyek gyengéden, mégis erővel végzik a dolgukat, s amelyeket az ember, minden tudománya ellenére, képtelen lemásolni.

– Ha ezt meglátná, doktor, akkor keresztet is vethetne magára – mondta Michaels. – Teljes gözzel előre, Owens, és irány balra, a félhold alakú billentyű felé. Harminc másodpercünk van, hogy kikerüljünk ebből a halálos csapdából.

Lehet, hogy halálos csapda (aminthogy valóban az is volt), de a szépsége mindenkit lenyűgözött. A falakat erős rostok tartották, amelyek gyökerekre szakadva a távolabbi falakhoz kapcsolódtak. Olyan volt, mintha a messzeségben bütykös, levelüket veszített fákból álló óriási erdőt láttak volna, amely kígyózva, hasadozva terült szét egy összetett mintázattá, miközben az emberi test legelőbb izomrendszerét erősítette és tartotta a helyén.

Az izomrendszer, a szív egy kettős szivattyú, amelynek töretlen ritmusban, fáradhatatlan erővel, bármilyen körülmények között jóval a születés előtt a halált megelőző utolsó pillanatig működnie kell. Ez az állatvilág legnagyobb szíve. A legtöbb emlős szíve a lehető legmesszebbre kitolt halál bekövetkeztéig is legfeljebb egymilliárdszor dobban, az ember viszont egymilliárd dobbanás után is legfeljebb középkorúnak tekinthető, aki életerejének és hatalmának teljében van. A nők és a férfiak szívének java jóval hárommilliárdon felül ver.

Owens hangja törte meg a csendet.

– Már csak tizenkilenc másodpercünk van, dr. Michaels. A billentyűnek még a nyomát se látom.

– Haladjon tovább, a fene egye meg. Arrafelé tartunk. És feltehetőleg nyitva van.

– Ott van – kiáltotta feszülten Grant. – Vagy nem az? Az a sötét folt?

Michaels fölnézett a térképről, hogy felületes pillantást vessen a jelzett irányba.

– Igen, az lesz az. És félig nyitva is van, ami nekünk elég. Épp elkezdődött az összehúzódás, amikor a szív leállt. És most mindenki erősen szíjazza be magát. Átrohanunk azon a nyíláson, de a szív működés közvetlenül utánunk megindul, és ha a dobbanás utolér...

– Ha megindul – jegyezte meg halkán Owens.

– Ha megindul – folytatta Michaels –, iszonyatos mennyiségű vér zúdul a nyakunkba. Minél messzebb jutunk ettől a sodrástól, annál jobb.

Owens mindenre elszánt kétségbeeséssel annak a keskeny nyílásnak vezette a hajót, amely a növekvő hasadék (vagy más szóval „félhold”) közepét jelölte, mert ez volt az egyetlen menekülési pont a csukott billentyű hárttyái között.

A műtő személyzete feszült csendben dolgozott. A Benes fölé hajló sebészcsapat éppoly mozdulatlan volt, mint maga Benes. A lehült testtől és a megállt szívtől halálközeli hangulat lebegett a teremben. Egyedül a fáradhatatlanul rebbenő érzékelők őrizték az élet jelét.

A kontrolltoronyban Reid szólalt meg:

– Mostanra nyilván biztonságba kerültek. Átjutottak a háromcsúcsú billentyűn, és követik a félhold alakú billentyűhöz vezető kanyargós utat. Kézi vezérléssel, bekapcsolt motorral haladnak.

– Igen – mondta Carter, és feszült gyötrellemmel a stoppert figyelte. – Már csak huszonnégy másodpercük van.

– Már majdnem odaértek.

– Tizenöt másodperc – közölte hajthatatlanul Carter.

Az elektrosokk-készüléknél álló technikusok óvatosan közelebb húzódtak.

Egyenesen a félhold alakú billentyű közepét célozták meg.

– Hat másodperc. Öt. Négy...

– Átjutottak. – És míg ezt kimondta, egy figyelmeztető sziréna – fenyegetően, mint a halál – vijjogni kezdett.

– Kezdjék meg az újraélesztést – hallatszott az egyik hangszóróból, mire valaki megnyomott egy vörös gombot. A pacemaker működésbe lépett, mire pulzálva kilengő fény formájában ritmikus feszültség-ingadozás jelent meg az egyik képernyőn.

A szívdobbanást jelző oszcilloszkóp azonban mozdulatlan maradt. Növelték a pacemaker impulzusát, s a szemek feszülten szegeződtek a képernyőre.

– Meg kéne indulnia – mondta Carter, akinek az egész teste megfeszült és előrelendült a szívvel rokonszenvező izmok mozgásától.

*

A *Próteusz* átúszott a nyíláson, amely olyan volt, mint egy félig nyitott, gigantikus, tétova mosolyra húzódó ajak. A hajó súrolta a fölül és alul lévő kemény hárttyákat, egy pillanatra elakadt, míg a motorok maximális sebességgel felbőgtek, hogy kiszabadítsák a hajót ebből a ragadós ölelésből – és a hajó a következő pillanatban kitört a szívből.

– Kint vagyunk a kamrából – mondta Michaels a homlokát dörzsölve, aztán a tenyerére pillantott, amely úszott az izzadságban –, és bejutottunk a tüdőartériába. Továbbra is teljes sebességgel haladjon, Owens! A szív működés három másodpercen belül megindulhat.

Owens hátranézett. Ezt csak ő tehetette meg, a többiek ugyanis be voltak szíjazva, s így csak előre tudtak nézni.

A félhold alakú billentyű egyre távolodott, és még csukva volt. Ahogy nőtt a távolság, a billentyű egyre kisebb lett, de még mindig nem nyílt ki.

– Nem indult meg a szív működés – közölte Owens. – Nem... Várjunk csak, várjunk. Ott van. – A billentyű két hárttyája nyugalmi állapotba került; a rostos támpillérek hátradőltek, a feszülő gyökök összegyűrődtek és elernyedtek.

Kitárult a nyílás, hatalmas véráradat zúdult ki rajta, ám mindezt felülmúlta az összehúzódnak hatalmas „bu-u-um”-ja.

A vér árhulláma felkapta a *Próteuszt*, és nyaktörő sebességgel taszította előre.

Tizenegyedik fejezet

Kapillárisok

Az első szívdobbanás megtörte a varázst a kontrolltoronyban. Carter mindkét kezét fölemelte a levegőbe, és megrázta, hogy némán fohászkodjon.

– Megcsináltuk, a mindenit. Áthoztuk őket!

Reid bólintott.

– Ez egyszer maga győzött, tábornok. Nem lett volna, bátorságom, hogy azt parancsoljam, menjenek át a szíven.

Carter szeme fehérje vérekes volt.

– Nekem meg ahhoz nem lett volna bátorságom, hogy ne ezt parancsoljam. És most, ha kibírják a véráram sodrását... – A hangja már a hangszóróból hallatszott: – Lépjen kapcsolatba a *Próteusszal*, mielőtt csökken a sebességük.

– Visszatértek az artériás rendszerbe – szólalt meg Reid –, de azt ugye tudja, hogy nem az agy felé tartanak? Eredetileg a nagyvérkörbe injektáltuk őket, az egyik fő artériába, amely a bal kamrából az agyba vezet. A tüdő artériája a jobb oldali kamrából indul – és a tüdőbe viszi a vért.

– Ez újabb késést jelent. Tudom – felelte Carter. De még mindig van időnk. – Az időjelzőre mutatott, amely 48-nál állt.

– Rendben van, de mostantól szerintem jobb, ha minden erőnket a légzőszervi központra koncentráljuk. Carter megnyomta a megfelelő gombokat, mire a monitor képernyőjén a légzőszervi őrhely belseje tűnt fel.

– Mennyi a légzésszám? – kérdezte Reid.

– Visszatért a percenkénti hat, ezredes. Amúgy egy pillanatig se hittem, hogy sikerül a művelet.

– Mi sem. De tartsák ezt a számot. Mostantól a hajó gondja is magukra hárul. Pillanatokon belül beér a maguk szektorába.

– Üzenet a *Próteuszról* – hangzott fel egy másik hang. – MINDEN JÓ. – Hogyan? Van itt még valami, uram, akarja, hogy beolvassam?

– Persze – dohogott Carter.

– Igenis, uram. Azt mondja: BÁRCSAK MAGA LENNE ITT, ÉN MEG OTT.

– Mondja meg Grantnak – felelte Carter –, hogy százszor szívesebben venném, ha ő... Mindegy, ne mondjon semmit. Felejtse el.

*

A dobbanás vége kezelhető sebességre csökkentette a sodrást, és a *Próteusz* újra simán siklott, elég simán ahhoz, hogy megint érezni lehessen a lágy, akadozó Brown-féle mozgást.

Grant örömmel üdvözölte a felfedezést, mert ezt csak a csöndesebb pillanatokban lehetett érezni, és ő igazából ezeket a csöndesebb pillanatokot szerette.

Megint egyszer kibújtak a hevederekből, és Grant az ablaknál lényegében ugyanolyannak találta a látványt, mint a nyaki verőérben. Ugyanazok a kék-zöld-ibolya színű testecskék uralták a képet. A távoli falak barázdáltabbak voltak, talán mert a mozgás irányába estek.

Elhaladtak egy nyílás mellett.

– Nem itt – mondta Michaels a konzolnál, ahol keményen foglalatzkodott a térképeivel. – Tudja követni odafent a jelzéseimet, Owens?

– Igen, doki.

– Rendben van. Számolja a fordulókat, ahogy jelzek, aztán itt jobbra. Világos?

Grant figyelte az elágazásokat, amelyek egyre kisebb szünetekkel követték egymást, hol jobbra, hol balra, fönt és lent nyíltak, miközben az a csatorna, amelyen a hajó haladt, egyre keskenyebb lett, a falak egyre tisztábban látszottak, és egyre közelebb kerültek.

– Utálnék eltévedni egy ilyen forgalmi csomópontban – közölte gondterhelten Grant.

– Nem tud elveszni – jegyezte meg Duval. – A testnek ezen a részén minden út a tüdőhöz vezet.

Michaels hangja mind monotonabb lett.

– Fölfelé, most jobbra, Owens. Egyenesen előre, aztán a negyediknél balra.

– Michaels – mondta Grant –, remélem, több arterio-vénás fisztula nem lesz.

Michaels türelmetlenül vállat vont; túl elfoglalt volt ahhoz, hogy fecsegni kezdjen.

– Nem valószínű – magyarázta Duval. – Nincs túl nagy esélye, hogy véletlenül kétszer ütközzön bele az ember. Egyébként közeledünk a kapillárisokhoz.

A véráram sebessége iszonyatosan lecsökkent, és vele együtt csökkent a *Próteusz* irama is.

– Szűkül az ér, dr. Michaels – mondta Owens.

– Így van rendjén. A kapillárisok a lehető legfinomabb véredények; egészen mikroszkopikus méretűek. Haladjon tovább, Owens.

A hajó fényszórójától látszott, hogy a fal, ahogy befelé szűkült, fokozatosan elveszítette barázdáit, gyűrődéseit, és sima lett. A sárgasága előbb krémszínűvé halványult, aztán színtelen lett.

Eltéveszthetetlen mozaikmintázatot vettek fel: kanyargó sokszögek voltak, és mindegyiknek a közepe táján volt egy kissé megvastagodott terület.

– Milyen szép – sóhajtott fel Cora. – Látni az egyes sejteket a kapilláris falában. Nézze, Grant! – Aztán, mintha most jutott volna eszébe: – Hogy van az oldala?

– Köszönöm, megvan. Sőt, jól van. Nagyon hatásos kötőszert tett rá, Cora. Remélem, továbbra is vagyunk olyan jó viszonyban, hogy nem veszi bizalmaskodásnak, ha Corának szólítom.

– Azt hiszem, nagyon hálátlan dolog lenne, ha tiltakoznék ellene.

– És fölösleges is.

– Hogy van a karja?

Grant óvatosan megérintette.

– Fáj, mint a fene.

– Sajnálom.

– Ne sajnálja. Csak – amikor eljön az ideje – legyen nagyon, nagyon hálás.

Corának picit elkeskenyedett a szája, és Grant sietve hozzátette:

– Látja, milyen alpári módon fejezem ki, ha jó a kedvem? És *maga* hogy van?

– Tűrhetően. Az oldalam egy kicsit elgémberedett, de nem veszélyes. Egyébként nem sértődtem meg. Figyeljen, Grant.

– Ha maga megszólal, Cora, mindig csupa figyelem vagyok.

– A kötszer nem a legfrissebb orvosi találmány, és azt is tudja, hogy nem univerzális gyógyszer. Csinált valamit a sebével, hogy elhárítsa a fertőzés veszélyét?

– Egy kis jódot tettem rá.

– Nos, lesz szíves orvosnak is megmutatni, mihelyt innen kijutunk?

– Duvalnak?

– Tudja, mire gondolok.

– Rendben van – mondta Grant. – Megígérem. Visszafordult a sejtmozaik látványához. A *Próteusz* mostanra már csak araszolva tudott előrehaladni. A fényszóró sugárnyalábjában a sejtekben homályos alakzatok tűntek fel.

– Mintha átlátszóak lennének a falak – jegyezte meg Grant.

– Nem csoda – mondta Duval. – Kevesebb mint egy tízezred centi vastagságúak. Ráadásul nagyon porózus szerkezetűek is. Az életműködés alapfeltétele, hogy mennyi anyag jut át rajtuk és az alveolákat határoló ugyanilyen vékony falakon.

– Az meg mi?

Grant egy pillanatig hiába nézett Duvalra. A sebészt mintha jobban érdekelte volna a látvány, mint Grant kérdése. Cora sietve pótolta a hiányosságot.

– A levegő a tracheán – tudja: a légcsövön – keresztül jut a tüdőbe – magyarázta a lány. – Ez, akárcsak az erek, egyre kisebb és kisebb csövekre bomlik, míg végül el nem éri a tüdő mélyén lévő mikroszkopikus méretű kamrákat, ahol a belépő levegőt csak egy keskeny membrán választja el a test belsejétől; a membrán olyan keskeny, mint a kapillárisok. Ezek a kamrák az alveolák. Körülbelül hatszázmillió darab van belőlük a tüdőben.

– Bonyolult rendszer.

– Pompás gépezet. Az oxigén átszivárog az alveoláris membránon, aztán a hajszálér membránján is. Abban a pillanatban a véráramban találja magát, és még mielőtt vissza tudna szivárogni, fölkapják és magukkal viszik a vörösvértestek. Közben viszont a másik irányban szén-dioxid szivárog ki a vérből a tüdőbe. Dr. Duval épp azt várja, hogy ez megtörténjen. Ezért nem felelt a kérdésére.

– Nem kell mentegetőznie. Tudom, milyen, amikor az ember annyira elmerül valamiben, hogy nem is tud másra figyelni. – Grant arca széles vigyorra húzódott. – Bár attól tartok, hogy Duval és én nem ugyanazokba a dolgokba tudunk elmerülni.

Cora mintha kicsit zavarba jött volna, de Owens kiáltása megakadályozta, hogy válaszolhasson.

– Egyenesen előttünk! – kiáltotta Owens. – Nézzék, mi közeledik felénk.

Minden szempár előrefordult. Egy kékeszöld testecske bukfencezett előttük, amelynek a szélei a hajszálér falához dörzsölődtek. Először a peremén jelent meg valami halvány szalmasárga szín, a belseje is egyre világosabb lett, míg végül az egész sötét árnyalat eltűnt belőle.

A mellettük elhaladó többi kékeszöld testecske ugyanígy váltotta a színét. Amikor a fényoszó elé értek, még csak szalmasárgák voltak, de minél távolabb kerültek, annál sötétebb narancsvörös színűek lettek.

– Látja – szólalt meg Cora –, ahogy fölveszik az oxigént, a hemoglobin oxihemoglobinná változik, és a vér egyre világosabb vörös színű lesz. Ez aztán visszakerül a szív bal kamrájába, amely az oxigénben gazdag vért szétpumpálja az egész testbe.

– Úgy érti, hogy megint át kell evickélnünk a szíven? – kérdezte Grant nem kis aggodalommal.

– Ó, nem – felelte Cora. – Most, hogy a kapilláris-rendszerben vagyunk, rövidíteni tudunk. – A válasz nem hangzott túl meggyőzőnek.

– Nézzék ezt a csodát – harsant fel Duval hangja. – Nézzék ezt az istenadta csodát.

– Egyszerű gázcsere – mondta mereven Michaels. – Mechanikus folyamat, amelyet a kétmillió éves evolúció véletlen erői alakítottak ki.

– Azt állítja, hogy ez véletlen – fordult felé mérgesen Duval – hogy ez a csodálatos rendszer, az ezernyi ponton tökélyre fejlesztett és mindenütt bölcs bizonyossággal összekapcsolódó mechanizmus nem más, mint az atomok véletlenszerű összeütközésének eredménye?

– Pontosan ezt akartam mondani. Igen – felelte Michaels.

Ennél a pontnál az elkeseredett harcot vívó felek egyszerre kapták fel a fejüket a rekedt hangon felcsattanó berregő zúgására.

– Mi az ördög... – szólalt meg Owens. Kétségbeesetten odaugrott egy kapcsolóhoz, de az egyik műszer mutatója gyorsan zuhant egy vízszintes vörös vonal felé. Kikapcsolta a berregőt, és lekiáltott:

– Grant!
– Mi ez?
– Valami baj van. Ellenőrizze a jobboldalt főt levő műszereket.
Grant gyors léptekkel követte az Owens által mutatott irányt, Cora rohant utána.
– A bal tank felirat alatt a mutató a veszélyt jelző vörös zónában van – mondta Grant. – Nyilván a bal oldali tartályban csökken a nyomás.
Owens felnyögött, és hátranézett.
– De még hogy! Levegő bugyborékol a vérbe. Grant, gyorsan jöjjön fel. – Egy mozdulattal lehántotta magáról a biztonsági hevedereket.
Grant négykézláb megindult a létrán, de közben, amennyire lehetett, helyet csinált Owensnek, aki viszont lefelé furakodott.
Cora a hátsó kémlelőnyíláson figyelte a buborékokat.
– Végzetes lehet, ha légbuborék kerül a véráramba – mondta.
– Ez nem veszélyes – sietett leszögezni Duval. – A mostani, lekicsinyített állapotunkban kibocsátott buborék olyan kicsi, hogy nem okozhat bajt. És mire deminiatürizálódik, addigra úgy szétoszlik, hogy azért nem jelent veszélyt.
– Ne azzal törődjenek, hogy veszélyes-e Benesre – mondta mogorván Michaels. – *Nekünk* van szükségünk levegőre.
Owens visszakiáltott Grantnak, aki éppen helyet foglalt a műszerpultnál:
– Egyelőre mindent hagyjon úgy, ahogyan van, csak azt figyelje, nem gyullad-e föl valahol a pulton egy vörös jelzőfény.
Ahogy elhaladt Michaels mellett, azt mondta:
– Úgy látszik, befagyott az egyik szelep. Nem tudok másra gondolni.
Hátrament, az egyenruhája zsebéből előhalászott egy apró szerszámot, beleakasztotta egy lemez oldalába, majd egy erős rántással lepattintotta a védőlapot. Ijesztően bonyolultnak látszó megszakító- és kábelrengeteg tárult fel mögötte.
Owens gyakorlott kézzel gyorsan végigtapogatta őket, de olyan könnyedén és sebesen tesztelte az áramköröket, ahogy valóban csak a hajó tervezője ismerhette a részegységeket. Lekapcsolt valamit, gyorsan kinyitotta, aztán hagyta, hogy visszazáródjon, és megindult előre, hogy átnézze a hajó fenekén, az ablak alatti részen lévő segédműszereket.
– Valószínűleg valami megsérült a külső részen, amikor átnyomakodtunk a tüdőartériába, vagy amikor az artériás véráram nekünk ütközött.
– Használható a szelep? – kérdezte Michaels.
– Igen. Azt hiszem, kicsit deformálódhatott a hüvelye, és amikor valamitől, például a Brown-féle mozgástól kinyílt, nyitva is maradt. Az előbb kiegyenesítettem, több baj nem lesz vele, viszont...
– Viszont? – kérdezte Grant.
– Azt hiszem, közben eltörött a szelep. Nincs elég levegőnk, hogy végigjárjuk az utat. Ha ez hagyományos tengeralattjáró lenne, azt mondanám, emelkedjünk a felszínre, és pótoljuk a levegőt.
– De akkor most mit csinálunk? – kérdezte Cora.
– Felszín. Csak ezt tehetjük. Meg kell kérnünk, hogy azonnal emeljenek ki, máskülönben a hajó tíz percen belül kormányozhatatlanná válik, és további öt perc múlva megfulladunk.
Odament a létrához.
– Átveszem, Grant. Menjen a táviróhoz, és közölje a híreket.
– Várjunk csak – mondta Grant. – Van tartalék levegőnk?
– Ez volt az. Az egész. Minden elszökött. Igazság szerint ha ez a levegő deminiatürizálódik, sokkal nagyobb tömegű lesz, mint Benes. Meg fogja ölni.

– Nem, nem fogja – közölte Michaels. – Azok a miniatürizált levegőmolekulák, amelyek elszöktek, áthaladnak a szöveteken, és közvetlenül kijutnak a szervezetből. Nagyon kevés marad belőle, mire eljön a deminiatürizálás ideje. Ennek ellenére azt hiszem, Owensnek igaza van: nem tudunk továbbmenni.

– De várjunk csak – szólalt meg Grant. – Miért ne tudnánk a felszínre jutni?

– Most mondtam... – kezdte türelmetlenül Owens.

– Nem úgy értem, hogy vegyenek ki. Hanem a *valódi* felszínre. Oda. Pontosan oda. A vértetek a szemünk előtt vesznek fel oxigént. Miért ne csinálhatnánk ugyanezt? Mindössze két vékony membrán van köztünk és a levegő óceánja között. Lássunk hozzá.

– Grantnak igaza van – ismerte el Cora.

– Nem, nincs igaza – mondta Owens. – Mégis mit képzelsz rólunk? Le vagyunk kicsinyítve, és akkora a tüdőnk, mint egy baktérium töredéke. A membránok túloldalán lévő levegő viszont nincs lekicsinyítve. Az ördögbe is, minden egyes oxigénmolekula akkora, hogy szinte szabad szemmel is látható. Gondolják, hogy be tudjuk szívni őket a tüdőnkbe?

Grantot azonban nem lehetett eltántorítani.

– De...

– Nem várhatunk, Grant. Lépjen kapcsolatba a kontrolltoronnyal.

– Még nem – mondta Grant. – Nem azt mondta, Owens, hogy a hajót eredetileg mélytengeri kutatásra tervezték? Mit akartak csinálni vele a tenger fenekén?

– Azt reméltük, hogy sikerül mélytengeri fajokat miniatürizálni, hogy felhozzuk és szabadon vizsgálhassuk őket.

– Ezek szerint van a hajón miniatürizáló. Tegnap este csak nem szerelték ki, igaz?

– Persze hogy van. De csak egy kis méretű miniatürizáló.

– Mekkora kicsinyítésre van szükségünk? Ha bevezetjük a levegőt a miniatürizálóba, lecsökkenthetjük a levegőmolekulákat, s akkor beférnek a tartályunkba.

– Erre nincs időnk – vetette közbe Michaels.

– Ha kifutunk az időből, akkor szólunk, hogy emeljenek ki. De addig is megpróbálhatjuk. Remélem, van légszívócső a fedélzeten, Owens.

– Van. – Owens láthatóan teljesen megzavarodott Grant rövid, sürgető mondataitól.

– És ezt a szívócsövet ugye be tudjuk vezetni a kapillárisokon és a tüdő falán keresztül, anélkül hogy kárt tennénk Benesben?

– Jelenlegi méretünket tekintve majdnem teljesen biztos vagyok benne – mondta Duval.

– Rendben van, akkor a szívócsövet a tüdőből bevezetjük a hajó miniatürizálójába, s onnan a tartaléklevégő-kamrába. Meg tudják ezt oldani?

Owens egy pillanatig latolgatta az esélyeket, láthatólag tűzbe jött a megoldástól, és azt mondta:

– Igen, azt hiszem, menni fog.

– Rendben van, tehát amikor Benes levegőt vesz, elég nyomás lesz ahhoz, hogy megtöltsük a tartályt. Ne feledjék, hogy az időeltolódástól hosszabbnak érzünk minden percet, mint amennyi az a valóságban. Mindenesetre próbáljuk meg.

– Egyetértek – jelentette ki Duval. – Meg kell próbálni. Feltétlenül. Még hozzá most!

– Kösz a támogatást, doki – mondta Grant.

Duval biccentett, aztán még hozzátette:

– Mi több, ha megpróbáljuk, nem kéne mindent egy emberre hagyni. Owens maradjon a műszereknél, de én kimegyek Granttal.

– Ó – mondta Michaels. – Nem értettem, hova akar kilyukadni. Most esett le. Nem bánná, ha egy kicsit turkálhatna odakint.

Duval elpirult, de Grant gyorsan közbeavatott:

– Függetlenül attól, hogy mik az indítékai, szerintem jó ötlet. Sőt az lenne a legjobb, ha mindenki jönne. Persze Owenst kivéve. A szívócső, gondolom, hátul van.

– A raktárhelyiségben – felelte Owens. Mostanra megint elfoglalta a helyét az irányítópultnál, és mereven nézett előre. – Ha látott már életében szívócsövei, nem fogja eltéveszteni.

Grant sietős léptekkel bement a raktárba, rögtön megpillantotta a szívócsövet, és kinyúlt, hogy levegye a becsomagolt mélytengeri felszerelést.

De hirtelen rémülten megállt, és felkiáltott:

– Cora!

A lány egy pillanat alatt a háta mögött termett.

– Mi baj?

Grant próbált uralkodni magán, nehogy fölrobbanjon. Ez volt az első pillanat, amikor úgy nézett a lányra, hogy közben magában nem állapított meg semmit a szépségéről. Egy kis ideig láthatóan valóban küszködött.

– Idenézzen! – mondta, és a munkapad fölé bökött.

Cora halottsápadt arccal fordult felé:

– Nem értem.

A munkapad fölött egy kampón szabadon himbálózott a lézer, még a műanyag védőtok se volt rajta.

– Nem gondolja, hogy biztonságba kellett volna helyezni? – rivallt rá Grant.

Cora vadul rábólintott.

– De! És meg is tettem. Esküszöm. Úristen...

– De akkor hogy történhetett...

– Nem tudom. Honnan tudjam?

Duval is megjelent mögötte, a szeme elkeskenyedett, az arca megkeményedett.

– Mi történt a lézerrel, Miss Peterson? – csattant fel.

Cora megfordult, hogy szembekerüljön az újabb kérdezővel.

– Nem tudom. Mindannyian ellenem fordulnak? Rögtön kipróbálok. Ellenőrzöm...

– Nem! – ordította Grant. – Tegye csak le, és gondoskodjon róla, hogy ne himbálóddzon itt tovább. Mielőtt bármi mást teszünk, meg kell szereznünk az oxigénünket.

Elkezdte kiosztani a főszereléseket.

Owens lejött a buborékból.

– Rögzítettem a hajó műszereit – mondta. – Egy tapodtat se mozdulunk a kapillárisokból. Úristen, a lézer!

– Ne kezdje – sikoltott Cora, és a szeme már könnyben úszott.

– Ejnye, Cora, azzal nem segít, ha elkeseredik – mondta idétlen hangsúllyal Michaels. – Később majd aprólékosan végiggondoljuk, hogyan történhetett. Nyilván nekiütődött valaminek az örvényben. Biztos, hogy véletlen baleset.

– Owens kapitány, kapcsolja a szívócső végét a miniatürizálóhoz – adta ki a parancsot Grant.

– A többiek vegyék fel a búvárruhát, és remélem, nekem is megmutatja valaki, hogyan kell fölvenni. Még soha nem próbáltam.

*

– Nem téved? – kérdezte Reid. – Tényleg nem mozdulnak?

– Nem, uram – hallatszott a technikus hangja. – A jobb tüdő külső perifériáján vannak, és nem mozdulnak.

Reid Carterhez fordult.

– Nem talállok rá magyarázatot.

Carter egy pillanatra abbahagyta a dühös járkálást, és ujjával az időmérőre bökött, amely 42-t mutatott.

– Elhasználtuk a rendelkezésre álló idő egynegyedét, és messzebb vagyunk attól az átkozott vérrögtől, mint amikor elkezdjük az akciót. Mostanra akár be is fejezhetjük volna.

– Úgy látszik – jegyezte meg hűvösen Reid –, átok ül rajtunk.

– Nem érzem olyan viccesnek, ezredes.

– Én sem. De mit érezzék, hogy magát kielégítsem?

– Legalább próbáljuk kideríteni, hogy mi akadályozza őket. – Megnyomta a mikrofon gombját.

– Kapcsolja a *Próteuszt*.

– Szerintem valami technikai nehézségük támadhatott – mondta Reid.

– Maga szerint? – kérdezte kajánul Carter. – Én sem hiszem, hogy csak azért álltak meg, hogy ússzanak egyet.

Tizenkettedik fejezet

Tüdő

Négyen – Michaels, Duval, Cora és Grant – mostanra fölvtették a testhezálló, kényelmes, antiszeptikus, fehér búvárruhát. Mindenki oxigénpalackot szíjazott a hátára, egy lámpát a homlokára, békauszonyt a lábára és rádió adó-vevőt a szájához és a mellére.

– Ha úgy vesszük, afféle mélyvízi búvárkodás – szólalt meg Michaels, és közben fölvtette a sisakot –, bár még sosem próbáltam. Álomban sem gondoltam, hogy elsőre valakinek a vérében fogok búvárkodni.

A hajó távirója sürgetően jelezni kezdett.

– Nem kéne válaszolni? – kérdezte Michaels.

– És mindjárt kezdjünk el fecsegni? – kérdezte türelmetlenül Grant. – Bőven lesz idő, ha végeztünk. Inkább segítsenek.

Cora föladta a műanyag ellenzős sisakot Grant fejére, és a helyére pattintotta.

Grant hangja már a kissé torzító rádión keresztül szólalt meg:

– Kösz, Cora.

Cora szomorkásan ingatta a fejét.

Kettesével léptek ki a fedélzeti zsilipen, bár ezzel levegő szabadult ki, de csak így tudták szorítani a vérplazma beáramlását.

Grant a következő másodpercben már valami különös folyadékban tocsogott, amely még annyira sem volt tiszta, mint egy átlagosan szennyezett tengerparti strand vize. Tele volt lebegő hulladékkal, pöttyökkel és anyagdarabkákkal. A *Próteusz* közel a felét kitöltötte a hajszálér átmérőjének, és előtte, mögötte vörösvérttestecskék furakodtak előre, szabályos időközökben pedig vérlemezkék csusszantak könnyűszerrel a hajó és a fal közötti résen.

– Ha a lemezkék megsérülnek a *Próteusztól*, szép kis vérrög lesz belőlünk – mondta kissé idegesen Grant.

– Lehet – felelte Duval –, de itt, a kapillárisban nem veszélyes.

Látták Owenst odabent a hajóban. Épp fölemelte a fejét, és látszott az arcán, hogy nagyon izgul. Bólintott, nem túl lelkesen kiintegetett, és próbált úgy forogni, hogy látszódjon a végtelen menetben elhaladó vértetek mellett, között. Fölvtette a saját búvárruhája sisakját, hogy rádión tarthassa a kapcsolatot.

– Azt hiszem, itt sikerült mindent elrendeznem – közölte a kintiekkel. – Megtettem minden tőlem telhetőt. Készen vannak? Ereszthetem a csövet?

– Jöhet – közölte Grant.

Abban a pillanatban már meg is jelent a speciális kibocsátó kasban a cső: olyan volt, mint egy óriáskígyó, amely a fakír furulyájának hangjára kidugja fejét a kosárból.

Grant elkapta.

– Ó, a fenébe! – szólalt meg félig suttogva Michaels. Aztán kicsit hangosabban, érezhető bosszúsággal még hozzátette: – Nézzék, milyen keskeny a szívócső szája. Karvastagságúnak látszik, de hát milyen vastag egy lekicsinyített ember karja?

– Na és? – kérdezte kurtán Grant. Keményen megmarkolta, és a vállán átvette megindult vele a hajszálér falához, nem törődve sajtó bicepszével. – Inkább fogja meg, és segítsen húzni.

– Semmi értelme – közölte Michaels. – Nem érti? Már korábban is eszembe juthatott volna: de nem fog átmenni rajta a levegő.

– Micsoda?

– Legalábbis nem elég gyorsan. A normális méretű levegőmolekulák jóval nagyobbak a szívócső szájához képest. Vagy azt várja, hogy a levegő átjusson egy olyan csövön, amelyet mikroszkóppal is alig lehet látni?

– De a levegő a tüdőben nyomás alatt van.

– Na és? Olyan, mint amikor eresztetni kezd az autó gumija. A lyuk, amin keresztül elszivárog a levegő, valószínűleg nem kisebb, mint a szívócső szája, ráadásul lényegesen nagyobb nyomás van a kerékben, mint a tüdőben, mégis lassan ereszt le a gumi. – Michaels gyászos képpel fintorgott. – Bárcsak előbb jutott volna eszembe.

– Owens! – reccsent Grant a mikrofonba.

– Hallom. De nem kellene szétrepeszteni a dobhártyámat.

– Ne törődjön vele. Hallja, mit mond Michaels?

– Igen, hallottam.

– És igaza van? Maga itt a miniatürizálás legfőbb szakembere. Igaza van?

– Hm, igen is meg nem is – felelte Owens.

– Ez meg mit jelent?

– Azt, hogy igen: a levegő nagyon lassan fog átjutni a szívócsőbe, hacsak nincs lekicsinyítve, és nem: ha sikerül lekicsinyítenem, akkor aggodalomra semmi ok. A csövön keresztül ki tudom terjeszteni az erőtérrel, lekicsinyítem a levegőt, és úgy szívatom be...

– És miránk nincs semmilyen káros hatással ez erőtér-meghosszabbítás? – vetette közbe Michaels.

– Nincs, mert rögzítem a miniatürizálás maximumát, és mi már azon a szinten vagyunk.

– És mi van a környező vérrrel és tüdőszövetekkel? – kérdezte Duval.

– Van egy határa az erőtér-meghosszabbítás szelektivitásának – ismerte be Owens. – Ez csak egy kis miniatürizáló, ami itt van nálam, de megpróbálom kizárólag a gázra koncentrálni a hatását. Tény, hogy közben valamelyes kárt is okozhat. Csak abban reménykedem, hogy nem lesz túl nagy.

– Meg kell kockáztatnunk, ennyi az egész – mondta Grant. – Lássunk hozzá. Nem időzhetünk itt az örökkévalóságig.

Nyolc kar ragadta meg a szívócsövet, négy pár láb lökte el magát, és a cső megérkezett a falhoz.

Grant egy pillanatig habozott.

– Át kell vágnunk rajta. Duval!

Duval ajkán halvány mosoly játszott.

– Nem kell mindjárt sebészt hívni. Ezen a mikroszkopikus szinten maga is meg tudja csinálni. Nem kell hozzá semmilyen külön szaktudás.

Az övtokból előhúzott egy kést, és ránézett.

– Kétségtelen, hogy a késen levő baktériumok is vele együtt miniatürizálódtak. Előbb-utóbb biztosan deminiatürizálódnak a vérben, de a fehérvérsejtek majd ellátják a bajukat. Remélem, semmilyen kórokozó nem marad benne.

– Kérem, doktor, lásson hozzá! – mondta kissé sürgető hangon Grant.

Duval gyorsan egy rést ejtett a kapillárist alkotó sejtek között. Csinos kis hasadék nyílt a kés nyomában. Lehet, hogy rendszeren az ér fala itt csak a centiméter ezredrésze, de a mostani méretükhöz képest ez több méteres vastagságnak felelt meg. Duval belépett a hasadékba, s a sejtközi anyagot széttördelve tovább vágott. Végre átjutott a falon, a sejtek szétnyíltak, mint egy tátongó seb szája.

A seben keresztül egy újabb sejtegyüttes tűnt elő, amelybe Duval nagy gonddal és pontosan vágott bele.

Ezután visszatért, és azt mondta:

– Ez egy mikroszkopikus nyílás. Nem okozhat említésre méltó vérveszteséget.

– Egyáltalán semmilyen sem – mondta nyomatékosan Michaels. – Szivárgás csak a másik oldalon lesz.

És valóban, túlfelől egy légbuborék kezdett betüremkedni a nyíláson.

Michaels odatette a kezét a buborékhoz. A felszín egy része benyomódott, de a keze nem hatolt át rajta.

– Felszíni feszültség! – jelentette ki.

– Na és? – kérdezte Grant.

– Felszíni feszültség. Bármilyen folyadék felületén észlelhető a bőrhatás bizonyos formája. Akkora testen, mint az ember, mármint a természetes méretű ember teste, a hatás túl kicsi, hogy észlelni lehessen, de a rovarok például épp emiatt tudnak a víz felszínén közlekedni. Mostani, miniatürizált állapotunkban a hatás még erősebb. Lehet, hogy nem is tudunk áthatolni rajta.

Michaels elővette a kését, és ugyanúgy belebökte a folyadék–gáz érintkező felületébe, mint egy perccel korábban Duval a sejtek közti kötőanyagba. A kés egy darabig benyomta a felületet, aztán egyszer csak beszakította.

– Olyan, mintha vékony gumit vágna az ember – mondta kissé zihálva Michaels. Lefelé nyomta a kést, és rövid időre egy nyílás keletkezett, de szinte ugyanabban a pillanatban el is tűnt, mintha magától begyógyult volna a heg.

Grant is megpróbálta ugyanezt a műveletet, de mielőtt összezáródott volna a nyílás, bedugta rajta a kezét. Kicsit összerezett, ahogy a vízmolekulák összecsucódtak.

– Egész komolyan szorítja a kezemet – mondta.

– Meglepődne, ha a mostani méreteink alapján számítaná ezeknek a vízmolekuláknak a térfogatát – mondta komoran Duval. – Egy kézi lupéval ki tudná venni az alakjukat. Tulajdonképpen...

– Tulajdonképpen sajnálja, hogy nem hozott magával kézi lupét – mondta Michaels. – Nagy hírem van a maga számára, Duval: nem sokat látna belőlük. Csak a hullám jellemzőit meg az atomi és szubatomi részecskék jellemzőit nagyítaná fel. Még a miniatürizált fény tükröképe is túl elmosódott lenne ahhoz, hogy valamit is kezdjen azzal, amit lát.

– Ezért van az, hogy semmi sem látszik igazán élesen? – kérdezte Cora. – Azt hittem, csak azért látok tisztán, mert mindent a vérplazmán keresztül nézek.

– A plazma valóban közrejátszik. De ehhez még az is hozzájön, hogy az univerzum általános szemcséssége annál nagyobb, minél kisebbek vagyunk. Olyan, mint amikor nagyon közelről nézünk egy réges-régi újságfényképet. Sokkal tisztábban látszanak a pöttyök, és az egész elmosódott lesz.

Grant nem nagyon figyelt a beszélgetésre. Egyik keze már bent volt a buborékban, és most azzal próbált helyet csinálni a másik kezének meg a fejének.

A folyadék körbezáródott a nyakán, és egy pillanatig úgy érezte, menten megfullad.

– Hé, fogják meg a lábamat! – kiáltott ki.

– Fogom – jelentette Duval.

A teste félig bent volt a buborékban, és innen át tudott nézni azon a nyíláson, amelyet Duval vágott a falban.

– Rendben van. Húzzanak vissza. – Mihelyt kiért, a buborék egy pukkanással összezárult mögötte.

– Na most lássuk, mit kezdetünk a szívócsővel – szólalt meg Grant. – Emeljék; hó-rukk!

Nem sok haszna volt a műveletnek. A szívócső tompa vége még egy karcolást sem ejtett a légbuborék felületét alkotó szoros kötésű vízmolekulákon. Késsel be lehetett szakítani, úgyhogy a szívócső részben átjutott, de mihelyt a kést visszahúzták, újra fellépett a bőrhatás, és a szívócső kipattant.

Michaels zihált az erőlködéstől.

– Szerintem nem tudjuk megcsinálni.

– Pedig muszáj – közölte Grant. – Figyeljen, én most bemászom, de egészen. Ha benyomják a szívócsövet, én elkapom valamelyik végét, és elkezdem húzni. Én húzom, maguk tolják...

– Nem, Grant, oda nem mehet be – mondta Duval. – Beszívja a nyomáskülönbség, és örökre elveszik.

– Használhatnánk biztosítókötelet – vetette közbe Michaels. – Nézze, Grant, ezt. – Egy gondosan föltekert kötélcsomóra mutatott Grant derekától balra. – Duval, az egyik végét vigye vissza a hajóhoz, kötözze oda, s akkor áteresztethjük Grantot.

Duval – kissé bizonytalanul – megfogta a kötél végét, és visszaúszott a hajóhoz.

– De hogy jut vissza? – kérdezte Cora. – Mi van, ha visszafelé nem tudja legyőzni a felszíni feszültséget?

– Miért ne tudnám? Különben pedig ne keverje a szituációkat: minek rágódni a 2-es számú problémán, amíg az 1-esen sem jutottunk túl?

Bent a hajóban Owens feszülten figyelte, amint Duval visszaúszik a hajóhoz.

– Segítségre van szükségük odakint? – kérdezte.

– Nem hiszem – felelte Duval. – Magára különben is a miniatürizálónál van szükség. Egy kis gyűrűre kötötte a biztosítókötelet a hajó fémes bőrére, és intett a többieknek.

– Jól van, Grant, indulhat.

Grant visszaintett. Második behatolási kísérlete már gyorsabb volt; mostanra belejött. Először egy vágás, az egyik kar (uhh, a lenyúzott bicepsz), aztán a másik, majd kimerítő hadakozás kézzel és uszonyos lábbal, mire a felszíni nyomás engedett, és Grant bepattant, mint egy dinnyemag a hüvelyk- és mutatóujj között.

A sejtek közti vágát két ragadós fala között találta magát. Lenézett Michaels arcára, amely tisztán látszott, bár a buborék hajlásától kissé eltorzult.

– Tolja át, Michaels!

A buborék hártáján keresztül ki lehetett venni a csapkodó végtagokat, egy kést tartó kéz lendülését. Aztán részben megjelent a szívócső fémes, tompa vége. Grant letérdelt, és megragadta. Hátát a hasadék egyik oldalának, lábát a másik oldalnak vetve, meghúzta a csövet. Vele együtt, minden oldalról hozzáragadva emelkedett a buborék hártája is. Grant egyre följebb küzdötte magát és a csövet, közben ziháló hangon kiszólt:

– Nyomják, tolják!

Végre elpattant a hártya, és a cső átért. A belső falához mozdulatlan folyadék ragadt.

– Most pedig fölviszem az alveolusba – közölte megint.

– Amikor beér, legyen óvatos – mondta Michaels. – Nem tudom, hogyan fogja elviselni a kilégzést és a belégzést, de lehet, hogy egy hurrikánban találja majd magát.

Grant lassan haladt fölfelé, egy-egy rántással húzta maga után a csövet, ahogy a puha, képlékeny szövetben támasztékot talált kapaszkodót kereső ujjainak és hátrarúgó lábának.

A feje az alveoláris fal mellett bukkant ki, és hirtelen egy másik világ tárult a szeme elé. A *Próteusz* fénye áthatolt azon az anyagon, amit Grant mérhetetlenül vastkos szövetnek nézett, s az alveolus, a maga tompított intenzitásában is hatalmas üregnek látszott, amelynek a falai nedvesen csillogtak a messzeségben.

Grant körül mindenféle színű és méretű, irizáló szirtek és simára koptatott sziklák voltak, amelyeknek visszaverődő miniatürizált fénye elképesztően szépen csillogott. Most már látta, hogy a szirtek széle homályos maradt, pedig itt lassan örvénylő folyadék sem volt, hogy azt lehessen okolni érte.

– Ez a hely tele van sziklával – állapította meg Grant.

– Por és homok, azt el tudom képzelni – hallatszott Michaels hangja. – Por és homok. Ez a következménye annak, hogy civilizációban élünk, s hogy szüretien levegőt szívunk be. A tüdő egyirányú utca; belélegezzük a port, de képtelenek vagyunk kilökni a szervezetünkéből.

– Figyeljen, Grant – vetette közbe Owens –, amennyire lehet, emelje a feje fölé a szívócsövet. Nem akarom, hogy folyadék kerüljön bele, ami aztán eldugaszolja. Most!

Grant magasra emelte.

– Legyen szíves, ne mulassza el közölni, Owens, ha már elég – mondta Grant kissé elfúló hangon.

– Efelől legyen nyugodt.

– Megy a dolog?

– Hát persze. Sztrobófillikusan használom az erőteret, vagyis rapid sugarakat lövellek ki a... Izé, ne törődjön vele. Az a helyzet, hogy az erőter nem olyan intenzív, hogy a folyadékot is meg a szilárd anyagokat is jelentősen befolyásolja, hanem csak a gázokat miniatürizálja nagy hatásokkal. Épp ezért jóval megnyújtottam az erőteret, Benes testén túl, valahol a mütő atmoszférájában van a hatótávolság határa.

– És ebből nem lesz baj? – kérdezte Grant.

– Csakis így juthatunk kellő mennyiségű levegőhöz. Sok ezerszer több levegőre van szükségünk, mint amennyi Benes tüdejében van, és mindezt miniatürizálnunk is kell. Hogy ez biztonságos-e? Te jó Isten, ember, úgy szopom be Benes szövetein keresztül, hogy közben egyáltalán nem zavarjuk a légzését. Ó, bárcsak lenne nagyobb szívócsövem! – Owens olyan vidám és izgatott volt, mint egy kamasz az első randevúján.

Michaels hangja szólalt meg Grant fülhallgatójában:

– Mondja, Grant, hogy bírja Benes lélegzését?

Grant gyorsan ránézett az alveoláris membránra. Úgy tetszett, hogy a hártya kinyúlt, és feszes a lába alatt, amiből arra következtetett, hogy a belélegzés lassú, egyre lassúbb végét látja. (Ez mindenképpen lassú volt, de most még lassúbb a lehűtés miatt, és ha lehet, még ennél is lassúbb a miniatürizálásából következő időtorzulás miatt.)

– Jól – felelte Grant. – Nincs vele semmi bajom.

De most egy mély, reszelős hang ütötte meg a fülét. Egyre hangosabb lett, míg csak rá nem jött, hogy most kezdődhet a kilégzés. Rákulcsolta a kezét a szívócsőre, és erősen tartotta magát.

– Gyönyörűen működik – ujjongott Owens. – Ilyesmit még soha az életben nem csináltak.

A levegő megmozdult Grant körül, ahogy a tüdő lassan, aztán egyre gyorsabban összelappadt, és a kilégzés reszelős hangja is mind hangosabb lett. Grant érezte, hogy a lába emelkedni kezd az alveoláris padlóról. Tudta, hogy normális méretek közt a levegőáramlás a hörgőkben észrevehetően csekély, de így, lekicsinyítve, közelgő tornádónak érezte.

Grant kétségbeesetten kapaszkodott a szívócsőre, nemcsak mindkét kezét fonta rá, hanem a lábát is. A csövet is, Grantot is fölfelé húzta a vákuum. Még a szirtek – a porsziklák – is meglazultak és ide-oda görgötek.

Lassan elhalt a szél, ahogy véget ért a kilégzés, és Grant megkönnyebbülve engedte el a csövet.

– Most hogy működik, Owens? – kérdezte.

– Szinte kész vagyunk. Egy-két másodpercig maradjon a vonalban.

– Rendben.

Grant magában számolt: húsz, harminc, negyven. Kezdődött a belélegzés, és levegőmolekulák ütköztek a ruhájának. Megint megfeszült az alveoláris fal, mire Grant térdre esett.

– Megtelt! – kiáltott Owens. – Bújjon vissza.

– Húzzanak a csővel együtt – ordította Grant. – Gyorsan. Mielőtt jön az újabb kilégzés.

Ellökte magát lefelé, a többiek pedig húzták. Nehézség csak akkor támadt, amikor a szívócső szája elérte a buborék szélét. Egy percig nem mozdult tovább, olyan erősen beszorult, mintha satuba fogták volna – aztán végre sikerült áthúzni, de a buborék egy kisebbfajta mennydörgéshez hasonló zajjal összecsapódott mögötte.

Grant túl sokáig báméskodott. Amíg a szívócső is bent volt, tett egy mozdulatot, mint aki be akar lépni a hasadékba, hogy onnan kitörjön a buborékból, de megkezdődött a kilégzés, és szél támadt körülötte, amitől elvesztette az egyensúlyát és bukdácsolni kezdett. Egy pillanatra beékelődött két porszikla közé, és miközben próbálta kiszabadítani magát, megütötte az egyik sípcsontját. (A sípcsontját egy porszembe: ez olyan képtelenség, amelyet az ember vén fejjel az unokájának szokott mesélni.)

De hol van? Megrántotta a biztosítókötelet, mert beakadt az egyik porszikla kiszögellésébe, aztán feszesre húzta. Követnie kell a kötelet a hasadékig: ez igazán könnyűnek látszott.

A biztosítókötél a szikla tetején kigyózott, és Grant a lábát nekifeszítve, gyorsan mászni kezdett fölfelé. Az egyre erősödő kilégzés segítette a mászásban, s így alig kellett tennie valamit, hogy fölfelé haladjon. Aztán még könnyebb lett a dolga. Tudta, hogy a hasadék épp a szikla túloldalán van; mehetett volna körbe is, de ő inkább megmászta a sziklát, egyrészt mivel a kilégzés miatt egyszerűbbnek látszott a mászás, másrészt (minek tagadni?) izgalmasabb volt arrafelé.

A sziklatörmelék görögni kezdett a lába alatt, olyan szelet kavart a kilégzés, és Grant szabadon emelkedett. E pillanatban fölért a szikla csúcsára, odalent megpillantotta a hasadékot: pontosan ott volt, ahol sejtette. Most már csak egy picit kell várnia, míg befejeződik a kilégzés, s akkor gyorsan kilőheti magát a hasadék irányába, onnan a vériramba, aztán a hajóra.

De míg ezt végiggondolta, hirtelen úgy érezte, hogy valami vadul fölszippantja, utánatekergőzik a biztosítókötél, mert a vége is kiszabadult a hasadékból, és Grant egy fél pillanat alatt eltűnt szem elől.

*

A szívócsövet kihúzták a hasadékból, és Duval visszaúszott vele a hajóhoz.

– Hol van Grant? – kérdezte izgatottan Cora.

– Ott fent – mondta fölfelé sandítva Michaels.

– Miért nem jön?

– Mindjárt lejön. Mindjárt. Csak gondolom, még egy kicsit egyezkednie kell a professzorral.

– Újra fölfelé nézett. – Benes most épp kilélegzik. Mihelyt vége, Grant baj nélkül le tud jönni.

– Meg kéne ragadni a biztosítókötelet, amivel behúzhatnánk.

Michaels a karját kitarva próbálta megelőzni a lányt.

– Ha belégzéskor megrántja a kötelet, azzal lefelé kényszeríti Grantot, és esetleg megsebesül. Meg fogja mondani, hogy mit tegyünk, ha segítségre van szüksége.

Cora nyugtalanul nézte a kötelet, aztán mégiscsak odaúszott hozzá.

– Nem – mondta –, segíteni...

Ebben a pillanatban a kötél megrándult, tekergőzve megindult fölfelé, és a következő másodpercben a vége is átcsusszant a nyíláson.

Cora felsikított, és kétségbeesetten a hasadék irányába vetette magát.

Michaels utánaúszott.

– Semmit sem tud tenni – zihálta. – Ne bolondozzon!

– De hát nem hagyhatjuk ott! Mi lesz vele?

– Rádióon mindjárt jelentkezik.

– De lehet, hogy elromlott.

– Miért romlott volna el?

Duval úszott melléjük. Fulladozva szólalt meg:

– Az orrom előtt oldódott ki. Egyszerűen nem akartam hinni a szememnek.

Mindhárman tehetetlenül bámultak fölfelé.

– Grant! Grant! – szólalt meg próbaképpen Michaels. – Hall engem?

*

Grant forogva, bukfencezve haladt fölfelé. A gondolatai éppúgy összekuszálódtak, mint az utána repülő biztosítókötél.

Nem tudok visszajutni, ez járt az eszében. Nem tudok visszajutni. Akkor is, ha rádiókapcsolatban maradok, a rádióhullámon nem tudok visszatérni.

Vagy mégis?

– Michaels! – kezdte szölongatni a társait. – Duval!

Először nem hallott semmit, aztán valami halk sercegés ütötte meg a fülét, végül egy elkínzott, madárvijjogásra emlékeztető hangot hallott, ami lehetett akár „Grant!” is. Újra próbálkozott:

– Michaels! Hall engem? Hall engem?

Megint az a vijjogás. Ebből sem értett semmit.

Feszült agyában valahol mélyen felbukkant egy hűvös gondolat, mintha az értelme még így is talált volna időt, hogy nyugodtan fölmérje a helyzetet. Ámbár a fényhullámok lekicsinyítve jobban áthatolnak mindenben, mint közönséges állapotukban, de nem biztos, hogy ugyanez érvényes a rádióhullámokra is.

Láthatóan nagyon keveset lehetett tudni a miniaturizált állapotról. A *Próteusz* és a legénység balszerencséjére épp ők az úttörők abban a birodalomban, amely valóban ismeretlen terület; fantasztikus utazás lett belőle, ha egyáltalán van ilyen.

És ezen az utazáson belül Grant most épp egy fantasztikus magánutat bonyolított le; úgy tűnt, mérföldeket röpdül át egy haldokló ember tüdejének mikroszkopikus hörgőiben.

Kezdett lassulni a mozgása. Elért az alveolus tetejére, és most egy csöves szárbán folytatta az útját, amelyen az alveolus lógott. Ködösen látszott a *Próteusz* fénye. Megpróbálja követni a fényt? Próbáljon abba az irányba indulni, amerről erősebbnek tetszik ez a ködös hunyorgás? Megérintette a csöves szárat, és odaragadt, mint légy a papírra. És – legalábbis eleinte – éppoly esztelenül kezdett kapálózni, mint egy légy.

Mindkét lába és az egyik karja egy pillanat alatt odaragadt a falhoz. Megállt, és kényszerítette magát, hogy gondolkozzon. A kilégzés befejeződött, de hamarosan kezdődik a belégzés. A légáramlat lefelé fogja kényszeríteni. Tehát ezt kell kivárni!

Érezte, hogy fújni kezd a szél, és hallotta a zúgó hangot. Lassan kihúzta a falhoz ragadt karját, és a testét a széllal szembe fordította. Lefelé ellökte magát, ettől a lába is kiszabadult.

Most már zuhant, ólomsúlyként repült lefelé olyan magasságból, amely miniaturizált állapotában egy magas hegynek tűnt. Tudta, hogy normális mértékkel mérve úgy pilinkézik lefelé, mint egy falevél, mégis zuhanásnak érezte. Sima esés volt, nem gyorsult fel, mivel a hatalmas levegőmolekulák (akkorák, hogy szinte látni lehet őket, ahogy Michaels megjegyezte) útját állták, és az is energiát emésztett föl, míg széjjelnyomta őket; máskülönben felgyorsult volna.

Egy baktérium, amely nem nagyobb nála, biztonságban tette volna meg ezt a távot, de Grant, a miniaturizált ember ötventrillió miniaturizált sejtéből épült fel, és ettől a komplexitástól annyira törekeny lett, hogy könnyen miniaturizált porrá zúzódhatott volna.

Miközben ezt végiggondolta, védekezésképpen automatikusan föltartotta a kezét, amikor az alveoláris falak túlságosan közel kerültek. Egy pillanatra érezte, hogy hozzá is ér; rövid időre odatapadt a ragacsos falhoz, aztán bukfencezve folytatta az útját. Ettől viszont lelassult a zuhanása.

Még lejjebb került. Nagyot rúgott a lábával, hogy elkerülje a porsziklák egyik kiszögellését; kis híján elvétette, és majdnem egy szivacsos részbe rúgott. Zuhant tovább. Vadul csapkodni

kezdett, hogy a tűhegynyi fénypont felé essen, és egyre inkább úgy érezte, hogy ez valahogyan sikerülni fog. Bár még nem volt biztos benne.

Legurult az alveoláris felszín szelídebb lejtőjén. Rádobta a biztosítókötelet egy kiszögellésre, de nem húzta meg.

A fénypont ragyogni kezdett, megítélése szerint úgy ötven méterre lehetett tőle. Bizonyára a hasadék, gondolta, de hiába van közel, a fényjelzés nélkül képtelen lett volna rátalálni.

Várta, hogy a belégzés befejeződjön. A kilégzés előtti rövid intervallumban kell eljutnia a hasadékig.

Még mielőtt teljesen véget ért volna a belégzés, Grant már csúszni, mászni kezdett a nyílás felé. Az alveoláris membrán az utolsó pillanatban megfeszült, néhány másodpercig ilyen feszes maradt, aztán a kilégzés első jelére elernyed.

Grant ledobta magát a fényárban úszó hasadékba. Belerúgott a buborék hártájába, amely visszarúgott, mintha gumiból lenne. Egy kés hasította át a falat; megjelent egy kéz, és vasmarokkal ráfonódott a bokájára. Érezte, hogy iszonyatos erővel húzzák lefelé, de épp időben, mert a füle mellett süvíteni kezdett a kilégzés orkánja.

Újabb kezek kapaszkodtak a lábába, és Grant végre újra bent volt a kapillárisban. Hosszan, remegve kapkodott levegő után. Végül megszólalt:

- Köszönöm! A fényt követtem! Másképp nem sikerült volna.
- Rádióon nem tudtuk elérni – közölte Michaels.

Cora rámosolygott.

– Dr. Duval ötlete volt. Ideirányította a *Próteuszt* a nyílás szájához, és szólt Owensnek, hogy az összes fényszórával világítson be. Mellesleg a rést is megnagyobbította.

– Menjünk vissza a hajóra – szólalt meg Michaels. – Lényegében elvesztegettük az összes elvesztegethető időt.

Tizenharmadik fejezet

Mellhártya

– Al – kiáltott Reid –, üzenet érkezett.

– A *Próteusz*ról? – Carter az ablakhoz rohant.

– Nem is a feleségétől.

Carter türelmetlenül legyintett.

– Később. Később. Tegye a vicceit egy nagy kupacba, majd a végén szétválogatjuk.

Rendben?

A hangszórón keresztül megérkezett az üzenet: „Uram, *Próteusz* jelenti: VESZÉLYES LEVEGŐVESZTESÉG. ÚJRATÖLTÉSI HADMŰVELET SIKERESEN BEFEJEZVE.

– Újrátöltés? – hüledezett Carter.

– Gondolom, a tüdőből – mondta a homlokát ráncolva Reid. – Végül is ott vannak, és a mostani méreteik szerint ez sok köbméter levegőt jelent. De...

– De micsoda?

– Ezt a levegőt nem tudják használni. Nincs lekicsinyítve.

Carter felbőszülve nézett az ezredesre, aztán belevakkantott a mikrofonba:

– Ismétlje meg az üzenet utolsó mondatát.

– ÚJRATÖLTÉSI HADMŰVELET SIKERESEN BEFEJEZVE.

– Azt mondja, sikeresen?

– Igen, uram.

– Lépjen érintkezésbe velük, és erősítse meg az üzenetet.

– Ha azt mondják, hogy „sikeresen” – fordult Reid felé –, akkor, gondolom, megoldották.

– A *Próteusz* fedélzetén van miniatürizáló.

– Hál akkor azzal. A végén úgyis minden kiderül.

Újra megszólalt a hangszóró.

– Megerősítették az üzenetet, uram.

– Elindultak? – kérdezte Carter egy másik vonalon.

Rövid szünet, aztán:

– Igen, uram. Áthaladnak a mellhártya vonalán.

Reid bólogatni kezdett. Főlnézett az időjelzőre, amely 37-et mutatott, és azt mondta:

– A mellhártya a tüdőt körülvevő kettős hártya. Gondolom, a két hártya között haladnak; tiszta sor, akadálytalanul mehetnek egész a nyakig.

– És végre ott lesznek, ahol félórával ezelőtt voltak – mondta a fogát csikorgatva Carter. – És aztán?

– Visszatérhetnek a kapillárisokba, hogy onnan találják meg újra a nyaki verőeret, ami elég időigényes; vagy elhagyják az artériás rendszert, és a nyirokedényekben folytatják az útjukat, ami viszont más problémákkal jár. Michaels irányítja a hajót; gondolom, tudja, mit kell tennie.

– Nem tudna tanácsot adni nekik? Könyörgöm, gyógyuljon ki a rangkórságból.

Reid megrázta a fejét.

– Nem vagyok biztos benne, melyik a bölcsebb választás, és végül is ő van a helyszínen. Jobban meg tudja ítélni, hogy kibír-e a hajó még egy artériás zuhatagot. Rájuk kell bízni, tábornok.

– Bár tudnám, hogy mit kéne tenni – sóhajtott Carter –, s hogy miért kell másra bíznom a felelősséget.

Michaels a térképeket böngészte.

– Rendben van, Owens, nem ide akartam kilyukadni, de jobb híján megteszi. Itt vagyunk, és van egy nyílásunk. Irány a hasadék.

– A tüdőbe? – kérdezte mérgesen Owens.

– Nem, nem. – Michaels türelmetlenül kicsatolta a hevedereket, és fölmászott a létrán, hogy a feje kibukkanjon a felső buborékban.

– Be kell jutnunk a két mellhártya közé. Indítsa el a hajót, én majd irányítom.

Cora letérdelt Grant üléséhez.

– Hogy sikerült ezt megúszni?

– Magam is alig tudom elhinni – felelte Grant. – Én már jó néhányszor begazoltam – tudja, elég félénk természetű vagyok –, de ezúttal ijedségi rekordot döntöttem.

– Miért akarja folyton elhitetni velem, hogy gyáva? Végül is a munkája...

– Az, hogy ügynök vagyok? A munkám nagyrészt rutin, nagyon unalmas és nagyon biztonságos, és mindent megteszek, hogy ilyen is maradjon. Ha nem tudok elkerülni egy ijesztő helyzetet, akkor is csak úgy tudom elviselni, hogy hiszek abban, amit csinálok. Tudja, ahhoz meglehetősen átmosták már az agyamat, hogy hazafias buzgalomból tegyek vagy ne tegyek valamit, és igazából nem is erről van szó.

– Hanem?

– Mert nem ez vagy az az ország. Réges-rég túlhaladtuk azt a korszakot, hogy bármilyen ésszerű alapon osztályozni lehessen az emberiséget. Mélységesen hiszek viszont abban, hogy a politikánk a béke fenntartására irányul, és ebből, ha mégoly kis részt is, de szeretném kivenni a részemet. Nem önként jelentkeztem erre a feladatra, de ha már itt vagyok... – Vállalt vont.

– Úgy tűnik, zavarba jön, ha a békéről vagy a patriotizmusról kell beszélnie – jegyezte meg Cora.

– Azt hiszem, tényleg zavarban vagyok – ismerte el Grant. – Magukat mind egy-egy sajátos cél motiválja, nem üres szavak. Owens a hajóját teszteli; Michaels irányítja a hajót egy ember testén keresztül; Duval Isten keze munkáját csodálja; és maga...

– Igen?

– Maga meg Duvalt csodálja – mondta halkán Grant.

Cora elpirult.

– Megérdemli, tényleg megérdemli, hogy az ember csodálja. Tudja, miután azt javasolta, hogy a hajó fényszóráival világítsunk be a hasadékba, hogy maga kitalálja, azontúl nem tett semmit. Nem szólt egy szót sem magához, amikor visszatért. Ilyen. Megmenti valakinek az életét, aztán a következő pillanatban esetleg valami gorombaságot vág az illető fejéhez, és erre mi történik: nem az életmentő akcióját jegyzi meg, hanem a gorombaságot. De a viselkedése nem változtathatja meg az alaptermészetét.

– Nem. Ez igaz; bár esetleg eltakarja.

– És a maga alaptermészetét se tudja befolyásolni, hogy hogyan viselkedik. Törékeny, kamaszos humort erőltet magára, hogy eltakarja az emberiségért érzett mély elkötelezettségét. Most Granton volt a sor, hogy elpiruljon.

– Ha még sokáig mondja, kezdem azt hinni magamról, hogy nem mindennapi futóbolond vagyok.

– Nem tehetek róla. Maga mindenesetre nem gyáva. De mennem kell, hogy megvizsgáljam a lézert. – Futó pillantást vetett Michaelsre, aki épp visszaült a helyére.

– A lézert? Úristen, egészen kiment a fejből. Tényleg, nézze meg, nem ment-e teljesen tönkre.

A lelkesültség, amelytől Cora ragyogott az előző beszélgetés alatt, most egy csapásra elszállt belőle.

– Ó, nem tudom, mi történhetett vele.

Elindult a hátsó traktusba. Michaels a szemével követte.

– Mi van a lézerrel? – kérdezte.

Grant a fejét rázta.

– Elment, hogy ellenőrizze.

Michaels mintha habozott volna a következő megjegyzése előtt. Aztán csak a fejét csóválta. Grant ránézett, de nem szólt semmit.

Michaels leült, és végre megszólalt:

– Mit gondol a jelenlegi helyzetünkről?

Grant, aki idáig Corán tünődött, most fölneézett az ablakra. Mintha két párhuzamos fal között haladtak volna, amelyek szinte hozzáérték a *Próteusz*hoz; a falak sárga fénnel ragyogtak, és párhuzamos rostokból álltak, mintha egymás mellé állított fák gyökerei lettek volna.

A köztük lévő folyadék tisztán csillogott, nem volt benne sejt, se más tárgy vagy törmelék. Úgy tetszett, tökéletes nyugalomban van, és a *Próteusz* csöndben, zavartalanul, egyenletesen haladt benne, legfeljebb a Brown-féle mozgás zavarta ezt a nyugalmat.

– Mintha kicsit durvább lenne a Brown-féle mozgás – jegyezte meg Grant.

– Az itteni folyadék kevésbé viszkózus, mint a vérplazma, ezért nem tudja annyira háritani az ütközéseket. De úgysem maradunk itt sokáig.

– Ezek szerint nem a vérben vagyunk.

– Miért, úgy néz ki? Ez a mellhártyák közti terület, amely a tüdőlebenyeket veszi körül. A túloldali hártya a bordára tapad. Ha elhaladunk valamelyik mellett, egy hatalmas betüremkedést fogunk látni, A másik hártya a tüdőre borul. Ha pontosan akarja tudni a nevüket, az egyik a fali vagy parietális, a másik a tüdő felőli vagy pulmonáris hártya.

– Köszönöm, de jól bírom nélkülük.

– Gondoltam. Amiben most vagyunk, az a mellhártyák közötti filmszerű kenőanyag. Amikor a tüdő belégzésnél kitágul vagy kilégzésnél összeér, ezek a hártyák mozognak a tüdő és a bordák között, és a köztük levő folyadék tompítja, gyöngíti a súrlódást. Olyan vékony réteg, hogy az egészséges testben úgy tűnik, mintha összeérne a két mellhártya, de mivel pillanatnyilag baktérium méretűek vagyunk, épp át tudunk csúszni a hártyák közti folyadékban.

– De nem befolyásolja a mozgásunkat, ha a tüdő súrolja a bordákat?

– Nem, legfeljebb kicsit sietteti vagy lassítja a haladásunkat. Kárt azonban nem tesz bennünk.

– Hé – kiáltotta Grant. – Van ezeknek a hártyáknak valami közük a mellhártyagyulladásához?

– Hát persze. Ha a fertőzéstől belobbannak, akkor minden lélegzetvétel egy merő kínzenvedés, és ha köhögni kell...

– Mi lesz, ha Benes elkezd köhögni?

Michaels vállat vont.

– Azt hiszem, a jelenlegi helyzetünkben végzetes lenne. Darabokra törnénk. Bár semmi oka, hogy köhögjön. Benes teste le van hűtve, nyugtatókat kapott, és a mellhártyái – erre szavamat adom – jó állapotban vannak.

– De ha irritáljuk...

– Ahhoz túl kicsik vagyunk.

– Biztos?

– Csak feltételezésekről beszélhetünk. A köhögés valószínűsége kisebb, semhogy aggódnia kelljen miatta. – Michaels arca egészen hűvös volt.

– Értem – mondta Grant, és hátranézett, hogy mit csinál Cora.

Duvallal a dolgozószobában voltak; mindkettőjük feje mélyen a munkapad fölé hajolt.

Grant fölkel, és odament az ajtóhoz. Michaels követte.

Tejfehér fényvel alulról megvilágított, opálos üvegen ott állt a lézer szétszerelve, minden egyes darab tisztán és élesen elvált a vakító fehérségben.

– Végül is mekkora a teljes kár? – kérdezte metsző hangon Duval.

– Csak azok a darabok, és ez az elsütőkábel. Ennyi az egész.

Duval mintha számba vette volna a veszteséget, gondterhelten és óvatosan kézbevette, aztán arrébb tett minden egyes darabot.

– Vagyis a helyzet kulcsa ezek szerint az összetört tranzisztor. Amiből az következik, hogy semmiképpen nem tudjuk működésbe hozni a fényforrást, tehát vége a lézernek.

– Nincs tartalék alkatrész? – vetette közbe Grant.

Cora fölnézett. Büntudattal telve kapta el a pillantását Grant szúrós tekintetéről.

– A burkolatába semmi nincs beépítve – mondta Cora. – Hozhattunk volna egy másik berendezést, ki gondolta volna... Ha nem lazul ki...

– Komolyan beszél, dr. Duval? – kérdezte Michaels. – Tényleg nem használható a lézer?

Egy pici türelmetlenség bujkált Duval hangjában, amikor azt mondta:

– Én mindig komolyan beszélek. De most ne zavarjanak! – Úgy látszott, teljesen elmerül a gondolataiban.

Michaels megrántotta a vállát.

– Hát akkor ennyi. Átmentünk a szíven, a tüdőben feltöltöttük levegővel a kamrákat, és mindezt semmiért. Nem tudunk továbbmenni.

– Miért nem? – kapta föl a fejét Grant.

– Persze mehetünk, fizikailag képesek vagyunk rá. Mindössze arról van szó, Grant, hogy semmi értelme. Lézer nélkül nem megyünk semmire.

– Dr. Duval – kérdezte Grant –, az elképzelhetetlen, hogy lézer nélkül műtsön?

– Ezen gondolkozom – csattant fel Duval.

– Akkor ossza meg velünk a gondolatait – csattant fel Grant is.

Duval fölnézett.

– Nem, lézer nélkül semmiképpen nem tudom végrehajtani a műtétet.

– De hát azelőtt évszázadokon át lézerkés nélkül operáltak. A késével átvágta a tüdő falát; ez nem műtét? A vérrögöt nem tudná ugyanúgy átvágni?

– Persze hogy tudnám, de közben valószínűleg megsérteném az ideget, és veszélyeztetnék egy egész agylebenyt. A lézer leírhatatlanul pontosabban dolgozik, mint a kés. Jelen esetben a lézerhez képest hentesmunka volna késsel dolgozni.

– De közben meg tudná menteni Benes életét, nem igaz?

– Az életét valószínűleg igen. Viszont nem biztos, hogy az agyát is meg tudnám menteni. Mi több, majdnem bizonyos vagyok benne, hogy a késsel végzett műtét komoly agyi károsodást idézne elő. Ezt akarják?

Grant az állat dörgölte.

– Figyeljen ide! E pillanatban a vérrög felé közeledünk. Ha odaérünk, és nincs más, amit használhatna, csak egy kés, akkor azt fogja használni. Ha a késeket is elveszítjük, Duval, akkor a fogával kell operálnia. Ha nem maga, akkor én csinálom. Lehet, hogy kudarcot vallunk, de nem hátrálunk meg. Addig viszont vegyük szemügyre...

Belépett Duval és Cora közé, fölkapta és a mutatóujja hegyére illesztette a tranzisztort.

– Ez tört el?

– Igen – felelte Cora.

– Ha sikerülne megjavítani vagy kicserélni, amikor lehetne használni a lézert?

– Igen, csak hogy nem lehet megjavítani.

– Tegyük fel, hogy van egy másik tranzisztor ebben a méretben, ugyanilyen teljesítménnyel, és van egy elég vékony drót is. Össze tudnák illeszteni?

– Nem hiszem, hogy sikerülne. Abszolút precizitást igényel.

– Maga talán nem, Cora, de ön, dr. Duval? A maga sebészujjai talán a Brown-féle mozgás ellenére is meg tudnák csinálni.

– Miss Peterson segítségével megpróbálnám. De nincsenek meg az alkatrészek.

– De, megvannak – felelte Grant. – Mindjárt odaadom.

Megragadott egy súlyos fém csavarhúzó, és határozottan megindult az elülső kabin irányába. Odament a távíróhoz, és habozás nélkül elkezdte lecsavarni a fedelét.

Michaels utolérte, és elkapta a könyökét.

– Mit művel, Grant?

Grant lesöpörte Michaels karját:

– Kibelezem.

– Úgy érti, hogy szétszereli?

– Szükségem van egy tranzisztorra és egy darab drótra.

– De akkor megszűnik a kapcsolatunk a külvilággal.

– Na és?

– Amikor eljön az ideje, hogy kivegyenek Benesből... Grant, figyeljen ide...

– Nem – mondta türelmetlenül Grant. – A saját radioaktivitásunk alapján nyomon tudnak követni. A távíró úgyis csak fölösleges fecsegésre szolgál, nagyon jól megleszünk nélküle. Legalábbis kénytelenek leszünk. Vagy a távíró nemül el, vagy Benes, de örökre.

– Jó, de akkor hívja Cartert, és beszéljen vele.

Grant egy pillanatig elgondolkozott.

– Jó, hívom. De csak azért, hogy közöljem, nem lesz több üzenet.

– És ha azt parancsolja, hogy készüljünk fel a visszavonulásra?

– Nem engedelmeskedem neki.

– De ha *parancsolja*...

– Erőszakkal kiemelhet, de együttműködni nem vagyok hajlandó. Mindaddig, míg a *Próteusz* fedélzetén tartózkodunk, én felelek az elvi döntések meghozataláért. Túl sok mindenem mentünk már keresztül ahhoz, hogy meghátráljunk, tehát megyünk tovább a vérröghöz, bármi történjen vagy bármit parancsoljon is Carter.

*

– Ismétlje az utolsó üzenetet! – ordította Carter.

– LÉZER JAVÍTÁSA TÁVÍRÓ KIBELEZÉSÉVEL. UTOLSÓ ÜZENET.

– Megszakítják az összeköttetést – hökkent meg Reid.

– Mi történt a lézerrel? – kérdezte Carter.

– Ne engem kérdezzen.

Carter leroskadott az ülésre.

– Hozasson fel kávé, Don. Ha tudnám, hogy nem lesz semmi következménye, inkább egy whiskyt kérnék szódával, aztán még kettőt. Benne vagyunk a slamasztikában!

Reid intett, hogy kávé kérnek.

– Lehet, hogy szabotázs történt – mondta.

– Szabotázs?

– Igen, és ne játssza az ártatlant, tábornok. Maga kezdettől számított erre a lehetőségre, vagy mi másért küldte el Grantot?

– Azok után, ami Benessel történt idejövet...

– Tudom. De én nem különösebben bízom sem Duvalban, sem a lányban.

– Velük semmi baj – mondta egy fintor kíséretében Carter. – Képtelenség volna. Itt mindenki gyanú fölött áll. Különben pedig a biztonságot nem lehet biztosítani.

– Pontosan. Nincs olyan biztonsági intézkedés, amely abszolút biztonságot jelentene.

– A legénység minden tagja itt dolgozik.
– Grantot kivéve – mondta Reid.
– Tessék?
– Grant nem itt dolgozik. Külső ember.
Carter görcsösen fölnevetett.
– Grant kormányügynök.
– Tudom – jelentette ki Reid. – De az ügynökök kettős játékot is tudnak játszani. Beküldi Grantot a *Próteuszra*, mire egyik szerencsétlenség követi a másikat, vagyis csupa olyasmi, ami szerencsétlenségnek látszik...
Megerkezett a kávé.
– Nevetséges – mondta Carter. – Ismerem ezt az embert. Számomra egyáltalán nem idegen.
– Mikor találkoztak utoljára? Mit tud a magánéletéről, a belső gondolatairól?
– Felejtse el. Ez lehetetlen. – De azért Carter láthatóan idegesen töltötte a tejszínt a kávéjába.
– Jól van – mondta Reid. – Csak hangosan gondolkoztam.
– Még mindig a mellhártyákban vannak? – kérdezte Carter.
– Igen!
Carter az időjelzőre nézett, amely 32-t mutatott, mire lemondóan csóválni kezdte a fejét.

*

A távíró darabokban hevert Grant előtt. Cora a tranzistorokat nézte, egyiket a másik után forgatta, a súlyukat próbálgatta, sőt mintha beléjük is nézett volna.
– Ez – mondta bizonytalanul – szerintem megteszi, de a drót sokkal vastagabb a kelleténél.
Duval a kérdéses drótot a kivilágított, opálos üvegre tette, és mellé helyezte az eredeti, széttroncsolódott darabot, aztán szabad szemmel méregetni kezdte őket.
– Nincs több hozzá hasonló – mondta Grant. – Ezt kell felhasználniuk.
– Könnyű azt mondani – felelte Cora. – Nekem egyszerű kiadni egy ilyen parancsot, de próbáljon inkább a drótnak parancsolni. Akármilyen hangosan ordít rá, attól még nem fog működni.
– Jól van, jól van. – Grant gondolkozni próbált, de nem jutott semmire.
– Várjanak – mondta Duval. – Kis szerencsével talán sikerül elég vékonyra lekaparnom.
Miss Peterson, hozzon egy tizenegyes szikét.
Duval a Grant berendezéséből (amely most már szó szerint drót nélküli távíró volt) származó drótot két kis satuba fogta, és egy nagyítót hajlított elé. Kinyúlt a szikéért, amelyet Cora a keze ügyébe tett, és lassan elkezdte kaparni.
Anélkül, hogy felnézett volna, azt mondta:
– Kedves Grant, legyen olyan jó, és foglaljon helyet. Azzal nem segít, ha itt szuszog a vállam fölött.
Grant arca egy pillanatra megrendült, de aztán elkapta Cora tekintetét. Nem szólt semmit, csak visszaült a helyére.
Michaels szárazon üdvözölte.
– Munkában a sebészünk – jegyezte meg. – Ha kezében a szike, mindjárt a legkedvesebb modorát veszi elő. Ne is pazarolja az idejét arra, hogy megsértődik.
– Nem sértődtem meg – közölte Grant.
– Dehogynem – mondta Michaels –, hacsak azt nem akarja bejelenteni, hogy letett az emberiségről. Duvalnak tehetsége – biztos vagyok, hogy ő így mondaná: istenadta tehetsége – van ahhoz, hogy egy szóval, egy pillantással, egy mozdulattal maga ellen fordítsa az embereket. És ha ez nem lenne elég, még mindig ott van az ifjú hölgy.
Grant nyílt türelmetlenséggel fordult Michaelshez.

– Mi van az ifjú hölgygel?
– Ugyan már, Grant. Előadást akar hallani a fiúkról és a lányokról?
Grant elkomorodott és elfordult.
Michaels halkán és elég szomorúan megjegyezte:
– Kínos dilemmában van miatta, igaz?
– Miféle dilemmában?
– Szép lány, nagyon jól néz ki. És mégis, maga hivatalból gyanakvó ember.
– Na és?
– És! Mi történt a lézerrel? Véletlen baleset?
– Lehetséges.
– Igen, lehet. – Michaels már egész egyszerűen suttogott. – De tényleg az volt?
Grant is suttogott, miután hátrapillantott:
– Azzal gyanúsítja Miss Petersont, hogy szabotálja a küldetést?
– Én? Én természetesen nem. Nincs rá bizonyítékom. De szerintem a maga agyában megfordult ez a gyanú, pedig nem szeretné, ha így lenne. Innen a dilemma.
– De miért épp Miss Petersont vádolnám?
– Miért ne? Senkinek sem tűnne föl, ha azt látná, hogy Miss Peterson a lézerrel matat. Az ő felségterülete. És ha valóban szabotálni akarna, akkor nyilván ragaszkodna a küldetésnek ahhoz a részéhez, ahol otthon érzi magát – vagyis a lézerhez.
– Amitől azonnal és automatikusan órá terelődik a gyanú – aminthogy így is történt – mondta Grant kissé emelt hangon.
– Értem. Maga dühös.
– Nézze – folytatta Grant. – Mindannyian egy viszonylag kicsi hajóban vagyunk, és lehet, hogy azt gondolja, hogy mindenki állandóan és egészen közélről figyelhette a másikat, de ez nem így van. Annyira elmerültünk a kinti világ szemlélésében, hogy bárki közülünk nyugodtan hátramehetett a raktárba, azt csinálhatott a lézerrel, amit akart, és észrevétlenül vissza is sétálhatott. Maga vagy én is megtehettem volna. Maga nem vett volna észre engem, én nem vettem volna észre magát.
– Vagy Duval?
– Vagy Duval. Nem akarom kihagyni. Vagy lehetett egy egészen egyszerű baleset.
– És a kilazuló biztosítókötele? Újabb baleset?
– Főlkészült, hogy még előadjon egy-két ötletet?
– Én nem. De rámutathatok egypár érdekesebb pontra, ha van kedve hozzá.
– Kedvem az nincs, de csak mutasson rá.
– Duval volt az, aki megkötötte a biztosítókötetet.
– És láthatóan elég gyatra bogot kötött rá – jegyezte meg Grant. – De azért arról se feledkezzünk meg, hogy elég tisztességesen meg is feszült az a köté. Elég erősen.
– De hát egy sebésznek tudnia kell csomót kötni.
– Ostobaság. Más a sebészcsomó, és más a tengerészcsomó.
– Lehet. Viszont az sincs kizárva, hogy szándékosan kötötték meg úgy a csomót, hogy kilazuljon. Vagy éppen kézzel kötötték ki.
– Jól van – bólintott Grant. – De megint csak mindenki azzal volt elfoglalva, hogy mi történik körülötte. Maga vagy Duval vagy Miss Peterson gyorsan odaúszhatott a hajóhoz, kilazíthatta a csomót, aztán visszatérhetett anélkül, hogy észrevették volna. Sőt, gyanítom, ebből a célból akár Owens is elhagyhatta a hajót.
– Igen, de Duvalnak volt rá a legjobb esélye. Épp mielőtt maga elszabadult, Duval visszaúszott a hajóhoz a szívócsővel. Azt mondta, hogy a szeme láttára lazult ki a köté. Saját beismerése alapján tudhatjuk, hogy ott volt a megfelelő időben a megfelelő helyen.

– És még mindig lehet, hogy véletlen baleset volt. Mi volna Duval indítéka? A lézer szabotálása már megtörtént, és a kötél kilazításával csak annyit tudott volna elérni, hogy személy szerint engem sodorjon veszélybe. Ha egyszer teljesítette a küldetését, minek piszkáljon engem is?

– Ó, Grant! Grant! – Michaels a fejét csóválva huncutkásan mosolygott.

– De akkor beszéljen. Ne csak morogjon.

– Tegyük fel, hogy az ifjú hölgy viselte a lézer gondját. És tegyük fel, hogy Duvalt kizárólag maga érdekelte; tegyük fel, hogy meg akart szabadulni magától, és teljesen másodrangú kérdés, hogy mellesleg a misszió is kudarcba fullad.

Grant szótlanul maga elé meredt. Michaels folytatta.

– Duval talán mégsem áldozza magát annyira a munkájának, hogy ne vegye észre, az asszisztense számára nem közömbös a maga jelenléte. Maga jóképű fiatalember, Grant, és az örvény idején megmentette a lányt egy komolyabb sérüléstől, talán az életét is magának köszönheti. Duval ezt látta, és láthatta Cora reakcióját is.

– Nem volt reakció. Nem vagyok Cora esete.

– Figyeltem a lányt, amikor maga elveszett az alveolusban. Ami akkor mindenki számára nyilvánvaló lett, arra Duval sokkal hamarabb rájöhetett: hogy maga tetszik a lánynak. És ezért akart magától megszabadulni.

Grant gondolkodás közben az alsó ajkába harapott, aztán azt mondta:

– Jól van. És a levegő elvesztése? Az is baleset volt?

Michaels vállat vont.

– Nem tudom. Szerintem maga arra gyanakszik, hogy ezért Owens felelős.

– Lehet. Owens ismeri a hajót. Ő tervezte, ő tud a legjobban bűvészkedni a műszerekkel. És csak ő jött rá, hogy mi a baj.

– Ez az. Így van.

– És ha már itt tartunk – folytatta Grant egyre gyűlő haraggal –, mi van az arterio-vénás fisztulával? Véletlen volt, vagy maga tudta, hogy ott van?

Michaels hátradőlt a székében, és üres tekintettel bámult maga elé.

– Atyaúristen, erre idáig nem gondoltam. Szavamat adom, Grant, hogy én csak leültem, és eszembe sem jutott, hogy a történetek között van olyan, ami kifejezetten rám terelheti a gyanút. Rájöttem, hogy végül is nyugodtan rám lehet bizonyítani, hogy ravaszul tönkretettem a lézert, kibogoztam a kötelet vagy elrontottam a levegőkamra szivattyúját, araikor senki sem figyelt oda – mind a hármat a nyakamba lehet varrni. De mindegyik esetben sokkal valószínűbbnek látszott, hogy valaki más csinálta. A fisztulát, beismerem, nem tehettem más.

– Így van.

– Kivéve persze, ha nem tudtam, hogy ott van. Ezt viszont nem tudom bizonyítani, igaz?

– Igaz.

– Olvas néha detektívregényeket, Grant? – kérdezte Michaels.

– Fiatalabb éveimben elég sokat olvastam. De most...

– A foglalkozása elveszi az élvezetet. Igen, ezt nagyon is el tudom képzelni. De tudja, a detektívtörténetek mindig olyan egyszerűek. Egy apró nyom elárul valakit, de csakis egyvalakit, s ezt a detektív észreveszi, bár senki másnak nem tűnik fel. A való életben ezek a nyomok mindenkire nézve árulkodóak lehetnek.

– Vagy éppen senkire nézve – mondta határozottan Grant. – Egy csomó véletlennel vagy balesettel foglalkozhatnánk.

– Ez igaz – ismerte el Michaels.

Egyikük állítása sem hangzott túl meggyőzőnek. – Vagy talán egyiküknek sem sikerült meggyőzőnie a másikat.

Tizennegyedik fejezet

Nyirokedények

Owens hangja hallatszott a buborékból:

– Dr. Michaels, nézzen előre. Ez mellékvágány?

Érezték, hogy a *Próteusz* lelassul.

– Túl sok a дума – dörmögött magában Michaels. – Figyelnem kellett volna.

Közvetlenül előttük egy nyitott végű cső látszott. A szemközi vékony, szakadozott falak szinte a semmibe veszttek. A nyílás csak annyira volt széles, hogy a *Próteusz* épp befért.

– Ez jó lesz – kiáltott fel Michaels. – Bújjunk be rajta.

Cora otthagya a munkapadot, és csodálkozva bámult előre, Duval a helyén maradt, végtelen és fáradhatatlan türelemmel dolgozott tovább.

– Ez egy nyirokedény lesz – mondta Miss Peterson.

Beúsztak; a körjük záruló fal nem volt vastagabb, mint a kapillárisé, amelyből nemrég szabadultak.

Akárcsak a hajszálerekben, a falak itt is lapos, sokszög alakú sejtekből épültek föl, s a sejtek közepén lekerekített magok látszódtak. A folyadék, amelyben haladtak, nagyon hasonlított a mellhártyák között talált folyadékhoz, ez is sárgán csillogott a *Próteusz* fényében, sárgás ragyogást kölcsönözve a sejteknek. A sejtmagok sötétebb tónusúak voltak, szinte narancssárgának látszóttak.

– Buggyantott tojás! – mondta Grant, – Pontosan olyan, mint a buggyantott tojás! – Aztán: – Mi az a nyirokedény?

– Bizonyos szempontból egy kiegészítő keringési rendszer – magyarázta buzgón Cora. – A folyadék átpréselődik a vékony hajszálereken, aztán a test különböző üregeiben és a sejtek között összegyűlik. Ez a szövetközi folyadék. Amint látja, a folyadék kis csövekbe, a nyitott végű nyirokedényekbe csurog. Ezek a kis csövek fokozatosan nagyobbak lesznek, míg végül a legnagyobb már véna méretű. A nyirok...

– Ez a körülöttünk lévő folyadék? – kérdezte Grant.

– Igen. A folyadék a legnagyobb nyirokedényben gyűlik össze, a mellkasi csatornában, amely a mellkas felső részén levő kulcscsont alatti vénába vezet, s innen visszakerül a fő keringési rendszerbe.

– De miért léptünk be a nyirokrendszerbe?

Michaels előrehajolt, mert ezt pillanatnyilag biztonságosan megtehetette.

– Mert – szólt közbe – ez egy csendes holtág. Itt nem érződik a szív szívóhatása.

Izommozgások keringetik a folyadékot, és Benes most nem végez túl sok ilyen mozgást. Vagyis csendes utazásra számíthatunk.

– De miért nem az elején léptünk be a nyirokrendszerbe?

– Nagyon kicsik a csövek. A hipodermikus tűnek sokkal jobb célpont egy artéria; és arra számítottunk, hogy az artériás rendszerben percek alatt eljuthatunk a célponthoz. Nem sikerült, az viszont nagyon nagy idővesztéssel járna, ha most megpróbálnánk visszajutni az artériába. Meg aztán, ha megint visszajutunk, újra olyan viharba kerülnénk, amit a hajó valószínűleg nem bírna ki még egyszer.

Újabb térképsort terített ki, és felkiáltott:

– Owens, a 72–D térképet követi?

– Igen, dr. Michaels.

– Győződjön meg róla, hogy valóban azon az útvonalon halad-e, amelyet kijelöltem.

Rengeteg csomópont mellett kell elhajóznunk.

– Mi az ott előttünk? – kérdezte Grant. Michaels fölnézett és elkomorodott.

– Lassítson – kiáltott Owensnek.

A *Próteusz* erősen csökkentette a sebességét. A most már egyre jobban kiszélesedő fal egy részén hatalmas, alakatlanul kitüremkedő dudor látszott, amely tejes, szemcsés, és valahogyan ijesztő volt. De mialatt figyelték, összezsugorodott és eltűnt.

– Menjünk tovább – mondta Michaels. – Attól féltem – magyarázta Grantnak –, hogy ez a fehérvérsejt felénk közeledik, de szerencsére távolodott. Egyes fehérvérsejtek a nyirokcsomóban keletkeznek, amely fontos gátja a betegségeknek. A csomók nemcsak fehérvérsejteket, hanem antitesteket is termelnek. – És mi az az antitest?

– Fehérjemolekulákból áll, és megvan az a képessége, hogy különleges formában lekösse a testet támadó külső anyagokat: bacilusokat, mérgeket, idegen fehérjéket.

– Vagy minket?

– Vagy minket, bizonyos körülmények összejátszása esetén.

Cora közbevágott:

– A csomók foglyul ejtik a baktériumokat, és egyben kitűnő küzdőtérként szolgálnak a baktériumok és a fehérvérsejtek közötti harcban. Ilyenkor megduzzadnak, és fájni kezdenek. Tudja, a gyerekeknek gyakran megduzzadnak a hónaljukban vagy az álluk alatt lévő mirigyek.

– Ezek szerint valóban a nyirokmirigy gyulladásáról van szó.

– Így igaz.

– Vagyis ha jól értem, jobb, ha minél távolabb tartjuk magunkat a nyirokcsomóktól – mondta Grant.

– Nagyon kicsik vagyunk – nyugtatta meg Michaels. – Benes antitestrendszer nem érzékelt minket, és mindössze egy csomósoron kell átjutnunk, attól kezdve nincs több akadály. Ez persze kockázatos, de bármit teszünk is, az most kockázattal jár. Vagy – csattant fel kihívóan – olyan elvi döntést akar hozni, hogy menjünk ki a nyirokrendszerből?

– Nem – felelte Grant. – Hacsak nem tud valaki jobb megoldást.

*

– Ott van – szólalt meg Michaels, finoman megbökve Grantot. – Látja?

– Az az árny előttünk?

– Igen. Ez a nyirokedény egy a sok közül, amely belép a csomóba, s a csomó hártályából és tekervényes átjárókból álló, szivacsos anyag. Tele van limfocitával...

– Az meg mi?

– Egyfajta fehérvérsejt. Remélem, nem zavarnak meg bennünket. Bármilyen baktérium kerül is a keringési rendszerbe, végül egy nyirokcsomóban köt ki. Nem boldogul a keskeny, tekervényes csatornákkal...

– És mi?

– Mi magunk irányítjuk a hajót, Grant, és tudjuk, hova akarunk eljutni, míg a baktériumok vakon haladnak az áramlás mentén. Remélem, érti a különbséget. Mihelyt egy baktérium csapdába kerül a nyirokcsomóban, antitestek veszik kezelésbe, vagy ha ezek kudarcot vallanak, a mozgósított fehérvérsejtek rontanak rá.

Az árny most közelebb jött. A nyirok aranyos árnyalata elsötétedett és zavaros színű lett. Valahol följebb mintha egy fal lett volna.

– Tartja az irányt, Owens? – kiáltott föl Michaels.

– Tartom, de könnyen előfordulhat, hogy rosszul fordulok.

– Ha az segít, ne feledje, hogy jelenleg nagyjából fölfelé haladunk. Amennyire lehet, kövesse a gravitóméter jelzését, akkor nem tévedhet el.

A *Próteusz* éleset kanyarodott, és hirtelen minden szürke lett. A fényszórók mintha nem is világitottak volna meg mást, csak aminek világosabb vagy sötétebb szürke árnyalata volt.

Időnként egy-egy kis pálcika bukkant fel, kisebb és sokkal vékonyabb, mint a hajó; itt-ott egy rakás egészen parányi, bolyhos szélű, gömbölyű tárgy látszott.

– Baktériumok – dörmögte Michaels. – Túlságosan közlelről látom őket ahhoz, hogy felismerjem. Nem különös? Túl közlelről, és túl sok a részlet.

A *Próteusz* most lassan haladt tovább, szinte tétovázva követte a csatorna számos, kisebb-nagyobb kanyarját.

Duval kiállt a dolgozószoba ajtajába.

– Mi van itt? Képtelen vagyok dolgozni ezekkel a mütyürkéekkel, ha a hajó nem tart egy állandó sebességet. Épp elég rossz a Brown-féle mozgás.

– Sajnálom, doktor – mondta hűvösen Michaels. – Épp egy nyirokcsomón haladunk át, mert ennél okosabbat nem tudtunk kitalálni.

Duval dühösen elfordult.

Grant előreszegezte a szemét, és azt mondta:

– Arrafelé elég zürösnek látszik, dr. Michaels. Mi az ott, ami olyan, mint a hínár vagy ilyesmi?

– Hálósövet – közölte Michaels.

– Dr. Michaels! – kiáltott le Owens.

– Igen?

– Ez a rostos anyag egyre sűrűbb. Képtelen leszek anélkül áthaladni, hogy kárt ne tegyek bennük.

Michaels láthatóan elgondolkodott.

– Emiatt ne aggódjon. Akármit csinálunk velük, úgyis csak minimális károsodást jelent.

Egy csomó rost leszakadt, ahogy a *Próteusz* befúrta magát közéjük; a rostok egy darabig az ablak mentén csúszkáltak, aztán oldalt eltűntek. Ahogy haladtak előre, egyre több leszakadt rostot kellett átvágniuk magukat.

– Ne aggódjon, Owens – mondta bátorítólag Michaels –, a test baj nélkül kijavít minden sérülést.

– Én nem Benes miatt aggódom – kiáltott le Owens. – Hanem a hajó miatt. Ha ez eltömi a nyílásokat, túlmelegszik a motor. És úgy látszik, ránk tapad. Nem hallja, milyen más a motor hangja?

Grantnak nem tűnt fel, a figyelme különben is újra a külvilág felé fordult. A hajó most egy indaerdőbe fúrta az orrát. Olyan volt ez a sok sziporkázó inda a fényszórók csóvájában, mint egy baljóslatú tűzijáték.

– Hamarosan átjutunk rajta – mondta Michaels, de a hangja határozottan idegesen csengett.

Az út egy kissé kitisztult, és Grant most valóban érzékelte, hogy más lett a motor hangja, mély, rekedt hangon köhögött, mintha elzárná valami a kipufogónyíláson távozó gázok útját.

– Egyenesen előttünk! – kiáltotta Owens.

A hajó egy pálcika alakú baktérium nyúlós testének ütközött. A baktérium egy pillanatig az ablak görbületére simult, aztán visszapattant eredeti formájára, és elugrott a hajó elöl, csak valami szennyeződés maradt utána, ami lassan mosódott le az üvegről.

Hirtelen újabb pálcikák tűntek föl.

– Mi történik itt? – kérdezte csodálkozva Grant.

– Azt hiszem – mondta Michaels –, azt hiszem, az antitestek támadását látjuk a baktériumok ellen. A fehérvérsejtek még nem avatkoztak be. Figyeljen! Nézze a baktérium falát. A miniatürizált fény miatt nem könnyű, de látja?

– Nem, sajnos nem.

Duval hangja hallatszott mögötte.

– Én se látok semmit. Grant megfordult.

– Sikerült betenni a drótot, doktor?

– Még nem – felelte Duval. – Ebben a zűrzavarban nem tudok dolgozni. Várni kell. De mi van az antitestekkel?

– Ha úgysem dolgozik, kapcsoljuk ki a belső világítást – javasolta Michaels. – Owens!

Kialudt a világítás, csak kintről szűrődött be valamennyi a szürkén sziporkázó lidércfényből, amitől mindenkinek olyan lett az arca, mintha dühös lenne.

– Mi van odakint? – kérdezte Cora.

– Épp ezt próbálok elmagyarázni – felelte Michaels. – Nézzék meg az előttünk lévő baktériumok szélét.

Grant hunyorogva meresztgette a szemét. A fény nyugtalanul vibrált előtte.

– Azokra a kicsi tárgyakra gondol, amelyek olyanok, mint a ceruzahegy?

– Pontosan. Ezek az antitest-molekulák. Tudja, a fehérjék elég nagyok, hogy a mostani méretünkben láthassuk őket. Itt van egy. Nézze! Nézze!

Egy kisebb antitest örvénylett el az ablak előtt. Közelebről szemügyre véve egyáltalán nem látszott ceruzahegynek. Nagyobb volt, olyan, mint egy összegubancolódott spagettiszál, és valahogy gömbölyűnek látszott. Itt is, ott is vékony fonalak csillantak meg rajta.

– Mit csinálnak? – kérdezte Grant.

– Minden baktériumnak egymástól is különböző sejtfa van, amelyben specifikus atomcsoportok specifikus módon kapcsolódnak egymásba. Mi a különböző sejtfalakat simának és alaktalannak látjuk; de ha még kisebbek lennénk, molekula és nem baktérium méretűek, azt látnánk, hogy minden falnak mozaikos mintázata van, és hogy ez a mozaik baktériumfajonként más és más. Az antitestek pontosan ráilleszkednek a mozaikra, és mihelyt lefedik a fal döntő hányadát, vége a baktériumnak; olyan, mintha befognák az ember orrát és száját, és hagynák megfulladni.

– Nézze, ahogy összeakaszkodnak – mondta izgatottan Cora. – Milyen... milyen iszonyatos.

– Csak nem sajnálja a baktériumokat, Cora? – kérdezte mosolyogva Michaels.

– Nem, csak olyan gonosznak tűnnek az antitestek, ahogy rávetik magukat a baktériumokra.

– Ne ruházza fel őket emberi érzelmekkel – mondta Michaels. – Ezek csak vakon mozgó molekulák. Az atomok közti erők rántják a falhoz, bele is illenek, és ugyanezek az erők tartják ott. Olyan ez, ahogy a mágnes magához ránt egy vasdarabot. Mondaná a mágnesre, hogy gonoszul veti rá magát a vasra?

Most, hogy Grant már tudta, mit kell néznie, látta, mi folyik odakint. Egy vaktában imbolygó baktérium jelent meg a lebegő antitestek felhőjében, úgy látszott, hogy vonzani kezdi és magához húzza őket. Egy pillanat alatt egész bolyhos lett a fala tőlük. Az antitestek egymás mellé sorjázta, a spagettifonalak szorosan egymásba fonódtak.

– Egyes antitestek mintha közömbösek lennének – jegyezte meg Grant. – Hozzá sem érnek a baktériumhoz.

– Az antitestek specifikusak – felelte Michaels. – Mindegyik úgy van tervezve, hogy egy sajátos fajta baktérium mintázatához vagy egy sajátos fehérjemolekulához illeszkedjen. E pillanatban az antitestek többsége, bár nem mindegyik, tökéletesen illik a körülöttünk lévő baktériumokhoz. Az antitestek sajátos változatának gyors kialakulását épp ezeknek a sajátos baktériumoknak a megjelenése stimulálja. De hogy ezt a stimulust mi váltja ki, pillanatnyilag még nem tudjuk.

– Jó Isten! – kiáltott fel Duval. – Nézzenek oda!

Az egyik baktériumot most már teljesen behálózták az antitestek, követték minden szabálytalanságát, s a baktérium pont úgy nézett ki, mint korábban, csak most bolyhosan megvastagodott a fala.

– Tökéletesen illeszkedik – állapította meg Cora.

– Nem, nem egészen. Nem látják, hogy az antitest intermolekuláris kötéseit nyomják a baktériumot? Ez idáig még elektronmikroszkóppal sem volt látható, mert csak elpusztult tárgyakat vizsgáltunk vele.

Csönd ereszkedett a *Próteusz* legénységére, amint a hajó lassan elhaladt a baktérium mellett. Az antitest borítás mintha megfeszült és szorosabbá vált volna, és úgy tűnt, hogy belül a baktérium rángatózni kezdett. A borítás újra megfeszült, még szorosabb lett, aztán még egyszer, míg a baktérium hirtelen összezsugorodott, és engedett a nyomásnak. Az antitestek összezárultak, és a baktérium, amely az előbb még pálcika alakú volt, most alaktalan tojásdad formájú lett.

– Megölték a baktériumot. Szó szerint kipréselték belőle az életet – mondta undorral Cora.

– Rendkívüli – dörmögte Duval. – Micsoda fegyver ez a *Próteusz* a tudományos kutatás szolgálatában.

– Biztos benne – kérdezte Grant –, hogy ránk nézve nem veszélyesek az antitestek?

– Úgy tetszik – felelte Michaels. – Nem olyan a testünk, amivel felingerelnék őket.

– Biztos? Az az érzésem, hogy ha megfelelően stimulálják őket, akkor bármire érzékenyek lesznek.

– Azt hiszem, igaza van. Ennek ellenére úgy látszik, nem zavarjuk őket.

– Újabb rostok vannak előttünk, dr. Michaels – kiáltott le Owens. – Kezd egész szépen beborítani az anyag. Nagyon visszafogja a sebességünket.

– Már majdnem kint vagyunk a csomóból – mondta Michaels.

Időnként egy-egy rángatózó baktérium vágódott a hajónak, amely válaszul megremegett, de a harc heve kezdett csitulni, miután nyilvánvaló lett, hogy a baktériumok veszítettek. A *Próteusz* újabb rostokon bukdácsolt, billegett keresztül.

– Egyenesen előre – közölte Michaels. – Még kanyar balra, és máris a kivezető nyirokedényben leszünk.

– Húzzuk magunk után a rostokat – jegyezte meg Owens. – Olyan a hajó, mint egy bozontos szőrű kutya.

– Hány nyirokcsomó lesz még az agyhoz vezető úton? – kérdezte Grant.

– Három. Egyet esetleg elkerülhetünk. Nem vagyok egészen biztos benne.

– Ez nem jó. Túl sok időt veszítünk vele. Három ilyen csomón nem mehetünk keresztül. Nincs valami, valami rövidítés?

Michaels a fejét rázta.

– Olyan nincs, ami kevesebb problémával járna, mint a mostani. A csomókon kell keresztülmenünk. A rostok lemosódnak, és ha nem állunk meg, hogy végignézzük a baktériumháborút, mehetünk gyorsabban is.

– Legközelebb – mondta elkomorodva Grant – olyan csatát fogunk látni, amibe a fehérvérsejtek is beszállnak.

Duval odalépett Michaels térképeihez, és azt mondta:

– Most hol vagyunk, Michaels?

– Pontosan itt – felelte az, és összeszűkülte szemmel figyelte a sebeszt.

Duval egy pillanatig elgondolkodott, aztán megszólalt:

– Próbálok tájékozódni. Ezek szerint a nyakban vagyunk, ugye?

– Igen.

A nyakban, gondolta Grant. Épp ott, ahonnan elindultak. Ránézett az időjelzőre. 28-at mutatott. Több mint a fele idő elment, és csak oda értek vissza, ahonnan elindultak.

– El tudnánk kerülni az összes csomót, ráadásul rövidíthetnénk is, ha itt valahol lekanyarodunk, és egyenesen bemegyünk a belső fülbe – tűnődött Duval. – Onnantól a vérrögig már igazán nem távolság.

Michaels hullámosra gyűrte a homlokát, és fölsóhajtott.

– A térképen mindez pompásan fest. Gyorsan húz rajta egy vonalat, és már meg is érkezett. De gondolt arra, mit jelent átutazni a belső fülön?

– Nem. Mit jelent? – kérdezte Duval.

– A fül, kedves doktorom, bár ezt bizonyára nem kell mondanom önnek, olyan szerkezet, amely összegyűjti és fölerősíti a hanghullámokat. A legkisebb hang, a *legkisebb* hangfoszlány erős vibrációt idéz elő a belső fülben. Miniaturizált állapotunkban ezek a rezgések halálosak. Duval gondterheltnak látszott.

– Igen, értem.

– De *mindig* rezeg a belső fül? – kérdezte Grant.

– Hacsak nincs csönd, vagyis nem éri a fület a hallásküszöb fölötti hang. De a jelenlegi méretünkben feltehetőleg a küszöb alatti hanghullám keltette mozgást is érzékeljük.

– Ami rosszabb, mint a Brown-féle mozgás?

– Lehet, hogy nem.

– A hangnak, ugye, kintről kell jönnie? – kérdezte Grant. – Ha bejutunk a belső fülbe, a hajó motorjának dobogása vagy a saját hangunk vajon nem vált ki ugyanilyen hatást?

– Nem. Ez biztos. A belső fül nem képes átvenni a miniaturizált rezgésünket.

– Nos, akkor ha a kintiek a múltóban teljes csöndben maradnak...

– De honnan tudhatnák meg, hogy így kell tenniük? – kérdezte emelt hangon Michaels. Aztán szinte gorombán még hozzátette: – Maga szétszedte a távirót, tehát nem tudunk kapcsolatba lépni velük.

– De nyomon tudnak követni. Rá fognak jönni, hogy a belső fül felé tartunk. Meg fogják érteni, hogy tökéletes csendre van szükség.

– És ha nem?

– De miért ne? – kérdezte türelmetlenül Grant. – A kintiek többsége orvos. Valamennyire érteniük kell ehhez is.

– Megint kockáztatni akar?

Grant körülnézett.

– Mit gondolnak a többiek?

– Azt az útirányt követem, amit mondanak – jelentette ki Owens –, de nem én jelölöm ki az utat, és nem is vállalom érte a felelősséget.

– Én nem vagyok biztos benne – közölte Duval.

– Én viszont biztosan tudom, hogy *ellene* vagyok – mondta Michaels.

Grant Corára pillantott, de a lány csöndben volt.

– Rendben van – mondta Grant. – Enyém a felelősség. Irány a belső fül. Jelölje ki az irányt, Michaels!

– Nézze... – mondta Michaels.

– A döntés megszületett, Michaels. Jelölje ki az irányt!

Michaels elvörösödött, aztán vállat vont.

– Owens – mondta hűvösen. – Annál a pontnál, amit mutatok, forduljunk élesen balra...

Tizenötödik fejezet

Fül

Carter szórakozottan fölemelte a kávéscsészét. Az aljáról egy-két csepp lefolyt, és meg sem állt a nadrájáig. Észrevette, de nem törődött vele.

– Hogy érti, hogy irányt váltottak?

– Arra gondolok, hogy úgy érezhették, túl sok időt töltöttek a nyirokcsomóban, és nem akartak több csomón átmenni – tűnődött Reid.

– Rendben van. De akkor merre mennek helyette?

– Még nem tudom biztosan, de úgy látszik, a belső fül felé tartanak. Nem állítom, hogy helyeslem a választást.

Carter megint letette a csészét, és arrébb lökte. Nem is ivott belőle.

– Miért nem? – Egy röpke pillantást vetett az időmérőre. A 27-esen állt.

– Nehéz lesz. Vigyáznunk kell, nehogy zajt üssünk.

– Miért?

– Ezt maga is beláthatja, Al. A fül reagál a hangokra. A belső fül vibrálni kezd. Ha a *Próteusz* a közelben van, az is elkezd remegni, olyannyira, hogy akár szét is eshet.

Carter előrehajolt az ülésében, és Reid hűvös arcát nézte.

– De akkor miért mennek oda?

– Szerintem azt gondolják, hogy ez a leggyorsabb út a célterülethez. Vagy egyszerűen csak megbolondultak. Mióta szétszedték a távirót, ezt képtelenség megállapítani.

– Már bent vannak? – kérdezte Carter. – Úgy értem, a belső fülben.

Reid elfordított egy kapcsolót, és gyorsan kérdezett valamit. Aztán hátrafordult.

– Szinte bent vannak.

– Vajon megértik odalent a mütőben, hogy mostantól teljes csendben kell lenniük?

– Remélem.

– Reméli? Hogy érti azt, hogy reméli?

– Szerencsére a *Próteusz* úgysem lesz bent sokáig.

– Épp elég hosszú ideig lesznek bent. Figyeljen ide, mondja meg a lentieknek... Nem, elkéztünk, és túl kockázatos. Inkább adjon egy darab papírt, és hívjon be kintről valakit. Bárkit. Bárkit.

Egy fegyveres biztonsági őr lépett be és szalutált.

– Könyörgök, fogja be – mondta fáradtan Carter. Nem is szalutált vissza. Nagybetűkkel fölírta a papírra: CSÖND! ABSZOLÚT CSÖND, AMÍG A PRÓTEUSZ A FÜLBEN VAN.

– Ezt fogja – mondta a biztonsági őrnek. – Menjen a mütőbe, és mutassa meg mindenkinek. De győződjön meg róla, hogy mindenki megnézte. Megölöm, ha zajt csinál. Ha egy szót is szól, kitaposom a belét. Megértette?

– Igen, uram – felelte az őr, de látszott rajta, hogy belezavarodott, és meg van rémülve.

– Induljon! Nyomás! És vegye le a cipőjét!

– Tessék?

– Vegye le! Zokniban menjen a mütőbe.

A megfigyelőtoronyban számolták a soha véget nem érő perceket, míg a katona leért, és zokniban meg nem jelent a mütőben. Orvostól nővérig, nővértől orvosig járt, és a mutatójával a megfigyelőtoronyra bökve eléjük tartotta a papírt. Az emberek komoran bólintottak. Senki sem mozdult a helyéről. Egy percig úgy tűnt, mintha tömeges bénulás kerítette volna hatalmába a teremben lévőket.

– Ezek szerint értik – mondta Reid –, és nem kell külön utasításokat adni.

– Gratulálni fogok nekik – mondta dühösen Carter. – De figyeljen ide: ha netán kapcsolatba lépne a kezelőszemélyzettel, nem kell se sziréna, se csengő, se gong, semmi. Még villogó fényjelző se. Nem akarom, hogy bárki is a meglepetéstől esetleg csuklani kezdjen.

– Egy-két másodperc alatt túljutnak,

– Vagy igen – mondta Carter –, vagy nem. Lásson hozzá.
Reid hozzálátott.

*

A *Próteusz* egy tiszta folyadékkal teli széles területre ért. Egy-két átcikázó antitestet kivéve nem volt más látnivaló, csak az a fénycsóva, amit a hajó fényszórója csinált magának a sárgás nyirokban.

A hallásküszöb alatt egy ködös hang dörzsölődött a hajóhoz, olyan volt, mintha az egyik hullámlécnek ütődött volna valami. Aztán megint. És megint.

– Owens – kiáltott fel Michaels. – Kérem, kapcsolja le a benti világítást.

Hirtelen sokkal világosabb kontúrokkal jelent meg előttük a külvilág.

– Látja? – kérdezte Michaels.

A többiek nézni kezdték. Grant egyáltalán nem látott semmit.

– A belső füljáratban vagyunk – mondta Michaels. – Abban a kis spirális csőben, amivel hallunk. Ezzel hall Benes. Az egyes hangokra különbözőképpen kezd rezegni. Látják?

Most már Grant is látta. Szinte árnyékot vetett a folyadékban; olyan volt, mintha egy hatalmas, lapos árny suhant volna át rajtuk.

– Ez egy hanghullám – mondta Michaels. – Legalábbis bizonyos szempontból. Egy összepréselt hullani, amit a miniatürizált fényünk segítségével valamelyest ki tudunk venni.

– Ezek szerint valaki beszél? – kérdezte Cora.

– Ó, nem, ha valaki beszélne vagy igazi hangot adna ki, ez úgy háborogna, mintha földrengés lenne. De a belső fül még teljes csöndben is érzékel bizonyos hangokat: a szívverés távoli dobbanását, a fül apró erein és az artérián áthaladó vér sustorgását és így tovább. Tartottak már kagylót a fülükhöz, hogy azzal hallgassák az óceán zúgását? Amit ilyenkor hallanak, az főleg a saját óceánjuk hangja, a vér áramlása.

– És ez itt veszélyes? – kérdezte Grant.

Michaels vállat vont. Nem rosszabb, mint idáig. Ha senki se szólal meg.

Duval, aki újra visszatért a dolgozószobába, és a lézer fölé hajolt, most felkiabált Owensnek:

– Owens! Miért lassítunk?

– Valami baj van – felelte Owens. – A motor lefullad, és nem tudom, miért.

Ahogy a *Próteusz* lejjebb ereszkedett a járatban, a bentieknek egyre inkább olyan érzésük támadt, mintha egy süllyedő liftben ülnének.

Egy apró döccenéssel leértek a csiga alaplemezére, és Duval letette a szikét.

– És most?

– Túlmelegedett a motor – mondta idegesen Owens –, és le kellett állítanom. Azt hiszem...

– Hogy?

– A hálózóvet miatt lehet. Az az átkozott hínár valószínűleg elzárta a beömlőnyílásokat. Semmi másra nem tudok gondolni, ami ezt okozta volna.

– Nem tudja valahogy kifúvatni? – kérdezte feszülten Grant.

Owens a fejét rázta.

– Képtelenség. Ezek beömlőnyílások. Befelé szívják a hűtőfolyadékot.

– Akkor csak egy dolgot tehetünk – mondta Grant. – Kívülről kell megtisztítani, vagyis újra ki kell mennünk. – Azzal a homlokát összeráncolva kezdte fölhúzni a búvárruháját.

Cora idegesen nézett ki az ablakon.

– Odakint antitestek vannak – mondta.
– Nem sok – felelte kurtán Grant.
– És ha megtámadják?
– Nem valószínű – jegyezte meg biztatóan Michaels. – Az emberi alakra nem érzékenyek. És addig, míg magukat a szöveteket nem éri károsodás, az antitestek valószínűleg passzívok maradnak.

– Na látja – mondta Grant, de Cora a fejét csóválta.
Duval, aki egy percig hallgatta a beszélgetést, most újra a drót fölé hajolt, gondosan hozzámérte az eredetihez, aztán lassan forgatni kezdte az ujjai között, hogy szabad szemmel próbálja kivenni a keresztmetszet egyenetlenségeit.

Grant kilépett a hajó zsilipjén, és a belső fül gumi rugalmasságú alaplemezen landolt. Bánatos arccal nézett vissza a hajóra. Már rég nem az a tiszta, sima fémtest volt, ami korábban. Bolyhosnak, szőrösnek látszott.

Az uszonnal hátrarúgott, hogy a hajó tatjához kormányozza magát. Owensnek nagyjából igaza volt. A beömlőnyílásokat szinte teljesen eldugaszolták a rostok.

Grant megragadott egy marokravalót, és meghúzta. Nehezen, de elindultak kifelé, bár elég sok szál beletört a szűrőkbe.

A kis fülhallgatóban Michaels hangja szólalt meg:

– Mi a helyzet?
– Nem túl rózsás – felelte Grant.
– Mennyi időbe telik? Az időjelző 26-ot mutat.
– Elég sokáig el fog tartani. – Grant elszántan rángatta a rostokat, de a nyirok viszkozitása lelassította a mozdulatait, és a rostok makacssága mintha szándékosan nehezítette volna a dolgát.

Bent a hajóban Cora szólalt meg ideges hangon:

– Nem volna jobb, ha valamelyikünk kimenne segíteni?
– Hát, nem is tudom – kezdte Michaels kételkedően.
– Én kimegyek – mondta Cora, és már meg is ragadta a bűváruháját.
– Rendben van – tette hozzá Michaels. – Én is megyek. Owens viszont jobb, ha a műszerek mellett marad.
– Én meg azt gondolom – mondta Duval –, hogy jobb, ha én is maradok. Már majdnem kész.
– Hát persze, dr. Duval – nyugtatta meg Cora. Föltette a sisakot.

Attól még önmagában nem lett sokkal könnyebb a feladat, hogy hamarosan hárman szorgoskodtak a hajó faránál; mindhárman elszántan huzigálták a beragadt rostokat, és miután sikerült kilazítani egy-egy csomót, hagyták, hogy magával vigye a folyadék lassú sodrása. Végre látszani kezdett a szűrők fémes szája, és Grant a legmakacsabbul kitarató rostokat belökte a nyílásba.

– Remélem, nem okozok bajt, de képtelen vagyok kiszedni őket. Owens, mi van, ha egy-két rost bejut a nyíláson; úgy értem, a hajó motorjába?...

– Szénné égnek, és mindenféle zúrt csinálnak – hallatszott Owens hangja a fülhallgatóban. – Azt jelenti, hogy bármennyire utálok, de ki kell tisztítani a belsejét, mihelyt kiérünk.

– Ha kiérünk, bánom is én, hogy le kell vakarni ezt a bűdös hajót. – Grant belökte azokat a szálakat, amelyek már a szűrőn belül voltak, és kihúzta azokat, amelyek kívül maradtak. Cora és Michaels ugyanezt tették.

– Lassan végzünk – jelentette ki Cora.
– De jóval több időt töltöttünk a belső fülben, mint amennyire számítottunk – közölte Michaels. – Bármelyik pillanatban megszólalhat egy hang...

– Csönd legyen – mondta Grant ingerülten –, és fejezze be a munkáját.

*

Carter úgy tett, mint aki rögtön tépni kezdi a haját, de aztán türtőztette magát.

– Nem, nem, nem, NEM! – ordította. – Megint megálltak.

Egy papírdarabra írt üzenetre bökött, amit az egyik képernyőn feléjük mutattak.

– De ennek legalább eszébe jutott, hogy ne szólaljon meg – mondta Reid. – Honnan veszi, hogy megálltak?

– Hogy honnan? Lehet, hogy csak egy cigarettaszünetre álltak meg. Lehet, hogy napoznak egy kicsit. Talán a lány...

Hirtelen abba hagyta.

– Nem is tudom. Csak azt látom, hogy mindössze huszonnégy percünk van.

– Minél tovább maradnak a belső fülben – mondta Reid –, annál biztosabb, hogy az egyik kinti pasas zajt üt, tüsszent vagy ilyesmi.

– Igaza van. – Carter egy darabig elgondolkozott, aztán halkán azt mondta: – Az istenit! A legegyszerűbb megoldás nem jut az ember eszébe. Hívják be azt a küldöncöt!

Megint belépett a biztonsági őr. Most nem szalutált.

– Ugye még mindig zokniban van? – kérdezte Carter. – Na jó. Vigye ezt le, és mutassa meg az egyik nővérnek. De ugye nem felejtette el, hogy kitaposom a belét?

– Nem, uram.

A papíron ez állt: VATTÁT BENES FÜLÉBE!

Carter cigarettára gyújtott, és figyelte, amint a biztonsági őr belép a mütőbe, egy pillanatilag habozik, aztán gyors, de óvatos léptekkel odamegy az egyik nővérhez.

A nővér rámosolyodott, fölnézett Carterre, és a kezével intett, hogy rendben van.

– Mindenre nekem kell gondolnom – sóhajtott fel Carter.

– Ez csak lehalkítja a hangokat – jegyezte meg Reid. – Nem szünteti meg.

– Tudja, hogy van a veréssel meg a tűzokkal – mondta Carter.

A nővér kilépett a cipőjéből, és két lépéssel az egyik asztalnál termett. Óvatosan kinyitott egy friss csomag higroszkópos vattát, és vagy fél métert letekert belőle.

Egy maroknyit az egyik kezébe, egy maroknyit a másikba vett. De a vatta nem akart engedelmeskedni. A nővér erősebben húzta, mire az egyik keze lecsúszott, és nekiütközött az asztalon lévő ollónak.

Az olló lepördült az asztalról, és nagyot koppant a kemény padlón. A nővér kétségbeesetten a lábával próbált utánanyúlni, erősen rátaposott, de ez csak azután sikerült, hogy az olló egy éles, fémes csattanással földet ért, olyan hangot hallatva, mint egy bukott angyal csuklása.

A nővér arca elvörösödött a halálos rettegetől; a többiek is odafordultak, hogy lássák, mi történt, Carter pedig eldobta a cigarettát és a székre roskadt.

– Vége! – mondta.

*

Owens beindította a motort, és szűrős szemmel figyelte a műszereket. A hőmérséklet-szabályozó mutatója, amely szinte azóta, hogy beléptek a belső fülbe, a veszélyes zónában volt, most lassan elindult visszafelé.

– Egész jól fest – állapította meg Owens. – Készen vannak?

– Nem sok van hátra – hangzott fel Grant hangja Owens fülhallgatójában. – Készüljön az indulásra. Mindjárt jövünk.

Ebben a pillanatban mintha megemelkedett volna az univerzum. Olyan volt, mintha ököllel csaptak volna a *Próteuszra*, amely magasra szökött. Owens egy lemezben próbált megkapaszkodni, s közben hallgatta a távoli dörgést.

Lent Duval ugyanolyan elkeseredetten ragadta meg a lézert, hogy eltakarja a megtévelyodott világ elől.

Odakint Grant érezte, hogy fölrepül, mintha egy hatalmas hullám vette volna a hátára. Egyre arrébb perdült, aztán nekicsapódott a belső fül falának. Visszapattant róla.

Grant az agya mélyén, amely csodával határos módon tiszta maradt, tudta, hogy az ember méretű fal csak valami éles hangra reagál mikroszkopikus amplitúdójú, gyors rezgéssel, de ezt a gondolatot most az ütés okozta sokk eltemette.

Kétségbeesetten próbálta földeríteni a *Próteuszt*, csak egy pillanatra látta, ahogy a fényszórók villantak egy távoli falon.

Cora a rengés pillanatában a *Próteusz* egyik kiszögellésébe kapaszkodott. Ösztönösen szorítani kezdte, és egy pillanatig úgy vágatott a hajóval, mintha vadnyugati paripát akarna megülni. Végül is elfogyott az ereje, eleresztette a hajót, mire csúszni kezdett a membránon, egyre távolabb kerülve az alaplemezen megállapodott *Próteusztól*.

A hajó fényszórói megvilágították előtte az utat, és Cora ugyan minden erejével próbált megállni, de teljesen hiába küszködött. Előbb sikerült volna földre fűrt lábbal megállítani egy lavinát, mint itt akár csak lassítani is.

Tudta, hogy a test egyik alapvető szerve, a hallásközpont felé tart. A szerv egyéb alkotóelemei között itt voltak a szőrsejtek: összesen tizenötezer van belőlük. Cora már meg is pillantott egyet-kettőt; a kecsesen magasra tartott csillókról ismerte meg őket. A belső fülbe vezetett és fölerősített hanghullámok magasságának és erősségének megfelelően egyes csillók lágyan rezegtek.

Ezek a szavak és kifejezések persze csak a normális méretű világra voltak érvényesek; Cora bizonyára ilyeneket mondott az élettan vizsgán. Itt azonban csak egy szakadékot látott, azon túl pedig egy sor nyúlánk, kecses oszlopot, amelyek lomhán mozogtak, ráadásul nem is egyszerre, hanem előbb az egyik, aztán a másik, mintha kósza szél fodrozta volna őket.

Cora csúszott tovább, s a szakadék fölött bepördült a rezgő oszlopok és falak világába. Ahogy lefelé bukfencezett, a fején lévő lámpa időnként felvillant. Érezte, hogy húzza valami a fölszerelését, aztán erővel nekizuhan egy erős rugózású tárgynak. Fejjel lefelé lógva állt meg, és moccanni se mert, mert nem tudta ugyan, hogy mibe akadt bele, de attól tartott, ha megmozdul, ez a valami nem tartja tovább, és még lejjebb zuhan.

Előbb az egyik irányba pördült, aztán a másikba, ahogy az oszlop, amin lógott, a Corti-féle szerv egyik szőrsejtjének mikroszkopikus csillója fenségesen himbálózott tovább.

Cora végre rendesen kapott levegőt, és meghallotta a saját nevét. Valaki hívta. Óvatosan valami esedező hangot hallatott. A saját hangjától fölbátorodva, olyan éleset sikított, ahogy a torkán kifért.

– Segítség! Akárki! Segítség!

*

Owens, miután az első ijedségen túljutott, a még mindig háborgó tengeren próbálta megzabolázni a *Próteuszt*. A hang, akármi volt is, nagyon erős lehetett, de éles volt, és gyorsan el is halt. Csak ez menthette meg őket. Ha csak kicsit tovább tart...

Duval, hóna alá szorítva a lézert, hátát a falnak vetve a padlón ült, egyik lábát minden erejével az asztal támasztékának nyomta, és így kiáltott fel Owensnek:

– Kész?

– Azt hiszem, megúsztuk – lihegett Owens. –A műszerek épek maradtak.

– Jobb lenne innen elkotródni.

– Előbb föl kell vennünk a többieket.

– Ó, persze – mondta Duval. – El is felejtettem. – Óvatosan átfordult a másik oldalára, egyik kezét maga alá tette, aztán nagy gonddal lábra állt. Még mindig a lézert szorongatta. – Eresszük be őket.

– Michaels! Grant! Miss Peterson! – kiáltotta Owens.

– Jövünk – felelte Michaels. – Azt hiszem, egyben vagyok.

– Várjanak – szólalt meg Grant. – Nem látom Corát.

A *Próteusz* mostanra megnyugodott, és Grant, aki nehezen kapkodta a levegőt, és úgy érezte, hogy kicsit jobban megüthette magát, mint a többiek, erős csapásokkal megindult a hajó fényszórói felé.

– Cora! – kiáltotta.

Cora visítva válaszolt:

– Segítség! Akárki! Segítség!

Grant minden irányba veteti egy-egy pillantást.

– Cora! Merre van? – kiáltotta kétségbeesetten. A fülhallgatóban csak ennyit hallott:

– Pontosan nem tudom. Beakadtam a szőrsejtek közé.

– És azok hol vannak? Michaels, hol vannak a szőrsejtek?

Grant észrevette, hogy Michaels a másik irányból közeledik a hajóhoz, a teste csak egy sötét árny a folyadékban, a fején lévő lámpa vékony barázdát vágott maga előtt.

– Várjunk csak, hadd tájékozódjam. – Hirtelen megpördült, és felkiáltott:

– Owens! Állítsa nagy látószögűre a reflektor fókuszát.

Felelet helyett szétterült a sugárnyaláb, és Michaels azt mondta:

– Errefelé! Owens, kövessen! Fényre van szükségünk.

Grant követte Michaels gyorsan mozduló ujjait, és meglátta az előttük tátongó szakadékot meg az oszlopokat.

– Ott bent? – kérdezte bizonytalanul.

– Valószínűleg – felelte Michaels.

Mostanra odaértek a szakadék peremére, mögöttük a hajó, amelynek a fényszórója bevilágított a még mindig lágyan ringó oszlopok üregébe.

– Nem látom Corát – mondta Michaels.

– Én igen – szólalt meg Grant, és odamutatott. – Nem ő az? Cora! Látom magát. Mozgassa a karját, hogy biztos legyen benne.

Cora intett.

– Rendben. Megyek, és leveszem. Egy szempillantás alatt ott vagyok.

Cora várt, és érezte, hogy valami megérinti a térdét; a lehető leghalványabb és legfinomabb érzés volt, mintha egy légy szárnya súrolta volna. Lenézett a térdére, de nem látott semmit.

Most a válla közelében érintette meg valami, aztán még egyszer.

Hirtelen meglátott néhányat – olyanok voltak, mint egy gyapjúgombolyag, kiugró, remegő szálak lógtak belőlük. Az antitestek fehérjemolekulái...

Úgy viselkedtek, mintha éppen földérítenék Cora felszínét, megvizsgálják, meg is kóstolják, és azon tanakodnak, hogy veszélyes-e vagy sem. Egyelőre csak néhányan voltak, de az oszlopok közül egyre több lebegett kifelé.

A *Próteusz* lefelé fordított reflektorának miniatürizált fényében Cora tisztán látta őket. Minden egyes fonál úgy csillant meg, mint egy fürkésző napsugár.

– Jöjjön gyorsan – sikította Cora. – Mindenütt antitestek vannak. – Az agyában túlságosan is tisztán élt a kép a baktériumsejtet körülvevő antitestekről, amelyek teljesen behálózták, aztán beroppantották a sejtet, mihelyt az intermolekuláris erők összerántották őket.

Az egyik antitest a könyökéhez ért, rá is ragadt. Cora viszolyogva és rémülten megrázta a karját, hogy beleremegett az egész teste, és ettől lezuhant az oszlopok közé. Az antitest

azonban még ettől sem esett le. Egy másik is rátapadt, s a rostok egymásbafonódása után a két test pontosan összeilleszkedett.

*

– Antitestek – dörmögte Grant.
– Úgy látszik, elég nagy kárt tett a környező szövetben, hogy magára vont a figyelmüket – állapította meg Michaels.
– De semmit se tudnak vele kezdeni?
– Pillanatnyilag nem. Nem érzékenyek rá. Nincs olyan antitest, amely kifejezetten az ő alakjára fejlődött volna ki. De ha egy-kettő egészen véletlenül ráillik, attól a pillanattól Cora stimulálni kezdi a többit, hogy hasonló formára alakuljon. Ettől aztán csapatostul támadnak rá. Grant látta, hogy máris gyülekeznek körülötte, és egész rajokban telepsznek köré, mint a muslicák.
– Michaels – mondta Grant –, menjen vissza a hajóra. Elég, ha egyikünk teszi kockára az életét. Valahogy majd csak kihozom Corát. Ha nem sikerül, akkor hárman döntsék el, mit tesznek a maradványunkkal. Bármilyen történik is, nem szabad, hogy itt deminiatürizálódjunk. Michaels egy picit tétovázott, aztán azt mondta:
– Legyen óvatos – azzal megfordult, és sietve visszaúszott a *Próteusz*hoz.
Grant folytatta a merülést Cora felé. A közeledéséből eredő örvényléstől az antitestek forogni, táncolni kezdtek.
– Tűnjünk el innen, Cora – lihegte Grant.
– Ó, Grant. Gyorsan!
Grant teljes erővel húzni kezdte a lány oxigéntartályát, amely belevágódott egy oszlopba, és oda is ragadt. A törés mentén még mindig vastag sugárban szivárgott kifelé valami nyúlós anyag, s talán ennek volt köszönhető az antitestek érkezése.
– Cora, ne mozogjon! Engedje... Uhh! – Cora bokáját két antitest tartotta fogva, és Grant épp ezeket fessegette le. – Na, most jöjjön!
Mindketten egy félbukfencsel megindultak a hajó felé. Gorának egész bolyhos volt a ruhája az antitestektől, de a támadók javát sikerült maguk mögött hagyniuk. De – az „illat”-nak, ki tudja, ebben a mikroszkopikus méretben miféle megfelelőjét követve – hirtelen megindultak utánuk; előbb csak egy-kettő, aztán az egész, mind jobban gyarapodó raj.
– Nem fog sikerülni – zihálta Cora.
– De, de igen – felelte Grant. – Csak szedje össze minden maradék erejét.
– De még mindig összeakaszkoznak. Félek, Grant.
Grant a válla fölött hátranézett, aztán kissé lemaradt. Cora háta félig be volt borítva a gyapjúgombolyagok mozaikjával. Testének erre a részére legalábbis tökéletesen ráilleszkedtek.
Grant sietve letörölte a lány hátát, de az antitestek odatapadtak, a keze érintésétől lelapultak, aztán visszaugrottak eredeti alakjukra. Egypár most Grant testét kezdte felmérni és „ízlelgetni”.
– Gyorsabban, Cora!
– Nem tudok...
– Dehogynem. Kapaszkodjon belém!
Uszonyos lábuk rúgásával gyorsan haladtak, hogy följussanak a szakadék széléig, onnan a várakozó *Próteusz*ig.

*

Duval segített Michaelsnak a zsilipen átjutni.

– Mi van odakint? – kérdezte.

Michaels lehúzta a sisakot, és lihegve szólalt meg:

– Miss Petersont foglyul ejtették a Hensen-sejtek. Grant próbálja kiszabadítani, de antitestek támadtak rájuk.

Duval szeme elkerekedett.

– Mit tehetünk?

– Nem tudom. Talán sikerül behoznia. Ha nem, akkor tovább kell mennünk.

– De hát nem hagyhatjuk ott őket – mondta Owens.

– Persze hogy nem – tette hozzá Duval. – Inkább mindhárman menjünk ki, és... – Hirtelen Michaelsre támadt: – Maga miért van itt? Miért nem maradt kint?

Michaels ellenségesen nézett Duvalra:

– Azért, mert semmire sem mentek volna velem. Nekem nincsenek olyan izmaim, sem olyan reflexeim, mint Grantnak. Csak útjában lettem volna. Ha segíteni akar, menjen ki maga.

– Vissza kell szerezniük őket, élve vagy... vagy másképp – mondta Owens. – Körülbelül negyedóra múlva elkezdnek deminiatürizálódni.

– Jól van, jól – kiáltott Duval. – Bújjunk búvárruhába, és gyerünk ki.

– Várjanak – mondta Owens. – Jönnek. Előkészítem a zsilipet.

*

Grant keze szorosan ráfonódott a zsilip kerekére, miközben fölötte a jelzőlámpa vörösen kezdett villogni. Az antitesteket kapkodta Cora hátáról, a gyapjúszerű fonalakat a hüvelyk- és a mutatóujja közé fogva csipkedte, s közben érezte, hogy a lágy, rugalmas rostok kilazulnak, aztán úgy megkeményednek, mint egy drót, és nem engednek tovább.

Ez egy peptidlánc, gondolta Grant.

Egyetemi szemináriumok halvány emléke ködlött föl benne. Egyszer nagy nehezen sikerült leírni a peptidlánc egy részének kémiai képletét, és ez most a maga valóságában itt volt előtte. Vajon ha lenne egy mikroszkópja, az egyes atomokat is láthatná? Nem, Michaels korábban azt mondta, hogy akármit csinál, ezek a semmibe vesznek.

Fölemelte az antitest-molekulát. Az eleinte szorosan kapaszkodott Cora hátába, aztán egy cuppanással fölengedett. A környező molekulák idáig hozzátapadtak, de most ezek is leváltak. Egy egész folt szakadt le, és Grant elhajította. Az antitestek együttmaradtak, aztán rögtön visszatértek, és helyet kerestek maguknak, ahova letapadhatnak.

Nincs agyuk, még a lehető legegyszerűbb központi idegrendszerrel sem rendelkeznek, és nem is szép dolog szörnyként, ragadozóként vagy akár muslicaként gondolni rájuk. Egyszerű molekulák, olyan atomokkal, amelyek úgy vannak elrendezve, hogy az atomok közti erők egymásra hatása folytán képesek legyenek rátapadni olyan felszínre, amely illik a sajátjukhoz. Agya rejtett mélységeiből egy kifejezés jött elő: a „Van der Waals-erők”. Semmi több.

Tovább húzgálta a szálakat Cora hátáról. A lány felkiáltott:

– Jönnek, Grant! Menjünk be a zsilipen!

Grant hátranézett. Az antitestek, miután érzékelték a jelenlétüket, egyre nagyobb rajokban közeledtek feléjük. Tömött sorokban és láncban csaptak rájuk a szakadék szája felől, és mint az óriáskígyók, vakon követték az irányt.

– Várnunk kell... – mondta Grant. A fény zöldre váltott. – Rendben van. Most. – Elszántan megforgatta a kereket. Az antitestek minden oldalról körülvették, de főleg Corára támadtak. Mivelhogy már érzékenyek lettek a testére, sokkal kevésbé voltak tartózkodóak.

Belecsimpaszkodtak, összeakaszkodtak, átfogták a vállát, és bolyhos mintákat szóttek a

hasára. Talán csak az egyenetlen, háromdimenziós görbületű mellénél tétováztak egy kicsit, mert azt még nem tudták igazán föltérképezni.

Grant most nem tudott Corán segíteni, s a lány hasztalanul kapkodott az antitestek felé. A férfi a zsilipet nyitotta ki, belökte Corát, és vele együtt bezúdult az összes antitest.

Grant erővel taszította vissza a zsilipet, de az antitestek továbbra is masíroztak befelé. Lassan rájuk csukódott az ajtó, de annyira szívósak voltak, hogy végül a száz meg száz antitest eldugaszolta a nyílást. Grant nekifeszítette a hátát, és így sikerült forgatni a kereket, amely a helyére döccentette az ajtót. Egy tucat apró gyapjúgombolyag – olyan puha és ölbe kívánczó, ha az ember egyenként nézte őket – tekergett szánalmasan a nyílásban, ahol a zsilip és a fal találkozott. De száz meg száz másik, amelyet nem sikerült csapdába ejteni, szinte csordultig töltötte a körülöttük lévő folyadékot. A levegő nyomása lassan kiszorította a folyadékot, és pillanatnyilag nem is hallottak mást, mint ezt a sziszegő hangot, de Grant most csak azzal volt elfoglalva, hogy lerángassa magukról az antitesteket. Egyesek az ő mellkasára tapadtak, de nem ezekkel törődött. Cora háta és dereka szinte nem is látszott tőlük. A támadók masszív övet formáltak a teste körül a mellétől a combjáig.

– Grant, szorítanak! – mondta Cora.

A sisakja mögött látszott az arcán a szenvedés, és Grant hallotta, milyen neheze érik Corának megszólalni.

A folyadék szintje gyorsan csökkent, de nem várhattak tovább. Grant dörömbölni kezdett a belső ajtón.

– Nem kapok... le... – hörögte Cora.

Az ajtó kinyílt, s a zsilipben még bent maradt folyadék beömlött a hajó testébe. Duval kinyúlt a kamrába, megragadta Cora karját, és behúzta a lányt. Grant utánuk ugrott.

– Istenem – hökkent meg Owens –, oda nézzenek! – Arcán merő undorral, fintorogva, ő is tépkedni kezdte az antitesteket, mint Grant.

Előbb egy csík szakadt le, aztán egy másik, egy harmadik. Grant félig nevetve azt mondta:

– Most már könnyű. Söpörjék félre.

Mindenki segített. Kissé ügyetlenül tocsogtak a két-három centis folyadékban.

– Na persze, arra vannak kitalálva, hogy a testnedvekben dolgozzanak – jegyezte meg Duval.

– Mihelyt levegő veszi körül őket, a molekuláris vonzás jellege megváltozik.

– Mindaddig, míg sikerül lehámozni őket. Cora...

Cora mély, remegő hangon kapkodott levegő után. Duval óvatosan levette a lány sisakját, de Cora mégis Grant karjába kapaszkodva tört ki zokogásban.

– Annyira megijedtem – hüppögött.

– Én is – biztosította Grant. – Legyen szíves leszokni róla, hogy szégyellje, ha megijed. A félelem nem fölösleges dolog. – Lassan simogatta a lány haját. – Ettől kezd áramolni az adrenalin, és sokkal gyorsabban és hosszabban tud úszni, sokkal könnyebb elviselni az egészet. Egy hatékony félelemmechanizmus jó alap a hősiességhez.

Duval türelmetlenül arrébb taszította Grantot, aztán azt kérdezte:

– Jól van, Miss Peterson?

Cora mély levegőt vett, és kissé erőlködve, de azért határozott hangon azt felelte:

– Egész tűrhetően, professzor úr.

– Minél gyorsabban el kell tűnnünk innen – szólalt meg Owens odafönt a buborékban. – Gyakorlatilag kifutottunk az időből.

Tizenhatodik fejezet

Agy

Az irányítótoronyban a tévéképernyők mintha újra életre keltek volna.

– Carter tábornok...

– Igen, mi van?

– Megint elindultak, uram. Kijutottak a fülből, és gyorsan közelednek a vérrög felé.

– Ó! – Carter az időjelzőre nézett, amely 12-t mutatott. – Tizenkét perc. – Tétován keresni kezdte a cigarettáját; a padlón találta meg, ahova az előbb ledobta, s aztán rálépett. Most fölvette, egy darabig nézte szétlapult alakját, majd undorral elhajította.

– Tizenkét perc. Vajon meg tudják csinálni, Reid? Reid a székében kuporgott, és nagyon bánatosan nézett.

– Szerintem meg. Még talán a vérrögtől is meg tudnak szabadulni. De...

– De?

– De nem tudom, vajon időben ki tudjuk-e hozni őket. Tudja, az agyban nem turkálhatunk. Ha ezt megtehetnénk, akkor a vérrögöt is kiszedhetjük volna. Vagyis be kell jutniuk az agyba, aztán el kell érniük valami olyan helyig, ahonnan ki lehet őket emelni. Ha ez nem sikerül...

– Kaptam két kávét meg egy cigarettát – siránkozott Carter –, de se egy italt, se egy komolyabb szívnivalót nem adtak...

– Elérték az agyat, uram – hallatszott az egyik hangszóróból.

*

Michaels visszaült a térképeihez. Grant a válla fölött nézte, és az előttük álló feladat bonyolultságán tűnődött.

– Itt van az a vérrög?

– Igen – felelte Michaels.

– Úgy nézem, még jó messzire van. Már csak tizenkét percünk maradt.

– Nincs olyan messze, mint ahogyan látszik. Mostantól szabad az út. Kevesebb mint egy perc alatt elérjük az agyat, s onnan pillanatok alatt...

Hirtelen fénybe borult a hajó körüli vidék. Grant meglepődve nézett föl, és kint valami hatalmas, tejes fényt látott, amelynek elmosódtak a határvonalai.

– A dobhártya – közölte Michaels. – A túlfelén már a külvilág kezdődik.

Szinte elviselhetetlen honvágy kerítette hatalmába Grantot. Már majdnem megfledkezett róla, hogy külvilág is van. E pillanatban úgy tűnt, mintha egész életében vég nélkül utazott volna csövek és szörnyek lidérces világában mint a keringési rendszer bolygó hollandija...

De itt volt a külvilág fénye, amely a dobhártyán keresztül beszűrődött.

– Maga parancsolt vissza a hajóba a szörsejtek közül, igaz? – kérdezte Michaels a térképek fölé hajolva.

– Igen, én, Michaels. Azt akartam, hogy a hajón legyen, és ne a szörsejtek környékén.

– Akkor ezt mondja meg Duvalnak. A viselkedése...

– Ne törődjön vele. Mindig lehetetlenül viselkedik.

– Ezúttal sértegetni kezdett. Nem állítom, hogy hős vagyok...

– Szemtanúként idéztessen be odafönt; ezt bizonyítani fogom.

– Kösz, Grant – mosolyodon el Michaels. – És tartsa rajta a szemét Duvalon.

– Hát persze. – Grant is nevetett.

Duval közeledett feléjük, mint aki megérezte, hogy róla beszélnek, és ridegen azt kérdezte:

– Hol vagyunk, Michaels?

Michaels savanyú képpel ránézett, és azt mondta:

– Hamarosan belépünk a pókhálóhártya alatti üregbe. Mindjárt az agyalaphoz érünk – tette még hozzá Grant kedvéért.

– Rendben van. Szerintem menjünk be a látóideg mögött.

– Jó – felelte Michaels. – Ha onnan tudja a legkényelmesebben eltalálni a vérrögöt, akkor menjünk arra.

Grant otthagya őket, és a fejét lehajtva belépett a dolgozószobába, ahol Cora feküdt egy függőágyon.

Megpróbált föltápáskodni, de Grant intett a kezével.

– Ne. Maradjon nyugton. – Azzal leült mellé a földre, fölhúzta a térdét, és a karjával átfogta. Rámosolygott Corára.

– Most már jól vagyok – mondta a lány. – Csak színlelem a rosszulletet, azért fekszem.

– Miért ne? Maga a legszebb színlelő, akit életemben valaha láttam. Színleljünk együtt egy kicsit, ha maga szerint ez nem hangzik túl bután.

Most Cora mosolyodott el.

– Nem nagyon tudnék amiatt panaszkodni, hogy maga túl rámenős. Úgy látszik, végül is azzal csinál karriert, hogy megmentette az életemet.

– Mindez csak része egy fondorlatos és rendkívül körmönfont kampánynak, amellyel az uralmam alá akarom hajtani magát.

– Már rég ott vagyok. És a magam elhatározásából!

– Erre még a megfelelő időben emlékeztetni fogom.

– Kérem is. De Grant, tényleg köszönöm.

– Nem esik rosszul a köszönet, de ez a munkám. Ezért küldtek magukkal. Emlékezzen csak. Az én dolgom az elvi döntések meghozatala és az, hogy vészhelyzetben kéznél legyek.

– De ez nem minden, igaz?

– Épp elég – tiltakozott Grant. – Szívócsöveket dugdosok a tüdőbe, kihúzgálom a hínárt a beömlőnyílásokból, és mindenekelőtt gyönyörű nőket ráncigálok ki mindenféle szőrök közül.

– És még ez se minden, igaz? Maga, ugye, azért van itt, hogy szemmel tartsa dr. Duvalt?

– Ezt miért mondja?

– Mert ez az igazság. Az EMESZ felső vezetése nem bízik dr. Duvalban. Soha nem is bíztak benne.

– De miért?

– Mert túlságosan elhivatott; tökéletesen ártatlan, és tökéletesen lefoglalja a munkája.

Megsérti a többieket, de nem azért, mert meg is akarja; nem is tudja, hogy megsértett valakit. Fogalma sincs róla, hogy bármi más is létezhet a munkáján kívül...

– Például gyönyörű asszisztensek?

Cora elpirult.

– Azt hiszem, még az asszisztensével se törődik. De azért nagyra tartja a munkámat – tényleg nagyra.

– Akkor is, ha más viszont magát kezdené el nagyra tartani?

Cora elkapta a tekintetét, és határozottan folytatta:

– De dr. Duval nem áruló. Az egyik baj abból származik, hogy szeretné fenntartani a szabad információcsere a Másik Oldallal, és ezt azért mondja, mert nem tudja, hogyan kéne magában tartania a nézeteit. Aztán amikor mások nem értenek vele egyet, akkor közli velük, szerinte egytől egyig idióták.

Grant bólintott.

– Igen, ezt el tudom képzelni. Ettől aztán mindenki megszereti, mert az emberek egyszerűen imádják, ha idiótának nevezik őket.

– Igen, dr. Duval pontosan ilyen.

– Nézze. Ne aggódjon. Nem hiszek kevésbé Duvalnak, mint bárki másnak.

– Michaels annál jobban gyanakszik.

– Tudom. Michaelsnak vannak pillanatai, amikor senkiben sem bízok, sem itt a hajón, sem kint a mütőben. Még bennem sem. De biztosíthatom, ennek csak annyi jelentőséget tulajdonítok, amennyit megérdemel.

Cora idegesen felnézett.

– Úgy érte, hogy Michaels szerint én szándékosan rontottam el a lézert? Hogy dr. Duval és én... hogy együtt...

– Szerintem nem zárja ki ezt a lehetőséget.

– És maga, Grant?

– Mint lehetőséget én sem zárom ki.

– De hisz is benne?

– Ez csak egy lehetőség, Cora. Sok egyéb között. Egyesek hihetőbbek, mint mások. De emiatt ráérünk a végén aggódni.

Mielőtt Cora válaszolhatott volna, Duval dühös hangját hallották:

– Nem, nem, nem. Szó sem lehet róla, Michaels. Egy ilyen agyalágyult nem fogja nekem megmondani, hogy mit tegyek.

– Agyalágyult? Megmondjam, hogy maga micsoda, maga...

Grant máris kint termett a folyosón, Cora a nyomában.

– Hagyják abba! – parancsolta Grant. – Mi van itt?

Duval odafordult, és dühöngve azt mondta:

– Végre rendbe raktam a lézert. Rendes méretűre leborotváltam a drótot; hozzáillesztettem a tranzistorhoz, és visszatettem a helyére. Épp ezt mondom ennek az agyalágyultnak... – Michaels felé fordította az arcát, és megismételte: – agyalágyultnak, ezt mondtam – aztán folytatta –, mert elkezdett faggatni róla.

– Jól van – mondta Grant. – De ez miért baj?

– Azért – felelte szenvedélyesen Michaels –, mert attól a pusztán tényről, hogy bejelenti, a lézer még nem fog működni. Összerakott egy-két dolgot. Ennyit én is meg tudok tenni. Mint bárki más. De honnan tudja, hogy működni fog?

– Mert *tudom*. Tizenkét éve dolgozom lézerrel. Tudom, hogy mikor működik.

– Jó, akkor mutassa meg nekünk, doktor. Hogy osztozhassunk a tudásában. Indítsa be.

– Nem! Vagy működik, vagy nem. Ha nem, akkor úgysem tudom megjavítani, mert amit tudtam, azt megcsináltam rajta, ennél többet viszont nem tehetek érte. Ami azt jelenti, hogy akkor sem romlik a helyzetünk, ha várok, míg odaérünk a vérröghöz, és akkor jövök rá, hogy nem működik. De ha jó, akkor ott is működni fog, mint a parancsolat. Nem tudom, meddig: talán egy tucat gyújtás van benne, több semmiképpen. De ezt a vérrögöt akarom tartalékolni. Itt és most egyet sem akarok elpazarolni. Nem akarom, hogy azért valljunk kudarcot, mert akár csak egyszer is kipróbáltam.

– De mondom, hogy ki kellene próbálni – erősködött Michaels. – Ha nem teszi meg, Duval, esküszöm, mihelyt visszatérünk, kihajítatom az EMESZ-ből, és összetöröm magát apró darabokra...

– Emiatt ráérek akkor aggódni, ha visszatértünk. Addig is a lézer az enyém, és azt csinálom vele, ami nekem tetszik. Maga nem parancsolhat nekem, hogy ezt vagy azt tegyek, és Grant sem.

Grant a fejét rázta.

– Én nem is parancsolok magának semmit, dr. Duval.

Duval kurtán biccentett és elfordult.

– Úgyis elkapom – mondta Michaels, ahogy utánanézett.

– Ez egyszer van benne valami, amit mond – jegyezte meg Grant. – Mondja, Michaels, biztos, hogy nem személyes okból kötözködik Duvalval?
– Azért, mert gyávának és agyalágyultnak nevez? Szeretnem kéne érte? Egyébként mindegy, hogy személyes okokból is neheztelek-e vagy sem. Szerintem Duval áruló.
– Ez teljesen igaztalan vád – mondta dühösen Cora.
– Kétlem – tette hozzá fagyosan Michaels –, hogy ez esetben maga hitelt érdemlően tanúskodhatna. De mindegy. Hamarosan odaérünk a vérröghöz, aztán majd Duvalról is minden kiderül.
– El fogja távolítani a rögot – jelentette ki Cora –, ha a lézer működik.
– Ha működik – mondta Michaels. – De ha működik, akkor sem fogok meglepődni, ha megöli Benest. És nem véletlenül.

*

Carter levetette a zakóját, és föltúrta az ingét. Lezöttyent a székére, a szájában a frissen meggyújtott, második cigaretta égett. Nem is szívott még belőle.

– Az agyban? – kérdezte.

Reid bajusza egyre loncsosabb lett. Megdörgölte a szemét.

– Gyakorlatilag a vérrögnél vannak. Megálltak.

Carter az időjelzőre nézett, amely 9-et mutatott.

Úgy érezte, hogy teljesen elhasználódott, kiszáradt, elfogyott belőle minden adrenalin, kiszállt előle minden feszültség, minden élet.

– Gondolja, hogy meg tudják csinálni? – kérdezte.

Reid a fejét csóválta.

– Nem, nem hiszem.

Kilenc vagy talán tíz perc múlva ott fog állni lelőttük teljes életnagyságban mind az öt ember, és ha nem sikerül időben kijutniuk, akkor felrobban tőlük Benes teste.

Carter azon gondolkozott, miket fognak írni az újságok az EMESZ-ről, ha ez a kísérlet nem sikerül. Szinte hallotta, miket mondanak majd a hazai politikusok és a Másik Oldal szószólói. Mennyire veti ez vissza az EMESZ-t? Hány hónapba, évbe telik, míg felépül?

Gondolatban írni kezdte a felmentési kérelmét.

*

– Beléptünk magába az agyba – hallatszott Owens hangja alig leplezett izgalommal.

Megint leoltotta a hajó belső világítását, s az eléjük táruló csoda egy pillanatra kitörölt minden mást a gondolataikból, még az úticélt is.

– Milyen csodálatos – dörögte Duval. – A Teremtés csúcsa.

Grant egy pillanatig ugyanezt érezte. Az emberi agy valóban a lehető legkisebb helyen a világegyetem legbonyolultabb tárgya.

Körülöttük minden csöndbe borult. A sejtek, amelyeket láthattak, csipkézett szélűek, egyenetlenek voltak, rostos dendritek lógtak ki itt is, ott is belőlük, olyan volt az egész, mint egy csipkebokor. Ahogy átúsztak a sejtek közötti átjárókban lévő szövetközi folyadékon, fejük fölött látták az összegubancolódott dendriteket, és egy pillanatilag olyan érzésük volt, mintha egy őserdő girbegurba ágai alatt hajóznának.

– Nézzék – szólalt meg Duval –, nem érintkeznek. Jól lehet látni a szinapszisokat: ezeken a réseken csak kémiai úton lehet átugrani.

– Olyan, mintha tele lennének fénnel – jegyezte meg Cora.

– Merő illúzió – mondta Michaels, akinek még mindig egy kis düh csengett a hangjában. – A visszaverődő miniatürizált fény üz tréfát velünk. Semmi köze a valósághoz.

– Honnan tudja? – csattant fel Duval. – Ez még a kutatás egyik fontos területe. A miniatürizált fény visszaverődése hajlamos ravaszul megváltoztatni a sejt molekuláris tartalmának szerkezetét. Megjósolhatom, hogy ez a visszaverődés sokkal hatékonyabb eszköz lesz a sejt mikrorészecskéinek tanulmányozására, mint bármi más, ami pillanatnyilag a rendelkezésünkre áll. Nagyon könnyen lehet, hogy a mostani utunkból kifejlődő technikák lényegesen fontosabbak lesznek, mint az, hogy mi történik Benessel.

– Mentséget keres, doktor? – kérdezte Michaels.

Duval elvörösödött.

– Ezt magyarázza meg!

– De ne most! – mondta ellentmondást nem tűrő hangon Grant. – Uraim, egy szót se többet.

Duval mélyet sóhajtott, aztán visszafordult az ablakhoz.

– De egyébként látják a fényeket? – kérdezte Cora. – Nézzék, ott fönt. Figyeljék azt a dendritet, ahogy közeledik.

– Látom – felelte Grant. A szokásos sziporkázó fényvisszaverődés nem egyik vagy másik pontból lobbant fel, mint a test más részein, amitől úgy nézett ki az egész, mint a sűrű szikraeső. Itt a szikrák a dendritek mentén haladtak, s az egyik még be sem fejezte az útját, amikor a másik már fellobbant.

– Tudják, hogy néz ez ki? – kérdezte Owens. – Láttak már olyan régi filmet, amelyben elektromos égőkkel kivilágított reklámtáblák vannak? Ahol a fény és a sötétség hullámokban halad előre?

– Igen – mondta Cora. – Pont ilyen. De miért?

– Amikor az idegrostot stimulálják, egy depolarizáló hullám söpör rajta végig – magyarázta Duval. – Megváltozik az ionkoncentráció: nátriumion lép be a sejtbe. Ez kint is, bent is megváltoztatja a töltés intenzitást, és csökkenti az elektromos feszültséget. Nyilván valahogy ez befolyásolja a miniatürizált fény visszaverődését – vagyis amiről az imént beszéltem –, tehát amit látunk, az a depolarizációs hullám.

Most, hogy Cora rámutatott a lényegre – vagy azért, mert beljebb értek az agyba, már mindenütt lehetett látni a mozgó szikrahullámot; a sejtek mentén haladtak, föl-le a rostokon, valami elképzelhetetlenül bonyolult rendszer szerint, ami első pillantásra teljesen áttekinthetetlen volt, de azért mégiscsak a rend érzetét keltette.

– Amit most látunk – mondta Duval –, az az ember lényege. Az agyat fiziológiai szempontból a sejtek alkotják, de ezek a mozgó szikrák a gondolatot, az emberi gondolkodást jelentik.

– Még hogy ez a lényeg – dohogott Michaels. – Azt gondoltam volna, hogy a lényeg a lélek. Hol van az emberi lélek, Duval?

– Azért, mert nem tudok rámutatni, azt gondolja, hogy nem is létezik? – kérdezte Duval. – Hol van Benes zsenialitása? Most Benes agyában vagyunk. Mutassa meg a szellemét.

– Elég! – mondta Grant.

Michaels felszólt Owensnek.

– Már majdnem ott vagyunk. A jelzett ponton menjen át a kapillárisokba. Egyszerűen törjön át.

– Ez az igazán döbbenetes benne – mondta elgondolkozva Duval. – Nem juthatunk be egy ember szellemébe. Ez itt, körülöttünk egy tudományos zseni szelleme; egy olyan emberé, aki csak Newtonhoz fogható.

Egy pillanatig csöndben volt, aztán szavalni kezdett:

– „...ott láthattam a / kápolna előcsarnokát s a szobrot, / Newtonét, állt prizmával s csöndes arccal. / Agya márvány mutatója...”

Grant elragadtatottan suttogva tette hozzá:

– „...örökre / a Gondolat furcsa tengerén járt, / magányosan.”

Egy pillanatra mindannyian elhallgattak, aztán Grant szólalt meg:

– Gondolják, hogy Wordsworthnek valaha is eszébe jutott, vagy egyáltalán tudhatott erről, amikor „a Gondolat furcsa tengeré”-ről beszél? Ez, amiben vagyunk, szó szerint a gondolat tengere. Ráadásul furcsa is.

– Nem gondoltam volna magáról, Grant, hogy ilyen költői lélek – mondta Cora.

Grant bólintott.

– Csupa izom, semmi gondolat. Ez vagyok.

– Ne sértődjön meg.

– Ha végeztek a versek felmondásával, uraim, nézzenek előre – szólalt meg Michaels.

Valóban előremutatott. Megint a véráramban voltak, de a vörösvértettek (most éppen kékes színűek) minden határozott irány nélkül lebegtek, s a Brown-féle mozgásnak engedve könnyedén remegtek. Egy árny volt fölöttük.

A kapilláris átlátszó falán keresztül egy dendriterdő látszott; minden csík, minden ágacska a maga szikravonalával magában mozgott – és egyre lassult, sőt még jobban lassult ez a mozgás. Aztán egy bizonyos ponton túl nem volt több szikra.

A *Próteusz* megállt. Egy-két pillanatig csönd volt, majd Owens halkán megszólalt:

– Azt hiszem, célhoz értünk.

Duval bólintott.

– Igen. A vérrögnél vagyunk.

Tizenhetedik fejezet

Vérrög

– Figyeljék: az idegtevékenység megáll a vérrögnél – mondta Duval. – Ez is bizonyítja a sejtkárosodást, amely lehet, hogy visszafordíthatatlan. Nem mernék megesküdni rá, hogy tudunk segíteni Benesen, akkor se, ha eltávolítjuk a vérrögöt.

– Jó gondolat, doktor – mondta kajánul Michaels. – Mentségnek se rossz, nem igaz?

– Michaels, hagyja abba! – szólalt meg hűvösen Grant.

– Gyerünk, Miss Peterson – adta ki az utasítást Duval –, húzza föl a bűvárruhát. Azonnal neki kell látnunk. De fordítsa ki a ruháját. Az antitestek a normális felszínére érzékenyek, és lehet hogy még mindig itt ólálkodik egy-kettő.

Michaels fáradtan elmosolyodott.

– Ne fáradjanak. Úgyis késő. – Az időjelzőre mutatott, amely épp lassan, nagyon lassan 7-ről 6-ra váltott. – Nyilván nem tudják olyan gyorsan végrehajtani a műtétet, hogy vissza is tudjunk érni a nyaki verőérbe, ahol kiemelhetnek bennünket. Még ha sikerül is a vérrög eltávolítása, itt, ezen a szent helyen fogunk deminiatürizálódni, amivel megöljük Benest.

Duval nem hagyta abba az öltözködést. Cora se.

– Akármit mond is – jegyezte meg Duval –, Benes állapota ettől nem fordulhat rosszabbra; attól viszont igen, ha nem operáljuk meg.

– Neki nem lehet rosszabb, nekünk annál inkább. Mi eleinte lassan kezdünk deminiatürizálódni. Egy teljes percbe is beletelik, míg akkorára növünk, ami már felkelti a fehérvérsejtek figyelmét. Több millió van belőlük a sérülés környékén. Elborítanak bennünket.

– Vagyis?

– Kétlem, hogy akár a *Próteusz*, akár mi kibírnánk azt a fizikai nyomást, amit a fehérvérsejtek emésztőürének szorítása gyakorolna ránk. Se miniatürizált állapotunkban, se azért, mert már a hajó is, mi is elég sok mindenben átestünk. És hiába kezdünk el növekedni, mire elérjük a rendes méretünket, a hajó is, mi is elpusztulunk. Vagyis azt ajánlom, Owens, hogy tűnjünk el innen, és amilyen gyorsan csak lehet, térjünk vissza a megbeszélthet ponthoz.

– Várjunk csak! – kiáltott közbe dühösen Grant. – Owens, mennyi időbe telik, míg a kivételi ponthoz érünk?

– Két perc! – tétovázott Owens.

– Vagyis még maradt négy percünk. Vagy talán több is. És ugye az is nagyon óvatos becslés, hogy hatvan perc után elkezdünk deminiatürizálódni? Lehet, hogy tovább maradunk lekicsinyítve, ha a vártnál tovább tart ki az erőter.

– Lehet – mondta határozottan Michaels –, de azért ne akarja becsapni magát. Talán egy perccel tovább. Maximum kettővel. A határozatlansági elvet nem lehet átverni.

– Rendben van. Két perc. De nem lehet, hogy tovább tart a deminiatürizálódás, mint amire számítunk?

– Ha szerencsénk van, az is beletelik egy-két percbe – tette hozzá Duval.

– Mindez a világegyetem alapszerkezetének rendszertelenségéből következik – szólalt meg Owens. – Egy kis szerencsével, ha minden úgy alakul, ahogy szeretnénk...

– Akkor is csak egy vagy két percet nyerünk – mondta Michaels –, többet semmiképpen.

– Rendben van – állapította meg Grant –, ezek szerint van négy percünk, plusz talán még két perc, sőt talán még egy a lassú deminiatürizálódás miatt, és csak ezután teszünk kárt Benesben. Ez a hét perc a mi torz időszámításunk szerint egészen mást jelent. Duval, induljanak!

– Ezzel csak azt éri el, maga zavaros bolond, hogy megöli Benest, és vele együtt minket is! – ordította Michaels. – Owens, vigyen bennünket a kivételi ponthoz!

Owens tétovázott.

Grant gyorsan a létrához ment, és fölmászott Owens buborékjába.

– Állítsa le a hajtóművet, Owens!

Kapcsolja ki! Owens ujjá megindult egy kapcsoló felé, aztán csak körözött fölötte. Grant gyorsan odanyúlt, és egy lendületes mozdulattal NULLA állásba kapcsolt.

– És most nyomás lefelé! Jöjjön le!

Félig-meddig kihúzta Owenst az üléséből, aztán mindketten lemásztak. Az egész mindössze néhány másodpercig tartott, és Michaelsnek tátva maradt a szája, annyira meglepődött, hogy mozdulni se tudott.

– Mi az ördögöt művelt? – kérdezte Grantot.

– A hajó ittmarad – felelte Grant –, míg az operáció sikeresen véget nem ér. És most, Duval, indulás!

– Fogja a lézert, Miss Peterson – mondta Duval. Mostanra mindketten fölhúzták a bűvárruhát. Coraé elég bánatosan festett: ráncos volt, és tele dudorokkal.

– Gondolom, ritka látványt nyújtok – szólalt meg Cora.

– Maguk megőrültek? – üvöltötte Michaels. – Mindannyian? Nincs idő. Ez öngyilkosság. Hallgassanak rám – szinte tajtékzott a méregetől –, semmit se tudnak csinálni!

– Owens, nyissa ki a zsilipet! – parancsolta Grant.

Michaels előrevetette magát, de Grant elkapta, visszafordította, és azt mondta neki:

– Ne akarja, hogy megüssöm, dr. Michaels. Fáj minden izmom, és nem szívesen használnám őket, de ha meglendül a kezem, akkor nagyot üt, és azt megígérhetem, hogy el fog törni az állkapcája.

Michaels fölemelte az öklét, mint aki kész elfogadni a kihívást. De Duval és Cora már el is tűntek a zsilip mögött, és mihelyt ezt Michaels észrevette, hirtelen szinte könyörögni kezdett:

– Figyeljen ide, Grant, nem látja, mi történik itt? Duval meg fogja ölni Benest. Könnyű dolga lesz. A lézer egy kicsit félrecsúszik, és ki mondja meg, mi történt valójában? Ha azt teszi, amit mondok, életben hagyjuk Benest, kijutunk innen, és holnap újra megpróbáljuk.

– Valaki azt mondta, hogy ezek után minket egy darabig nem kicsinyíthetnek le, másrészt lehet, hogy Benes holnap már nem él.

– Lehet, hogy holnapig élve maradna; de biztosan elpusztul, ha most nem állítja le Duvalt. Ha pedig minket nem lehet miniatürizálni, másokat is beállíthatnak helyettünk.

– Egy másik hajóval? A *Próteusz*on kívül nincs még egy hajó e pillanatban, amelyik képes elviselni ekkora megterhelést.

– Grant – mondta metszően éles hangon Michaels –, közlöm magával, hogy Duval ellenséges ügynök.

– Ezt nem hiszem – felelte Grant.

– Miért, azért, mert olyan vallásos? Mert annyira tele van ájtatos közhelyekkel? Nem csak egy fölvert álarc ez? Vagy mégiscsak sikerült a szeretőjének megfőzni magát, annak a...

– Michaels, ezt a mondatot ne fejezze be! – figyelmeztette Grant. – És most figyeljen. Nincs rá bizonyíték, hogy Duval ellenséges ügynök, nekem pedig eszem ágában sincs elhinni.

– De ha mondom...

– Értem. A helyzet azonban az, hogy szerintem maga az ellenséges ügynök, dr. Michaels.

– *Én?*

– Igen. Bár nekem sincs valódi bizonyítékom, olyan, amit, mondjuk, egy tárgyaláson fel tudnék hozni, de szerintem mihelyt átvizsgálják a biztonságiak, nyilván fognak ilyesmit találni.

Michaels ellökte magát Granttól, és elszörnyedve nézett rá.

– Hát persze, most már értem. *Maga* az ügynök, Grant. Owens, nem érti? Volt egy tucatnyi alkalom, amikor biztonságosan ki tudtunk volna jutni, amikor nyilvánvaló lett, hogy a küldetés nem sikerült, mégsem mentünk ki. Grant minden alkalommal visszatartott bennünket. Ezért dolgozott olyan keményen, hogy újratöltse a levegőt a tüdőben. Ezért... Segítsen, Owens! Segítsen nekem!

Owens bizonytalankodott.

– Az időjelző hamarosan 5-re vált – közölte Grant. – Ezek szerint három percünk van. Adjon nekem három percet, Owens. Maga is tudja, hogy Benes nem marad életben, ha ez alatt a három perc alatt nem sikerül eltávolítanunk a vérrögöt. Kimegyek és segítek nekik, maga pedig tartsa Michaelst szoros őrizet alatt. Ha nem térnék vissza, mire az időjelző a 2-esre vált, induljon el, és mentse meg saját magát és a hajót. Benes meghal, és valószínűleg mi is elpusztulunk. De maga megmenekül, és vád alá helyeztetheti Michaelst.

Owens még mindig nem szólt semmit.

– Három perc – mondta Grant. Azzal elkezdte fölvenni a bűvárruháját. Az időjelző 5-ösré váltott.

– Jó, legyen három perc – mondta végre Owens. – Rendben van. De csak annyi.

Michaels fáradtan leroskadt a székére.

– Hagyja, hogy megöljék Benest, Owens, de én megtettem minden tőlem telhetőt. Az én lelkiismeretem tiszta.

Grant kibújt a zsilipen.

*

Duval és Cora gyorsan úszott a vérrög felé, a férfi vitte a lézert, a lány a tápegységet.

– Nem látok egyetlen fehérvérsejtet sem – mondta Cora. – Maga se?

– Én nem is keresem – felelte ridegen Duval.

Gondterhelten nézett előre. A hajó reflektorának fénysugara és a saját kisebb lámpájuk fénye szinte elveszett a rostok fűrtjei között, amelyek mintha beburkolták volna a vérrögöt ott, ahol az idegimpulzusok megálltak. A kis verőér fala lehorzsolódott a sérüléstől; a vérrög nem zárta el teljesen az útját, de szorosan ráfonódott az idegrostokra és a sejtekre.

– Ha sikerül feltörnünk a vérrögöt, és anélkül hogy hozzáérnénk magához az ideghez, csökkenteni tudjuk a nyomást – dörmögte Duval –, akkor győztünk. Ha csak egy heget hagyunk, és a verőeret továbbra is bedugaszoljuk... Na mindegy, lássunk neki.

Helyet csinált magának, aztán fölemelte a lézert.

– És ha ez a szerkezet működik.

– Dr. Duval, ugye nem felejtette el, hogy azt mondta: a leggazdaságosabb, ha fölülről támadunk – mondta Cora.

– Persze hogy emlékszem – felelte elkomorodva Duval –, és szeretném pontosan eltalálni.

Megnyomta a lézer ravaszát. Épp csak egy pillanatilag egy vékony, összefüggő fénysugár villant fel.

– Működik – kiáltott fel Cora boldogan.

– Ez egyszer – jegyezte meg Duval – csak hogy még számos alkalommal kell felvillannia.

A rög egy pillanatilag kidomborodott a lézersugár elviselhetetlen ragyogásától, és egy sor apró buborék formálódott, amely kijelölte az útját. Most még nagyobb lett a sötétség, mint az előbb.

– Csukja be az egyik szemét, Miss Peterson – mondta Duval –, addig legalább az a retina pihen, és nem kell várnia, míg újra érzékeli a fényt.

Megint felvillant a lézersugár, és amikor vége volt, Cora becsukta az addig nyitott szemét, és kinyitotta azt, amelyik csukva volt.

– Működik, dr. Duval – mondta izgatottan. – Egyre előbbre jut. Egy egész sötét terület kezd kivilágosodni.

Grant odaúszott hozzájuk.

– Hogy megy, Duval?

– Nem rossz – felelte Duval. – Ha sikerül átvágnom harántirányban, és csökkenteni tudom a nyomást az egyik kulcsfontosságú ponton, akkor, azt hiszem, az egész idegpálya felszabadul.

Átúszott a másik oldalra.

– Kevesebb mint három percünk van – kiáltott utána Grant.

– Ne zavarjon – morgott Duval.

– Hagyja békén, Grant – mondta Cora. – Menni fog. Michaels valami zűrt csinált?

– Egy kicsit – mondta Grant mogorva képpel. – De Owens őrzi.

– Hogyhogy őrzi?

– Arra az esetre, ha...

*

A *Próteusz* belsejéből Owens futó pillantást vetett kifelé.

– Nem tudom, mit csináljak – dörmögte félhangosan maga elé.

– Csak álljon itt, és hagyja a gyilkosokat dolgozni – felelte kaján képpel Michaels. – Ezért maga lesz a felelős, Owens.

Owens nem szólt semmit.

– Nem hiszi, hogy ellenséges ügynök vagyok – folytatta Michaels.

– Nem hiszek én már semmit – felelte Owens. – Várjuk ki azt a két percet, és ha nem érnék vissza, indulunk. Ez miért nem jó magának?

– Rendben van – mondta Michaels.

– A lézer működik – jegyezte meg Owens. – Láttam, hogy felvillant. És tudja...

– Mit?

– A vérrög. Látom, hogy megindultak a szikrák az idegpályákon abban az irányban, ahol korábban nem láttuk őket.

– Én nem látok semmit – mondta Michaels kifelé bámulva.

– Én igen – erősködött Owens. – Higgye el, hogy sikerülni fog. És visszatérnek. Ezek szerint úgy látszik, hogy maga tévedett, Michaels.

Michaels vállat vont.

– Na és, annál jobb. Ha tévedtem, és Benes életben marad, ennél többet én sem akarhatok. Csakhogy... – A hangja riadtnak tűnt. – Owens!

– Mi az?

– Valami baj van a vészkijárat zsilipjével. Úgy látszik, az az idióta Grant annyira izgatott volt, hogy elfelejtette rendesen becsukni. Tényleg izgalmában hagyta volna nyitva?

– De mi a baj? Nem látok semmit.

– Maga vak? Szívárog befelé a folyadék. Nézze, a hasadéknál.

– Azóta áll bent a víz, mióta Cora és Grant bemenekültek az antitestek elől. Nem emlékszik...

Miközben Owens lehajtott fejjel vizsgálta a zsilipet, Michaels keze ráfonódott arra a csavarhúzóra, amelyet Grant használt a távíró kinyitására, s aztán a nyelvvel keményen rácsapott Owens koponyájára.

Owens fojtott kiáltással, kábán térdre rogyott.

Michaels lázas türelmetlenséggel még egyszer lesújtott, aztán kezdte begyömöszölni az ernyedtet a bűvárruhába. Kopasz fején hatalmas izzadságcsöppek jelentek meg. Kinyitotta a zsilip belső ajtaját, és belökte rajta Owenst. Gyorsan feltöltötte folyadékkal a belső kamrát,

aztán a zsilipzáró kapcsolóval kinyitotta a külső ajtót, de a kapcsoló földelésével egy értékes másodpercet veszített.

Ideális esetben most meg kellett volna győződnie róla, hogy tényleg sikerült-e megszabadulnia Owenstől, de erre nem maradt idő.

Nincs idő, gondolta, nincs idő.

Eszeveszett tempóban föllépett a buborékba, és áttanulmányozta a műszereket. Valamit el kell forgatni, amitől beindul a motor. Ott van! A győzelem érzése futott át rajta, ahogy megérezte a motor dobogását.

Előrenézett, a vérrög irányába. Owensnek igaza volt. Szikrázó fény rohant végig az egyik hosszú idegpályán, amely az előbb még sötét volt.

*

Duval gyors egymásutánban rövid sorozatokat adott le a lézerágyúval.

– Szerintem nagyjából megvolnánk, doktor – szólalt meg Grant. – Elfogyott az időnk.

– Mindjárt végzek. A vérrög szétmorzsolódott. Már csak egy darab maradt. Ó... Mr. Grant, a műtét sikerült.

– És van három percünk, talán kettő, hogy kijussunk. Azonnal indulás vissza a hajóhoz...

– Itt van még valaki – szólalt meg Cora.

Grant megpördült, és erős csapásokkal megindult a furcsán úszó alak irányába.

– Michaels! – kiáltotta. – Nem, ez Owens. Mi...

– Nem tudom – szólalt meg Owens. – Megütött, azt hiszem. Fogalmam sincs, hogy jutottam ki.

– Hol van Michaels?

– Gondolom, a hajón.

– Beindult a hajó motorja – kiáltotta Duval.

– Micsoda?! – hökkent meg Owens. – Ki...

– Michaels – felelte Grant. – Nyilván ő van a pilótafülkében.

– Miért hagyta ott a hajót, Grant? – kérdezte dühösen Duval.

– Én is ezt kérdezem magamtól. Reméltem, hogy Owens...

– Sajnálom – mondta Owens –, nem hittem, hogy tényleg ellenséges ügynök. Nem tudtam...

– Az a baj – ismerte be Grant –, hogy magam sem voltam benne biztos. Most már persze...

– Ellenséges ügynök! – mondta rémulten Cora.

Michaels kiáltása hangzott fel.

– Takarodjanak onnan. Két percen belül itt lesznek a fehérvérsejtek, de én addigra kint leszek. Sajnálom, de maguknak is lett volna alkalmuk kijönni velem.

A hajó orra meredeken fölfelé fordult, és a teste széles ívben kanyarodni kezdett.

– Teljes gázzal indult el – állapította meg Owens.

– És szerintem az idegpályát célozta meg – tette hozzá Grant.

– Pontosan ezt teszem, Grant – hallatszott Michaels kíméletlen hangja. – Meglehetősen drámai a helyzet, nem gondolják? Először romba döntöm annak a handabandázó szentnek, Duvalnak a munkáját, nem is annyira Benes kedvéért, mint inkább azért, hogy olyan kárt tegyek az idegben, amitől egy pillanat alatt egész csapat fehérvérsejt siet a helyszínre. Azok majd ellátják a bajukat.

– Figyeljen! – ordította Duval. – Gondolkozzék! Minek csinál ilyet? Gondoljon a hazájára!

– Én az emberiségre gondolok – kiáltott vissza dühösen Michaels. – Az a legfontosabb, hogy a hadsereget kihagyjuk a játszából. Mihelyt a kezükbe kerül a korlátlan deminiatürizálás tudománya, lerombolják a Földet. Ha ezt maguk, idióták, nem értik...

A *Próteusz* most éppen egyenesen nekiindult az imént kiszabadított idegpályának.

– A lézer – kiáltott elszántan Grant. – Adják ide!
 Kirántotta Duval kezéből, és erőszakkal magához húzta.
 – Hol a ravasza? Ne fáradjon, megtaláltam.
 Fölfelé fordította, és próbálta elcsípni a vadul közeledő hajót.
 – Kapcsolja maximumra – kiáltott hátra Gorának. – Maximumra!
 Gondosan célzott, aztán egy ceruzahegynyi fénysugár jelent meg a lézeren, amely el is indult a hajó felé.
 – Grant, lemerült a tápegység – jelentette Gora.
 – Akkor fogja meg a lézert is. Egyébként azt hiszem, sikerült eltalálni a *Próteuszt*.
 Ezt nem nagyon tudták megítélni. A mindent beborító homályban nem lehetett tisztán látni.
 – Azt hiszem, eltalálta a vezérművet – mondta Owens. – Elpusztította a hajómat. – A sisakja alatt hirtelen nedves lett a pofacsontja.
 – Bármit talált is el – közölte Duval –, úgy tűnik, nem lehet irányítani a hajót.
 A *Próteusz* valóban rázkódni kezdett, a reflektora összevissza villogott. A hajó lefelé húzott, nekiütközött a kis verőér falának, egy hajszálnyival elvétette az idegpályát, aztán merőlegesen zuhanni kezdett a dendriterdő felé; elakadt, kiszabadult, aztán megint elakadt, míg csak le nem ért, de addigra az egész fémbuborékot teljesen befönték a vaskos, sima rostok.
 – Elvétette az ideget – jelentette Owens.
 – Épp elég kárt csinált – dühöngött Duval. – Lehet, hogy emiatt új vérrög keletkezik, de talán nem. Remélem, hogy nem. Mindenesetre azonnal itt lesznek a fehérvérsejtek. Jobb, ha eltűnünk innen.
 – Hova? – kérdezte Owens.
 – Ha követjük a látóideget, egy perc alatt vagy annyi se kell, a szemben leszünk. Jöjjenek utánam!
 – Nem hagyhatjuk itt a hajót – szólalt meg Grant. – Mindjárt elkezd deminiatürizálódni.
 – De hát nem tudjuk magunkkal vinni – mondta Duval. – Legalább a saját életünket próbáljuk megmenteni.
 – De talán valamit mégiscsak tehetünk – erősködött Grant. – Mennyi időnk maradt?
 – Semennyi! – mondta nyomatékosan Duval. – Azt hiszem, kezdünk deminiatürizálódni. Egy percen belül akkorák leszünk, hogy felhívjuk magunkra egy fehérvérsejt figyelmét.
 – Deminiatürizálódunk? Most? Nem érzek semmit.
 – Maga nem is érzi. De a környezete kisebb lesz, mint korábban. Menjünk.
 Duval gyorsan körülnézett, hogy tájékozódjon.
 – Jöjjenek utánam – mondta újra, és úszni kezdett az ellenkező irányba.
 Cora és Owens követték, és egy pillanatnyi tétovázás után Grant is úszni kezdett utánuk.
 Kudarcot vallott. Végül is kudarcot vallott, mivel elkezdett habozni Michaels bűnösségét illetően: valami bizonytalan kimenetű érvelés után nem találta teljesen meggyőzőnek, hogy Michaels ellenség.
 Beadja a felmentési kérelmét, gondolta keserűen: ő is csak egy közönséges futóbolond, aki alkalmatlan a munkája elvégzésére.

*

– De nem mozdulnak – mondta dühösen Carter. – Ott maradnak a vérrögnél. Miért? Miért? Miért? – Az időjelző 1-et mutatott.
 – Mert már késő kimenekülni – jegyezte meg Reid.
 Üzenet érkezett az elektroencefalográf egységtől.
 – Uram, az EEG-adatok azt jelzik, hogy Benes agyműködése helyreállt.
 – Akkor a műtét sikerült – harsant fel Carter hangja. – De miért nem indulnak?

– Nem tudjuk.

Az időjelző lassan 0-ra váltott, és egy hangos vészjelző szólalt meg. Éles vijjogása a végítélet harsonájaként hangzott.

Reid fölemelte a hangját, hogy a többiek is meghallják:

– Ki kell vennünk őket.

– De ez megöli Benest.

– Ha nem vesszük ki őket, azzal is megöljük Benest.

– Ha bárki is kívül maradt a hajóból, azt képtelenek leszünk kimenteni – közölte Carter.

– Ezen nem tudunk segíteni – vont vállat Reid. – Lehet, hogy megtámadják őket a fehérvérsejtek, az is lehet, hogy baj nélkül deminiatürizálódnak.

– De Benes meghal.

Reid odahajolt Carterhez, és ráordított:

– Semmit nem tehetünk. *Semmit!* Benes halott! Öt további ember életét is fölöslegesen kockáztatni akarja?

Carter ettől mintha visszariadt volna.

– Adja ki a parancsot! – mondta Reidnek.

Reid a mikrofonhoz lépett.

– Emeljék ki a *Próteuszt* – mondta csöndesen, aztán az ablakhoz ment és lenézett a mütőre.

*

Michaels legfölbjebb félig volt eszénél, amikor a *Próteusz* megállt a dendritek között. A hirtelen fordulat, ami a lézer felvillanása – mert csakis a lézer lehetett – után következett be, nagy erővel taszította a lemeznek. A jobb karja felől hirtelen valami iszonyatos fájdalmat érzett. Nyilván eltörött.

Próbált a fájdalom szikraesőjén át hátranézni. A hajó hátsó részén hatalmas űr tátongott, és vérplazma készült betörni rajta, már csak részben a hajó belsejében maradt miniatürizált levegő nyomása tartotta vissza, részben a saját felszíni feszültsége.

A maradék levegő elég lesz a deminiatürizálódásig tartó egy-két percre. Ahogy jobban odafigyelt, kissé kába érzékszervei azt súgták, mintha a dendritkötegek kezdenének összemenni. Márpedig ezek nem tudnak zsugorodni, vagyis nyilván ő kezd megnyúlni, csak az elején lassabban megy.

Ha visszanyerné az eredeti méretét, a karját is el lehetne látni. A többieket nyilván megölik a fehérvérsejtek, de úgy kell nekik. Valahogy majd csak kimagyarázná, hogy miért tört össze a hajó. Mindenesetre Benes elpusztulna, és vele együtt elpusztulna a korlátlan miniatürizálás lehetősége is. Attól kezdve béke lenne – béke...

Míg a teste ernyedten ráborult a műszerekre, a szemével a dendriteket figyelte. Vajon meg tudna mozdulni? Vagy megbénult? A gerince is eltört, nemcsak a karja?

Kábán végiggondolta a lehetőségeket. Érezte, hogy az értelme és a tisztánlátása kezdi cserbenhagyni, ahogy a dendritekre valami tejes ködfátyol borult.

Tejes ködfátyol?

Ez egy fehérvérsejt!

Hát persze, egy fehérvérsejt volt. A *Próteusz* nagyobb, mint a plazmában úszó többiek, és a hajó maradt a sérülés helyszínén. Vagyis elsőként ez hívta fel magára a fehérvérsejtek figyelmét.

A *Próteusz* ablaka megtelt szikrázó, tejszerű anyaggal. Ez a tejes anyag foglalta el a plazma helyét a hajó farán tátongó űrnél is, és kezdte áttörni a felszíni feszültség korlátját.

Az utolsó előtti hang, amit Michaels hallott, a *Próteusz* hüvelyének hangja volt, amelynek miniaturizált atomjai törékenyek, s amely már az eddig elszenvedett hányattatások alatt is majdnem szétesett, de most, a fehérvérsejt támadásától recsegni-ropogni kezdett.

Az utolsó hang pedig a saját kacagása volt.

Tizennyolcadik fejezet

Szem

Cora szinte ugyanabban a pillanatban vette észre a fehérvérsejtet, mint Michaels.

– Nézze – kiáltotta elborzadva.

Megálltak és megfordultak, hogy hátranézzenek.

A fehérvérsejt hatalmas volt. Az átmérője ötször nagyobb, mint a *Próteuszé*, talán még nagyobb; a rémülten figyelő emberi lényekhez képest hegynyi tejes, bőr nélküli, lüktető fehérje.

A hatalmas, lebenyes sejtmag, ez a tejes árnyék saját anyagán belül olyan volt, mint egy kaján, ellenséges, szabálytalan szem, s az egész teremtmény alakja pillanatonként alakult, változott. Egy része kitüremkedett a *Próteusz* felé.

Grant ösztönösen maga is megindult a hajó irányába.

Cora megragadta a karját.

– Mit akar csinálni, Grant?

– Michaelst képtelenség megmenteni – mondta izgatottan Duval. – Csak nem akarja eldobni az életét?

Grant vadul rázta a fejét.

– Nem is rá gondolok. Hanem a hajóra.

– Sajnos a hajót se lehet megmenteni – mondta szomorúan Owens.

– De talán ki tudjuk húzni olyan helyre, ahol nyugodtan deminiatürizálódhat. Figyeljenek ide, akkor is, ha a fehérvérsejt összezúzza, akkor is, ha atomjaira esik szét, minden egyes miniatűr atom hamarosan elkezd deminiatürizálódni; sőt már most is mintha terjeszkedne. Teljesen mindegy, hogy Benest egy ép hajó vagy egy roncsalmaz öli meg.

– De nem tudja kivontatni a hajót – mondta Cora. – Ó, Grant, ne haljon meg. Ennyi minden után. Kérem.

Grant elmosolyodott.

– Higgye el, Cora, számos okom van rá, hogy ne haljak meg. Maguk hárman ússzanak tovább. Legalább egyszer megpróbálom.

Visszaúszott, s itt, a szörny közelében, amelyhez közeledett, a szív szinte elviselhetetlenül hangosan dobogott. Hátrább voltak más szörnyek is, de ő csak ezt az egyet akarta; azt, amelyik épp bekebelezni készült a *Próteuszt*, csakis ezt az egyet.

Ahogy közelebb került, már ki tudta venni a felszínét; egy részét így oldalról tisztán lehetett látni, de belül szemcsék és vakuolák, üregecskék voltak: bonyolult mechanizmus, bonyolultabb annál, hogy akár csak a biológusok is megértsék minden részletében, és mindez össze volt zsúfolva az élő anyag egyetlen mikroszkopikus pacájába.

A *Próteusz* mostanra már teljesen benne volt; egy szilánkokra tört sötét árny az egyik vakuolában. Grantnak úgy tűnt, mintha egy pillanatra látta volna Michaels arcát a buborékban, de lehet, hogy ez csak a képzelet szüleménye volt.

Grant most már a hegynyi, emelkedő felszínen volt, de vajon hogyan tudná magára vonni egy ilyen élőlény figyelmét? Nem volt se szeme, se érzékszerve; se célja, se értelme.

Protoplazmából álló automatikus gép, amely arra készült, hogy a sérülésre bizonyos meghatározott formában válaszoljon.

De vajon hogyan? Grant épp ezt nem tudta. Ám egy fehérvérsejt mégiscsak meg tudja mondani, ha a közelben egy baktérium bukkan fel. Valahogy a sejtek útján, de tudja. Ahogy tudta azt is, hogy a *Próteusz* a közelébe került, és úgy reagált rá, hogy bekebelezte.

Grant jóval kisebb volt, mint a *Próteusz*, és még most is jóval kisebb, mint egy baktérium. Vajon elég nagy ahhoz, hogy a vérsejt észrevegye?

Elővette a kését, és lefelé hasítva az előtte lévő anyagot, mélyen belevágott. Semmi nem történt. Egy csepp vér se buggyant ki, mivel a fehérvérsejtben nincsen vér. Aztán a megrepedt hártya szélén megjelent a belső protoplazma, lassan elkezdett kitüremkedni, s a hártyának ez a része szétnyílt.

Grant megint beleszúrta; nem akarta megölni, a mostani méretében nem is gondolhatta, hogy sikerülne. De valahogy fel kellett hívnia magára a figyelmét.

Arrébb úszott, és egyre növekvő izgalommal egy kidudorodást vett észre a falban, amely feléje nőtt.

Grant még messzebb úszott, s a dudor követte.

Úgy látszik, a vérsejt felfigyelt rá. Grant nem tudta volna megmondani, hogyan és mivel, de a fehérvérsejt a teljes tartalmával, a *Próteusszal* együtt követni kezdte.

Most már gyorsabban menekült előle. A fehérvérsejt követte, bár (s ezt Grant buzgón remélte) nem túl gyorsan. Úgy okoskodott, hogy a szörnynek végül is nincs szüksége komolyabb sebességre; úgy mozgott, mint egy amőba: az anyag egy része kitüremkedett, aztán a többi része egyszerűen belefolyt a kitüremkedésbe. Rendes körülmények között mozdulatlan tárgyakkal harcolt, baktériumokkal és más, idegen és élettelen maradványokkal. Ezekhez pedig épp elég az amőbamozgás. De most olyan tárggyal kell szembefordulnia, amely képes gyorsan mozogni.

(Elég gyors ahhoz, hogy leahagyja, remélte Grant.)

Egyre nagyobb tempókkal úszott a többiek után, akik még azóta is haboztak, még mindig őt figyelték.

– Igyekezzünk – lihegte Grant. – Azt hiszem, jön utánam.

– De már nincs is egyedül – mondta komoran Duval.

Grant körülnézett. A messzeség csak úgy hemzsegett a fehérvérsejtektől. Amire egy fölfigyelt, azt a többi is észrevette.

– Hogyan...

– Láttam, hogy megütötte a fehérvérsejtet – mondta Duval. – Ha megsebezte, akkor vegyi anyagok kerültek a véráramba; olyan anyagok, amelyek vonzzák a környező területek fehérvérsejtjeit. – Akkor, az Isten szerelmére, *ússzunk!*

*

A sebészcsapat Benes feje körül gyűlt össze, Carter és Reid pedig főnről figyelték az eseményeket. Carter sötét depressziója egyre mélyült.

– Vége. Sok hűhó semmiért. Semmiért. Sem...

– Carter tábornok! Uram! – A hang sürgető volt és harsány. A férfi hangja remegett az izgalomtól.

– Igen?

– A *Próteusz*, uram. Mozog!

– Álljanak le a műtéttel! – ordította Carter.

A sebészcsapat tagjai csodálkozva pillantottak fel.

Reid rángatni kezdte Carter mandzsettáját.

– A mozgás egyszerűen abból is eredhet, hogy a hajó egyre gyorsabban kezd deminiatürizálódni. Ha azonnal nem emeli ki őket, akkor veszélybe kerülhetnek a fehérvérsejtek miatt.

– Miféle mozgást végez? – kiáltott le Carter. – Merrefelé tart?

– A szemideg mentén, uram.

– Az hova megy? – fordult Carter szenvedélyesen Reid felé. – Mit jelent ez?

– Olyan vészkijáratot – ragyogott föl Reid arca –, amire idáig nem is gondoltam. A szem felé tartanak, s onnan a könnycsatornán keresztül fognak kijönni. Lehet, hogy mégis sikerül. Lehet, hogy megmenekülnek, és mindössze az egyik szemet sértik meg. Valaki hozzon egy mikroszkóplemezt! Carter, menjünk le!

*

A látóideg egy halom rostból állt, mindegyik olyan volt, mint egy kolbászfűzér.

Duval megállt, hogy rátegye a kezét két „kolbász” találkozására.

– Egy Ranvier-féle befűződés – mondta csodálkozva. – Itt van a kezemben.

– Ne nagyon fogdossa – lihegte Grant. – Ússzon tovább!

A fehérvérsejteknek is át kellett jutniuk a sűrű szövésű hálón, de nekik ez sokkal nehezebben sikerült, mint az úszóknak. Kipréselték magukat a szövetközi folyadékba, és a szoros kötésű idegrostok közti tereken türemkedtek át.

Grant idegesen nézett hátra, hogy vajon az ő fehérvérsejtje még mindig üldözi-e őket.

Amelyik a *Próteuszt* is hozza magával. Magát a *Próteuszt* már nem lehetett látni. Ha még egyáltalán létezett a legközelebb eső sejtben, olyan mélyre kerülhetett benne, hogy semmi nem látszott belőle. Ha a mögötte lévő sejt nem a fehérvérsejt volt, akkor Benes, minden ügyeskedés ellenére, meg fog halni.

Az idegek szikráztak, valahányszor a bűvárok fején lévő lámpa fénye rájuk esett, s a szikrák gyors tempóban hátrafelé haladtak.

– Fényimpulzusok – morogta Duval. – Benes szeme nincs egészen csukva.

– Minden határozottan kezd kisebbedni – állapította meg Owens. – Észrevették?

Grant bólintott.

– Persze. – A fehérvérsejt is már csak a fele volt egy-két pillanattal előbbi méretének; ha ugyan ezt látta az imént.

– Már csak néhány másodpercünk van – mondta Duval.

– Nem bírom tovább – kiáltotta Cora.

Grant odaúszott hozzá.

– Dehogynem – mondta. – Már a szemben vagyunk. Csak egy könnycseppnyi távolságra a biztonságától. – Karját a lány dereka köré fonta, úgy tolta előre, aztán elvette tőle a lézert és a tápegységet.

– Itt keljünk át – mondta Duval –, és máris a könnycsatornában vagyunk.

Mostanra olyan nagyra nőttek, hogy szinte kitöltötték a szövetközi részt, amelyben úsztak. Ahogy terebélyesedtek, nőtt a sebességük, és már a fehérvérsejtek se voltak olyan ijesztőek.

Duval egy rúgással kinyitotta a hártás falat, amint odaért.

– Ússzanak át – mondta –, Miss Peterson, először maga.

Grant átlökte a lányt, és utánaúszott. Aztán Owens, végül Duval.

– Kint vagyunk – közölte Duval alig leplezett izgalommal. – Kint vagyunk a testből.

– Várjanak – szólalt meg Grant. – Azt akarom, hogy az a fehérvérsejt is kiérjen.

Máskülönben...

Várt egy pillanatig, aztán izgatottan fölkiáltott:

– Ott van. És a mindenit, a mi vérsejtünk.

A fehérvérsejt – bár nem egykönnyen, de átszivárgóit a nyíláson, amelyet Duval a lábával vágott. Most a *Próteuszt*, illetve a darabjait is jól lehetett látni az anyagán át. Ez is elkezdett terebélyesedni, míg közel fele olyan nagy nem lett, mint a fehérvérsejt, s most a szörny találta szembe magát egy váratlan és emésztő támadással.

Meg kell hagyni, bátran küzdött. Ha egyszer a belső érzékelői arra ösztönözték, hogy kövesse a támadót, nem tehetett mást.

A három férfi és a nő fölfelé sodródott az emelkedő folyadék kútjában. Az alig mozgó fehérvérsejt is velük együtt sodródott fölfelé.

A sima, ívelt fal az egyik oldalon átlátszó volt. Nem úgy, mint a kapillárisoké, ez valóban átlátszó volt. Nyoma sem volt a sejtmaghártyáknak.

– Ez a szaruhártya – mondta Duval. – A másik fal az alsó szemhéj. Minél messzebb kell jutnunk, hogy deminiatürizálódás közben meg ne sértsük Benest, de már csak másodperceink vannak.

Odafönt, több méternyire fölöttük (a mostani, még mindig kicsi léptékük szerint több méterre) volt egy vízszintes törés.

– Azon át – mondta Duval.

*

– A hajó a szem felszínén van – hangzott fel a győzelemittas kiáltás.

– Jól van – mondta Reid. – Jobb szem.

Az egyik technikus a mikroszkóplemezzel egészen közel hajolt Benes csukott szeméhez. Helyére került a nagyítólencse is. A nemezelt sebkampót lassan, finoman beakasztotta az alsó szemhéjba, és lehúzta.

– Ott van – mondta fojtott hangon a technikus. – Mint egy piszokfolt.

Szakavatott kézzel a szemhez illesztette a lemezt, mire a folt egy könnycseppbe ágyazva átgurult az üveglapra.

Mindenki elhátrált.

– Valamit látok, ami nagyon gyorsan kezd növekedni – mondta Reid. – Szóródjanak szét!

A technikus a sietség és a szükséges óvatosság között őrlődve letette a padlóra a lemezt, aztán gyors ügetéssel elhátrált.

A nővérek pánikszerűen kitolták a műtőasztalt a dupla ajtón, s a lemezen lévő pöttyök meghökkentően gyorsuló tempóban teljes méretűre nőttek.

Egy nő, három férfi és egy kupac fémtöredék rajzolódott, formálódott ki s lett valósággá, pedig egy pillanattal előbb nem volt ott semmi.

– Még nyolc másodperc – dünnyögte Reid.

De Carter azt kérdezte:

– Hol van Michaels? Ha Michaels még mindig Benesben van... – Megint a bukás tudatával a szívében, megindult az eltűnt műtőasztal után.

Grant lehúzta a sisakját és visszaintette Cartert.

– Minden rendben, tábornok. Ennyi maradt a *Próteusz*ból, és valahol a mélyén azt is meg fogják találni, ami Michaelsból maradt. Lehet, hogy csak egy szerves anyagból álló kocsonya és valamennyi csonttöredék lesz.

*

Grant még mindig nem szokott hozzá a körülötte lévő világhoz. Kisebb megszakításokkal tizenöt órán át aludt, és most csodálkozva ébredt fel a fények és terek világában.

Agyban reggelizett, s az ágya mellett Carter és Reid vigyorgott rá.

– A többiek is ilyen ellátásban részesülnek? – kérdezte Grant.

– Tejben-vajban fűrésztik őket – felelte Carter –, legalábbis egy ideig. Egyedül Owenst eresztettük el. A feleségével meg a kölkeivel akart lenni, úgyhogy hazaküldtük, de csak miután gyorsan végigmondta, hogy mi történt. Úgy látszik, a küldetés sikere leginkább magának köszönhető, Grant.

– Ha egy-két részletét tekintjük, akkor talán – mondta Grant. – Ha azért mondják, mert fel akarnak terjeszteni valami kitüntetésre, vagy elő akarnak léptetni, akkor elfogadom. Ha egyéves fizetéses szabadságot javasolnak, arra még inkább kapható vagyok. De az az igazság, hogy a misszió bármelyikünk nélkül kudarcba fullad. Még Michaels is nagyon eredményesen vezetett bennünket – legalábbis az út nagyobb részében.

– Michaels – mondta gondterhelten Carter. – Egyébként ami végül is történt, az nem tartozik a nyilvánosságra. A hivatalos verzió szerint kötelességteljesítés közben érte a halál. Semmi jó nem sülné ki belőle, ha kitudódna, hogy egy áruló szivárgott be az EMESZ soraiba. Egyébként pedig nem is tudom, hogy valóban áruló volt-e.

– Elég jól ismertem ahhoz, hogy nyugodtan mondhattam: nem – jelentette ki Reid. – Legalábbis nem a szó hagyományos értelmében.

Grant bólintott.

– Egyetérték. Nem volt kalandregénybeli gazember. Még arra is szánt időt, hogy búvárruhába bújtassa Owenst, mielőtt kilökte a hajóból. Megelégedéssel nyugtázta, hogy Owenst megeszik a fehérvérsejtek, de ő maga nem lett volna képes végezni vele. Nem, szerintem valóban azt akarta, hogy a korlátlan miniatürizálás maradjon titokban, s mindezt az emberiség érdekében látta jónak.

– Minden erejével a miniatürizálás békés felhasználásáért küzdött. Én is így vagyok vele – mondta Reid. – De vajon mi jó származott volna belőle...

– Michaels olyan koponya – vetette közbe Carter –, aki nehéz helyzetben elveszti a fejét. Nézzék, ilyesmi az atombomba feltalálása óta gyakran előfordul. Egyesek azt hiszik, hogy ha olyasmit fedeznek fel, aminek ijesztő mellékhatásai is vannak, akkor legjobb betiltani az egészséget, és attól minden jó lesz. Csakhogy *nem lehet* olyasmit betiltani, aminek egyszer eljött az ideje. Ha Benes meghal is, a korlátlan miniatürizálást akkor is fölfedezték volna, bár lehet, hogy csak jövőre, lehet, hogy öt vagy tíz év múlva. Csakhogy akkor az is megtörténhetett volna, hogy a Másik Oldalon jönnek rá elsőként.

– Most viszont először a mi kezünkbe került – mondta Grant –, a kérdés csak az, hogy mihez kezdünk vele. Ez majd csak a végső háborúban fog kiderülni. Lehet, hogy Michaelsnek mégiscsak igaza volt.

– De az is lehet, hogy mindkét oldalon a józan ész kerekedik fölül – mondta szárazon Carter. – Idáig legalábbis mindig így volt.

– Különösen azok után – szólt közbe Reid –, ha ez a sztori kikerül az utcára; a sajtó telekürtöli a világot a *Próteusz* fantasztikus utazásával, s addig harsogják a miniatürizálás békés felhasználásának lehetőségét, míg együttes erővel meg nem törjük a hadsereg egyeduralmát a technikában. Végül is lehet, hogy sikerül.

Carter előhalászott egy cigarettát, kissé elkomorodott, és egy pillanatig nem szólt semmit. Aztán kitérően azt kérdezte:

– Mondja, Grant, hogy jött rá, hogy Michaels a bűnös?

– Igazából végig nem jöttem rá – ismerte el Grant. – Szerintem azért is kapcsoltam olyan nehezen, mert mindannyian meg voltunk zavarodva. Maga, tábornok, azért küldött a fedélzetre, mert Duvalra gyanakodott.

– Ó, várjunk csak...

– A hajón mindenki tudta, hogy magának ez a véleménye. Talán csak Duval nem sejtett semmit. Ez volt számomra a kiindulópont – de sajnos rossz irányba terelt el. Igaz, maga se látott egészen tisztán, ezért előre semmire nem figyelmeztetett, de én sem akartam meggondolatlanul cselekedni. Végül is csupa nagy koponya volt a hajó fedélzetén, és tudtam, ha elkapok valakit, és kisül, hogy tévedtem, akkor maga szépen lelép, és hagyja, hogy én vigyem el a balhét.

Reid szelíden mosolygott, Carter elpirult, és nagyon elmerült a cigaretta tanulmányozásában.

– Semmi baj – nevetett Grant. – A munkámhoz tartozik, hogy én vigyem el a balhét, de lehetőleg csak akkor, ha muszáj. Szóval vártam, míg biztos leszek benne, de ez végig nem következett be. Volt ugyan egy csomó véletlen baleset, vagyis olyasmi, ami annak látszott. Például tönkrement a lézer, és fölmerült a gyanú, hogy vajon nem Miss Peterson tette-e tönkre. De miért lett volna ilyen ügyetlen? Tucatnyi módját ismerhette annak, hogyan lehet megbolondítani a szerkezetet, amitől úgy tűnik, hogy minden rendben van, és mégsem működik. Azt is megrendezhette volna, hogy Duval elvéti a célt, s ezzel nyilvánvalóan ő pusztítja el az ideget vagy magát Benest. A lézer ilyen otromba tönkretétele tehát vagy baleset következménye lehetett, vagy valaki más műve, de semmiképpen nem Miss Petersoné.

– Aztán itt volt az az eset – folytatta kis szünet után Grant –, amikor a biztosítókötelem elszabadult a tüdőben, és majdnem meghaltam miatta. Ott a logika szerint csakis Duvalt gyanúsíthattam volna, de az is ő volt, aki javasolta, hogy a hajó reflektorát irányítsák a nyílásra, és ez mentette meg az életemet. Ha egyszer meg akar ölni, akkor minek akar megmenteni? Ennek nem lett volna értelme. Tehát vagy ez is véletlen baleset volt, vagy nem Duval, hanem valaki más lazította meg a kötelet.

– Elvesztettük a tartalék levegőt – sorolta tovább Grant –, amiben Owens lehetett a ludas. De miután beszivattuk a hiányzó mennyiséget, Owens kapásból előteremtett egy olyan levegőminiatűrízáló készüléket, amely csodákra volt képes. Könnyen megtehetette volna, hogy nem csinál semmit, és egyikünk sem tudta volna szabotázzsal vádolni. Megint csak miért engedte volna ki a levegőt, ha utána úgy dolgozik, mint a kisördög, hogy visszaszerezze? Vagyis megint csak ott tartottam, hogy vagy véletlen baleset volt, vagy más szabotálta el a tartaléklevéget, nem Owens.

– Magamat ki kellett hagynom a gyanúsítottak közül – mentegetőzött Grant –, mivel végül is tudtam, hogy én nem vettem részt semmilyen szabotázsban. S így nem maradt más, mint Michaels.

– Ha jól értem, maga szerint mindegyik balesetért ő a felelős – mondta Carter.

– Nem, lehet, hogy mindegyik véletlenül következett be. Ezt soha nem fogjuk megtudni. De ha *valóban* szabotázs volt, akkor minden szóbjöhethő gyanúsított közül messze a leggyanúsabb Michaels, hiszen csak ő nem vett részt az utolsó pillanatban végrehajtott menekülésben, s róla föl lehet tételezni, hogy ennél sokkal finomabban kidolgozott szabotázsban is részt vett volna. Gondoljunk végig még egyszer a történeteket Michaels szemszögéből. Az első baleset abból adódott, hogy egy arterio-vénás fisztulával találkoztunk. Ez vagy egy valóban balszerencsés találkozás volt, vagy Michaels szándékosan vezette a hajót abba az irányba. Ha szabotázs, akkor az összes többi esettel ellentétben itt csakis egy tettes jöhet számításba: Michaels. Egyik beszélgetésünk alkalmával ennyit maga is elismert. Csakis ő vezethetett bennünket arrafelé; ő ismerhette annyira Benes keringési rendszerét, hogy fölfedezzen rajta egy mikroszkopikus fisztulát; és az is ő volt, aki pontosan meghatározta, hogy hol kell beinjektálni minket az artériába.

– De ez lehetett véletlen baleset is – mondta Reid –; tévedés.

– Igaz! De míg minden más baleset után azok, akik gyanúsítottként szóba jöhettek volna, megtettek minden tőlük telhetőt, hogy jóvátegyék a vétküket, Michaels, miután bejutottunk a vénás rendszerbe, keményen elkezdett ágálni, hogy azonnal fejezzük be a küldetést. Egyébként így tett minden más válságos helyzetben is. Ebben mindvégig következetes maradt. De számomra mégsem ezzel árulta el magát.

– Hát akkor mivel? – kérdezte Carter.

– Amikor a misszió elkezdődött, lekicsinyítették bennünket, és beinjektáltak a nyaki verőérbe, én bizony féltem. Egy kicsit mindannyian be voltunk gyulladva, ezt meg kell mondani, de Michaels volt a legjobban megijedve. Szinte megbénult a félelemtől. Ezen akkor

nem is akadtam fenn. Semmi szégyellnivalót nem láttam benne. Mint mondtam, én is be voltam gazolva, és örültem, hogy ebben társra találok. *De...*

– Igen?

– De miután átjutottunk az arterio-vénás fisztulán, Michaelsen többé nyomát se láttam a félelemnek. Amikor mindenki ideges volt, ő nem. Sziklaszilárd lett. Sőt, az elején nem győzte bizonygatni, hogy mennyire gyáva – vagyis hogy megmagyarázza nyilvánvaló félelmét –, az utazás végén majdnem Duval torkának ugrott, amikor a sebész azt merészelte mondani, hogy Michaels gyáva. Ez a változás a viselkedésében egyre különösebbnek tűnt. Úgy véltem, hogy kell lennie egy különleges oknak, ami megmagyarázza a kezdeti ijedtségét. Mindaddig, míg a többiekkel együtt nézhetett szembe a veszélyekkel, bátor volt. De amikor olyan veszéllyel került szembe, amiről a többiek nem is tudtak, inába szállt a bátorsága. Nem tudta senkivel megosztani a kockázatot, egyedül kellett szembenéznie a halállal, s ettől elgyávult.

Csönd lett, aztán Grant folytatta:

– Az indulásnál valamennyien féltünk a miniatürizálás pusztta tényétől, de ezt végül is megúsztuk. Ezek után mindannyian azt vártuk, hogy megközelítjük a vérrögöt, megoperáljuk, aztán már jöhetünk is kifelé, s az egész nem tart tovább tíz percnél. Egyedül Michaels lehetett közülnk az, aki tudta, hogy ez nem így lesz. Csak ő tudhatta, hogy bajok lesznek, és hamarosan örvénybe kerülünk. Owens az eligazításon beszélt arról, hogy a hajó törékeny, és Michaels szerintem arra számított, hogy el fogunk pusztulni. Csakis ő gondolhatta, hogy közeleg a halál. Nem csoda, ha ettől majdnem kborult. De miután egyben átértünk a fisztulán, szinte magánkívül volt a megkönnyebbüléstől. Ezek után biztos lehetett benne, hogy nem leszünk képesek teljesíteni a feladatot, s ettől megnyugodott. De minden újabb krízis sikeres megoldásától egyre dühösebb lett. Már nem volt félnivalója, de annál több oka volt arra, hogy beguruljon. Mire bejutottunk a fülbe, én már biztos voltam benne, hogy nem Duval, hanem Michaels a mi emberünk. Nem engedtem, hogy Duvalt azzal szekálja, hogy a sebész próbálja ki a lézert a műtét előtt. Megparancsoltam, hogy tűnjön el Miss Peterson közeléből, amikor az asszisztensnőt ki kellett szabadítanom az antitestek fogságából. De a végén hibáztam. A tényleges operáció alatt nem maradtam mellette, s ezzel lehetővé tettem, hogy megkaparintsa a hajót. Mert még mindig ott motoszkált bennem egy parányi kétkedés...

– Hogy talán mégiscsak Duval az? – kérdezte Carter.

– Azt hiszem, igen. Vagyis kimentem, hogy figyeljem a műtétet, bár akkor se tudtam volna mit tenni, ha Duval valóban áruló. Ha nem követem el ezt az utolsó ostobaságot, akkor a hajót épen, Michaelst pedig élve hozhattam volna vissza.

– Nos – Carter fölállt –, végül is olcsón megúsztuk. Benes életben van, és lassan javul az állapota. Bár nem biztos, hogy Owens is ugyanígy gondolja. Siratja a hajóját.

– Semmi kivetnivalót nem találok benne – mondta Grant. – Nagyszerű kis tengeralattjáró volt. Hm, izé, nem tudják, hol van Miss Peterson?

– Már fõnt van – közölte Reid. – Úgy látszik, több életerõ szorult bele, mint magába.

– Úgy értem, itt van valahol az EMESZ-ben?

– Igen. Azt hiszem, Duval irodájában.

– Ó – mondta kissé lehervadva Grant. – Mindegy, lemosakszom, megborotválkozom, aztán eltűnök innen.

*

Cora összerakta a papírokat.

– Nos, dr. Duval, ha a jelentés várhat egy kicsit, akkor szeretnék kivenni egy kis szabadságot hétvégére.

– Hát persze – mondta Duval. – Szerintem mindannyian rászolgáltunk egy kis kikapcsolódásra. Hogy érzi magát?

– Egészen jól.

– Jó kis kaland volt, igaz?

Cora elmosolyodott, és megindult az ajtó felé. A nyílásban Grant feje bújja jelent meg.

– Miss Peterson?

Cora vadul megindult az ajtó felé, de mihelyt fölismerte Grantot, odafutott hozzá és ránevetett.

– Odabent Corának hívott.

– És még mindig Cora?

– Hát persze. Mindig is az leszek. Remélem.

Grant egy picit tétovázott.

– Na jó, engem pedig hívjon Charlesnek. Egyszer még talán odáig is eljutunk, hogy tegezni fogjuk egymást, és akkor Jó Öreg Charlie-nak is becézhet.

– Meg fogom próbálni, Charles.

– Mikor végez a munkájával?

– Épp most indultam a hétvégi pihenőmre.

Grant gondolkozott egy kicsit, megdörgölte simára borotvált állat, aztán a fejével Duval felé bökött, aki az íróasztala fölé hajolt.

– Maguk ennyire össze vannak bagozódva? – bökte ki végül.

– Csodálom a munkáját – felelte Cora. – Ő pedig csodálja az enyémet. – Megrántotta a vállát.

– Megengedi, hogy én meg magát csodáljam? – kérdezte Grant.

Cora elbizonytalanodott, aztán halványan elmosolyodott.

– Amikor csak akar. És ameddig akar. Feltéve – feltéve, ha néha én is csodálhatom magát.

– De szeretném tudni, hogy mikor, mert a megfelelő pózba akarom vágni magam.

Nevettek. Duval fölnézett, látta, hogy mindketten az ajtóban állnak, kicsit elmosolyodott, és intett valamit, amiről nem lehetett megmondani, hogy üdvözölni akarta őket, vagy búcsút intett.

– Mindjárt jövök, csak utcai ruhát húzok, aztán szeretném meglátogatni Benest. Jó?

– De beengedik a látogatókat?

Cora a fejét rázta.

– Nem. De mi különleges eset vagyunk.

*

Benes szeme nyitva volt. Próbált elmosolyodni.

– Most csak egy percre lehet – suttogta idegesen az egyik nővér. – Nem tudja, hogy mi történt vele, ne is mondjanak róla semmit.

– Értem – felelte Grant. Benestől pedig halkán megkérdezte: – Hogy van?

Benes megint mosolyogni próbált.

– Nem is tudom. Nagyon fáradt vagyok. Fáj a fejem, és szúrást érzek a jobb szememben, de úgy látszik, túléltem.

– Jól van.

– Úgy látszik, egy tudóst bunkósbottal se lehet agyonverni – jegyezte meg Benes. – Ettől a sok matematikától olyan kemény lesz a koponyája, mint a szikla, nem igaz?

– Mindannyian nagyon örülünk – mondta finoman Cora.

– De most jó lenne, ha eszembe jutna, amiért idejöttem. Kicsit ködös, de azért lassan visszajön. Végül is itt van bennem az egész, nem igaz? – És most tényleg nevetett.

– Szerintem meglepődne, professzor, ha tudná, hogy mi minden van magában – mondta Grant.

A nővér szertartásosan kivezette őket; Cora és Grant kéz a kézben léptek ki egy világba, amelyből talán sikerült száműzni a rettegést, s amely csak örömet tartogat a számukra.

Borsodi Nyomda
Felelős vezető: Ducsay György igazgató